

གཤམ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཤོ་ཤྲེ་འཕོ་ཤྲེ།

༡༡། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་དང་སྦྱར་ལམ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱང་དོན་བདུན་མ་
བཅས་བཞུགས་སོ།།

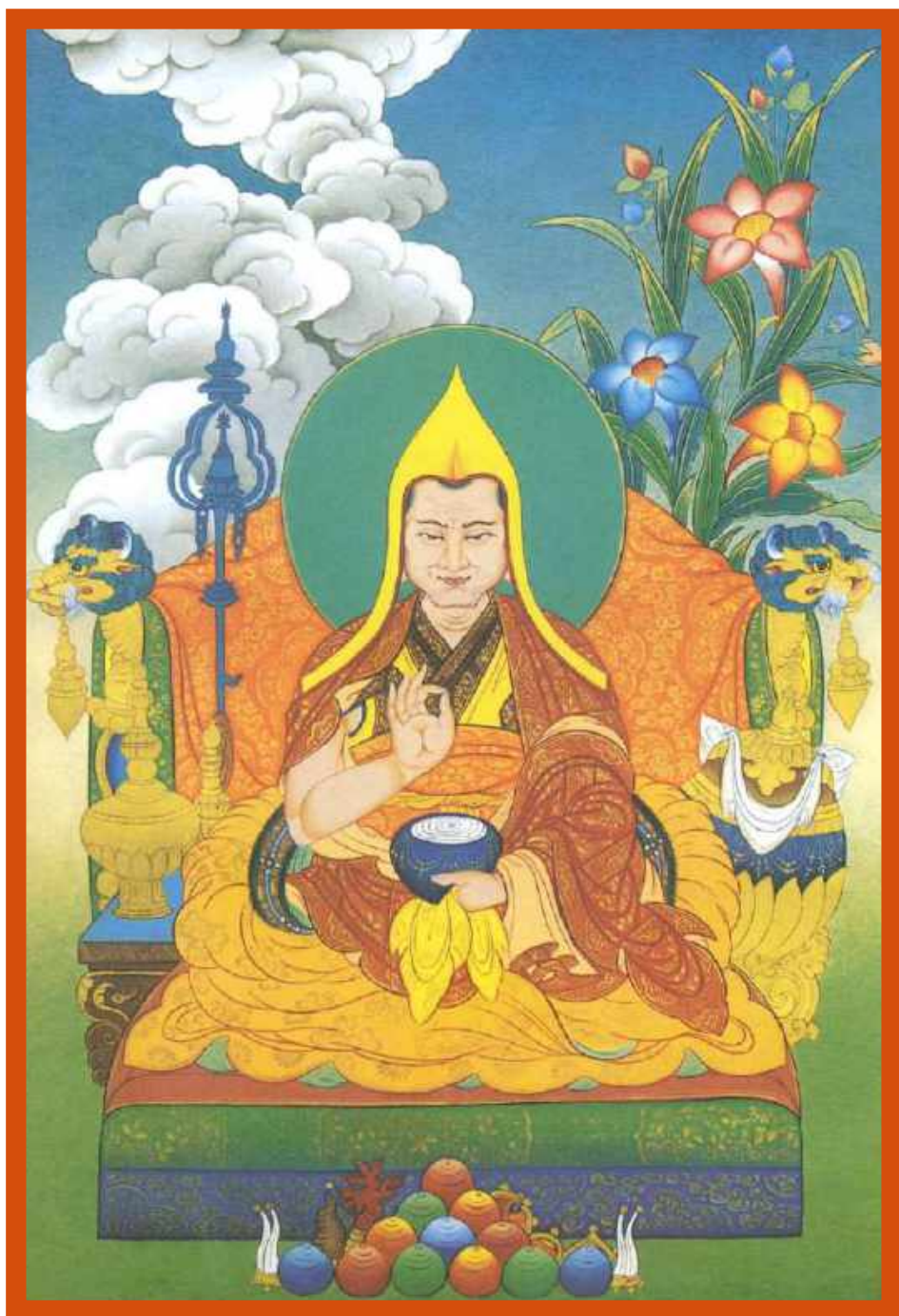
པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཚོས་སྐྱན་དང་པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གྱིས་མཛད།

སྐྱད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༩

༥ བཀ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་བཞི་པ་སྐོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

༥ བཀ་ཆེན་སྐུ་ཐེང་ལྔ་པ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

གཡའཆེག་སྟོན་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱེད་ལོ་ལྷ་ལྟོ།

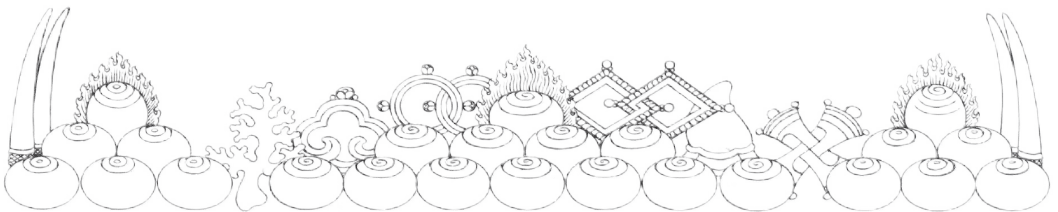
༡༡། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བསྟོན་པའི་བདེ་ལམ་དང་ཟུར་ལམ།
ཟེལ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོང་དོན་བདུན་མ་
བཅས་བཞུགས་སོ།།

པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད།

རྒྱད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༤

ཀཔ་ལེགས་ཤོ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་ལཱ་ལ།

གུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཞུགས་པའི་བདེ་ལམ་དང་སྤྱར་ལམ།

མཛད་པ་ལོ། པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ། པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས།

བརྗོད་བྲ། སྤྱི་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

སྤྱི་ཁྱབ་སྒོ་བ་སྟོན་པ། མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

ཁྱེད་ཆེན་པ་དང་སྒོ་བ་སྟོན་པ། དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ལོ་ར་བཟང་།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་ཁུར་པ། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་སྒོ་བཟང་ལྷ་སྤྱབ།

ལག་བསྟར་ཁྱེད་སྤྱི་ག་པ། ཆངས་ཆང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།

ཁྱེད་སྤྱི་ག་ལས་རོགས། དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས།

དབར་སྤྱོད་བདག་དབང་། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དབར་སྤྱོད་པ། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་རྟགས་ཨང་། ༩༧༩ ༩༣ ༩༧༩༣༩ ༠༩ ༣

Series Title: gsaṅ-chen-stod-rgyud Series; Volume 15

*The Bliss Path and The Quick Path—Bared Commentarial Teachings
on The Stage of the Path to Enlightenment, for traversing to Omniscience*

Authors: paṇ chen blo bzañ chos rgyan (Panchen Losang Choegyan);
paṇ chen blo bzañ ye shes (Panchen Loang Yeshe)

Subject: The stages of the path of the three capable persons

Chief Editorial Advisor: Prof. Samdhong Rinpoche

Editor and Advisor: Geshe Khedrub Norsang

Executive Editor: Ven. Losang Ludup (Librarian, Gyuto Library)

Editorial input: Langtsang Tenzin Rabten

Copyright: Gyuto Library

Publisher: Gyuto Library

ISBN: 978-93-84839-09-3

Published by: Gyuto Library, Sidhbari - 176057, Dharamshala
Distt. Kangra, Himachal Pradesh, India

E-mail: gyutolibray@gmail.com

Printed in New Delhi by Norbu Graphics

༥ སྟོན་སྒྲེང་།

དེ་ཡང་ཐེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་རྟོགས་པ་དང་།
གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་པར་འཆར་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་རྟེན་པ་
དང་། ཉེས་སྦྱོད་ཆེན་པོའི་གཡང་ས་ལས་ཀྱང་བསྐྱང་། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་སྤྱི་བོ་
ནི། སྐལ་ལྷན་དུ་མས་བསྟེན་པའི་གདམས་པ་མཆོག །སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ཡིས། ཡིད་རབ་མི་འཕྲོག་དཔྱོད་ལྷན་སྤྱུ་ཞིག་ཡོད། གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་པོ་བསྐྱ་
བསྐྱ་བ། རྒྱལ་འདི་ཐུན་རེ་སྟོན་དང་ཉན་པས་ཀྱང་། དམ་ཆོས་འཆད་དང་ཐོས་པའི་མན་
ཡོན་ཆོགས། རྒྱབས་ཆེན་སྤྱད་པར་ངེས་པས་དེ་དོན་བསམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཆེ་བ་བཞི་དང་བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྟོང་བཅུད།
མཆན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལམ་ལོག་དང་ལམ་གོལ་གྱི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་དབང་མེད་དུ་
སེལ་བ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་ཐབ་མོ་འདི་ནི་སྟོན་པ་བྱུགས་ཐེ་ཅན་ལས་
ཐབ་རྒྱས་གྱི་བརྒྱད་པ་གཉིས་བྱོན་པ་མཉམ་མེད་ཐོ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་གདམས་པའི་རྒྱ་བོ་
གཉིས་གཅིག་འདྲེས་སྤྱུ་ལྟར། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་བརྒྱད་གསུམ་བྱོན་པ་མཐའ་དག་
གི་བཀའ་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བབ། ཐེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
ནི། སྤས་བཅས་རྒྱལ་བའི་མད་བྱང་འཕྲིན་ལས་ལས། ལེགས་བསྐྱིགས་བྱང་ཚུབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པས་ཀྱང་། ཐར་འདོད་རྣམས་གྱི་ཡིད་ལ་དབལ་སྟེར་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་མཛད་
པ་རིང་དུ་སྦྱོང་བྱུང་ཅིག །ཅེས་པ་ལྟར་རྣ་སྤེང་དུ་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་གྱི་ཞལ་བསྟན་
ཅིང་གསུང་གིས་དབྱུགས་དབྱུང་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་པའི་བྱོན་མཐུ་དང་ཐེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱུངས་ལ་གཟིགས་དབྱེད་ཡང་ཡང་མཛད་བཞིན་དུ་བྱ་དགའ་

བའི་བསགས་སྤང་གནད་སྤྱིན་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་ཐུགས་བརྩམས་མཛད། དེ་ཡང་རྗེ་ཉིད་ནས་ཐུགས་ཉམས་སྤྱོད་བཞེས་པའི་
 རྒྱལ་རྣམས་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་དགོས་དོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་སོགས་
 གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་རྩ་ཁྲོད་དཔོན་པོ་དག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་
 འདིར་གསལ་བས་གཞུང་དེ་ཉིད་འདིར་ཆ་ཆང་ཞིག་འགོད་འབྲལ་ཁྱུས་ན། འདྲེན་མཆོག་
 རྒྱལ་བ་དེ་ཡི་རྒྱལ་ཚབ་དང་། རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞབས། འཕགས་
 པ་སོགས་མེད་རྣམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྣམས་། སྐལ་ལྷན་ཁྱོད་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྤྱོད་ཅིག །
 ཡངས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་མཁའ་ལྷར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ལུལ་བྱུང་དད་པ་རི་དབང་ལྷར་བརྟན་ལ།
 བསྟན་པའི་ཁྱུང་གིས་ནམ་ཡང་མི་ངལ་བའི། བཤེས་གཉེན་དག་དབང་གྲགས་པ་ཞེས་
 གྲགས་པའི། རྩོམ་བཅོན་མཆོག་དེས་ཤིང་རྟ་ཆེ་གཉིས་ལས། ལེགས་པར་བརྒྱུད་པའི་
 སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ། ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི། ཡི་གའི་བྲེང་
 བས་མིག་ལ་དབལ་བྱིན་པས། དོན་དཔྱོད་ཡིད་ནི་བདུད་ཅིས་ངོམས་སོ་ཞེས། རྣ་
 སྟན་ཡིད་ལ་འབབ་པའི་བྲིན་ཡིག་གིས། སྤྱབ་འཇམ་ཡང་བའི་དམར་སྤྱུག་གོས་མཆོག་
 དང་། མཆིལ་ལྷམ་བྱུང་གི་རྟེན་བཅས་བསྐྱར་བ་འཕྲོད། གཟར་བྱས་ཆོད་མའི་རོ་ལ་རི་
 བཞིན་དུ། ལེགས་བཤད་རིང་དུ་བསྟེན་ཀྱང་སྤྱིགས་དཀའ་བ། རོ་འཛིན་དབང་པོས་
 རོ་ལ་རི་བཞིན་དུ། ཡུད་ཅམ་རེ་ཡིས་ཉམས་སྤྱོད་བ་མཆར། དེང་དུས་ཡང་དག་པ་
 དང་ལྷར་སྤང་གི །ལམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་ཆེས་ཆེར་དགོན། བརྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱང་ལེགས་
 བཤད་ལེགས་བཤད་དུ། རི་བཞིན་ཤེས་པའང་དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བས། དེ་བྱིར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
 ཆེའི་ལམ་གྱི་གནད། སྤ་མོ་རྣམས་ལའང་བཅོས་མིན་དེས་རྟེན་ཅིང་། ཡི་གེར་བཀོད་པ་
 མཐོང་ཆེ་ཁོ་བོའི་ཡིད། རིང་དུ་ངལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་ཆོམ། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་བགྱི་བར་བཞེད་ནས་

མདོ་སྤྱོད་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་ཅིམ་པ་གསུངས་པའི་མདོ་ནས་འབྱུང་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པར་བཏོད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདིས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྒྱུ་
 གཞུང་ནས་གདུལ་བྱ་མཆོག་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཛིན་པ་འདི། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་
 དུ་ཤར་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན། ཁོ་བོས་ཀྱང་དེ་རྫོགས་པའི་
 དོན་དུ་ལོ་མང་པོར་བས་མཐའ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤང་བ་གཞིར་
 བཞག། བསག་སྤང་གི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལམ་གྱི་ལུས་ཆོང་བའི་དམིགས་
 རྣམ་སྦྱོང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱལ་འབད་པས། མཁས་པ་དགེས་པའི་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་
 ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅུ་མཐོང་ནས། བསྟན་པ་ལ་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
 རྣམ་བསྟན་ནས། སྟོན་ལ་ཐེག་པ་བྱུང་མོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅིམ་པ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན།
 འདི་ལའང་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། ལམ་གྱི་གོ་ཅིམ་ཅེས་ཚུལ་དང་ལམ་གྱི་
 ཆ་ཕྱོད་རྣམས་ནས་ལག་ལེན་དུ་བྱས་ནས་འབྲིད་ཚུལ་དང་བྱེད་པར་དུ་ཞི་གནས་དང་
 ལྷག་མཐོང་གཞུང་ཆེ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བཏོལ་བ་འདི་དག་སྤྱོད་ནས་
 སྤྱོད་པ་བྱེད་འདོད་བྱུང་བའི་ཆེ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་
 རྣམས་ཅེས་པར་བཞག་དགོས་པར་མཐོང་ནས་འདོར་ཞིང་། སྤྱོད་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྟོན་པ་
 སྤྱོད་པའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་ཉིན་མཆོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་པ་ན་ཉམས་ལེན་རི་ལྟར་བསྟན་ལ་སྟོ་
 ཁ་མ་སྤྱོད་པར་ཐ་སྙད་ཅུ་མ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་ཅུ་མཐོང་ནས། གཞུང་རེ་རེའི་
 ཆོག་དོན་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་འབྲུ་གཞོན་ཆོག་སྤྱོད་ཅུ་མ་སོང་བ་རེ་ཐེབས་
 བ། དེ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་དག་དབྱིས་བྱིན་པར་འདོད་པའི་ད་ལྟའི་དུས་འདྲ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྟོན་
 དུས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཆེ་འདིའི་བྱུང་ལོང་ཡལ་བར་བཞག་ནས་རིག་པའི་གནས་མང་དུ་
 བསྐྱབས་ཏེ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་དུ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱིས་ལྷངས་

པའི་ཤེས་འདོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རིང་དུ་དབྱུང་ཀྱང་དཔག་དཀའ་བར་བྱང་འདུག་པས་
 ལམ་ལ་བསྐྱོར་བའི་གོ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲོ་བ་མ་མཛད་པར། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་འབོད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོལ་བ་ཐོབ་ལ་ཞིབ་པར་ཆོད་མཛོད། མ་གོ་
 བའི་གོ་རྒྱ་བྱང་རེས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ལྟ་དང་དམ་པའི་བཤེས་གྱི་སྤྱི་བྱ་དུ་བཟུང་ལ་སྤར་
 ཡང་བར་བེད་དང་སྤྱབ་པའི་མཆོད་པས་སྤྱི་བྱ་གསོལ་བ་ལ་འབོད་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་
 བར་སོང་ནས་ལམ་གྱི་གནད་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ལ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་རེས་པ་རེ་
 ཉིད་ནས། ལྟ་དང་སྤྲོ་མ་ལ་རྩེ་དད་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་རྩེ་གྲུས་སེམས་ཅན་ལ་རྩེ་
 བཅེ་སྤྱབ་པ་ལ་རྩེ་བཅོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ལེགས་པར་དམིགས་སྤྱེད་པའི་གནད་ཀྱིས་བག་
 ཆགས་བརྟན་པར་འཛོག་པ་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲའོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཆ་ཁོ་བ་མཁན་ཆེན་
 ངག་དབང་གྲགས་པའི་ཁྱེལ་གྱི་ལན་དུ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་
 གནང་བའོ། ། ཞེས་པའི་གདམས་ངག་འདིར་ཡང་ཡང་གཟིགས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ་
 ཞེས་ཁྱེལ་ཡིན། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་སྤྱིད་མཐའ་རུ་སྤང་བས་སྤྱོད་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་རེ་གྲུང་
 དུ་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་རྩེས་འཇུག་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་རིམ་གྱི་
 ཆོས་བསྐྱོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་མཛད་པ་ལས་དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུགས་
 དང་འགྲེལ་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱོད་ཁྱིད་པའི་ཆེན་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་གྱིས་བདེ་ལམ་དང་
 དེའི་དོན་འགྲེལ་ལྟ་བུར་པའི་ཆེན་སྤྱོད་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱར་ལམ་མཛད། གཞུང་འདི་ཉིད་
 གྱི་སྤྱོད་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱོད་ཁྱིད་བཤད་པ་བཞི་བཤད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་བས་གྱི་གཟི་འོད་མ་
 ཉམས་པ་ད་བར་བཞུགས་པ་འདི་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་དོན་བདུན་མའི་
 ཁྱིད་སྤྱོད་ཡང་ད་བར་ཉམས་མེད་དུ་བཞུགས་པ་ལས། ད་ལམ་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྡན་
 སྤྱོད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་ནས་མང་ཐོས་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་སྤྱབས་མཆོག་བཀའ་བྱིན་ཆེན་མེད་

ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ལ་འདི་དག་གི་ཁྱིད་རྒྱུན་ནམས་ཞིབ་རྒྱས་
ཞིག་གནང་སྦྱོང་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་དོན་ལྟར་བཀའ་བཞེས་ཟབ་མོ་ཐོབ་པའི་
སྐལ་བཟང་མངོན་དུ་གྱུར་སྐབས་འདི་གའི་དཔེ་མཛོད་ནས་ལམ་ཁྱིད་ཁག་དཔར་གསར་
སྒྱུན་མཛད་བཞེད་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྒྲེང་ཞིག་གི་དགོས་ཀྱི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་དགེ་བཤེས་
མཁས་གྲུབ་འོར་བཟང་ནས་ཕུལ་བ་དགེའོ།།

༩ དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡༡། །འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲགས་ཆོས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཙོ་བོ་འདི་གཉིས་ལོངས་ཀྱི་འདེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ལྷ་ཀྱ་སེང་གའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞེས་བསྟུས་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་འདི་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱན་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྦྲར་གསོ། དེ་བཞིན་གཞུང་བཟང་དེ་དག་སྟོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་སྟོབ་སྟོང་དང་ཉམས་བཞེས་ལ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཟབ་གསང་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྟོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པའི་གསུང་རབ་གལ་ཆེན་ཁག་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱིས་《གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་》ཞེས་པ་ལྷ་སྟེལ་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་དཔར་སྐྱོན་ཁྱུས་དང་ཁྱུས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན།

ད་ལམ་ལྷ་སྟེལ་མེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བཅུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་བདེ་སྦྱར་གྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་ཁྲིད་རྒྱས་པ་སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མ་དང་སྒྲགས་ཏེ་ས་བཅད་རྩེ་བཅུན་སྟོ་མའི་ཞལ་ལུང་གི་ཐོག་ནས་ཕྱག་སྟོལ་ལྟར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་རྒྱའི་བཀའ་བཞེས་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་དང་བསྟན་གོང་གསལ་གཞུང་དེ་དག་《གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་བཙོ་ལྷ་པ་》དེར་སྟོལ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་གང་ལེགས་དང་འབྲེལ་དག་ཁྱུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱོན་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་རྩེ་བོ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོས་མཛད་པའི་《བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་བདེ་སྦྱར་གྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་ཁྲིད་སྟོང་ཆུལ་ཀྱི་ས་བཅད་རྩེ་བཅུན་སྟོ་མའི་ཞལ་ལུང་》རྩེ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་ཅ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་དང་། བཅ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་

མཛད་པའི་《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་བདེ་
ལམ་》དཔར་ཉིང་ཤོག་གངས་ཉེར་ལྷ་ཅན་དང་། བཤ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་སྐུར་ལམ་》དཔར་
ཉིང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁྱུ་དག་གནང་ཞིང་ཇི་ཡང་མེད་པ་བོད་ཁ་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་པོས་དཔར་བྱང་
སྒོན་ཆེག་སྐུར་བའི་ཤིང་དཔར་ཆུ་བཟང་རི་ཁྱོད་དུ་བཞུགས་པ། ཇི་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་པོས་སྟོགས་
སྟོག་གནང་ནས་ས་བཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་རྩ་བ་》
བཅས་ལ་རྩ་བའི་དཔར་གཞི་བྱས། བཤ་ཆེན་ཞུས་པ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཁྱོད་དུ་བཞུགས་
པའི་བདེ་སྐུར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྐྱ་བྱང་ནས་དཔར་
སྐྱན་ཁྱུས་པའི་ལམ་རིམ་དེབ་སྤེལ་གསུམ་པའི་ནང་གི་ལམ་རིམ་བདེ་སྐུར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅས་
ལ་མཚུངས་བསྐྱར་ཁྱུས་ཏེ་དག་བཅོས་བྱས།

ལམ་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་འོག་མཆན་དུ་“མ་དབེ”ཞེས་པ་གོང་གི་རྩ་བའི་དཔར་གཞི་གཉིས་
དང་། “ལམ་རིམ་དེབ་གསུགས་”ཞེས་པ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་གླིང་སྐྱ་བྱང་ནས་དཔར་སྐྱན་ཁྱུས་
པའི་དེབ་གསུགས་བཅས་ལ་གོ་བ་ཡིན།

དག་ཁྱུས་བྱེད་སྐྱབས་སྐུར་ལམ་གྱི་ཁྱིམ་དཔྱལ་བའི་སྟག་བྲག་ལ་བསམ་པའི་སྐྱབས་སུ་
“ཡང་གསོས་”ཞེས་པ་དང་། བདེ་སྐུར་གྱི་ཁྱིམ་ཡིག་གཉིས་ཀའི་ནང་སྤྱི་བོར་སྐྱ་མ་ལྷ་བསྐྱོམ་
བཞིན་པ་“ལྷ་བྱ་རྣམས་”ཡང་སོས་”དང་། “སྐོམ་བཞིན་པ་”ལྷ་བྱར་དག་བཅོས་ཁྱུས་ཏེ་འོག་མཆན་
དུ་བཀོད་པའི་ངལ་བ་མ་བསྟན། ཆེག་པ་དང་རྣམས་ཀྱང་དབེ་སོ་སོར་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད་དབེ་
གཅིག་གི་ནང་དུ་འང་གོང་འོག་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཅིང་དཀྱུས་སུ་
བཅུ་སྟོད་ཀྱི་འགྲོས་ལ་གཞི་བཟུང་། བསྐྱར་མཆན་རྣམས་ལྷང་མཆན་དང་མཆོམས་འབྱེད་
སྐྱ་བའི་ཆེད་ཅུང་ནག་ཤས་ཆེ་བ་བཅོས།

ལྷང་མཆན་འགོད་ཚུལ་ནི། ལྷངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བདེའི་

སྤང་ལུང་འབྲེན་རྣམས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་
 བཟུང་སྟུང་དཔར་རྟིང་བཅས་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་ལུང་བྲངས་སའི་ལུངས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་
 མཆན་དང་ངོ་ཐག་ཆོད་པའི་དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་དཔེར་མཆོད་ན། སྡེ་
 བཀའ་ཤོ་མདོ་སྡེ། ས དགེ་སློང་ལ་རབ་རྩ་གཅིས་པའི་མདོ། འོག་གངས་༡༩༤བ༡ ལས་བྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྱིམས་བདེ་བ་སྟེ། ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྱིམས་སྟུག་བསྟུལ་རྒྱ། ཚུལ་
 ཁྱིམས་སྟུན་བ་བདེ་བའི་མཆོག །ཚུལ་ཁྱིམས་འཆལ་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན།” ཞེས་སོ། ཞེས་
 དང་། སྡེ་བསྟན། སྟེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་སྟུ་སྟུབ། རིན་ཆེན་སྟེང་བ། ལེའུ་གསུམ་བ། འོག་
 གངས་༡༡༠བ༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་གྱིར། རྣམ་
 མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་སོ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གལ་ཡོད། དེ་གྱིར་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་
 ཡིན།” ཞེས་སོ། ཞེས་བཀའ་བསྟན་གང་ཡིན་གྱི་མཆན་དང་། གཞུང་གི་སྡེ་ཆན། བོད་སྟེང་
 གི་སྡེ་བ། བསྟན་བཅོས་ལ་མཛད་པ་པོ། གཞུང་མཆན། ལེའུའི་མཆོམས། འོག་གངས། མདུན་
 རྟགས་(ན) རྒྱབ་རྟགས་(བ) ཐེག་སྟེང་གི་གངས་བཅས་ཁ་གསལ་དང་འབྲེལ་ལུང་ཆོག་མི་
 མཐུན་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞེན་བཀོད་བ། དཔེར་ན། སྡེ་བསྟན་གྱི་ལུང་དུ་“གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་
 གཟུང་དུ་མེད།” ཞེས་བར། གཞུང་དུ་ “བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད།” ཞེས་བ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཡང་དཀྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་གི་མཆོམས་གསལ་པོར་འབྲེད་པའི་ཆེད་ལུང་ཆོག་གི་ཐོག་
 མཐའ་གཉིས་སུ་རྟགས་འདི་“ ”དང་། ལུང་ཆོག་དེའི་ནང་དུ་འང་ཆོག་རྟེན་རེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་
 ལུང་ཆོ་རྟགས་འདི་“ ’གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གཞུང་གི་ལུང་མཆན་དུ་“བྱང་
 རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་རྟོལ་ནས། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བ་ལ། ‘སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་སྦྱིད་
 ལུག་འགྱུར།” ཞེས་པའི་སྐབས་‘སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འགྱུར།’ ཞེས་པའི་ཆོག་
 རྟེན་གཅིག་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

ལུང་འགའ་ཞིག་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྟོས་

དག་རྒྱན་ཅམ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གསུང་ཁ་ཐོར་ཡོད་པ་ནི་ཡིན་ཏེ་ཐག་མ་ཆོད་པ་དང་། གཞུང་
ལག་སོན་མ་བྱུང་བ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལུང་ལུངས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བས་སྤང་ཞིབ་འཇུག་གི་
གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་ནང་དུ་གཞུང་གི་དཔྱུས་སུ་ཡོད་པའི་ཅ་བ་དང་
ཡན་ལག་གི་ས་བཅད་གང་ཡོད་ཆ་ཆང་ལ་མཆམས་མ་འབྲེས་པ་གསལ་བཀོད་ཞུས།

གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་གྱི་སྡོན་སྒྲེང་། གཞུང་མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་
བསྡུས། ལུངས་བཅོལ་གྱི་གཞུང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་ཐོད་གྱི་སྤྲ་མ་ཁག་གི་གསུང་ལས་ལུང་
ལུངས་གང་གསལ་གྱི་གཞུང་གི་བསྡུས་མིང་དོ་སྟོད་བཅས་སྡོན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་བཀོད།

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གི་དཔེ་གང་རྙེད་ཀྱི་མཆན་བྱང་། མཛད་པ་པོ།
ཐོད་སྒྲེང་། ཞོག་གངས་བཅས་གསལ་བཀོད་ཞུས་ཡོད་པ། བཅ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་
འབྲམ་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཟུང་བའི་དཀར་ཆག་དཔར་བྱང་སྡོན་ཆེག་བཅས་མཐའ་མའི་བྱར་
རྒྱན་དུ་བསྒྲིགས་ནས་ལྷག་བསམ་དག་པས་རང་བྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བཅོཅ་ཞུས་ཞུས་
ཡིན། མདོར་ན་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་འབྲི་ཁྱུ་ལྷ་གྱི་ཐད་ཏ་ཅང་ལུན་སུམ་ཆོག་ཤས་ངེས་ཤེས་པ་
ཡིན་ཡང་། གླུ་པ་དོན་ལས་ལ་འཇུག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་དང་ཉམས་སྦྱང་གིས་མ་ཟེན་
ནས་ནོར་སྟོན་དང་ཆད་ལྷག་ནི་བྱུང་ལྷ་དང་སྤྲ་མ། གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྤྱན་སྤར་དང་བས་
ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་བཟོད་པར་གསོལ་རྒྱུ་ལས་མ་འདས། དཔར་སྤྱན་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་ནོར་སྟོན་
ཆད་ལྷག་སོགས་འཐུས་སྐོ་མ་ཆང་བའི་ཆ་ནི་ཡོད་ཐད་བཀའ་སྟོབ་དང་མཛུབ་སྟོན་གནང་མཁན་
རྣམས་ལ་སྦྱང་ཁོངས་རུས་པའི་གཏིང་ནས་དགའ་བསུ་དང་འབྲེལ་དང་ལེན་ཁྱེད་ལགས་སོ།།

༥ ལེགས་གསོལ།

གསར་ཆེན་སྟོད་རྒྱུད་པོད་སྤེང་བཅོ་ལྔ་པ་དཔར་གསར་སྐྱུན་གྱི་ལས་གཞི་ནང་
ལ་སྐབས་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཞིབ་སྤེལ་ལས་སྟན་བཀའ་ཤིན་
བསྐྱེད་པ་བཀའ་ཤིན་སྒྲ་ལྟག་ཏུ་ཆེ་བྱུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་བྲིད་གན་དང་དཔེ་
མཛོད་གྱི་བྱུ་ཆེན་པ་གཅིག་ཕྱོགས་སེར་སྟོ་རྒྱུད་སྟོད་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་མཁས་གྲུབ་
ལོར་བཟང་མཆོག་ནས་ཀྱང་སྟོབ་སྟོན་གནད་སྤོང་དང་འབྲེལ་སྟན་སྤེང་གསར་འཁྲི་གནང་བ།
སྐུ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་མཆོག་ནས་སྤྲུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་མཐའ་མའི་བྱ་སྤྲིག་སྐབས་
མཐུན་འགྱུར་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ། དཔེ་མཛོད་གྱི་ལག་བསྟར་བྱ་སྤྲིག་པ་རྒྱུད་ཆང་བསྟན་འཛིན་
རབ་བརྟན་ལགས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ཁུར་ཞིང་། བྱ་སྤྲིག་ལས་རོགས་སྟོ་སྤྲིང་དགེ་བཤེས་འཇམ་
གཅིས་གཉིས་ནས་ཐོག་མར་སྟོག་སྒྲ་ནང་མ་དཔེ་གཅིང་བསྟར། བར་དུ་དཔེ་བསྟར་དང་ལུང་
ཁུངས་འཆོལ་ཞིབ། མཐར་ལུང་མཆོན་དང་བསྟར་མཆོན་བཀོད་ཅིང་བྱ་སྤྲིག་གི་སྤྲིའི་ལས་
རིམ་ཡོངས་ལ་འགན་ཁུར་ཀྱང་ཡོན་གྱིས་སྐབས་བསྟན་ལས་རིམ་ཡོངས་ཀྱི་ཐད་ལས་དོན་
ཆགས་ཚུད་གནང་བ་དང་། གན་བསྟན་འཛིན་སངས་རྒྱས་ལགས་ནས་བསྐྱུར་ཞིབ་སྐབས་
རོགས་རམ་གནང་བ། སྐུ་ཞབས་སྒྲ་བ་དོན་གྲུབ་ལགས་ནས་བདག་དབང་ཤོག་ངོས་དབྱིན་
བསྐྱུར་གནང་བ་བཅས་ལ་བཅས་མིན་གྱིས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་བྱུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཕྱག་མཛོད་དགེ་སྟོང་སྐབས་བསྟན་དོན་ཡོད། དགེ་སྟོང་བསྟན་
འཛིན་ཚུལ་བྲིམས། དགེ་སྟོང་ལོར་བུ་དག་འདུལ། དགེ་སྟོང་བསྟན་འཛིན་ལོར་བུ། དགེ་སྟོང་
པ་སངས་རྒྱ་མཆོ། དགེ་སྟོང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། དགེ་སྟོང་དགེ་ལེགས་མགོན་པོ། དགེ་སྟོང་
སྟོ་བཟང་སྐུ་སྐབས་བཅས་ཀྱིས་ཕྱག་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱུན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཆང་སྐྱུར་

བ་བཅས་གོང་གསལ་འབྲེལ་ཡོད་ཆང་མའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་འབད་བཅོམ་བཅས་ལ་
བཏེན་ཅ་ཆའི་ཕྱག་དཔེ་འདི་ཉིད་དད་ལྡན་ཆོས་ཁྱབ་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་བསྟར་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་གི་གནས་དམ་པར་མཆིས་སོ།།

དེ་ལྟར་རང་ཅག་ནམས་ནམ་དཀར་གྱི་ལས་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་
བཟང་གི་གོ་སྐབས་ལ་དགའ་སྟོམ་དང་བཅས་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་ཅ་ནམས་བསྟན་འཛིན་
ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
མཆོག་གི་གཙོས་པའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ནམས་སྤྱི་ཆེ་བསྐལ་བརྒྱར་བཏྱན་
ཅིང་རྒྱབས་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ལྟན་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་སྤྱང་བའི་གདམས་
པ་ཐབ་མོ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆད་ཉན་ཉམས་བཞེས་ནམས་ཕྱོགས་དུས་གནས་
སྐབས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཁིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག ། །

རྒྱད་ཉོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་པ་སློ་བཟང་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས།
བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༥༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཕྱི་ཟླ་༡༡ ཆོས་༡༥ ལ།

༄ བརྒྱུས་མིང་རྟོག་པ།

བཀའ་འགྲུལ།

ལྷུ་འཁྲུག་པོ་རྩ་སྒྲིལ་ཆོག་པ་བཅད།

(ལྷུ་འཁྲུག་པོ་རྩ་སྒྲིལ་ཆོག་པ་བཅད་པ།)

མདོ་སྤེ། ས ༡༠༧བ-༡༠༨བ

དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ།

(དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ།)

མདོ་སྤེ། ས ༡༡༥ན-༡༡༦མ

ལྷུ་ཆེར་རྩལ་པའི་མདོ།

(ལས་གས་པ་ལྷུ་ཆེར་རྩལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྤེ། ས ༡༡༧-༡༡༨མ

ལྷུ་འཁྲུག་པོ་བའི་ལྷུ།

(ལྷུ་འཁྲུག་པོ་ཆེན་པོ་ལྷུ་འཁྲུག་པོ་བ།)

ལྷུ་འཁྲུག་པོ་ ༤ ༤༧-༡༡༨མ

ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ས།

(ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ས།)

མདོ་སྤེ། ས ༡༠༩ན-༡༡༠མ

ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ད ༡༧༡-༡༧༠༧༧

བརྟག་གཉིས།

(ཀྱེའི་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཀྱེའི་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་གཉིས།)

རྒྱད་འབུམ། ང ༡༧༡-༣༠ན་༣

མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག།

(འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ།)

མདོ་སྡེ། ཡ ༡༣ན་༡-༣༡༡ན་༧ ནས་མདོ་སྡེ། ཨ ༡༧༡-༡༣༤བ་༧

བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲིམ་འབྱུང་།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབུམ། ཁ ༡༤༤ན་༡-༣༡༡ན་༤

མདོ་སྟུང་བ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟུང་བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།)

ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས། ཀ ༡ན་༡-༡༤བ་༧

འདུལ་བ་ནམ་འབྱེད།

(འདུལ་བ་ནམ་པར་འབྱེད་པ།)

འདུལ་བ། ཅ ༡༡ན་༡-༡༤༣ན་༧ ནས་འདུལ་བ། ཉ ༡༧༡-༡༤༤ན་༤

སྤྲོ་པོ་བརྒྱན་པའི་མདོ།

(སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་སྤྲོ་པོ་བརྒྱན་པའི་ལཱ།)

པལ་པོ་ཆེ། ཀ ༡༧༤བ་༧-༣༤༤ན་༣ན་༣ ཨ ༡༧༡-༣༤༤ན་༣

དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་བའི་རྒྱད།

(འཕགས་པ་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབུམ། མ ༡༡༩༡-༡༩༠༧

བྱ་མོ་ལྷ་མཆོག་གིས་ཁྱེས་བའི་མདོ།

(འཕགས་པ་བྱ་མོ་ལྷ་མཆོག་ལྷང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ཅ ༡༡༩༧-༡༩༣༥

ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མངལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དགོན་བརྟེན། ང ༡༧༡-༡༩༩༧

ལག་ན་རྩི་རྩི་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད།

(འཕགས་པ་ལག་ན་རྩི་རྩི་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབུམ། ད ༡༧༡-༡༩༩༧

ལས་བརྒྱ་ཐམ་པ།

(ལས་བརྒྱ་ཐམ་པ།)

མདོ་སྡེ། ཏ ༡༧༡-༢༠༩༧ ཅས་མདོ་སྡེ། མ ༡༧༡-༡༩༩༧

ལྷང་རྣམ་འབྱེད།

(དག་སློང་མའི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།)

འདུལ་བ། ཏ ༡༩༩༡-༢༠༩༦

སའི་སྤྲིང་པོ་འཁོར་ལོ་བརྒྱ་བའི་མདོ།

(འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལས་སའི་སྤྲིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ཉ ༡༠༠༩-༡༩༡༧

སོ་ཐར་གྱི་མདོ།

(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐེག་པ་ཆོས་བཞི་སྐབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ། ༣ རྒྱུ་བཟའ་-༥༩༥

སྤྱུལ།

(ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲས། ༧ བཟའ་-༡༡༧༧

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱད།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

རྒྱད་འབྲས། ༣ རྒྱུ་བཟའ་-༡༢༩༤

གསང་བ་སྦྱི་རྒྱད།

(དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིའི་ཆོ་ག་གསང་བའི་རྒྱད།)

རྒྱད་འབྲས། ༨ བཟའ་-༡༤༧༧

བསྟན་འགྲུལ།

སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་བདུན་ཅུ་པ།)

དབྱ་མ། ༧ བཟའ་-༡༤༣༧

སྦྱེས་རབས།

(སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྦྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱད།)

སྦྱེས་རབས། ༩ བཟའ་-༡༥༩༧

དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཀ་ར་ཤེས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤིན་ཇེ་དག་ནག་པོའི་རྒྱ་གྲི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆའི་སློན་མ།)

རྒྱ་འགྲེལ། བེ ༡༣༤ན༡-༡༢༣བ༡

ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས།

(འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ།)

སེམས་ཅམ། རི ༤༤ན༡-༡༣༠ན༡

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད།

(སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལེན་ཀྱིས་བྲས་པ།)

མངོན་པ། ཀུ ༡ན༡-༣༥ན༡

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་
ཞེས་བྲ་བའི་ཞལ་གྱི་ལྷང་།)

རྒྱ་འགྲེལ། དེ ༡བ༡-༡༢བ༣

ཉི་ཤུ་པ།

(སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་ཤུ་པའི་ཆིག་ལེན་ཀྱིས་བྲས་པ།)

སེམས་ཅམ། ཤི ༣ན༤-༤ན༣

དོ་ཏ་མཛོད།

(དཔལ་ས་ར་ཏས་མཛད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ཐུ།)

རྒྱ་འགྲེལ། མེ ༡༠བ༥-༡༡ན༣

མདོ་སྡེ་རྒྱུ།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་ཞེས་བྲ་བའི་ཆིག་ལེན་ཀྱིས་བྲས་པ།)

སེམས་ཅམ། ཤི། ༡བ༡-༣༤ན༤

སྟོན་འཇུག

(ཀླུ་ལྷ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷན་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ།)
དབུ་མ། ལ ༡༧༡-༢༠ན༢

ཕར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ།

(སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱས་པ།)
དབུ་མ། ཁི ༡༡༢༧-༡༣༥༧

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)
དབུ་མ། ཅ ༡༧༡-༡༥༧༡

དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐུ་དེ་བས་མཛད་པའི་བསྐྱན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
དབུ་མ། ཆ ༡༧༡-༡༦ན༢

དབུ་མ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐུ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།)
དབུ་མ། ཇ ༡༠༡༧༡-༡༡༤ན༢

དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།

(འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)
སེམས་ཅམ། མི ༢༠༧༡-༢༤ན༦

ལྷ་མ་ལྷ་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་དོན་བསྐྱས་པ་ལྷ་བརྒྱ་པ།)
རྒྱ་དོན་ལྷ་སྐུ་ ༡༠ན༡-༡༡ན༡

མུ་ངན་བསལ་བ།

(སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མུ་ངན་བསལ་བ།)

སྤྱིང་ཡིག་ ༤ ༣༣༩-༣༤༧

སློན་ལམ་ཐེམ་སྐྱས་མ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སློན་ལམ་ཐེམ་སྐྱས་མ།)

དཔེ་ཐུང་། ༡༣༡-༡༣༥

ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ།

(སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལུང་བྱས་པ།)

ཆད་མ། ཅེ ༢༤༧-༡༥༡༩

རིམ་ལྗ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པ།)

རྒྱད་འགྲེལ། རི ༤༥༥-༥༦༡

རིན་ཆེན་ཐེང་བ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ།)

སྐྱེས་རབས། བེ ༡༠༨༣-༡༣༦༣

བཤགས་བསྟོད།

(སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པའི་བཤགས་པའི་བསྟོད་པ།)

བསྟོད་ཆོགས། ༡ ༣༠༤-༣༠༦

བཤེས་སྤྱིང་།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག།)

སྤྱིང་ཡིག་ ༤ ༤༠-༤༦

སྤྱན་འཛུགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲེང་བ།

(རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དཔལ་བོ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲེང་གཞི་དང་གསང་ཆེན་དཔལ་གྱུན་དུ་ཁ་སྐྱོར་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲེང་བ།)

རྒྱུད་འགྲེལ། ར ༡བ༡-༡༡༡ན༡

བསྐྱབ་བརྟུས།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་གྱུན་ལས་བརྟུས་པའི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ།)

དབུ་མ། ཁི ༡བ༡- ༣ན༡

བསྐྱབ་པ་གྱུན་བརྟུས།

(སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་གྱུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་བརྟུས་པ།)

དབུ་མ། ཁི ༣ན༡-༡༩༩

བོད་ཀྱི་སླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་གསོལ་འདེབས་སུ་བྲིལ་བ།

(དབེན་ས་པ་སློབ་ཐང་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་གསོལ་འདེབས་སུ་བྲིལ་བ།) བོད། ༡ འོག་གངས་༡༩བ༩-༣༠བ༩

སྦྱེས་བྱའི་རྣམ་འབྱེད་གཞི་རྩའི་མགྲུལ་རྒྱན།

(ས་སྦྱ་པརྩེ་ཏ་གྱུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྣམ་འབྱེད་བཤད་པ་གཞི་རྩའི་མགྲུལ་རྒྱན།) ས་སྦྱ་བཀའ་འབྲུམ་མ་གྱི་གསར་རྟེན་ཚུགས་བསྐྱེགས། བོད་ཆ། ༡ན༡-༡ན༣

རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ།

(རྒྱལ་སྐས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ།)

བཀའ་འབྲུམ་ཐོར་བྲ། འིང་དཔར། ༣༡ན༣-༩༡ན༩

བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ།

(ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་མཛད་པའི་ངོ་བོའི་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ།)

ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔར་སྐྱེད་ཁང་གིས་བྱི་ལོ་༡༠༠༣ ལོར་བྱང་ཆུབ་ལོ་མ་དཔེ་ཆོགས་སྤྱད་པར་སྐྱེད་ཞུས་པའི་

ཆོ་སྐྱོང་ཉེར་མཁོ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཀྱི། སྟོན་གྲངས་༣༣-༣༧

དིང་རི་བརྒྱ་ཅ།

(པ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱ་ཅ་མ།)

༡༠༠༣ ལོར་ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་ནས་བྱང་ཆུབ་ལོ་མའི་དཔེ་ཆོགས་སྤྱད་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་སྐྱོང་ཉེར་མཁོ་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཀྱི། སྟོན་གྲངས་༧༡༠-༧༡༡

དྲིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།

(པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དྲིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།) བོད། ༨ སྟོན་གྲངས་༡༩༡-༡༡བ

བདེ་མཆོག་སྟོན་ལམ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལྷ་མི་པའི་ཆོ་གའི་མཛུགས་ཀྱི་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ།) བོད། ༩ གཙང་དཔར། ༡༧༧ན-༡༧༧ན

ཕྱག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།

(པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།) བོད། ༨ སྟོན་གྲངས་༡༩༡-༤བ

བེའུ་བུམ་སྟོན་སོ།

(པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི་བེའུ་བུམ་སྟོན་སོའི་ཅ་བ།)

མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་གི་༡༩༩༡ ལོ་དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོ་འབྲེད་ལྗེ་མིག་དཔེ་བཅུ་བྱུག་པ། ༡-༧

(རྩི་ཚེང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སླ་མ་ལྟ་བུ་པའི་ནམ་བཤད་སློབ་མའི་རེ་བ་ཀུན་
སློང་།) མོད། ༡༡ གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༩༣

(བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འཕྲེང་ལས་བྱུང་བའི་རྗེ་བཙུན་མར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཐོང་བ་དོན་
ལྡན།) རོག་གངས་༡༩༡-༩༦བལ

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ།)
ཐོད། ས་གཙང་དཔར། ༡༩༡-༡༩༤༣

(རྩི་ཅོང་ཁ་བ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ།)
མོད། ས་གཙང་དཔར། ༡༩༡-༩༩༡༩

(ཨི་ཅོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་ལས་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་གཞག་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཞེད་བྱང་དུ་བྱས་པ།
 བོད། ཁ་གཙང་དཔར། ༢༠༡༣-༢༠༡༣)

(སྟེ་དགོ་བཀའ་འགྱུར།)

འོད་རབ་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་ཕྱི་ལོ་༡༧༩༤ནས་ཚུ་གྲང་ཕྱི་ལོ་༡༧༩༩བར་བསྐང་བྱ་ལྗེ་རིང་ཁམས་སྡེ་
དགའི་རྒྱལ་པོའི་གཏུར་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཆོེ་རིང་ནས་བརྟན་པ་ཆོེ་པོས་དབར་དྲུ་བཞེངས་པའི་སྡེ་དགེ་
བཀའ་པོ་ལྟར།

(ཐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར།)

ཡོད་པ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལྷུ་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༣ ལོར་ཁམས་མེ་དགའི་ལྷུ་པའི་གཏུང་པ་མས་ཞེ་གཉིས་པ་
བསྟན་པ་ཆོ་རིད་ནས་དཔལ་དུ་བརྒྱུ་བའི་དབུ་བཅས་མ། དེའི་ལྷུ་ལྷུ་མ་ཀྱུང་དགའ་འཕྲིན་ལས་མུ་མཆོས་མཐུག་
བསྐྱེད་ནས་ཁིད་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༧ ལོར་ལེགས་པར་བྱས་པའི་མེ་དགའ་བསྟན་པ་ལྟར།

༥ བཤུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་མཛད་ནུས་མདོར་བསྟུས།

༡༡། །བཤུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ནི་གཙང་རོང་མཚམས་ལྷན་དྲུག་ཅུས་ནི་
སྤེའི་རིགས། ཡབ་དཔོན་ཆང་ཀུན་དགའ་ལོད་ཟེར། དུམ་མཚོ་ལུམ་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་
རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་མེ་ལོས་བྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོ་ལ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ནས་སྒོག་བསྐྱབ་
བ་དང་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་དཔེན་དགོན་ཆོས་གྲུང་
ཞུགས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷར་གསན་སྦྱོར་མཛད། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་སྟོམ་བ་བཞེས། མཚན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསེལ།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་སྒོ་བ་གཉིས་ཆེད་བཀྲས་ལྷན་དུ་ཐེབས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་ཐོག་
བཤུ་ཆེན་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་བཞེས། དགྲུང་
ལོ་ཉིར་བདུན་ལ་ཆོས་གྲུ་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་
སྐབས་བཀྲས་ལྷན་དགོན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་དགོན་དེར་ལོ་ལྷར་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་
ཆེན་ལོ་ཚུགས་རྒྱུའི་སྟོམ་གཏོད། སྤགས་གྲུའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉིན་དང་བཞེན་བར་
བཅས་བ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་འབྲས་སྤྱངས་སུ་བྱོན་ནས་ལ་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་
རྒྱ་མཚོར་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ལོར་བཀྲས་ལྷན་རྒྱུད་བ་
གྲུ་ཆང་གསར་འཛུགས་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ཐོག་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་གཙུག་ཕུད་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་སྐབས་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སེང་
ཁྲིར་འཁོད་ནས་ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་གྱི་གཡ་དབུ་ཡུན་རིང་མཛད། དགྲུང་ལོ་ར་བརྒྱད་ལོ་སོག་
དམག་དབུང་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་དུ་འབྱོར་བས་རིན་སྤྱངས་ཆོས་རྒྱལ་ནས་རྗེ་ཉིད་ཆིངས་རྒྱག་

བར་འགྲོ་དགོས་བཀའ་ནན་པེབས་པ་སྟར་རོང་པོ་འདམ་གྱི་བར་པེབས་ཀྱང་དོན་འབྲས་
 མ་བྱུང་བར་རེ་ཞིག་འབྲས་སྤངས་སུ་སྦྱ་མཚམས་ལ་བཞུགས། དེའི་སྐབས་སོག་དམག་
 མོ་བྱར་དུ་རྒྱགས་ནས་མི་བརྒྱ་ཕྲག་བསད་པ་གསན་ནས་སྦྱ་མཚམས་ལས་ཏར་འདོན་
 གནང་སྟེ་དན་འབག་བར་པེབས་ནས་སོག་པོའི་དཔོན་པོ་སྟ་བཙུན་ལ་རྒྱ་དངོས་པངས་
 མེད་གྱི་གསོལ་རས་ཐོག་ཞུ་ནན་གནང་ནས་དམག་མི་འབྲུམ་དུ་ཉེ་བར་སློག་ལས་སྦྱབས།
 དགྲུང་ལོ་དོན་གཉིས་ལོ་གོ་ཕྱི་བསྟན་འདྲིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་དེའི་སྤེ་
 ལོ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་པམ་པར་བྱས། དགྲུང་ལོ་དོན་ལྔ་ལོར་དབེན་དགོན་གཙུག་ལག་
 ཁང་ཀ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔའི་རྒྱ་ཁྲིན་གསར་བཞེངས་རྒྱ་བ་བདུན་ནང་ལེགས་པར་བྱབ། ཁོང་
 གིས་བགས་སྟུན་དགེ་འདུན་རེར་ལོ་རེ་ནས་འབྲུ་ཁལ་བརྒྱད་རེའི་སོགས་ཐོབ་སྦྱངས། དུས་
 འཁོར་དང་གཞན་ཡང་རིས་མེད་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། མདོ་སྡགས་གྱི་ཆོས་གྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྐོར་ནས་མཐར་དགྲུང་ལོ་གོ་དུག་ཆུ་སྟག་སྤེ་ལོ་༡༩༩༣ ལ་སྦྱ་གཤེགས། འདིར་
 གསུང་བོད་ལྔ་བཞུགས།

༥ བཤེན་ཆོས་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཛད་ནུས་མདོར་བསྟུས།

༡༡། །རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཡོས་(༡༤༤༣)ལོའི་བོད་ཆོས་བདུན་པའི་ཆོས་
བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཡབ་ཞབས་བྱུང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཆེ་བརྟན་བྱ་བྲིད་གཉིས་
ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་བྱལ་ཆོད་དུ་སྐྱུ་བལྟམས། གཤུང་རྒྱུད་བོན་ཡིན་པར་གྲགས།
ཤིང་འབྲུག་(༡༤༤༤)ལོར་རྒྱ་ལའི་ཆོས་སྐྱུ་ཐེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཤེན་སྐྱུ་ཐེང་བཞི་
པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། མེ་ལུག་(༡༤༤༥)ལོར་རྒྱ་ལའི་ཆོས་སྐྱུ་ཐེང་ལྔ་པ་
ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བཀྲས་སྟུན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསེར་བྲིས་མངའ་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཐེབས་པ་ལྷགས་ཁྲི་(༡༤༥༠)ལོར་རྒྱ་ལའི་ཆོས་སྐྱུ་ཐེང་ལྔ་པ་ཆེན་
པོས་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོམ་པ་བསྟུལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ལ་སྟགས་ཆེན་རྩི་རྩི་འཛིན་པ་
དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་བྱུང་ནས་བསྟེན་རྩིགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེས། གོང་མ་ཁང་ཤིས་
པོ་ཉ་མངགས་ཏེ་གདན་ཁྱེལ་ན་དུ་མ་བྱུང་བྱུང་ཐེབས་མ་བྱུང། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིས་པ་
མེ་སྤང་(༡༤༥༡)ལོར་རྒྱལ་དབང་དུག་པ་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ལ་དགེ་བསྟེན་
དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ད་གཅིག་
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིས་པའི་ཆུ་སྟུལ་(༡༥༡༣)ལོར་གོང་མས་བཤེན་ཨེར་ཏི་ནི་(པཤ་ཞེས་
པ་ལེགས་སུ་ཀྱི་སྐད་པའི་ཏེ་བསྟུས་མིང་། བོད་སྐད་དུ་མཁས་པའི་དོན་དང་། ཨེར་ཏི་ནི་ཞེས་སོགས་སྐད། བོད་སྐད་དུ་རིན་
པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན།) ཞེས་པའི་མཆོན་འཕར་དང་འཇའ་ས་ཐམ་ག་ལུལ། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱུ་ཐེང་
རིམ་བྱོན་ལ་ཐ་སྟོད་དེ་ལྟར་གྲགས། མེ་བྱ་(༡༥༡༥)ལོར་སོག་པོ་རྩུན་གར་ཆེ་དབང་རབ་
བརྟན་གྱིས་དམག་བྲིད་དེ་ཤིང་ཅང་ནས་བོད་དུ་འཇུག་དུས་བཤེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སར་

བར་འདུམ་བྱེད་དུ་ཕེབས་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་བྱུང་བས་བཀའ་ལྟན་དུ་བྱེད་ཕེབས། ལྷགས་
 གྱི་(༡༧༣༠) ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལ་དགེ་ཚུལ་
 གྱི་སྒྲུལ་པ་འཕོགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་གྱི་(༡༩༧༠)ལོ་ནས་
 རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྐྱལ་(༡༧༣༧)ལོ་བར་བཀའ་ལྟན་ལྷན་གདན་ས་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་
 བརྒྱད་བསྐྱངས། ལམ་རིམ་སྐྱར་ལམ་དམར་ཁྲིད་དང་རང་ནམ་སོགས་བཀའ་ཚུལ་པོད་
 བཞི་བཞུགས། དགྲང་ལོ་དོན་ལྡེ་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྐྱལ་(༡༧༣༧)ལོར་ལྷ་བྱང་ཡིད་དགའ་
 ཚོས་འཛིན་དུ་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྐྱ་གདུང་རིལ་པོ་བཞུགས་པའི་མཚོད་
 སྤང་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤེས་ལྷན་པོར་རབ་བྱུང་བཅུ་བྱུག་པའི་མེ་ཏྲ་ལོ་བར་བཞུགས།

ཕྱི དཀར་ཆག

དང་པོ། སྒྲིན་སྒྲིང་།	3
གཉིས་པ། དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	9
གསུམ་པ། བསྐྱུས་མིང་ངོ་སྤྲོད།	19
བཞི་པ། བཏུ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་མཛད་ནུམ།	29
ལྔ་པ། བཏུ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཛད་ནུམ།	31
དྲུག་པ། ས་བཅད།	33
བདུན་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་བདེ་ཐུང་གྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་བྲིད་སྦྱང་སྐྱབས་གྱི་ ས་བཅད་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མའི་ཞལ་ལྷུང་།	3
བརྒྱད་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པའི་ བདེ་ལམ།	13
1 ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ།	13
2 ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ།	13
3 གཤེན་ལྷུང་བ།	13
4 གཤེན་དངོས་གཞི།	14

གི་བསམ་བསམ་བསྟེན་ཚུལ།	༡༩
༡ ཅ་བ་དད་བ་སྤྱད་བ།	༡༩
༢ བཀའ་འདྲིན་རྗེས་སྤྱོད་ཏེ་གྲུས་བར་བྱ་བ།	༡༩
གུ་སྤྱོད་བསམ་བསྟེན་ཚུལ།	༡༩
གཤེན་མཚམས་སུ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བའི་ཚུལ།	༢༠
ཁ་སྤྱོད་མཚམས་སུ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བའི་ཚུལ།	༢༠
༡ བསྟེན་ནས་སྤྱོད་རྟེན་སྤྱད་བྱ་བའི་རིམ་བཞི་བ།	༢༠
ཁི་དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱུལ་བ།	༢༠
གི་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བ།	༢༠
དེ་སྤྱོད་བ།	༢༠
ཅུ་དངོས་གཞི།	༢༡
༡ དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་བ།	༢༡
༢ རྟེན་བར་དཀའ་བ་བསམ་བ།	༢༢
དེ་མཚམས་སུ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བ།	༢༣
གུ་སྤྱོད་མཚམས་སུ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བའི་ཚུལ།	༢༣
ཁ་སྤྱོད་པོ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བའི་ཚུལ།	༢༣
༡༡༽ སྤྱོད་བྱ་ཆུང་ཅུ་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ལ་སྤྱོད་བྱ་བ།	༢༣
ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་རྟེན་ཏེ་སྤྱད་བྱ་བ།	༢༣
དེ་སྤྱོད་བ།	༢༣
ཅུ་དངོས་གཞི།	༢༤

༡ འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་བ།	༢༤
༢ རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་བ།	༢༥
༣ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་བ།	༢༥
༤ ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་བ།	༢༤
དེ་མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༢༧
ཅུ་ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༢༧
༩༡༽ སྦྱོས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོ་སྤྱད་བ།	༢༧
ཉི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྦྱོ་བསྐྱེད་བ།	༢༧
དེ་ཐུན་ཀྱི་དོ་ལོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༢༧
ཐེ་སྦྱོར་བ།	༢༧
ཐུ་དངོས་གཞི།	༢༩
༡ འཁོར་བ་སྦྱིའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་བ།	༢༩
༢ མོ་མོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་བ།	༢༤
ཐེ་མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༣༡
ཏུ་ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༣༡
ཉུ་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བ།	༣༡
དེ་ཐུན་ཀྱི་དོ་ལོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༣༡
༡ སྦྱོར་བ།	༣༡
༢ དངོས་གཞི།	༣༣
༣ མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༣༣

དུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༣༣
༡༣༽ སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ལ་སློབ་སྦྱང་བ།	༣༣
ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༣༣
མི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས།	༣༣
མི་རྒྱ་ལྟས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྐོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ། ..	༣༣
མི་འདི་ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་རི་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༣༣
༡ སྦྱོར་བ།	༣༣
༢ དངོས་གཞི།	༣༤
༣ མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༤༡
དུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༤༡
ལུ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་སྐོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༤༡
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་ཚུལ།	༤༢
༡ སྐོ་མ་བཞུགས་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ།	༤༢
༢ ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཚུལ།	༤༥
ལུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་སློབ་ཚུལ།	༤༦
མི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱི་སྦྱོང་བ་སྦྱི་ལ་སློབ་ཚུལ།	༤༦
ཅི་ཐུན་གྱི་རི་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༤༦
ཆེ་སྦྱོར་བ།	༤༦
ཆུ་དངོས་གཞི།	༤༦
༡ རང་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་བྱིན་ཐུག་གི་ཉམས་ལེན།	༤༦

༡ གཞན་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བསྟུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན།	༤༩
ཆེ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥༠
ཙུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༥༠
ཐུ་པར་ཐུན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༥༠
རི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༥༠
ཐེ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥༠
༡ སྒྲིབ་བ།	༥༠
༡ དངོས་གཞི།	༥༠
༡ མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥༤
ཐུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༥༤
རྒྱ་ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༥༤
ཐེ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥༤
འི་སྒྲིབ་བ།	༥༤
འུ་དངོས་གཞི།	༥༤
༡ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ།	༥༤
༡ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ།	༥༥
༡) འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ།	༥༥
༡) འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ།	༥༥
འི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༥༥
ཐུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༥༥

དགུ་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་

སྤྱར་ལམ། ༤༡

༡ སྤྱི་མ་བརྒྱད་པའི་ཁུངས་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་ལ་ངེས་པ་

བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ། ༤༢

༢ ངེས་པ་སྤྱི་མ་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་བཤ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། ༤༤

༣ ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པའི་ཚུལ། ༤༤

༣༡ ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ། ༤༤

༣༢ སྤྱོད་པ། ༤༤

༣༣ དངོས་གཞི། ༤༤

༣༤ བཤེས་གཉིན་བསྟན་པའི་པན་ཡོན། ༤༤

༣༥ མ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས། ༤༤

༣༦ བསམ་བསམ་བསྟན་ཚུལ། ༡༠༣

༡ ཅ་བ་དང་བ་སྤྱད་པ། ༡༠༣

༢ བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་ཇེས་སྤྱོད་པ། ༡༠༤

༣ སྤྱོད་བསམ་བསྟན་ཚུལ། ༡༡༣

༤ མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ། ༡༡༤

༥ ཐུན་མཚམས་སྤྱི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། ༡༡༤

༦ བསྟན་ནས་སྒོ་ངེ་ལྟར་སྤྱད་པའི་རིམ་བཤ། ༡༡༤

༧ དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱི་པོ་སྤྱད་པའི་བྱིར་བསྐྱེད་པ། ༡༡༤

གི། ཐུན་གྱི་ངོ་མོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༡༤
། གི། སྦྱོར་བ།	༡༡༤
། གྱུ་དངོས་གཞི།	༡༡༤
། གི། དལ་འཁྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་བ།	༡༡༤
༡ དལ་བ་བརྒྱད་བསམ་བ།	༡༡༥
༢ འཁྱོར་བ་བརྒྱ་བསམ་བ།	༡༡༦
། གྱུ། རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་བ།	༡༡༧
། གི། མཐུག་ཏུ་དེ་བྱ་བ།	༡༡༩
། གྱུ། ཐུན་མཚམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༡༩
། གྱུ། རྟེན་པོ་དེ་ལྟར་ལེན་ཚུལ།	༡༡༩
༥ རྟེན་སྦྱོར་ཚུང་བྱ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་གློ་སྦྱང་བ།	༡༢༠
། བི། ཐུན་གྱི་ངོ་མོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༢༠
། བི། སྦྱོར་བ།	༡༢༠
། བི། དངོས་གཞི།	༡༢༡
། བི། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་བ།	༡༢༡
། བི། ངན་འགྲོའི་སྦྱག་བསྐྱེད་བསམ་བ།	༡༢༢
དཔྱུལ་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་བསམ་བ་ལ་བཞི།	
༡ སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོ།	༡༢༢
༢ ཉེ་འཁོར་བའི་དཔྱུལ་བ།	༡༢༣
༣ གང་བའི་དཔྱུལ་བ།	༡༢༣

༤ ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ།	༡༣༩
ཁྲི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྦྱང་བ།	༡༣༥
ཁྲི་ཉེ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ།	༡༣༩
༡ དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ།	༡༣༩
༢ སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ།	༡༣༩
ཁྲི་ཉེ་སྐྱབ་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ།	༡༣༩
ཁྲི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་བསྐྱེད་བ།	༡༣༩
ཁྲི་ཉེ་མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༤༥
ཁྲི་སྐྱབ་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༤༥
༥ སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་སྐྱབ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ལ་སྐྱོ་སྦྱང་བ།	༡༤༦
གི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་བསྐྱེད་བ།	༡༤༦
གི་ཉེ་སྐྱབ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༤༦
ཁྲི་སྐྱོར་བ།	༡༤༦
ཁྲི་དངོས་གཞི།	༡༤༦
༡ འཁོར་བ་སྐྱིད་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་བ།	༡༤༦
༢ འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་བ།	༡༤༩
ཁྲི་ཉེ་མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༤༦
གྱི་ཉེ་སྐྱབ་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་བ།	༡༤༦
གྱི་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བ།	༡༤༦
ངེ་སྐྱབ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ།	༡༤༦

༡ སྒྲོར་བ།	༡༥༧
༢ དངོས་གཞི།	༡༥༩
༣ མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༦༡
དུ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༦༡
༥ སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་བ།	༡༦༣
ཅི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༦༣
ཅི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས།	༡༦༣
ཁྱི་ཚུ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༦༣
ཁྱི་ཚུ་ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༦༣
༡ སྒྲོར་བ།	༡༦༣
༢ དངོས་གཞི།	༡༦༣
༣ མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༦༤
ཁྱི་ཚུ་ཐུན་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༦༤
ཁྱི་ཚུ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	༡༦༤
ཅུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ།	༡༦༤
༡ སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ།	༡༦༤
༢ ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ།	༡༦༥
ཅུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོད་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༦༧
ཆི་རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བྱི་སྒྲོད་པ་སྒྲི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༦༧
ཆི་ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༦༧

༼ཆེ་སྒྲུབ་བ།	༡༩༡
༼ཆུ་དངོས་གཞི།	༡༩༡
༡ རང་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་བྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན།	༡༩༡
༢ གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱ་བཞིའི་ཉམས་ལེན།	༡༩༤
༼ཆེ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༩༤
ཆུ་ལྟ་སྒྲིན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༩༤
ཆུ་པར་བྱིན་པ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༩༠
༼ཆེ། བསམ་གཏན་གྱི་རོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༩༠
རི་ལྟ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༩༠
༡ སྒྲུབ་བ།	༡༩༠
༢ དངོས་གཞི།	༡༩༠
༣ མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༩༤
རྒྱ་ལྟ་སྒྲིན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༡༩༤
༼ཆུ། ཤེས་རབ་གྱི་རོ་བོ་ལྟ་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	༡༩༤
ཉི་ལྟ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ།	༡༩༤
ཉི་ལྟ་སྒྲུབ་བ།	༡༩༤
ཉི་ལྟ་དངོས་གཞི།	༡༩༥
༼ཉི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པལ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ།	༡༩༥
༼ཉི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པལ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ།	༢༠༣
༡ འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ།	༢༠༣

༡ འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ། ༣༠༩

ཉེ། མཐུག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ། ༣༠༥

ཉུ ཐུན་མཚམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། ༣༠༥

བཏུ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྒྲིང་དོན་བདུན་མའི་ཅ་བ། ༣༠༩

བྱར་རྒྱན་དང་པོ།

བཏུ་གཅིག་པ། ལམ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བྱག་དཔེ་གང་རྙེད་ཀྱི་མཚན་གཞུང་། ༣༡༣

བྱར་རྒྱན་གཉིས་པ།

བཏུ་གཉིས་པ། པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ ༣༡༩

བྱར་རྒྱན་གསུམ་པ།

བཏུ་གསུམ་པ། པཎ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ ༣༢༩

བྱར་རྒྱན་བཞི་པ།

བཏུ་བཞི་པ། དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་ ༣༢༧

༡༡། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་དང་ལྷུང་ལམ། རིག་པ་
ཆེན་པོའི་སྒོ་སྒྱུར་དོན་བདུན་མ་བཅས་
བཞུགས་སོ།།

༩ བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་བདེ་སྦྱར་གྱི་ཐོག་ནས་
 ཉམས་བྲིད་སྦྱལ་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་རྗེ་བཙུན་
 ལྷ་མའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ཞིང་སྐབས་སུ་མཆིའོ།། བཅེ་བ་ཆེན་པོས་
 དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
 པའི་བྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ། གདམས་
 ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ། ཆེ་བ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་
 རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རི་ལྟར་བཞི་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་
 ལ་གསུམ། རིགས་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ། ཉན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་
 བརྟེན་པའི་ཚུལ། བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ།། དེ་ལ་གཉིས། རྒྱ་
 གར་དུ་མཛད་ཚུལ་དང་། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལོ།། གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལ་བཞི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་
 བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་ལྷག་
 ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགོ་བའི་ཆེ་བའོ།། གསུམ་པ་ཆེ་བ་

གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉན་བའི་ཚུལ།
 བཤད་བའི་ཚུལ། མཐུག་ཏུ་སྤྱོད་མོང་དུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ།
 ཆོས་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ། ཉན་ཚུལ་
 དངོས་སོ།། དེ་ལ་གཉིས། འགལ་ཁྱེན་སྟོང་གི་སྟོན་གསུམ་སྤང་བ་དང་། མཐུག་ཁྱེན་འདུ་
 ཤེས་བྱ་བ་བསྟན་པའོ།། གཉིས་པ་ཆོས་བཤད་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་བའི་པན་
 ཡོན་བསམ་པ། སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྦྱར་བ་དེ་ལྟ་བུས་
 བཤད་པ། ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱུང་བར་རོ།། གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་
 སྤྱོད་མོང་དུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྟོན་པའོ།། བཞི་པ་གངས་པ་
 དངོས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་དེ་ལྟར་བཞི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་
 བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་ནས་སྟོ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་
 གྱི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་མཆོམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་
 གསུམ། སྦྱར་བའི་ཆོས། དངོས་གཞི་དེ་ལྟར་བསྤང་བ་དང་། མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་
 པའོ།། དང་པོ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆོས་བྱུག་། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། བཤེས་གཉེན་བསྟན་
 པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟན་པ་དང་བསྟན་ཚུལ་ལོག་པའི་ཉེས་དམིགས། བསམ་པས་བསྟན་
 ཚུལ། སྦྱར་བས་བསྟན་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་པན་ཡོན་ལ་བརྒྱད།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ། རྒྱལ་བ་ནམས་དབྱེས་པར་འགྱུར་བ། བདུད་དང་ཕྱིག་
 གོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ། ཉན་མོངས་དང་ཉེས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགག་
 པ། ས་ལམ་ཉམས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་མི་མོངས་པ། ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་བ། གནས་སྐབས་དང་
 མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་པའོ།། མ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་
 བརྒྱད་ནི་དེ་ལས་ལྗོགས་པའོ།། བསྟན་ཚུལ་ལོག་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མ་ལ་

བརྟམ་སྒོད་ཤོར་ན་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་བརྟམ་པ། ལྷ་མ་ལ་ཁྲོ་སེམས་སྐྱེས་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་
 མའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་དགེ་ཅ་བཅོམ་ནས་བསྐྱལ་པར་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ། སྤགས་ལ་
 བརྟེན་གྲང་མཆོག་མི་འགྲུབ་པ། རྒྱུད་དོན་བཅོམ་པས་བསྐྱེད་པར་དཔྱལ་བ་སོགས་
 བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ། ཡོན་ཏན་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ཟེན་
 ཉམས་པ། ཆེ་འདིར་ནད་སོགས་མི་འདོད་པས་གཅེས་པ། ཕྱི་མར་ངན་སོང་ཐུ་མཐའ་མེད་
 པར་འབྱུངས་པ། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐོངས་པའོ།།
 གསུམ་པ་བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ། བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་
 བཞུགས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་དགོས་པའི་
 རྒྱ་མཆོན། བལྟ་བུས་པའི་རྒྱ་མཆོན། ཚུལ་རི་ལྟར་བལྟ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དེ་ལ་བཞི། ལྷ་མ་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རྟོ་རྗེ་འཆང་གིས་བཞེད་པ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ། དེང་སང་གི་དུས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་
 སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མཛད་པ། རང་གི་སྦྱང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའོ།། གཉིས་པ་བཀའ་བློན་
 རྗེས་སུ་བཞུགས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་བློན།
 ཆོས་གསུངས་པའི་བཀའ་བློན། ཤེས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་བློན། ཟང་ཟེང་
 གིས་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་བློན་ལོ།། བཞི་པ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། རྟེན་
 པ་ཟང་ཟེང་འབྲུལ་བ། བཀྱར་སྟོ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ། བཀའ་བཞེན་སྦྱབ་པའོ།། འདི་མན་གྱི་
 དམིགས་སྦྱོར་ཆང་མར་དམིགས་སྦྱོར་རེ་རེ་བཞེན་ཡང་དངོས་གཞིའི་སྦྱོར་ཚུལ་མ་
 གཏོགས་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཐུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་སོགས་གོང་བཞེན་
 རིགས་འགྲ། གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སྒོ་རི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་
 ལ་སྦྱོང་པོ་ལེན་པའི་བྱིར་བསྐྱལ་བ་དང་། སྦྱོང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་
 གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ། རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲིང་པོ་རྩེ་ལྷར་ལོན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྒྲིས་བྱ་ཚུང་དྲ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲིང་བ། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲིང་བ།
 སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲིང་བའོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་
 གོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ།། དང་པོ་
 ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་འདྲིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་སྤྱི་མ་རྩེ་ལྷར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་གྱི་བདེ་སྤྱད་བསམ་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ།
 འཆི་བ་མ་བྲན་པའི་ཉེས་དམིགས། བྲན་པའི་པན་ཡོན། འཆི་བ་བྲན་ཚུལ་དངོས་སོ།། དང་
 པོ་ལ་དུག །ཆོས་མི་བྲན་པའི་ཉེས་དམིགས། བྲན་ཀྱང་མི་སྦྱབ་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྦྱབ་
 ཀྱང་ནམ་དག་མི་སྦྱབ་པའི་ཉེས་དམིགས། སྦྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་དམིགས།
 རང་ཉིད་མ་བྱུངས་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། འཆི་ཁར་འགྱུར་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་
 པའི་ཉེས་དམིགས་སོ།། གཉིས་པ་བྲན་པའི་པན་ཡོན་ལ་དུག །དོན་ཆེ་བའི་པན་ཡོན།
 སྟོབས་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། བར་དུ་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན།
 ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་པན་ཡོན། འཆི་ཁར་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་པན་ཡོན་ནོ།།
 གསུམ་པ་འཆི་བ་བྲན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། འཆི་བ་དགྲ་སྤྱགས་སུ་བསམ་པ་དང་།
 འཆི་བའི་ནམ་པ་སྒྲོམ་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། ནམ་འཆི་
 དེས་མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པར་བསམ་
 པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བདག་དེས་པར་འོང་ལ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དུ་མེད་
 པ། ཆེ་ལ་བསྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ། གསོན་པའི་ཆེ་ཡང་ཆོས་
 བྱ་ལོང་མེད་པར་འཆི་བའོ།། གཉིས་པ་ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲིར་
 འཛུལ་བྱ་སྒྲིང་པ་དང་སྒྲོས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ལ་དེས་པ་མེད་པ། འཆི་བའི་རྒྱུན་མང་ཁོང་
 གསོན་པའི་རྒྱུན་ཉུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་དེས་པ་མེད་པ། ལུས་ཤིན་དུ་ཉམ་ཆུང་བས་

གྲང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པའོ།། གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་
 གྲང་མི་པན་པར་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འོར། གཉེན་བཤེས། ལུས་ཀྱིས་གྲང་མི་པན་པར་
 བསམ་པའོ།། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་རིམ་ལྔ་འགྲུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་
 བསམ་པ་ལ་གསུམ། དཔྱལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགྲོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་པའོ།། དང་པོ་
 ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་པ། ཉེ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་
 བསམ་པ། གྲང་བའི་དཔྱལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་པ། ཉེ་ཆེ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་
 པའོ།། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཤེས་སྒྲོམ། ངལ་འཛིགས། ཆ་གྲང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་
 པའོ།། གསུམ་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་ལྷ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ། སྤྱོད་
 ཞིང་གཉི་སྤྱད་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ། ཆ་གྲང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ། བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་པའི་སྤྱད་
 བསྐྱལ། བཀོལ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ལོ།། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་
 ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་སྤྱང་བ་དང་།
 བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ།། དང་པོ་
 ལ་ལྷ། རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། རི་ཅམ་
 ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་
 བའོ།། གཉིས་པ་ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གཉིས། སྐྱབས་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་
 དངོས་དང་། དེ་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ།། གསུམ་པ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་ཤེས་པའི་
 སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བྱད་པར་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ཁས་སྒྲངས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། གཞན་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ།། བཞི་པ་
 པན་ཡོན་ལ་བརྟེན། རང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ། སྤྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ།
 སྤྱོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ནམས་ཟད་པར་འགྲུར་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བདེ་སྤྱད་ཏུ་བསོག་པ། མི་དང་མི་མེན་ཀྱི་གཞི་དཔལ་མི་ཚུགས་པ། ངན་སོང་དུ་མི་སྤྱོད་

བཤུ་ཅི་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ། སྤྱི་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བའོ། ། ལྷ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཉིས། སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། ། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དུག ། དཀོན་
ཅོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བཀའ་བློན་
འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཅི་ཟ་ཅི་འཐུང་གི་ཕུད་ཀྱིས་མཆོད་བ། གཞན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་འགོད་བ།
ཕན་ཡོན་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོད་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བྱ་བ་
གང་བྱེད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་བཀའ་ནས་བྱེད་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒོག་གས་ཐ་
ན་བཞད་གད་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་མི་སྤང་བའོ། ། གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསམ་པ་དང་། བྱེ་
བྱག་ཏུ་བསམ་པ། བསམས་ནས་འཇུག་ལྷོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་
བསམ་པ་དངོས་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པའོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ།
ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་བ། བྱས་པ་ཚུད་མི་ཟ་བའོ། ། གཉིས་པ་
སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། ཉག་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ། དཀར་པོའི་ལས་
འབྲས་བསམ་པ། ཞར་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱར་བའོ། ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཉག་པོའི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། སྤྱི་ཡང་གི་ཁྱད་པར། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་བསྐྱར་
བའོ། ། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་བསྐྱར་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་སྒྲིག། རྒྱ་མཐུག། བདག་
པོའི་འབྲས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་
ལམ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱའོ། ། གཉིས་པ་བྱེ་བྱག་ཏུ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་
སྒྲིག་གྱི་ཡོན་ཏན། དེའི་བྱེད་ལས། དེའི་རྒྱ་སྐྱབ་པའོ། ། དེ་ཡན་གྱིས་སྤྱིས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་
ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སྒོ་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས།

ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་
 དབབ་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་དང་། སོ་སའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསམ་པའོ། དང་པོ་ལ་བྱག་། དེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། རོམས་པ་མེད་པའི་ཉེས་
 པ། ལུས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཉེས་
 པ། ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ། ཐོགས་མེད་པའི་ཉེས་པའོ། གཉིས་པ་
 སོ་སའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། བདེ་འགྲོའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པའོ། དེ་ལ་གསུམ། མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསམ་པ། ལྷའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པའོ། དང་པོ་ལ་བདུན། སྦྱོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 བསམ་པ། ཀ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། ཅ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསམ་པ། སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། མི་སྤྱག་པ་དང་འབྲུང་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་གྱང་མི་རྟོག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 བསམ་པའོ། གཉིས་པ་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་
 གཉིས། ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
 གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་སོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོར་ཆུལ།
 དེས་ལས་གསོག་ཆུལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཆུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་བཞི།
 ཉོན་མོངས་ངོས་བབྱང་བ། དེ་རི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་རིམ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ། ཉོན་མོངས་
 པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། གསུམ་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆུལ་ལ་
 གསུམ། འཆི་བ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཆུལ། ཞི་ནས་བར་དོ་འབྱུང་ལུགས། དེས་སྦྱོར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་
 མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆུལ་ལོ། གཉིས་པ་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གཉིས། ཉོན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་འཁོར་བ་ལྷོག་པ་དང་། ལམ་རི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་གིས་འཁོར་བ་ལྷོག་པའོ། དེས་སྦྱོར་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་

པ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་བཤད་ཟེན་རྟོ།།

གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
འདུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་བརྟུ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་འདུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་
པ། ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ། མཆོད་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་པ། ཆོགས་བདེ་སྐྱབ་
ཏུ་རྫོགས་པ། སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྱར་བྱ་སྤྱང་པ། ཅི་བསམ་པ་འགྲུབ་པ། གཞོད་པ་དང་བར་ཆད་
གྱིས་མི་ཚུགས་པ། ས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱར་བྱ་རྫོགས་པ། འགྲོ་བའི་བདེ་སྐྱིད་མ་ལུས་
པ་འབྱུང་བའི་ཞིང་སར་འགྱུར་བའོ།། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ།
སེམས་སྤྱོད་པ་དངོས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་བཟུང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་
ནས་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་བརྟུ། བཏང་སྟོམས་སྟོམ་པ། མར་ཤེས། འིན་པོ་ག་
འིན་གཞོ། བྱམས་པ། སྤྱིང་རྩེ། ལྷག་བསམ། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སྟོམ་པའོ།། གཉིས་
པ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ལྷ། བདག་གཞན་མཉམ་པ། རང་
གཅེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམ་པ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོ་དུ་མ་
ནས་བསམ་པ། བདག་གཞན་བཞེ་བའི་བསམ་པ་དངོས། དེ་ལ་བཞེན་ནས་གཏོང་ལེན་
སྟོམ་ཚུལ་ལོ།། གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྟོམ་པ་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ལོ།། གསུམ་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་བྱིན་བྱག་
ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་

ལོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། བྱུང་པར་དུ་པར་
 ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་དུག །སྤྱིན་
 པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཅོད་པ། བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
 ལོ།། གཉིས་པ་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་པོ་
 ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་པོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།། དང་
 པོ་ལ་དུག །ཞི་གནས་གྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ་དང་། ཞི་གནས་སྤྱབ་ཚུལ་དངོས། དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་སེམས་གནས་དགུ་སྤྱབ་ཚུལ། དེ་སྟོབས་དུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་
 བཞི་ཡོད་ཚུལ། དེ་ལས་ཞི་གནས་དངོས་སྤྱེ་ཚུལ་ལོ།། གཉིས་པ་ལ། ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་
 བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ་ལོ།། གཉིས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་པོ་ལྷག་མཐོང་
 ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ། དེ་ལས་ལྷག་མཐོང་སྤྱེ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ། མཉམ་གཞག་
 བས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་དགག་
 བྱ་ངེས་པའི་གནད། བྱུང་པ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་གྱི་གནད། བདེན་
 པའི་དུ་བྲལ་གྱི་གནད་དང་བཞིའོ།། གཉིས་པ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
 ལ་གཉིས། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ། འདུས་མ་བྱས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ།། སྤྱིས་
 བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལྷུང་གྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་ཁྲིད་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ས་
 བཅད་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཚུལ་བཞིན་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་དད་གུས་

གཞོན་ཅུ་འོད་ལྗང་གྱུར་པ་དག་སྒོར་བྱམས་པ་འདིགས་མེད་ནམ་གྲོལ་ནས་ལྷ་རེག་དང་། མཐུལ་རིན་ཆེན་
 དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོམ་བྱས་བརྒྱན་པ་བཅས་ཅི་ལྟར་བསྐྱལ་མ་མཛད་པ་བཞིན་བདག་ཅག་གི་ནམ་པར་འབྲེན་པ་
 ཅི་བཙུན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོན་བཟོད་པར་དཀའ་བ་སྒོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་ལྷན་གྱུ་
 རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་ཕྱག་བཞེས་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་མགོན་པོ་གང་གིས་སྤྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལྟར་
 བསྐྱངས་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པའི་སྒོ་བ་བྱ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོར་འཕོད་པས་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱེདས་ཏེ་གྲིས་པའོ།། །།

༩ བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས།

༡༡། རྩེ་བཙུན་སྤྲེལ་མ་དམ་པ་ཐུབ་དབང་རྩེ་རྩེ་འཆང་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་
ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུག་འཆའ་ལོ།། བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྩེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།
འདིར་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྦྲེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐབས་མོ་བྱང་
ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་
དང་། བསྟེན་ནས་སློ་རི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པའོ།། དང་པོ་(ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་)
ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ། སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་
ནི། ཡིད་མཐུན་གྱི་གནས་སུ་བདེ་བའི་སྟན་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་དམ་སྦྱོད་ལམ་
གང་བདེར་གནས་ནས། རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། དགོ་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་
གྱི་རང་ནས། རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་སེང་གོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཁར། ལྷ་ཆོགས་བད་ཆེན་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ། ངོ་པོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྲེལ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་རྒྱལ་
བ་ཤིང་ཐུབ་པ་སྦྱོ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ། དབུ་གཙུག་ཏྲོར་དང་ལྷན་པ། ཞལ་གཅིག་

ལྷག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་ས་གནོན་དང་། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་རྩིས་གང་
 བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྐྱུ་ལ་ཆོས་གོས་དྲར་སྤྲིག་གི་མདོག་ཅན་གསུམ་མཛེས་པར་
 གསོལ་བ། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྐྱུ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་འོད་ཀྱི་སྤང་པོའི་དཀྱིལ་ན་ཞབས་གཉིས་རྩོུ་མེ་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེ་ཉིད་
 ཀྱི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས། དཔའ་པོ་
 དཔའ་མོ་བསྟན་བསྐྱུང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་
 རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ལྷུང་གི་ཆོས་
 རྣམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་སྤྱ་ཉིདེ་རྣམ་པར་ཡོད་པ། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་རང་
 ཉིད་ལ་དགེས་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཐུགས་རྩེ་
 བན་པའི་དད་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་སོང་གསུམ་
 ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱ་ཆོགས་ཤིག་སྤྱོད་འདུག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་། ད་དུང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱི་གཉིང་
 དང་མཐའ་མངོན་པར་དཀའ་བར་འདུག། །དེས་ན་ད་རེས་བརྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་
 ཆེ་བའི་མི་ལུས་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་
 སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཆོག་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་མ་
 བྱས་ན། སྤར་ཡང་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་སོང་གསུམ་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅི་རིགས་
 པ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པ་འདུག། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་མདུན་ན་
 བཞུགས་པའི་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་
 ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་
 བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ལ། སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་

དུ་བཏང་ནས། བྱང་པར་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་
ལམ་ཟབ་མོ་སྤྲོ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་བསྐྱོམ་པ་
ལ་འདུག་པར་བགྱིདོ་སྟམ་པ་བདུན་ནམ་ཉེར་གཅིག་སོགས་བྱོ།

དེ་ནས་རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་སང་གི་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྲོང་ཁར། ལྷ་ཆོགས་པད་ཆེ་ཉི་མའི་དགེལ་
འཁོར་གྱི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་དེན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྲོ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་
ཐུབ་པ་སྤྱོ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། རྫོ་རྩེ་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ།
དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོང་གི་རྒྱལ་ལ་ཕྱོགས་པར་ལྷ་ཆོགས་པད་ཆེ་ཉི་མའི་དགེལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ།
རྒྱལ་བ་རྫོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལས་བརྒྱད་པའི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
བཞུགས་པ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་བཅུན་འངས་དབྱངས་ལ་ཟབ་མོ་ལྟ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། མདུན་དུ་དེན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྲོ་མ་ལ་
ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་སྐྱོར་
དུ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བསྟན་བསྐྱང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོགས་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྲི་ཕུན་ཆོགས་
ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ཡུང་གི་ཆོས་རྣམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུ་ཉིའི་
རྣམ་པར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྦྱལ་པའི་བཀོད་པ་བསམ་
ཀྱིས་མི་བྱུང་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཚི་དཀར་པོ།
མགིན་པར་ལྷ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་རྩྱ་སྟོན་པོ། ལྟེ་བར་སྤྱ་སེར་པོ། གསང་བར་རྩ་ལྗང་
ཁུའོད་ཟེར་ལྗང་འཕྲོ་བ། སྤྲོ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་

བཅུར་འཕྲོས་པས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱོམས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་
 བྱངས། དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ་པས་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སོས་
 བས། ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་སྤུལ་ཏེ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་
 བཞིན་རྒྱུད་དང་འབྲེས་ངེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་སྒྲ་མ་སྤུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ། མཐའ་
 སྐྱོར་ན་བཞུགས་པའི་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྲུམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕོག་པས། དེ་ནས་འོད་གྱི་རྒྱུ་
 པར་བསྐྱུས་ནས་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ཡང་རང་གི་སྤྱི་བོའི་རྩ་
 བའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐིམ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་གི་སྤྱི་བོར་སེང་གི་བད་ཆེན་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ། རོ་བོ་རང་གི་བྱིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུ་མ་བ་རྒྱལ་བ་
 །ལྷ་གྲ་སྤུབ་པ་ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་སྤྱིལ་གྱུར་གིས་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཡན་ལག་
 བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱུས་སྤུལ་བའི་རྩོམ་སྤྱིལ། རང་དང་རང་གི་མཐའ་
 སྐྱོར་ན་གནས་པའི་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྱུན་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་
 པར་བསམས་ལ། སྤྱི་བཞིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། སྤྱི་བ་བྲལ་ཆོས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། བདེ་ཆེན་ཡོངས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ལྷ་ཆོགས་སྤྱིལ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། སྒྲ་མ་གྱུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། ཡི་དམ་གྱུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་འཆང་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། སངས་རྒྱས་གྱུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་ཞེ་
 འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། དམ་ཆོས་གྱུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་
 འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། དག་འདུན་གྱུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། སྤུབ་དབང་རྩོམ་

རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། མཁའ་འགྲོ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་
 རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཆོས་སྦྱོར་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་
 རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། བྱད་པར། རྒྱལ་ས་གནས་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་
 ལྟ།། ཐུབ་དབང་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ལྷགས་དག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞིག་མྱོང་བ་
 འདི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་པས་ལན་
 པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟག་གིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་
 དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་
 འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
 ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྲིག་སྦྱིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབེལ་ཞིང་
 རྒྱས། བྱད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་
 ཅུས་པའི་ཆོག་པ་ཞིག་ལ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་དང་། སྦྱོར་བས་བསྟེན་
 ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཅ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་དང་། བཀའ་བློ་རྗེས་
 སྤྱད་ཏེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་(ཅ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་)ནི། སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་རང་ལ་དངོས་
 སྤྱོད་ཆོས་འབེལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྦྱོས་ཏེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པ་ལ་

དམིགས་ནས་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་
 ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་
 རྫོང་རྫོང་འཆང་གིས་སྟོགས་མའི་དུས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བསྟན་
 རས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 འདི་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་བ་རྫོང་རྫོང་འཆང་
 གིས་བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདུག་པས་
 སོ།། དེས་ན། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 འདི་རྣམས་སྐབ་དབང་རྫོང་རྫོང་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
 གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟས་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟོང་
 ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 བྱགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་
 གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་
 ལྡན་ཡིན་ལ། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ལ་དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་སྦྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་འདུག་པས་སངས་རྒྱས་རང་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། དེ་
 བེ་རང་གི་སྤྱང་བ་མ་དག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སྦྱོན་ཡང་རང་ཉིད་སྤྱང་བ་མ་དག་པའི་
 དབང་གིས་ལེགས་པའི་ཀམས། སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་འབའ་
 ཞིག་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱི་མོར་མཐོང་བ་དང་། མི་ཏི་
 པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལ་ཕྱ་རི་བ་པག་གསོད་པ་སོགས་མི་འཆམ་པ་བྱེད་པར་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ལ་སྦྱོན་དེ་ཡོད་ནས་
 སྤྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་སྤྱང་བ་མ་དག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། དེས་ན་བདག་

དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ལ་སྦྱོར་རྟོག་གི་ཚེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྦྱི་ཞིང་། ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱི་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་(བཀའ་ཤིན་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་གུས་པར་བྱ་བ་)ནི། རང་གི་མདུན་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་གསལ་བར་དམིགས་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་བདག་ལ་བཀའ་ཤིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བདག་གིས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱུང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཐབས་མོ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་འདི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་ཤིན་ཡིན་པས། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་ཤིན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་གུས་པ་ཆེན་པོ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱི་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བཞེན་པའི་ངང་ནས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ། ལུས་སྒོག་ལོངས་སྦྱོད་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གཏོང་ཞིང་། བྱུང་བར་བཀའ་བཞེན་བསྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་

རུས་པར་སྒྲུ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་པོའི་
སྒྲུ་མ་ལྟས་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲུ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས།
དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲུ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་¹བཞེན་པའི་
དང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། སྤྱགས་འཕྲེན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་ཅ་
ནམས་རང་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲོན་གནས་ནམས་སུ་འདུན་པ་
བྲག་པོས་བསྡེ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆམས་སུ་ཡང་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྒྲོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་
བ་དང་། དཔྱད་ཤེས་དང་ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་
དང་། མི་ཉལ་བར་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་ཞིང་། ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ལྟས་དང་ཁ་
ཟས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱང་པོ་
སྤྱང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་དང་། སྤྱང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱང་པོ་
སྤྱང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་རོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་
བྱ་བའོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་རོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྤྱིར་བ་)ནི། སྤྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲུ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་
འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞེན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྦྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཞུགས་བྲག་པའི་འཁོར་བའི་

¹ མ་དཔེར། བསྒྲོམ་

སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱ་ཚོགས་ཤིག་སྤྱད་བ་འདི། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་
 པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱིས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱི་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་
 འིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་
 བདུད་ཅི་སྤྱ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་།
 ཁྱད་པར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱི་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
 སྤྲིག་སྦྱིབ་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་
 བསམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དལ་འབྱོར་དོན་
 ཆེ་ཆེད་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་བ་དང་། ཆེད་པར་
 དཀའ་བ་བསམ་པའོ། དང་པོ་(དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་བ་)ནི། སྦྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་
 པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཁོམ་པས་དལ་བ་དང་། ཆོས་
 བསྐྱབ་པའི་བྱི་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་བས་འབྱོར་བ་ཞེས་བྲ། མདོར་ན་རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་
 ཐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རྟོག་འདི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་མཐོའི་ལུས་
 འོངས་སྦྱོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྱིམས་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱང་སྦྱབ་
 བྱས་ལ། ཁྱད་པར་རྟོག་འདི་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ག་སྦྱི་ཞིང་། སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱད་གཅིག་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་བདེ་སྤྱག་ཏུ་སྦྱབ་བྱས་པས་སོ། དེས་ན་ཆེད་པར་དཀའ་
 ཞིང་ཆེད་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟོག་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་བཏང་བར་སྦྱང་པོ་

ཞིག་¹ལྷང་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་བསམ་པ་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་འདི་དོན་ཆེ་བར་མ་ཟད་རྟེན་གྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་པལ་ཆེར་མི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་ལ། དེ་དག་གིས་གྱང་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་། སྤྱིན་སོགས་གྱིས་གྲོགས་བྱས། སྒྲོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཆམས་སྤྱར་བ་སོགས་དགོས་ན་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རན་འགྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེ་འགྲོ་ཅམ་ཐོབ་པ་མི་དམའ་སྤངས་ལ། བདེ་འགྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་གྱང་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་འདི་ཉིན་མའི་སྐར་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདི། དོན་མེད་དུ་མི་བཏང་²བར་སྤྱོད་པོ་ཞིག་³ལྷང་བར་བྱའོ།། སྤྱོད་པོ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟན་ནས། དེས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གདམས་པའི་སྤྱོད་པོ་ཉམས་སྤྱངས་ཏེ། ཆོ་གཅིག་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས།

¹ མ་དཔེར། ཅིག་

² གཏང་ ལམ་རིམ་དེབ་གཟུགས།

³ མ་དཔེར། ཅིག་

སྐྱེ་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟའོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་སུ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་སྒྲོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྱེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྤྲང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་རྩེ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤང་བ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤང་བ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤང་བའོ། དང་པོ་(སྐྱེས་བུ་རྩེ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྤྱིར་བ་)ནི། སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཐུབ་དབང་རྟོ་རྟེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྤྱོད་བ་འདི་ཉིད། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མ་བསམས་ཤིང་། ངན་འབྱེད་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲང་ནས་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་ནས། དཀར་ནག་གི་ལས་ལ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དན་པ་དང་། ངན་འབྱེད་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲང་ནས་སྐྱབས་སུ་འབྱོ་ཞིང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེས་ནས་སྤིག་སྤྱོད་དགོ་བ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་བྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་

གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་བུ་
 ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དེ་དང་
 དེའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྤྱི་བ་ལ་གོགས་བྱེད་སྤྲུངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་
 རྒྱས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 བསམ་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་འགྲོ་སྤྲུང་བ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
 དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། དང་པོ་(འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ་)ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་
 རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རྟེན་
 འདི་སྤྲུང་དུ་འཇིག་སྟེ། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་གང་གིས་
 གྲུང་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཆེ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་། འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དང་བཅས་
 པ་དང་། གསོན་པའི་ཆེ་ཡང་ཆོས་བྱུ་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི། འཆི་བར་མ་ཟད་ནམ་
 འཆི་ལ་འང་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་ཅག་འཇམ་བྱ་སྤྱིང་པའི་ཆེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། འཆི་
 རྒྱུན་ལེན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་པའི་རྒྱུན་ཉུང་བ་དང་། ལུས་ཚུའི་ལྷ་བ་ལྟ་བུར་ཉམ་¹ཚུང་
 བས་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་གྲུང་པན་པ་མེད་
 དེ། གཉེན་བཞེས་བཅེ་གདུང་རི་ལྟར་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་གྲུང་གཅིག་གྲུང་ཁིད་ས་མེད།
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་གྱི་སྤང་པོ་རི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་ཐུན་ཅམ་ཡང་ཁྱེར་དུ་མེད། ལྷན་
 ཅིག་སྤྱེས་པའི་ལ་རུས་གྲུང་འབྲལ་དགོས་ན་ཆེ་འདིའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་ཆགས་པས་ཅི་
 ཞིག་བྱ། འཆི་བའི་དགྲ་ནི་ངེས་པར་འོང་ཞིང་ནམ་འོང་ལ་ངེས་པ་མེད། དེ་རིང་རང་ཡང་

9 མ་དཔེར། “ཉམས་”ཞེས་གསལ་བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་བསྐྱེད་ནས་བཅོས་ཡོད།

འཆི་ཉེན་ཡོད་པས་འཆི་བྱ་བས་ཤིག་བྱ་དགོས་པར་འདུག། འཆི་བྱ་བས་ཀྱང་ཆོ་འདིའི་ཕུན་
ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པར་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་
རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་
སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས།
དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་(རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་)ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་
འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་འདི་
ཡང་སྦྱར་དུ་འདྲིག་ཅིང་། ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྤྱོད་བཞིག་སྦྱང་དགོས་ལ།
སྤྱོད་ས་ཡང་རན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གལ་ཏེ་རན་འགྲོར་སྤྱོད་ས་
ན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་བྱང་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་
བཀའ་སྒྲོམ་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་ཞིང་གཉི་ཕྱག་པ་
དང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེས་ན་འདི་ལྟ་
བུའི་རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཟོད་སྤྱགས་མི་འདུག་པས། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་
ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་
སྦྱངས་པའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྒྲ་
མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་
ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་
རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གསུམ་པ་(དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་འགྲོ་སྦྱང་བ་)ནི། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་སྒྲ་མ་

ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དཔའ་པོ་དཔའ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་བསྐྱུང་མའི་ཆོག་མ་མཁའ་
གང་བ་སྟོས་ཏེ། སྤྱི་བོའི་ཁྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱབས་ཡུལ་གསལ་
ལེགས་པར་བཏབ། དེ་དག་གི་སྐྱབས་ལུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་བླ་
བཞེན་པས། བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་འགྲོའི་
འཇིགས་པ་ལས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་སྟུང་པའི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པས། ཁྲ་མ་
ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་བརྒྱ་སྟོང་གི་
འབྲུམ་སོགས་བྱ་ཞིང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་སུ་ཡོན་ཤེས་པའི་སྟོན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞེན་
དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

བཞེན་པ་(ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་)ནི། སྤྱི་བོར་ཁྲ་མ་ལྟ་སྟོན་བཞེན་པའི་ངང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས་རྒྱ་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལ་བཞེན་ནས་
འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞིང་སྤྱུག་བསུལ་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལ་བཞེན་
ནས་འབྲས་བྱ་སྤྱུག་བསུལ་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞིང་བདེ་བ་མི་འབྱུང་། རྒྱ་དགེ་སྤྱུག་གཉིས་ཆུང་
དུ་ལས་མ་སྤྱད་ཀྱང་གོགས་བྱེད་དང་མ་སྤྱད་ན་འབྲས་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་། རྒྱ་དགེ་
སྤྱུག་གཉིས་མ་སྤྱད་ན་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱུག་སྟོང་བ་མེད་ཅིང་རྒྱ་དགེ་སྤྱུག་གཉིས་སྤྱད་པ་
གོགས་བྱེད་དང་མ་སྤྱད་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་ངེས་
པར་འབྱིན། དེ་ཡང་ཞིང་དང་། བསམ་པ་དང་། དངོས་སོ་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་
བར་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་ནས། དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
སྤྲོས་ནས་སྐྱབ་ཅིང་། མི་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་སྤྲོས་ཀྱང་སྟོན་གསུམ་ལ་
མ་གོས་པའི་སྤྱང་དོར་ལ་འབད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་ཁྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་ཁྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་

སྐྱ་ལྟོ་འདྲ་བའི་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བཤམས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྐྱེས་བུ་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱན་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། དེ་ལྟར་འབད་ཀྱང་གཉིན་པོ་སྟོབས་ཚུང་། ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེས་པས་རྒྱ་ལ་མི་དགེ་བས་གོས་ན་སྟོབས་བཞིའི་བཤམས་སྟོམ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་སྐྱ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཚུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྐྱོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། སྐྱེས་བུ་ཚུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་གྲོ་སྐྱེས་བུ་བཤམ་ཐོན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་གྲོ་སྐྱེས་བུ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། དང་པོ་(ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སྐྱ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྐྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྐྱོར་བ་ནི། སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྐྱ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཐུབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དག་པའི་སྐྱུ་བསྐྱེལ་སྐྱ་ཆོགས་ཤིག་¹སྐྱོང་བ་འདི། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱུ་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱོ་ཤུགས་དག་མ་སྐྱེས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱུ་བསྐྱེལ་གྱི་རང་

¹ མ་དཔེར། ཞིག་

བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དག་སྐྱེ་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུན་ཅི་
 སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
 སེམས་ལ་ཞུགས་པས། རོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་
 བར་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་
 ཤུགས་དག་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་སྤངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་
 བྱུང་། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་འཁོར་བ་
 མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དག་
 རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་བ་དང་། སོ་
 སོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པའོ། དང་པོ་(འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་)ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་
 སྒོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གིས་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་
 གླིམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་འདས་པའི་བདེ་
 འགྲོའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཙ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་
 བདེ་བའི་སྐྱབས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནག་ཅན་ཞིག་ལྷ་བ་གཅིག་ནས་
 གསོད་པར་ངེས་ལ། དེའི་བར་དུ་ཡང་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་གླིམས་ཀྱི་ལ་ཐིགས་དང་། དབྱུག་
 པས་བསྐྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དག་པོ་སྟོང་བ་ལ། འགའ་ཞིག་གི་ངོ་ཆེན་སོགས་
 ཀྱིས་ད་ལྟ་དབྱུག་པས་བསྐྱེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་གསོད་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེ་ཉེར་འགྲོ་བས་བདེ་བའི་སྒོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཙ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་མ་ཐོབ་ཕྱིན། བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་
 ཀྱང་སྤངས་བྱས་ཀྱི་ལས་བཟང་པོའི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་རན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱང་སྟེ། ཡུན་

རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པར་འདུག །གཞན་
 ཡང་འཁོར་བ་འདིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ཞིག་ལྷངས་ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་
 རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། དག་གཉིས་དུ་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་ཡང་དགར་འགྱུར་བས་
 སན་གཞོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ནི་མེད། འཁོར་བའི་བདེ་བ་རི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་
 བའི་མཐའ་མེད་པར་མ་ཟད་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པ་དུ་མ་ནི་
 འདྲན་པར་བྱེད། ལུས་བཟང་པོ་ཅི་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་དགོས་པས་ལུས་
 ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ནི་མེད། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་
 བས་སྒྲེ་བའི་མཐའ་མེད་པ་ནི་མེད། འཁོར་བའི་སྤྲོ་ཚོགས་རི་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་མཐར་ངེས་
 པར་འདོར་དགོས་པས་སྤྲོ་ཚོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ནི་མེད། རང་ཉིད་གཅིག་ཕུར་
 གྲོགས་མེད་པར་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་གྲོགས་ལ་ཡིད་བརྟན་ནི་མེད།
 དེས་ན་བདག་གིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་
 འདིར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་
 པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་ཕྱིན་གྱིས་བཟུབ་དུ་
 གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་ལྟོད་
 ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 རྒྱགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་
 གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་
 བའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ལྟ་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། མིའི་ཉེར་ལེན་

གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཀའ་སྒྲིལ་དང་། འཆོལ་འགྲོ་དང་། གཉེན་སྦྲུག་པ་
 དང་བྲལ་བ་དང་། དག་མི་སྦྲུག་པ་དང་སྤང་བ་དང་། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཅོལ་གྱང་
 མ་རྟེན་ཅིང་། མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། སྦྱི་ཁྱ་ན་འཆི་སོགས་གྱི་
 སྦྲུག་བསྐྱལ་ཁྱོང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷའི་དཔལ་
 འབྱོར་མི་བཟོད་པའི་སྤྲལ་དོག་གིས་ཡིད་གཏུངས་པའི་སྦྲུག་བསྐྱལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ལུས་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་སྦྲུག་བསྐྱལ་ཁྱོང་། འདོད་ལྷའི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ན། ཡན་ལག་བཅད་པ་དང་། ལུས་བྲལ་བ་
 དང་། གསོད་པ་སོགས་གྱི་སྦྲུག་བསྐྱལ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆི་ལྷས་ལྷ་པོག་སྟེ།¹
 ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་དང་བྲལ་ནས། ངན་སོང་གི་སྦྲུག་བསྐྱལ་ཁྱོང་དགོས་པར་ཤེས་པའི་
 སྦྲུག་བསྐྱལ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཀྱང་གནས་པ་ལ་
 རང་དབང་མ་ཐོབ་པས། སྤར་གྱི་ལས་བཟང་པོའི་འཕེན་པ་བྱད་ནས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའི་
 སྦྲུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད། མདོར་ན་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདིས་ཆེ་འདིའི་སྦྱི་ཁྱ་ན་
 འཆི་སོགས་གྱི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། སྦྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྦྲུག་བསྐྱལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྦྲུག་བསྐྱལ་
 གཉིས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་འབྲེན་པར་བྱེད། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ལས་
 ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། དེས་
 བ་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་གྱི་
 གོ་འཕང་ཅི་ནས་གྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྤྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བཤམ་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་སྤྲ་མ་ལྷའི་སྦྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྷ་
 འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སེམས་
 ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་

༡ མ་དཔེར། ཉེ།

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་སུ་
ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་
བོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྱོད་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྤྱོད་བ་ནི། རྒྱལ་ས་གནས་ཀྱི་འདུས་སྐྱེ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་དོ་
རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་
དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཞིག་སྤྱོད་བ་འདི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་བསྐྱབས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་
བཞིན་སྤོ་བ་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་
སྤོ་བ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱོད་ལོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་
སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤོ་བ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་སྤྲུངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་
རྒྱས། བྱུང་པར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤོ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
སྤོ་བ་པའི་ཆོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲ་མ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་
 བསམ་སྟེ། ཤེས་པ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ། དང་པོར་བདག་དང་
 བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འདྲིན་པའི་སྒོ་སྟེ། དེས་བདག་ཏུ་
 བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྟོགས་ལ་སྤང་བ་དང་།
 གཞན་ལས་མཆོག་འདྲིན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ལོག་རྣམས་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་། བདེན་བཞི་དང་།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་སྟེ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་རྒྱས། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས། འཁོར་
 བར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱོད་བ་འདི་བྱང་འདུག །དེས་ན་སྤྱག་
 བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་མ་རིག་པར་འདུག་པས། འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་
 ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྐྱུལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུལ་པར་
 བྱའོ། ། བྱང་པར་བསྐྱུངས་ན་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
 འདུག་པས། བདག་གིས་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་¹
 བར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། ། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་
 དེའི་གཉེན་པོར་བསྐྱུལ་བྱ་རྣམས་ཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱ། མ་གྲུས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་
 ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པ་དང་། དེས་བཅས་པའི་བསྐྱུལ་པ་དང་། བསྐྱུལ་པ་དེ་ལ་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་གོགས་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱ།
 བག་མེད་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བྱན་ཤེས་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་
 བསྟེན་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། ཉོན་མོངས་མང་བ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས།

༡ གཏང་ ལམ་རིམ་དེབ་གཟུགས།

འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྤྱད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། གཉི་
སྤྱད་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སོགས་བསྐྱོམས་ནས། ཉེས་པ་ནམས་
ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་
ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སློ་སྤྲང་གི་ཉེས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
སྐྱེ་བོའི་སློ་སྤྲང་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འདྲ་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་བབས། རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་
སྤྲངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་མཐུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྲོ་མཆོམས་
སྤྱ་སོ་སོ་ཐར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་བལྟ་བ་སོགས་ནི་སྤང་བཞིན་ནོ།
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་སྤྲོ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྤྲང་བ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

༥ གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྤྲང་བ་ལ་གཉིས། བྱང་ཚུབ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བྱང་ཚུབ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
གས་བབྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་མན་
ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་
སྒོ་ནས་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཚུབ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། སྤྱོད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱབས་ཏེ། མར་
ཤེས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་གཉིས། སྤྲོ་གྱི་ངོ་མོ་
ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྤྲོ་མཆོམས་སྤྱ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(སྤྲོ་གྱི་ངོ་མོ་ལ་རི་ལྟར་
བྱ་བ་)ལ་སྤྱོད་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྤྱོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གནས་ཀྱི་འདུས་སློ་སྤྲང་གི་ལྟ་བུ་ལོ། སྤྱོད་དབང་རྩོ་

རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་བ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། བདག་དང་མ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་
 བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་བ་དང་མར་ཤེས་ཟིན་ཟིན་གཞོ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་རྟོགས་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་
 གསོལ་བ་བཟབ་པས། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས།
 ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་བ་སོགས་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
 སྤངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་བ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་བ་ཁྱད་པར་ཅན་
 རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས། བན་གཞིད་
 གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་གཅིག་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས།
 འདིའི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པས། རེས་འགའ་ནི་ཉེ་བར་
 བཟུང་ནས་ཕན་འདོགས་བ་དང་། རེས་འགའ་ནི་རིང་བར་བཟུང་ནས་གཞོད་བ་སྟེལ་བའི་
 ཆ་གཉིས་མི་བྱ་བར་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་བ་ཞིག་བྱའོ། དེ་
 ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་
 སེམས་སྟོམས་བ་ན་ཡིད་དུ་འོང་རེས་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་མདུན་དུ་གསལ་བར་
 དམིགས་ནས་སེམས་སྟོམས་བ་སྟོམ་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་མི་སྟོམས་བ་ནི་ཆགས་པའི་

དབང་གིས་ཡིན་པར་འདུག། སྤར་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སླེད་པས་ཀ་འཁོར་བར་སྐྱེས་པ་
 ཡིན་སྟེ་དུ་སླེད་པ་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན་ཡིད་དུ་མི་འོང་
 དེས་¹ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་
 སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་མི་སྟོམས་པ་ནི་རང་གི་སྒྲོས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་མཐུན་པར་
 བཟུང་བས་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེ་ལ་སེམས་མ་སྟོམས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་
 བའི་གནས་མེད་སྟེ་སྤང་བཀག་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན་མ་
 ལྟ་བུའི་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་དང་། དག་ལྟ་བུའི་ཆེས་ཡིད་དུ་མི་འོང་
 བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་སྟེ་གཉིས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདི་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་མཚུངས་ལ། རང་གི་རྒྱུ་ནས་
 བདེ་བ་ལྟ་གཉིན་དུ་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དགའི་གཙོ་བོ་བྱས་
 པ་ལ་བྱངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། ད་ལྟ་དགྲར་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 མ་བྱས་ཏེ་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པ་ལ་བྱངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས། གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་བྱ།
 གང་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱ། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱུང་།
 དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྤྲོ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་
 སེམས་སྟོམས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེའི་
 ཆུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་
 པར་མཚུངས་ལ། རང་གི་རྒྱུ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉིན་ཡིན་པས། འགའ་
 ཞིག་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་པན་འདོགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བར་བཟུང་ནས་
 གཞོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཆ་གཉིས་མི་བྱ་བར་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་
 པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྤྲོ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་

༡ མ་དཔེར། རྒྱུ་

དང་། དེ་རྗེས་མར་ཤེས་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བར་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་
 སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་
 གཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་བདག་གི་སྤྱི་
 བ་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་སྟོགས་དང་ས་
 སྟོགས་འདིར་མ་སྤྱིས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སྤྱིས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་
 འདིའི་ལུས་མ་སྤངས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སྤངས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་
 ཅན་འདིས་བདག་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད།
 སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་མིའི་རྟེན་ལ་བདག་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་པ་
 ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར། དེས་ན་དེ་ནི་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་
 མ་ཅེས་ཀྱང་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ་མོ།།

འོ་ན་སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བདག་གི་མ་མ་
 ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྤྱི་བ་ལ་ཡང་གྲངས་མེད་པས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མ་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ། གཤམ་ཏེ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་པན་ཚུན་ངོ་མི་ཤེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། བདག་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ངོ་མི་ཤེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདིར་
 ཡང་མ་བྱ་པན་ཚུན་ངོ་མི་ཤེས་པ་དུ་མ་འདུག་པས་སོ་སྟུང་དུ་བསམ། གཞན་ཡང་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ཆེ་རབས་སྤྱི་མའི་མ་ཡིན་ཀྱང་འདས་ཟེན་པས་མ་ཡིན་པ་མི་
 འཐད་དོ་སྟུང་ན། འོ་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འདས་ཟེན་པས་མ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དང་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་མ་གཉིས་མ་
 ཡིན་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད། དེ་ནི་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ།

ཆེ་རབས་སྤྲུལ་མའི་མ་དང་ཆེ་འདིའི་མ་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད། དེ་ནི་
 གྲིས་བསྐྱུངས་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མེད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མ་ཅིས་
 ཀྱང་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དེ་ནི་བསམ་པ་ནི། སྤྱི་ཐོར་སྒྲུ་མ་ལྟ་
 སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རང་གི་ཆེ་འདིའི་མ་གཞིན་པའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་པ་གན་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཞིག་མདུན་དུ་བསྒྲོམས་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
 སྟེ། བདག་གི་མ་འདིས་ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་མ་བྱད་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་
 མ་བཟང་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། བྱད་པར་ཆེ་འདིར་ཡང་དང་པོར་མངལ་
 དུ་བཅེ་བས་བསྐྱུངས། བཅས་པའི་ཆེ་འདྲམ་པའི་སྟན་ལ་བཞག །སོར་མོ་བཅུད་ཅེ་ལ་
 གཡེངས། འདི་བྱོད་ལ་སྤྱར། བཅེ་བའི་འདྲམ་གྲིས་བསྐྱུངས། དགའ་བའི་མིག་གིས་བལྟས།
 སྐབས་ཁས་བྲིས། མི་གཅང་བ་ལག་པས་བྲིས། མ་རང་སྟོག་ལ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་
 བསྐྱུང་བུང་བ་ལས་བདག་ཅུང་བྱད་ན་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱུང་ཆེ་བར་བྱས། སྤྱིག་སྤྱིག་གཏམ་
 ངན་རང་སྟོག་ལའང་མ་བལྟས་པར་འཁྱར་བར་དུ་བསྐྱབས་པའི་བས་ལོར་ཐམས་ཅད་
 བདག་ལ་བཅེ་བས་ཐོག །མ་རང་གི་བྱེར་འཁོས་དང་བསྐྱུན་པའི་མན་པ་དང་བདེ་བ་ཆོད་
 མེད་པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུང་ཆོད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས་པས་དེ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་གཞན་རྣམས་
 ལ་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདིས་ཆེ་
 རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་བཟང་ལས་འདས་ཤིང་། མ་ནམ་བྱས་
 པའི་ཆེ་ཆེ་འདིའི་མས་ངེ་ལྟར་དེ་ནི་གྲིས་བསྐྱུངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་གྲིས་བསྐྱུངས་པས་
 དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས།

ད་ལྟ་བདག་དང་འདི་རྣམས་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་འདྲ་ཞིག་འདུག་མོད། འདི་རྣམས་
 གྱིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་བགྱང་ལས་འདས་ཤིང་། མ་ནམ་
 བྱས་པའི་ཆེ་ཆེ་འདིའི་མས་རིམ་ལྟར་བྱིས་བསྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་བསྐྱངས་
 པས། བྱིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དག་ལ་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་
 དགའི་རྣམ་པ་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། ད་ལྟ་འདི་དགར་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་
 བྱ། འདིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་བགྱང་ལས་འདས་ཤིང་།
 མ་ནམ་བྱས་པའི་ཆེ་མན་པ་དང་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས། བྱད་པར་བདག་གིས་འདི་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་
 ཚུགས་པ་དང་། འདིས་ཀྱང་བདག་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་ཚུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་
 གཟུགས་པ་བགྱང་ལས་འདས་པ་བྱས། ད་ལྟ་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་ཀྱང་པ་ལས་ངན་
 པའི་དབང་གིས་ཡིན་འདུག །གཞན་དུ་ན་བྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་ལ་སྤྱག་ཡིན་སྟེ་བྱ་
 བསམ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིས་བསམ་མོ།

དེ་ལྟར་བྱིས་བསམས་ནས་བྱིས་གཞོ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་
 པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་རྣམས་
 ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་དཀྱགས་པས་ནི་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པར་
 སྒྲོ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟོ་བའི་མིག་དང་ནི་བྲལ། དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱི་ལོང་ཁིད་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་དབྱེན་སྤྱོས་པས་ནི་བདེག་
 འཆའ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་འགྲོ་འཇིགས་སུ་བྱང་བའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་
 རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁྲིལ་ཤིན་ཏུ་ཅུང་བས་བདག་གིས་བྱིས་ལན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱེལ་ནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་
 སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་བྱམས་པ་སྒོམ་ཚུལ་

ནི། རང་གི་མ་ལྷ་བུ་ཡིད་དུ་གང་གཙུགས་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས། འདི་ལ་ཟག་མེད་གྱི་
 བདེ་བ་གཤམ་ཡོད། ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་ཅམ་ཡང་མི་འདུག །དེ་ལྟ་བུའི་བར་སྐྱོམ་པ་འདི་
 དག་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ། །བདེ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་འབད་འབད་དུང་དུང་བས་
 གྱུར་སྤྱི་མར་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད། ཆེ་འདིར་ཡང་ངལ་ཞིང་དུབ་པས་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། ཡང་དག་པའི་བདེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་འདུག །དེས་
 བ་འདི་ཉིད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་། བདེ་བ་དང་བདེ་
 བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
 རུས་པར་སྐྱེས་སྐྱེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་
 བ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་གཞན་རྣམས་དང་། བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། དག་
 རྣམས་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤར་བཞིན་བསྐྱོམ། དེ་ནས་
 སྤྱི་ཇེ་སྐྱོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྐྱེས་སྐྱེས་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ཐོག་མར་བཤུན་པས་
 གསོད་བཞིན་པའི་ལུག་ལྷ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོམ།
 དེའི་ཚུལ་ནི་མདུན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་བཅིངས།
 བར་གི་པགས་པ་ནི་གཤམ་གསལ།¹ བཤུན་པའི་ལག་པ་ཁོང་པར་བཙུག་པས་སྐོག་ལ་བབ་པ་
 ནི་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས། མིག་བཤུན་པའི་གདོང་ལ་རིག་རིག་དུ་བལྟ་ཞིང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་
 གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས། དེས་ན་འདི་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་
 གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལྟ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
 དང་བལྟ་བར་གྱུར་ཅིག །སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལྟ་བར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྐྱེས་སྐྱེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་
 དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དགོ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཚུལ་

1 མ་དཔེར། བཤུགས།

འཆལ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་མཁུན་དང་། ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་ཞིང་སྤྲིག་པ་
 མི་དགེ་བ་སྣ་ཆོག་གས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེན་པོར་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་
 སྒྲོམ་། དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། ད་ལྟ་འདི་དག་
 གི་བྱེད་སྤྱོད་འདི་འདྲ་ན། ཆེ་འདིར་ཡང་བདེ་བ་ནི་མི་འདུག །ཞི་མ་ཐག་ཏུ་ནི་ངན་སོང་དུ་
 སྐྱེ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྣ་ཆོག་གས་
 པ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པ་འདུག །དེས་ན་འདི་དག་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་
 ཅད་དང་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་
 གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་
 བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་
 ཐོན་པ་ན། མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདི་ནི་ད་
 ཆེ་འདིའི་འབད་འབད་དུང་དུང་གིས་དག་གཉེན་གྱི་གསོ་ཆེས་བྱེད་བྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐལ་
 གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གཉིས་ཀྱིས་གཏུངས་ནས་བདེ་བའི་སྐབས་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག །ཆེ་འདིར་ཡང་བྱ་བ་ངན་པས་བྲེལ་ནས་དགེ་བའི་སྒོ་མ་སྐྱེས་
 པས། ཞི་མ་ཐག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྣ་
 ཆོག་གས་པ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པ་འདུག །དེས་ན་འདི་དག་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
 རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་
 བལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་
 སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་བར་མའི་སེམས་ཅན་དང་། དག་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་བར་སྤར་བཞིན་སྒོམ་མོ། ། དེ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་
 ཐོན་པ་ན། སྤྱག་བསྐལ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟས་སྤྱོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་

བསམ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཉམ་ཞིང་བདེ་བས་ཐོངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ།། བདེ་བ་དང་བདེ་
 བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ།། བྱད་པར་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་
 གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་
 སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ནི་སེམས་ཅན་
 གཅིག་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་མི་འདུག །དེར་མ་
 ཟད་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་མེད།
 དེ་ལྟ་བུའི་ཀྱས་པ་སྤྱི་ལ་ཡོད་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དེ། ཁོང་
 གི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཚུལ་
 མེད་པར་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྟན་པའི་གསུང་དབྱངས་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་ཀྱས་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་
 རིམ་ལྟར་བ་དང་རིམ་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འཇུག་པས་གདུལ་
 བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདའ་བ། འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་ཅམ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཞིང་། སྟོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

པའི་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན། དེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གྱེད་
ན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱུ་གི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་པར་འདུག་པས། བདག་གིས་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
གི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་གྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་ཀྱིན་
གིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ལས་སྤྱི་གཉིས་
པ་ཞིག་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས། སང་གི་
ཆེན་པོ་བརྒྱད་གིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱིམ་ཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྱིང་ཁར་སྤྱོད་ཆོག་གས་
བད་ཆེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གི་གདན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ། ཞེས་པ་ནས། རྫོ་
རྫོ་སྤྱིལ་གྱང་གིས་བཞུགས་པར་གྱུར་པའི་མོས་པ་གྱེད། རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་
བའི་རང་ནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅ་དང་བཅས་པ་བདུད་ཅི་སྤྱོད་འོད་ཟེར་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གིས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐུན་ཐུན་ཆོག་གས་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་གྱེད་དོ།

གསུམ་པ་མཇུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཚམས་
སྤྱ་ཡང་བྱམས་སྤྱིང་རྫོ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱོད་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྤོན་གྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། སྤོན་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྤྱོད་པའི་བཏང་སྤྱོད་པ་དང་མར་ཤེས་བྱིན་བྱ་གསུམ་སྤོན་པ་
སྤོན་དུ་བཏང་སྤྱོད། རང་གི་མཐའ་སྤོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་དམིགས་ནས།
རང་གི་སྤོན་ལུལ་དུ་རང་གཞན་གཉིས་གང་གཅིས་པར་འཛིན། གང་ཡལ་བར་འདོར་སྤོན་
དུ་བཏེགས་པ་ན། རང་གཅིས་པར་འཛིན་ཅིང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྤོན་ངམ་ངམ་
ཤུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ། དེའི་ཆེ་འདི་ལྟར་བསམ་སྤྱོད། རང་གཅིས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་

ཡལ་བར་འདོར་མི་རིགས་ཏེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་
འདོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅེས་
པར་འཛིན་དགོས་ཏེ། གཞན་གྱིས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ན་རང་དགའ་བ་བཞིན་དུ། རང་
གིས་ཀྱང་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་ན་གཞན་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ།། གཞན་ཡང་རང་
ཉིད་ཕུན་སྦྱེལ་ཆོགས་པ་ཞིག་¹ཁྱེད་པར་འདོད་ནས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། རང་
གཅེས་པར་བཟུང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མ་བཟད། སྤྱག་བསྐྱེལ་སྒྲ་
ཆོགས་ཤིག་²སྤྱོད་བར་འདུག །དེས་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་ངན་
སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་འདུག་པས། རང་གཅེས་
འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ནམས་སྤོང་བར་བྱེད། གཞན་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འདུག་པས། གཞན་གཅེས་འཛིན་མ་
སྐྱེས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་ནམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་
པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། མདོར་ན་སྤྱབ་པའི་དབང་
པོས་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་
མཛད་པས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཆེས་སྒྲ་བར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བར་འབྱུངས། དེ་
ཡང་རང་གཅེས་འཛིན་ཁོང་ན་གནས་བྱིན་ཆད་གཞན་གཅེས་འཛིན་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་།
སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱན་འཁུད་མི་སྤྱབ་པར་འདུག་པས། རང་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་ཡལ་
བར་འདོར་བའི་སློབ་སྐྱོད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ཅིང་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་
བཟུང་སྟེ། གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་རྒྱད་མེད་དུ་སྒྲངས།

¹ མ་དཔེར། ཅིག་

² མ་དཔེར། ཞིག་

བདག་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་བས། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
 བསྐྱེད་དང་བྱལ་ཞིང་། བདེ་བ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་¹བདག་གིས་བྱའོ།
 དེ་ཡང་ད་ལྟ་ནི་བདག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་མི་འདུག །རྒྱས་པ་སྤྱི་ལ་ཡོད་ན། ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་
 པར་སྐྱེས་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་པ་བཟུང་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
 བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བཟུང་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་)ནི།
 ལམ་རིམ་དུ་སྒྲོན་འཇུག་རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱང་། ཞི་བ་ལྟའི་ཕྱགས་
 ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་འགྲོའི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་བྱང་
 པར་བཞེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་དམིགས་
 པ་རྒྱད་དང་འབྲེས་པར་བསྐྱེད་པའི་ལོག་ཏུ། སྤྱི་པོར་སྐྱེས་ལྟས་སྒྲོམ་པ་ཞིན་པའི་ངང་ནས།
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་²དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་
 མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲོས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་པ་རྒྱབ་པ་པོ་ཆེ་ནམས་ལ་
 སྒྲོབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་
 འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ་སྟེ་སྐྱེས་དུ་བསམས་ལ། སྐྱེས་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པར་མོས་ནས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན།
 བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། རི་ལྟར་སྒྲོན་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་

¹ མ་དཔེར། ཅིག་

² མ་དཔེར། ཏུ་

ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གནས་
པ་ལྟར། བདག་གྲང་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཞེས་ལན་གསུམ་
བརྗོད་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད་དོ། དེ་ནས། དེང་དུས་
བདག་ཆེ་འབྲས་བུ་ཡོད། མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་
སུ་སྐྱེས། སངས་རྒྱས་སྤྲུང་གྲུང་ཏོ། ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་གྲང་། རིགས་དང་
མཐུན་པའི་ལས་བཅས་ཏེ། སྐྱོན་མེད་བཅུན་པའི་རིགས་འདི་ལ། རྟོག་པར་མི་འགྱུར་
དེ་ལྟར་བྱ། ཞེས་སློབ་བསྐྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སླ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་
ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་
ཡོན་བསམས་ནས། ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བབྱང་
ཞིང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱེད་སྦྱོང་ཅི་འདྲ་ནའང་བདག་གི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་
གཅིག་གྲང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོང་། སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་བཅོན་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་སླ་མ་སོགས་ལ་
ཀྱ་རེ་དང་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་བརྩམས་ཀྱིས་དབུ་བསྐྱོར་བ་དང་། གཞན་དག་བ་བྱེད་
པ་ལ་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་མི་
སྟན་པར་སྦྱ་བ་དང་། ལྟག་བསམ་མ་ཡིན་པས་གཡོ་སྦྱུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཉག་པོའི་ཆོས་བཞི་
ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་པའི་རྒྱ་རྣམས་སྒྲོང་བ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་
བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། མདོར་ན་ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་གི་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་

མ་གྲོ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྒོག་དང་བསྒྲོམ་ཏེ་རི་སྤྲོད་
བྱང་ཆུབ་སྤྲོད་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱང་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བསྐྱང་བྱས་པར་གླ་མ་
ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་བའི་སྤྲོད་པ་
སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། རྒྱད་པར་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ།། དང་
པོ་(རྒྱལ་བའི་སྤྲོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་
མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྱོད་དངོས་
མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྤྱོད་བའི། རྒྱལ་བ་གནས་ཀྱན་འདུས་གླ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། ཐུབ་དབང་རྩོ་
རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་
དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲོད་པ་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱས་པར་གླ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་རང་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་པར་བྱིན་ཐུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྲོད་
བྱེད་བསྐྱབ་བཞིན་ཉམས་ལེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རང་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་པར་བྱིན་ཐུག་)ནི། སྤྱི་བོར་
གླ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་ཐུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་
ཕྱིར་དུ་རྟོག་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཅི་བྱས་སུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། མི་དང་
མི་མ་ཡིན་དང་འབྱུང་བས་གཞོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་
པར་བྱེད་པ་མི་འཛིགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་

ལ་ལན་དང་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སེར་སྤྲུལ་སྤངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འོས་པའི་ཡོ་
བྱེད་གཏོང་བར་བྱེད་པ་ཟང་ཟེང་གི་སྤྲོད་པ་སྟེ། སྤྲོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་
ཀླུ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།། མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གི་
ལུས་ལོངས་སྤྲོད་དགེ་རྩ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པངས་
བ་མེད་པར་བཏང་¹བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྦྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
གསོལ། ཞེས་གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་ནི་སྤྲོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་ཀླུ་པ་
ཁྲིམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྦྲ་མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་ཁས་
སྤངས་པའི་སྟོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་སྤྲོད་རྣམས་སྤངས་ནས། སྤྲོད་སོགས་པར་བྱིན་
དུག་དང་། ཀླུ་པ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྤྲེལ་བ་
བསྐྱེད། སྤྲེལ་བ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀླུ་པ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྦྱར་ནས་སྤྲོད་གོལ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པར་
བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྦྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།
དེ་ནས་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྦྲ་མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་། མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགྲར་ལངས་ཀྱང་ཁོ་བའི་སེམས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་
མི་བསྐྱེད་པར་གཞོད་ལན་དུ་པན་པ་བསྐྱབས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པའི་པར་
བྱིན་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ།། གཞན་

¹ གཏང་ ལམ་རིམ་དེབ་གཞུགས།

ཡང་ཟས་ཤོར་དང་གནས་མལ་སོགས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་། རྩ་ཆ་སོགས་མི་འདོད་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་ལྟར་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལས་ངན་བསགས་
 པའི་འབྲས་བྱུ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ངན་མང་པོ་དག་འགྲོ་བས་མི་འདོད་ཆུ་
 མི་འདུག་ཅིང་། བྱད་པར་ཆོས་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་¹བསྐྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་དག་དང་
 དུ་མྱེད་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་འཁོར་བ་དང་། ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་གཅད་པར་
 བྱའོ། ། གཞན་ཡང་དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
 ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་ན་
 འབྲས་བྱུ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བས། དེ་ལ་མོས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་དུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་
 མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་བཙུན་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
 བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་དཔེ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་
 སྤྱུག་རེ་རེར་མནར་མེད་དུ་གནས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱེད་དགོས་ནའང་
 བཙུན་པ་མི་འདོར་ཞིང་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགོ་བའི་ཆོས་རང་རྒྱད་

1 མ་དཔེར། “སྤྱན་ཞེས་གསལ་ཡང་དཀྱུས་སུ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལྟར་བཀོད།

ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
 སོགས་དང་། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་
 ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་
 རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞི་གནས་དང་།
 ལྷག་མཐོང་དང་། དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསམ་གཏན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་
 འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ། ཀླུ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་བསམ་
 གཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་
 ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་
 དུ་གནས་ལུགས་རིག་པ་དོན་དམ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ། གནས་ལྷ་རིག་པ་ཀྱན་རྫོབ་
 རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཀླུ་བའི་
 སྤྲུལ་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་
 མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བཞིན་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་
 སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་
 དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པས་འཁོར་དུ་བསྐྱས་ཏེ་ཆར་བཅད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་སྟོན་

པའི་སྟོན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ཚེས་བསྟན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་དོན་སྤྲོད་པ་
 དང་། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་མཐུན་པ་སྟེ། གཞན་
 དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོན་
 གོལ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བཅུབ་དུ་
 གསོལ། ཞེས་སོགས་དང་།

གསུམ་པ་མཇུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།། གཉིས་པ་སྤྱད་མཆམས་སུ་
 ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱི་སྤྲོད་པ་ཆེན་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟོན་པའི་གསུང་
 རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བཟླ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་
 ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ།། དང་
 བོ་(བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྤྱད་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་།
 སྤྱད་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་བོ་(སྤྱད་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྲོད་དངོས་
 མཇུག་གསུམ་ལས།

དང་བོ་(སྤྲོད་བ་)ནི། སྤོན་འགྲོའི་རིམ་པ་སྤྲོད་དང་། ཁྱད་པར་སྤྲོས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་
 བསམ་པ་སྤྲོད་པ་དང་། ས་བཟང་ཞིང་གོགས་བཟང་བའི་ཡིད་མཐུན་གྱི་དཔེན་པའི་གནས་
 སུ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས། སྤྲོ་བོ་མང་པོ་དང་འགྲོགས་འབྲིས་ཏ་
 ཅང་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ། འདོད་ཆུང་
 ཚོགས་ཤེས་ལ་གནས་ནས་སྟོན་བདེ་བ་ལ་ལུས་དྲང་པོར་བསྤང་། ཞང་པ་དོ་རྩེ་སྤྲིལ་གྱང་
 དང་། ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས། ཆུང་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་སོགས་ཞི་
 གནས་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་བསྟེན་པ་སྤོན་དུ་བཏང་ནས།

དངོས་གཞི་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་ཏེན་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་གཙོ་

པོར་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐགས་ཀྱི་སྣེ་རྒྱལ་འཕྱོར་
 སྒོམ་པའི་སྒོད་རུང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་སྣེ་རྒྱལ་དམིགས་པ་
 ལེགས་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་སྣའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྒོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུའི་
 སྣེ་མོར། སྣེ་ཆོགས་པད་མ་དང་སྒྲ་བའི་གདན་ལ། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྤྱི་མདོག་གསེར་
 བཙོ་མ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་འབྲུ་ཆད་ཅམ་
 ཞིག་སྒོམ་ནས་རང་གི་ལྟེ་བའི་ཐད་ཀྱི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པ་འཇམ། ཡང་ན་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་སྣའ་ལས་སྒྲ་མ་སྣ་གཉིས་པ་
 ཞིག་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས། སེང་གི་ཆེན་
 པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྱིང་ཁར་སྣེ་ཆོགས་པད་
 སྒྲ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ། རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་
 རྩོམ་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། ནམ་མཁའི་འཇམ་ཆོན་ལྟ་བུ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། དེའི་ཆེ་སེར་པོ་སྒོམ་འདོད་པ་
 ལ་དམར་པོ་སོགས་འཆར་བ་དང་། བཞུགས་པའི་རྣམ་པ་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་བཞེངས་པའི་
 རྣམ་པར་འཆར་བ། གཅིག་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་དུ་མ་འཆར་བ་སོགས་བྱུང་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་
 སུ་མི་འབྲང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་ཉེན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ། དང་པོ་
 ནས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གསལ་པོ་རང་མ་བྱུང་ཡང་།¹ སྤྱིའི་དོན་སྤྱི་
 ཆ་བྱེད་ཅམ་གསལ་བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད། དེ་ཡང་ཐུན་
 འདི་ཅམ་གྱི་བར་ལ་བྱིང་ཞོད་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་ཞིག་²བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བྱུང་ན་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱིང་སྣམ་པའི་འདུན་པ་བྲག་པོ་བཏང་ནས་སེམས་དམིགས་

༡ མ་དཔེར། གྱུང་།

༢ མ་དཔེར། ཅིག་

རྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏང་བ་དེ་ཉིད་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་མ་བརྟེན་པར་བྲན་ཅམ་བྲན་ཅམ་བྱས་
 བས། སྒྲིའི་རྒྱན་སྒྲིའ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བས་སེམས་གནས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ།
 མདོར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་¹སྒྲིམ་ན། “ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲིའ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།
 བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འོ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲིའ་བའི་གཉེན་པོ་
 འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་
 ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོ་བཞི་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་
 དད་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩིས་པའི་
 བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྩིས་པའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པའི་ཆེ་
 གདམས་དག་བརྟེན་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་སྟེ། བྲན་པ་ཡང་དམིགས་
 རྟེན་མ་བརྟེན་པ་གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་གི། སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་
 བས་རིག་པ་དང་ལྟན་དུ་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྒྲིའ་དེ་བ་དང་ལྟན་པའོ། ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་བྱིང་ཁྲོད་གཉེས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཤེས་བཞིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་ཁྲོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལེགས་པར་བརྟགས་པས། སྒྲིའ་བ་
 གྱིས་བྱིང་ཁྲོད་འབྱུང་བའི་མགོ་རྩིས་པ་ན་དེ་ཤེས་ནས་སྒྲིའ་རྒྱས་ལ། འབྲིང་གིས་བྱུང་མ་
 ཐག་དང་། ཐ་མས་ཀྱང་བྱིང་ཁྲོད་བྱུང་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཤེས་ནས་སྒྲིའ་དགོས་སོ།
 འོ་ན་རྒྱགས་པ་དང་བྱིང་ཁྲོད་གཉེས་གྱི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དམིགས་རྟེན་མི་གསལ་
 བའི་ལུས་སེམས་ལྷི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་རྒྱགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ལ་རྒྱན་པ་བབས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། སེམས་དམིགས་རྟེན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་ཡང་། དྲངས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་
 མེད་པར་བྲན་པའི་ཤུགས་ཞན་དུ་སོང་བ་ནི་བྱིང་བ་རགས་པ་དང་། དྲངས་ཆ་དང་གསལ་

9 མ་དཔེར། ཅིག

10 རྟེན་བསྟན། སེམས་ཅམ། མི་འཕགས་པ་བྱམས་པ། དབྱས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༤ ནྟན་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲིའ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ།” ཞེས་སོ།

ཆ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་ཏེན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་ངེ་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་སོང་བ་
 བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་
 བ་དང་། སྤང་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། རྒྱང་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་བསྐྱེ་བའི་
 གདམས་ངག་རྣམས་བྱའོ།། སེམས་དམིགས་ཏེན་ལ་གཡོ་མེད་དུ་མི་གནས་པར་ཅུང་ཟད་
 འཕྲོ་བ་ནི་རྟོག་པ་སྤྲོ་མོ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་འཕྲོ་བའི་བསྐྱེན་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།
 འཕྲོ་བའི་བསྐྱེན་ཀྱང་མི་གནས་པར་ཆགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་རྟོག་པ་རགས་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། རན་སོང་གསུམ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 སྐྱོམ་པ་དང་། རྟོག་པ་བཅན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་བྱའོ།། བྱིང་རྟོག་
 གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་བྱིང་རྟོག་བྱུང་མ་
 ཐག་ཏུ་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤྱིང་བའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱེན་པར་བྱེད། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་
 ཏེན་ལ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱིམས་པའི་རིག་པ་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་ན་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་། རྟོག་
 ཤེས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྟོག་དཀའ་ལ། ཆེར་མ་བསྐྱིམས་པར་སྤྱོད་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་
 བྱིང་ཤེས་ཆེ་ཞིང་གསལ་ཆ་རྟོག་དཀའ་བས། དེས་ན་རང་ཉམས་ལ་དབགས་ཏེ་རིག་པ་
 འཕང་འདི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོད་ན་རྟོག་པ་སྤྱི་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་སྤྱོད། འདི་ཅམ་
 དུ་བཞག་ན་བྱིང་བ་སྤྱི་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་འཕང་བསྐྱོད་ན་རན་པར་འགྱུར་
 བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་འཕྲོ་རྟོག་ལས་སེམས་སྒྲུབ་ཏེ་གནས་ཆ་འཛོལ། གནས་
 ཆ་ནམ་བུང་ངེས་ཀྱིས་བྱིང་བོན་བྱས་ནས་རིག་པ་ངར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་ཆ་འདོན། དེ་
 གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱུངས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིན་མེད་འབྱུང་གྱི། ངེས་ཤེས་
 ཀྱི་འཛིན་སྐྱུངས་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྲངས་པ་ཅམ་ལ་ཡིད་བཏན་
 མི་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱིང་རྟོག་སྤྲོ་མོ་ཡང་ཆོད་ནས་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 འདུག་པའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་བྱིང་རྟོག་ཀྱི་གཉེན་པོ་འདུ་

མི་བྱེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་སྒྲོད་ནས་འཛོག་པའོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་
བསྐྱེདས་པས་སེམས་གནས་པ་དགུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་ནས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱེདས་དང་
བཅས་པའི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།། གཉིས་པ་སྤྱན་མཆམས་སུ་
ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དཔོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་
སོགས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་
རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྤྱན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་
བ་)ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྦྱོར་བ་)ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། བྱེད་པར་དགོ་པའི་
བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་གདམས་ངག་ཉན་པ་
དང་། རྒྱ་མ་དང་ལྷག་པའི་སྟ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གདུང་ཤུགས་དག་པོས་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་དང་། བསག་སྐྱེད་ལ་འབད་བ་སོགས་གསུམ་བསྐྱེལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བ་
རྟོགས་པའི་སྟོན་འཛོར་མེད་མི་རུང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྐྱོམ་
པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས། བདག་
མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་།
ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནད་བཞིའི་སྟོན་གཏན་ལ་ཕབ་ན་འཆར་སྤྱོད་པས། དེའི་
ཚུལ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐྱབས་ཚུན་ཆད་དུ། ང་
ང་སྟམ་དུ་སྦྱོང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྤྱིང་སྤྱིང་སྒྲོས་འཛིན་པ་ནི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཡིན་

ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་པ་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེས་པ་
འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟོན་བཅུགས་པ་ན། རས་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་མ་
བྱས་པ་ལ་བསྟོན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འཇུགས་པ། རང་སྟུང་དུ་སྤྱོད་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྤྱོད་
སྤྱོད་འཆར་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་རར་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ངའི་འཛིན་ཚུལ་གསལ་བར་ཡོད་པས།¹
དེའི་དུས་སུ་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་དེས་ང་གང་དུ་བཟུང་། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་
བཟུང་བརྟག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཕྱི་མ་དེ་ཤུགས་ཆེས་ན་སྤྱོད་ཕྱི་མ་དེ་ཡལ་ནས་སྤྱོད་
སང་ཞིག་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མི་ཡོང་བས་ཤེས་པ་བྱིངས་ངའོ་སྟུང་པའི་སྤྱོད་དེའི་ངོ་མོར་
བྱེད་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས། ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་བརྟག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
བརྟགས་པའི་ཆེ། རང་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱིས་ང་གང་དུ་བཟུང་བའི་གནས་ནི། རང་གི་སྤང་
པོ་ལྟམ་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་པོ་ལྟ་རེ་རེ་བ་དང་
ལུས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་བའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤང་པོ་ལྟ་ཆོགས་ཅམ་བའམ་
ལུས་སེམས་གཉིས་ཆོགས་ཅམ་བའི་བམ་མེ་བ་དེའི་སྤྱོད་དུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར། དང་པོ་ནས་ཚུགས་སུ་བ་དུ་བྱུ་བའི་ང་ཞིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། རང་འཛིན་
ལྟན་སྤྱོད་ཀྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ང་དེ་འགོག་སྤྱོད་
དགག་བྱ་ཡིན་པས། གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་གོ་བ་དང་ཆོག་སྤྱི་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་
སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྩོམ་ཆེར་གྱིས་ངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་གནད་དང་པོ་དགག་བྱའི་
སྤང་ཚུལ་ངས་པའི་གནད་དོ། གཉིས་པ་བྲུབ་པ་ངས་པའི་གནད་ནི། རོ་སྟུང་དུ་སྤྱོད་གི་
དཀྱིལ་དུ་དམ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་དེས་བཟུང་བའི་ང་དེ། རང་གི་སྤང་པོ་ལྟའི་སྤྱོད་ན་
ཡོད་ན། ང་དེ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་གཅིག་དུ་ཡོད་དམ་ཐ་དད་དུ་ཡོད། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཡོད་ཚུལ་སྤང་གསུམ་པ་གཏན་མི་སྤྱོད་དེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡང་

༡ མ་དཔེར། ཡོང་བས།

ན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་དགོས། ཡང་ན་དུ་མའི་རྣམ་པར་ཡོད་དགོས་ལ། ཡོད་ཚུལ་དེ་
 གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་ཚུལ་སྤང་གསུམ་པ་གཏན་མི་སྤྲོད་སྟུང་དུ་ཐག་གཅད་པར་
 བྱའོ།། གསུམ་པ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་སྤང་
 སོ་ལྟར་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་སྟུང་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྤང་སོ་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ང་
 ཡང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་ང་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྤང་
 སོ་ལྟར་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་
 བའི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟར་དང་གཅིག་མ་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་
 ཀྱི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟར་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། སྤང་སོ་ལྟར་སྤྲོ་འདྲིལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སློ་དེས་
 བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་ཚུགས་སྤྱབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ང་དེ་ཡང་སྤྲོ་འདྲིལ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
 ན་སྤྲོ་འདྲིལ་བྱེད་པའི་ང་དེའི་སྤྲོ་ཅིག་སྤྲོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པམ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ།
 གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། ཆེ་སྤྲོ་ཕྱིའི་ང་དང་ཆེ་འདྲིའི་ང་གསུམ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཐ་
 དད་དུ་གྲུབ་ན། སྤྲོ་ཐ་དད་ཅམ་ལ་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པས། ཆེ་
 སྤྲོ་ཕྱིའི་ང་དང་ཆེ་འདྲིའི་ང་གསུམ་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས།
 ལས་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་ཅིང་ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས།
 དེ་ལྟར་སྤྲོ་ཕྱིའི་ང་དེའི་སྤྲོ་ཅིག་སྤྲོ་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སློ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་
 ཀྱི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟར་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སོ་སྟུང་དུ་བསམ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་
 ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟར་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ངའམ་བདག་སྤང་སོ་ལྟར་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་སོ་དང་། སྤང་སོ་ལྟར་ངའམ་བདག་གིས་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་
 པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟར་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་བསམ་

མོ།། བཞི་བ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕུང་པོ་ལྔའི་
 སྟེང་དུ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པོ་སྟུང་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་
 ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ། འདི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་ལོ།། ཞེས་ཟུར་དུ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཕུང་སོགས་རེ་རེ་ནས་
 བསལ་བའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་འདིའི་ཞེས་ཐ་དད་དུ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་དགོས་པ་
 ལས་དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟུང་
 དུ་བསམ། དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་
 བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་ང་མེད་པར་ངེས་པ་ན། རེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བར་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ།། དེ་ཡང་རེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཤུགས་ཅུང་ཟད་རྒྱུང་དུ་སོང་བ་ན་
 ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེན་
 མེད་ཀྱི་རེས་ཤེས་འབྲེན་པར་བྱེད་ལ། སློ་མཐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ང་
 རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་
 བྱས་པ་དང་འབྲ་བར་བདེན་མེད་ཀྱི་རེས་ཤེས་འབྲེན་པས། དེའི་ཆེ་ངེས་ངོར་ང་རང་བཞིན་
 མེད་པར་ངེས་པའི་རེས་ཤེས་དམ་སྦྱིང་ངེ་བ་དང་། སྤང་ངོར་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་
 ཅམ་ཀྱི་སྟོང་སང་ངེ་བའི་བྱེད་པར་གཉིས་ལྟན་དུ་བྱས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོང་བ་ནི་མཉམ་
 གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཚུལ་ལོ།། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རོལ་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་མེད་ཀྱི་རེས་
 ཤེས་ཤུགས་དྲག་པོ་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྤང་ཡང་
 བདེན་མེད་བརྟུན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏུན་ལ་པལ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། འདུས་
 བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏུན་ལ་པལ་ནས་སྟོམ་ཚུལ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་

མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་
 སྒྲིམ་ཚུལ་)ལ་བེམ་ཤེས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུས་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་དེ་
 ཡང་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ། རྟོག་པས་
 བཏགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཚུགས་བྱུང་བྱུང་བའི་ལུས་ཡོ་རེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་རང་
 ཅག་རྣམས་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་འཆར་བ་ནི་དགག་བྱའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་
 དེ་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན། ཤ་
 རུས་རྩོས་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་
 དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་
 པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་འདུག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཁུ་ཁྱག་གི་
 ཐེགས་པ་དེ་ཡང་ཤ་རུས་རྩོས་བཅས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་འགྱུར་བ་
 དང་། ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོག་ཅན་པའི་ལུས་ལྔར་འགྱུར་
 ལ། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན། མགོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ། ལུས་
 དེ་འདིའི་ཞེས་བསྟན་ཐུག་པའི་ལས་དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་གཏན་ནས་
 མེད་སྟུང་དུ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་། དེ་
 རིང་གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་
 རྣམ་བྱུང་པའི་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་དེ་རིང་གི་སྤྱོད་
 ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱོད་
 ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་རིང་གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་
 གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་དེ་རིང་གི་སྤྱོད་ཤེས་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ། དེ་
 རིང་གི་ཤེས་པ་དེ་འདིའི་ཞེས་བསྟན་ཐུག་པའི་ལས་དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟ་བུའི་

ཤེས་པ་གཏན་ནས་མེད་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྤར་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་དུས་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ལོའི་གདགས་གཞི་ཆ་བ་བཅུ་གཉིས་
པོའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ལོ་ཞིག་ཡོད་
ན་ཆ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། ཆ་བ་
བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ་ཡང་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན། ཆ་
བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ། ལོ་དེ་འདྲིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་དགོས་པ་
ལས། དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་གཏན་མི་འདུག་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་
སྤར་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། དེ་
ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། སྟོགས་དང་སྟོགས་མཆམས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཆ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ནམས་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་དཔྱད་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་
ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྤར་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། མདོར་ན་དང་ལྷན་པོ་དང་རི་ར་བ་
ཁང་བྱིས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་རྟལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་སྒྲིང་བ་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་
རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེན་མེད་བརྟུན་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་
རྗེས་ཐོབ་རྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དཔྱད་པ་
བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་མཉམ་གཞག་
དེ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་བྱུན་མཆམས་
སུ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་

བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ལམ་སྐྱོན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ངེས་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འདུག་
 དགོས་ཏེ། ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆོགས་
 གཉིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ།། དེ་ཡང་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས།
 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བར་ནམས་སྟོང་འབྲིད་དུ་བྱས་ཏེ། ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་
 བཞིའམ་མ་མཐའ་སྐྱོན་གཅིག་ཏུ་ཡང་བྱས་ཏེ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་
 སྟོང་བ་འདོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་དགོངས་པའི་དོན།། དཔལ་ལྷན་མར་མེ་
 མཛེད་དཔལ་ཡབ་སྲས་དང་།། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་གསལ་མཛེད་པ།། མདོར་
 བསྐྱེད་ཉམས་ལེན་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་འདི།། སྐལ་བཟང་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་
 དུ།། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱས་ལེགས་པར་བསྟེན་པས།། དགོ་བ་འདི་ཡིས་བདག་
 གཞན་འགོ་བ་ནམས།། སྟེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །། ཅེས་བྱང་ཆུབ་
 ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དཔར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྐྱོད་པའི་བདེ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། ཆོས་སྤྲོ་བ་སྟོ་
 བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དབྱར་ཆོས་ཤིག་¹ལ་དགོ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆོགས་ལ་ཐེན་སྐྱོན་དུ་
 བསྐྱེད་པ་ཐེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྲོ་རང་གི་མིག་ལམ་དུ་པབ་ནས་ཁྱེད་དག་བགྱིས་པའོ།། འདིས་ཀྱང་
 བསྐྱོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་རུབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དུ་གྱུར་ཅིག །མཛྲ་ལམ།། །།

༡ མ་དཔེར། ཞིག་

༥ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པར་བཟོད་པའི་ལྷ་ལ་མ་

ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ།།

༣༣། བ་མོ་གུ་རུ་མུ་ནི་ཨིན་ཡ། མད་བྱང་སྟིང་སྟོང་ས་མུགས་རྗེའི་མུགས་ཀྱི་
ཡིས། བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བར་མ་རུས་པའི། དམུ་ཚོད་གདུལ་དཀའི་
འགོ་བ་འདྲེན་མཛད་པའི། འདྲེན་མཆོག་གྲུའི་ཉོག་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆོལ། རྒྱབས་ཆེན་
སྟོད་པའི་མངའ་བདག་མི་པམ་མགོན། ཟབ་མའི་ལྷ་བ་སྦྱོན་མཛད་འཇམ་པའི་དབྱངས།
འཇམ་སྒྲིང་མཛེས་བྲེད་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ལ། བྱང་ཚུབ་སྟིང་པོའི་བར་དུ་སྒྲུབས་སུ་
མཆོ། བཤད་སྒྲུབ་གདམས་པའི་མཆོག་མངའ་ཨ་ཉི་ཤ། བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་མེས་
པོ་འཕྲོམ་སྟོན་རྗེ། རྣལ་འབྱོར་རྣམ་བཞི་སྒྲུ་མཆེད་གསུམ་ལ་སོགས། བཀའ་གདམས་
ལྷ་མ་རྣམས་ལ་སྟིང་ནས་འདུད། ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་སྟོ་བཟང་ཚུ་མཆོ་ནས། ཚུམ་
འཆད་ཚོད་པའི་རྒྱབས་འབྲེང་མཁའ་ལ་འཕྱར། གྲགས་དཀར་གཟེགས་མ་སྟོགས་བཅུར་
འགྲེམ་མཛད་པའི། སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་སྦྱི་བོས་འདུད། སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་མཆོག །དག་གི་དབང་སྒྲུག་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྟེ། མ་ནོར་ལམ་
སྟོན་ཅིན་ཅན་ལྷ་མ་ལ། གྲུས་པས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་མུགས་ཀྱིས་བྱངས།

དེ་ལ་འདིར་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་ཆོག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་མ་ཡིན་པར་

ངེས་པར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ལ་གཉིས། ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་ས་
བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།
ངེས་པ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་(ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་ས་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་)

ནི། རྒྱ་མགོ་གངས་ལ་བྱུག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱད་པའང་བསྟན་
པའི་བདག་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་པ་ཞིག་དགོས་པས། སྐྱེས་
བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་ལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཟབ་མོའི་ལམ་ཀྱི་
རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་)ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ། དེ་ནས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། གཉིས་པ་(ཟབ་མོའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་)ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དང་། དེ་
ནས་དབལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་སོགས་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་དབལ་མར་མེ་
མཛད་ལ་མངའ་ཞིང་། མདོར་ན་དབལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྟོན་
པ་གཉིས་པར་གྲགས་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་རྫོ་བོས་མི་མཐུན་
པ་མེད་པས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ། རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་དགོ་བཤེས་སྟོན་
པ་ལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་སྒྲོག་ཁིད་དུ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་དགོ་བཤེས་སྟོན་པས་རྫོ་བོ་ལ་ཁོང་
གཞན་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་གདམས་པ་གནང་ནས། རོས་ལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་གནང་བ་རྗེ་ལྟར་
ལགས་ཁུས་པས། ངས་ཁྱོད་མིན་པ་གཞན་ལ་གཏད་ས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གསུངས་ནས།
མན་ངག་འདི་དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་གཏད་དེ། ཁོང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས། བཤེས་གཉེན་འབྲོམ་འབྲིན་ལས་ཀྱི་བྱུང་གཤམ་ཆེ་བ་ཡང་དེའི་

རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་འབྲོམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་དགོན་པ་བ་ལ་
 གསུངས་ཤིང་། དེས་སྟེུ་བྱུང་བ་དང་། དེས་ཐག་མ་བ་དང་། དགེ་ཆེན་པོ་ལ་གསུངས་
 བ་དང་། དགོ་བཤེས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱན་སྤྱུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་གསུངས་ཤིང་།
 དེས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་གསུངས་པའི་བཀའ་གདམས་གདམས་དག་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་
 རིམ་གཉིས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་སྟོ་བྱག་བྱུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྩི་རྩི་
 ལ་གསན། ཡང་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་པོ་ཏྲོ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་།
 དེས་དགོ་བཤེས་དོལ་བ་དང་། ཤ་ར་བ་ལ་གསུངས་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་ནས་
 བརྒྱུད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་སྐྱོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐུ་བས་བཟང་པོ་ལ་
 གསན། དེ་ཡན་ཀྱི་ཐཱ་མ་གོང་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ནི་ལམ་རིམ་
 གསོལ་འདེབས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཐོག་མར་རྗེ་
 བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དེས་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ལ་གཙོ་བོར་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་། བྱིས་རུ་སྦྱང་རྒྱལ་བའི་དབེན་
 གནས་སུ། རྩི་བོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བཙུན་དབྱེ་ཡོན་མར་གྲགས་པ་སྤྱན་དངས། གསོལ་བ་
 རྟུགས་དྲག་ལ་ཡུན་རིང་བ་བཏབ་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས།
 སྟོ་བྱག་བྱུབ་ཆེན་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཐཱ་མ་བརྒྱུད་པ་ནམས་དང་། བྱང་པར་
 རྩི་བོ་ཆེན་པོ། འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏྲོ་བ། ཤ་ར་བ་ནམས་རྒྱ་བའི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས།
 གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་མང་དུ་བསྟུལ་ནས། མཐར་པོ་ཏྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་རྩི་བོ་ལ་ཐིམ། ཨ་ཏི་ཤས་ཕྱག་སྦྱི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ཀྱིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྐུ་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲོགས་བདག་གིས་བཀྱི་
 གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མཆར་བའི་ལྟས་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་།
 དེའི་ཆེ་མཁན་ཆེན་ལུལ་ཕུ་བ་དགོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ལོ་ཆེན་སྐུ་བས་མཆོག་

དཔལ་བཟང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
 མཛད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ངེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ངེས་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས། ལྟ་བུ་རྣམ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་འཁྲིད་པའི་ལམ་དེར་མ་འདུས་པ་ཡིན་ནམ་གསུང་
 བ་ལ། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཀྱིས་སོག་ཅ་བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་སྒྲོན་ལ་སོགས་
 པའི་ལུང་གིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཁྱས་
 བ་ལ་སོགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
 གནད་འདི་དག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་བྱས་
 གྱུར་ཆོག་ལ། རྗེ་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་གདམས་པའི་བརྟེན་པ་ཐེག་ཏོ་ཤེས་པའི་སྒྲོབ་མ་
 མང་དུ་བྱུང་བས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བརྟེན་ཆུང་ལ་ཡང་དེ་སྟེང་བྱུང་མོད། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་
 བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གསན་པའི་བརྟེན་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེ། འདུལ་
 འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། མཁས་བྱུང་ཆོས་རྗེ། རྗེ་ཤེས་རབ་སང་གོ། འདུལ་འཛིན་སྒྲོ་
 གྲོས་སྐུས་པ། བཤ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་སྐུབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་། རྗེ་བྱུང་
 པའི་དབང་ལྷག་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང། རྗེ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོ། དེ་ཉིད་ལ་བདག་གིས་ཆོས་འདིའི་བཀའ་འདྲིན་ལེགས་པར་ཐོབ། ཡང་ན། རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ། རྗེ་ཤེས་རབ་སང་གོ། འདུལ་འཛིན་མན་འབྲ། ཡང་རྗེ་ནས། འདུལ་འཛིན་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་ཤེས་རབ་སང་གོ་མན་འབྲ། དེ་ལྟར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་
 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་ནས། སྐར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་འདྲིན་དང་དགག་སྐྱབ་
 རྒྱས་པ་རྣམས་འཛོག་པར་མཛད་ནས་སྟོང་པོའི་གནད་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ལེགས་
 པར་བསྐྱས་པའི་ལམ་རིམ་ཆུང་བ་མཛད། དེ་ལྟར་འདྲེན་གྱིས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོའི་མཐུ་རྗེ་
 ཞན་ལ་སོང་བར་བརྟེན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། “འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་

ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་སྤྱིད་མཐའ་རུ་སྤྲང་བས་སྒྲིང་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་རེ་ཡང་གྲུད་དུ་
བྱའོ།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེན་པར་མཛད་ནས། བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐེན་
བས་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཆེན་པོས་
འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷང་མཛད་པ་རྣམས་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམ་ཞིང་ལྷང་རིགས་གྲིས་མཐའ་
ཆོད་བས། རང་གིས་སྒྲིམ་པར་བྱས་ན་མི་ཆོག་རྒྱ་མི་འདུག་ཀྱང་། གཞན་གྲིས་དགོས་
ཚུལ་ནན་ཆེས་པ་དང་། རང་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་ཚུང་ཞིང་སྒྲོའི་མཐུ་ཚུང་
བ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་ཆགས་ན། ས་ལམ་མཐོན་པོའི་
ཅད་གཅོད་ལས་ཀྱང་གནད་ཆེ་བར་བསམས་ནས། ལམ་གྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ལམ་སོ་
སོའི་ངོ་བོ་རྣམས་རང་གི་སྒྲོམ་གང་དཔོགས་གྲིས་འབྲི་བ་ལ། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ། ཆོས་
ཀྱི་ཆེ་བ། ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཚུང་ལས་གསུངས་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །རྫོ་བོ་དང་རྩེ་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པ་དེའི་དོན་དུ་མཛད་ལ། དེ་གཉིས་
ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཤིན་དུ་ཐབ་བས་རང་ཉིད་རྫོ་བོ་དང་
ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པར་དངོས་སུ་ཞལ་གྲིས་ག་ལ་བཞེས། དེས་ན་དེའི་དོན་ནི། བྱང་ཚུབ་
ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ནི། ལམ་རིམ། བསྟན་རིམ། ལམ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་
གཞུང་ཡིན་པས། འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོའོ་ཞེས་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ཡང་
ལམ་སྒྲོན་མཛད་པ་པོ་རྫོ་བོ་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་
མཐུག་གི་དོན། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་སྤངས་ནས་
གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ལམ་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས། རྫོ་བོ་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་
གསུམ་ཅུ་ལས་མ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྫོ་བོ་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་

1 རྩེ་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཅོད་དཔར། ཤོག་གྲངས་༤༤༡

བདུན་བཅུགས་པར་གསུངས་པ་འཐད་དེ། རྫོང་པོ་རྒྱལ་ཐར་གྱི་ཁུངས་ནི་ནག་ཚོ་ལོ་རྒྱ་བ་
ལ་ཐུག་ལ། ནག་ཚོས་རྫོང་པོ་ལོ་བཅུ་དགུ་བསྟེན་པ་ལས། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་གཉིས། བོད་དུ་ལོ་
བཅུ་བདུན་བསྟེན་པར་ནག་ཚོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། “ལོ་ནི་བཅུ་དགུ་བསྟེན་ཅིང་འགྲོགས་ན་ཡང་།” ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལ་
འཁྲུལ་བ་ཡི། ཉེས་པའི་དེ་མ་བྱུང་བ་མཐོང་རེ་སྐྱེ།”¹ ཞེས་དང་། “ཁྱོད་སྟོན་སོ་མ་བུ་
རི་ན། རྟོག་གོ་འབར་བ་གསུང་བའི་ཚོ། ད་ནི་ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ན། ཚེ་ཡི་འདུ་བྱེད་གཏོང་
ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་པ་ན། བོད་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ནི། སྤེལ་མ་ནི་
ཤྱི་ལ་ན། ད་ནི་ལོ་ནི་བཙོ་བརྒྱད་ན། ཚེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་སུ། ལུས་འདི་བོད་དུ་
འཛོག་གོ་གསུང་། རི་སྐད་གསུང་བཞིན་མ་འཁྲུལ་བར། བྱུང་བ་དེ་ནི་རོ་མཆར་ཆེ།”²
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་སྟོན་ནམ་ལམ་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟན་པ་ཐམས་
ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གསུང་རབ་མ་ལུས་པ་གདམས་ངག་དུ་འཆར་ན།
གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ལམ་མཐའ་དག་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འདུ་
བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེ་བ་ལ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན། གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ལམ་མཐའ་དག་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དུ་

1 ནག་ཚོ་ལོ་རྒྱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་གསུང་། བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ། 3003 ལོར་ཀན་སུཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་སྐྱོན་ཞུས་པའི་
ཁྱོ་ལྟོང་ཉེར་མཁོ་ཕོགས་བསྐྱིགས། ཤོག་གངས་3012

2 ནག་ཚོ་ལོ་རྒྱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་གསུང་། བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ། 3003 ལོར་ཀན་སུཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་སྐྱོན་ཞུས་པའི་
ཁྱོ་ལྟོང་ཉེར་མཁོ་ཕོགས་བསྐྱིགས། ཤོག་གངས་3013 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱོད་སྟོན་སོ་མ་བུ་རི་ན། རྟོག་གོ་འབར་བ་གསུང་བའི་
ཚོ། ད་ནི་ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ན། ཚེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བཏང་འགྲུར་གསུང་། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་པ་ན། བོད་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ནི། སྤེལ་མ་ནི་ཤྱི་ལ་ན།
ད་ནི་ལོ་ནི་བཙོ་བརྒྱད་ན། ཚེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་སུ། ལུས་འདི་བོད་དུ་འཛོག་གོ་གསུང་། རི་སྐད་གསུང་བཞིན་མ་འཁྲུལ་བར། བྱུང་བ་དེ་
ནི་རོ་མཆར་ཆེ།” ཞེས་སོ།

འདྲ་ཉེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྤྲུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོག་པ་བསགས། མཐར་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་
ཡིན་པས། ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་སྦྱབ་པའོ། ། བསྦྱབ་
བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་སྤྲུག་ངེས་ལེགས། དང་པོ་
བསྦྱབ་པ་ལས་བརྒྱུད་ཏེ་རི་སྟེང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱོར་བྱ་ཆུང་དུ་དངོས་སུ་
དེ་དང་སྟན་མོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་འདྲ། ངེས་ལེགས་ལ་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྦྱབ་པ་ལས་བརྒྱུད་ཏེ་རི་སྟེང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བྱ་
འབྲིང་དང་སྟན་མོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་འདྲ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྦྱབ་པ་ལས་བརྒྱུད་
ཏེ་རི་སྟེང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་གང་
དུ་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྟོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་
རྩེ་དགོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རང་ཉིད་འཁོར་བ་
དང་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་རུས་
པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་
གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྟོན་ལྷགས་དག་མེད་པར་སེམས་
ཅན་གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རྩེ་ལྷགས་དག་བསྐྱེད་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སའི་སྟོང་པོ་འཁོར་ལོ་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། “ཆུ་ཕྱན་བརྒྱུད་བའི་མཐུ་
ཡང་མེད་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ག་ལ་རྒྱུ་རུས། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་གོམས་མི་རུས་ན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ག་ལ་སྟོན་ཅུས།¹ ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལམ། “དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་
 སྤངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམ་བ་ན་བ་སྤྱ་
 གཡོ་འགྲུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་བདེ་བས་སྤངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོངས་མེད་དེ། སྟོན་འབྲུག་ལས། “སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་
 སྟོན་། རང་གི་དོན་དུ་འང་འདི་འབྲེལ་སེམས། མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། གཞན་གྱི་དོན་
 དུ་ག་ལ་སྟེ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་སྟེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་
 གྱིས་འཁྲིད་པའི་དོན་ནི། སྟེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་ལམ་དངོས་ལ་འཁྲིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟེས་
 བྱ་ཚུང་འབྲིང་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་འགའ་ཞིག་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འགྲོ་བས་གསུང་
 གི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་འཁྲིད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྟེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྟོར་རྣམས་
 སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བྱས་པས་ཆོག་མོད། ཚུང་
 འབྲིང་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྟེས་བྱ་གསུམ་
 སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འཁྲིད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྟེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་
 དང་སྤྱན་མོང་བའི་སྟོན་སྟེས་བྱ་ལང་རང་ཉིད་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་
 གཞོམ་པ་དང་། སྟོན་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་པན་ཆེ་བའོ། ཆེ་ལུགས་ནི་སྟེས་བྱ་ཆེ་
 འབྲིང་གཉིས་ལའང་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཉེན་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་
 ཤིང་། གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་གིས་སྟེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་གི་སྟོན་སྤྱདས་པར་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 ལམ་ལ་འབྲུག་སྟོན་བྱས་ཀྱང་བསམ་བ་གོང་མ་མི་སྟེ་ཞིང་། འོག་མ་གཉིས་དོར་བས་གང་

1 སྟེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ཞ་སའི་སྟོན་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ། འོག་གྲངས་༡༧༤བ།

2 རྩ་ཅོང་ཁ་པ་སྟོན་བཟང་གསུམ་པའི་གསུང་འབྲུམ། བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔར། འོག་གྲངས་༥༥(ན་ལམ་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡང་
 རང་བདེ་བས་སྤངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བ་སྤྱ་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་
 གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ཆེ་བདེ་བས་སྤངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོངས་མེད་དེ། སྟོན་འབྲུག་ལས། སེམས་ཅན་
 དེ་དག་རྣམས་ལ་སྟོན། རང་གི་དོན་དུ་འདི་འབྲེལ་སེམས། མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྟེ།” ཞེས་སོ།

ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱེ་དང་། བྱད་པར་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལ་འདུག་པར་འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་འབྱེད་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་ནན་
ཏན་སྦྱང་པོར་བྱེད་པ་གནད་གྱི་དོན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱིས། དེས་ན་
སྤྲགས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་གང་ཟབ་ཟེར་བ་རྣམས་བཞག་ནས། ཐོག་མར་ངེས་
འབྱུང་དང་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱང་བ་ཅི་ཐོན་རེ་བྱ་དགོས། དེ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་ནས་དགེ་བ་
ཐམས་ཅད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་བས་དེས་ན་འདི་ལ་
སྒྲོམ་རིན་མི་ཆོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནད་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་གསུང་།

གཉིས་པ་ངེས་པ་སྐྱེས་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྦྱང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་སྦྱང་
བའི་རིམ་པ་ལོ། དང་པོ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་ཐུན་གྱི་དོ་པོ་ལ་
རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་དོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་
བ་)ལ་སྦྱར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྦྱར་བ་ལ་གནས་ཁང་གྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཉེན་དགམ་པ།
མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཞོད་པས་མཛེས་པར་བཤམ་པ། སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་
ལུགས་བརྒྱད་དམ་སྦྱོད་ལམ་གང་བདེར་གནས་ནས་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་
བཞི་བསྒྲོམ་པ། ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ། བསག་སྦྱང་གི་གནད་བརྟུས་པ་ཡན་ལག་
བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་འབྱུལ་བ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་རྒྱུད་དང་
འབྲེས་ངེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། གནས་ཁང་གྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
ཉེན་དགམ་པ་ནི། གནས་ཁང་གྱི་དོར་བྱ་ཚུལ་ལ་དགོན་པའམ་སྟན་སྦྱངས་སམ་རི་ཁྲོད་
སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་འདྲ། བྱད་པར་རི་ཁྲོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རང་གང་སྟོད་སའི་ཁུལ་དེ་
ཡངས་པོ་ཡོད་ན་སྤྱིལ་བུའི་ཕྱོགས་བཞིར་མཐོ་བཞི་བཅེགས། དེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིར་བསྐྱེད།

དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་གཏོར་མ་སོགས་སྤུལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འབྲིང་སྒྲིམ་པའི་
 འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། སྤར་གྱི་གནས་
 ཁང་དེ་ཉིད་ལ་ཆག་ཆག་བྱུག་བདར་སོགས་བྱས་ལ། སྔོན་ཉམས་སྒྲོ་མོ་ཞིག་བྱས་ནས་
 དེར་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་དབང་དགོས་པ་ཡིན། སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་དབང་ཚུལ་
 ལ། རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་བྱང་གི་མཐོ་ས་ཞིག་གི་སྟེགས་བྱ་ལ་སྔོན་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་
 སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་སྤུབ་དབང་གི་སྐྱ་རེ་འབྲལ་སྤར་གི་ཚུལ་དུ་མཛད་པས་སྤུབ་དབང་གི་
 སྐྱ་དེ་ཉིད་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག། །དེ་མེད་ན་
 སྐྱབ་པའི་མཐུལ་ཞེས་བྱ་བ་ས་གཞི་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ལ་བ་བྱུང་དང་བྱི་བཟང་གིས་བྱགས་
 པའམ། དེ་ཡང་མེད་ན་ཤིང་ལེབ་རྩོལ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ནས་སམ་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་
 རུང་བའི་ཆོམ་བྱ་དགུ་དགོད། དེ་སྤུབ་པ་གཙོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དངོས་རང་ཡིན་སྟམ་དུ་
 གསལ་གདག། རང་གི་མལ་འོག་ཏུ་ས་དཀར་གྱིས་གཡུང་བྱང་རིས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བྲིས། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་དུར་བའི་སྟན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ཅ་བ་ཕྱིར་བསྟན་
 བས་རྩ་ནམས་མ་འབྲུགས་པར་གདིང་དགོས་ཏེ། སྔོན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་རྩ་འཆོང་གི་ཁྲུ་བཀྲ་ཤེས་ལས་རྩ་བཞེས་ནས་རྩའི་ཅེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ཅ་བ་
 ཕྱིར་བསྟན་ནས་རྩ་ནམས་མ་འབྲུགས་པར་བཏིང་སྟེ། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་
 འཆར་བའི་ཆོད་ཅམ་ན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡོད་པས་སྔོན་བྱང་སྟོན་པའི་ནམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གཤུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 དུ་འབྱེར་བ་ཡིན། སྤར་གྱི་གནས་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་འབོལ་སྟན་བཅོས་བཅོས་པ་ཡོད་ན་དེ་
 གས་ཆོག་ལ། མེད་ན་རྩའི་སྟན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའམ་ཡང་ན་སྐྱ་བའི་སྟན་ལ་སོགས་པ་གང་
 ཡང་རུང་བ་རྒྱབ་ཅུང་ཟད་མཐོ་ལ་མདུན་ཅུང་ཟད་དམའ་བ་ཞིག་བཤམ་དགོས་པ་ཡིན།

མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པས་མཛེས་པར་བཤམ་ཚུལ་ནི། མཆོད་པའི་སྟོང་
 རབ་གསེར་དབུལ། འབྲིང་ཟངས། འཁར་བ། མ་འབྱོར་ན་ཤིང་སོགས་གང་ཡང་བྱང་བའི་
 སྟོང་དུ་མཆོད་ཡོན་ཞབས་བསིལ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་ཆོས་ཁྲལ་ཆོས་གཡམ་ལ་རྒྱག་
 བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་བཤམ་དགོས། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་ཁེ་འདོད་གྲགས་འདོད་སྟན་གྲགས་
 སོགས་འདོད་ནས་མ་ཡིན་པར། མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་བ་སྤྱར་
 བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་
 བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་མཆོད་སྟམ་པའི་སྟོན་ནས་བཤམས་ན་གཤོམ་པ་པོ་ལ་ཡང་
 བན་ཡོན་ཡོད་ཅིང་། བཤམས་པ་དེ་ཡང་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤམ་
 དགོས་པ་ཡིན། སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་དམ་སྟོང་ལམ་གང་བདེར་
 གནས་ནས་ཞེས་པའི་སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་འདུག་ལུགས་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་བ་
 དབེན་ས་པ་ཆེན་པོས། “རྟེན་པ་ལག་པ་སྟེད་པ་གསུམ།། སོ་མཆུ་ལྟེ་རྣམས་བསྟོམས་
 བས་བཞི།། མགོ་མིག་ཕྲག་པ་དབུགས་དང་བཞི།། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་
 ཡིན།།”⁹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤང་གི་སྟན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟེན་པ་དོ་རྩེ་སྦྱིལ་གྱུང་ངམ་
 དེ་མ་བྱུང་ཡང་བྱེད་སྦྱིལ་ལྟ་བུ་བྱས་པས་ཆོག་ཅིང་། བྱེད་སྦྱིལ་བྱེད་ཚུལ་ལ་རྟེན་པ་གཡོན་
 བ་ནང་དུ་བྱས་གཡམས་པ་ཕྱིར་བྱས་ལ་གཡོན་པའི་རྟེན་པ་གཡོན་པའི་བརྒྱུ་ལྟོག་
 བའམ་བརྒྱུའི་སྤྱབས་ལ་ལོར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྟེན་པ་གཡོན་པའི་རྟེན་པ་གསང་གནས་
 ཀྱི་ཆོད་ཅམ་དུ་སྟེབ་པར་བྱ། ལག་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཕྲག་རྒྱ་འཆང་ཚུལ་ལ་ལྟེ་ལོག་སོར་
 བཞི་ཅམ་གྱི་ལོག་རྒྱ་ལག་པ་གཡོན་པ་ལོག་རྒྱ་བྱས་གཡམས་པ་སྟེང་དུ་བྱས་ནས་གཡམས་པ་
 དང་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་གི་ཅེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྟེད་པ་ལ་ཅའི་གནད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་

⁹ དབེན་ས་བཀའ་འབུམ། ༡ གསུང་རྩོར་བྱ། སྟེས་བྱ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་གསོལ་འདེབས་སྤྱིའི་ལ་གཤོག་གངས་༡༤བལྟེ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། “རྟེན་པ་ལག་པ་སྟེད་པ་གསུམ།། སོ་མཆུ་ལྟེ་རྣམས་སྟོམས་པས་བཞི།། མགོ་མིག་ཕྲག་པ་དབུ་དང་བཞི།། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆོས་
 བརྒྱད་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

བར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། སྐད་པ་བྲང་པོར་བསྐྱངས། མཁྱིན་པ་ཅུང་ཟད་དགྲུག། སོ་དང་
 མཆུ་རང་ལུགས་སུ་བཞག། ལྷེ་ཅེ་ཀན་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱར། མགོ་བོ་ཡང་མ་གཡོ་བར་ཐད་
 ཀར་བསྐྱངས། མིག་སྒྲ་ཅེར་པའ། དབྱང་པ་གཉིས་ཐད་ཀར་བསྐྱངས། རྒྱང་ཆམ་ལ་
 འབེབས་པ་དང་བརྒྱད། རྒྱང་ཆམ་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱང་སྒྲ་ཅན་དང་ལུགས་ཅན་དང་
 རྒྱུ་དང་ལུགས་ལུས་བསྐྱངས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲོམས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲོད་དུ་
 རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་བྲག་ཆེན་ཙ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་
 ལས། “བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བྱ་ལ།། ‘ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྷན་བྲུས་ཏེ།།’
 རྒྱང་རོ་དགྲུ་བྲུགས་དག་དུ་བསམ།།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལུས་གནད་འཆའ་བ་འདི་
 ལ་སྒྲོན་གྱི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་སྒྲོམ་ནམས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་
 འདྲ་བར་ངོས་འཛིན་གྱིན་ཡོད་པར་འདུག། དམ་པ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་སྒྲོམ་ནམས་ཀྱི་དང་
 པོ་རྒྱ་གར་སྐད་འདྲ་བ་དད་པ་ལ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
 ལ་ལེགས་པར་བརྟག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཅ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་དེ་བ་
 ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དེས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལས། “སྒོམ་ནམས་
 ཀུན་གྱི་དང་པོའི་མགོ། རྒྱ་གར་སྐད་མཆུངས་རང་རྒྱུད་ལ།། ལེགས་པར་བརྟག་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས།། ཟླ་མེད་སྒྲ་མ་མཆོག་དེ་བཞེད།།”² ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲོང་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྱིད་སྒྲོམ་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་ཁེ་འདོད་གྲགས་འདོད་འཛིན་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཉེད་བཀྱར་སྟན་
 གྲགས་འདོད་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནམ། ཆེ་བྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་

1 བཅ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ། ༨ བྲག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ། ཤིང་དཔར། འོག་གངས་པ་བཟུང་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
 ཀར་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྷན་བྲུས་ལ།།’ ཞེས་སོ།།

2 བཅ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ། ༨ དེས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས། ཤིང་དཔར། འོག་གངས་པ་བཟུང་

བརྟགས་པ་ན། ཆེ་འདིའི་ཁེ་འདོད་གྲགས་འདོད་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་རྟེན་བཀྱར་སྟོན་
 གྲགས་སོགས་འདོད་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྒྲིམ་བྱས་པའི་ལས་གང་འབྲེལ་གྲས་
 གྱང་ཆེ་བྱེ་མའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། “ཆེ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་
 བྱ།། ཆེ་འདི་འདོད་པར་གྱུར་པ་ལ།། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་མི་འགྱུར།། འཛིག་རྟེན་པ་
 རོལ་དོན་གཉེར་སྤྱོད།། འཛིག་རྟེན་འདི་ཡི་འབྲས་བུ་རྒྱས།།”¹ ཞེས་དང་། ཡང་རྩི་བོའི་
 ཞལ་ནས། ཅ་བ་དུག་ཡིན་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དུག ། ཅ་བ་སྟོན་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལོ་མ་སྟོན་
 དུ་ཡོང་བ་²བཞིན་དུ། ཅ་བ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
 པའི་ལས་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གསུང་། ཡང་དགོ་བཤེས་སྟོན་
 པས་རྩི་བོ་ལ། ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་དང་རྟེན་བཀྱར་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ལ་
 འབྲས་བུ་ཅི་མཆི་ཞུས་པས་འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་གསུང་། བྱེ་མ་ལ་ཅི་མཆིས་ཞུས་
 པས་དཔྱལ་བ་མཆི། ཡི་དུགས་མཆི། དུད་འགྲོ་མཆི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེ་འདིའི་བདེ་
 སྦྱིད་དང་རྟེན་བཀྱར་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ངན་སོང་གི་རྒྱ་དང་བྱེ་མར་
 ལྷ་མའི་དཔལ་འདོད་ནས་བྱས་པའི་ལས་པལ་ཆེར་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱར་འགྱུར་
 ཞིང་། རང་གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོས་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན།
 དེ་ཡང་སྦྱར་དགོ་སེམས་ལ་དགོན་མཆོག་ལ་དང་བའི་དད་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
 པའི་དད་པ། སྦྱོར་བ་གཏོང་འདོད་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་འདོད་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
 སྐབས་འདིའི་དགོ་སེམས་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན།
 དེས་ན་རང་ཉིད་སྦྱག་བསྟུལ་གྱིས་མནར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྟུལ་
 གྱིས་མནར། སྦྱག་བསྟུལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་དེན་ཅན་གྱི་མ་

¹ སྤེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲས། ཐ གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། འོག་གངས་ཀྱང་ལམ་ལུང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འབྲས་ཞེ། “ཆེ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདོད་མི་བྱ།། འཛིག་རྟེན་
 པ་རོལ་དོན་དུ་ནི།། སྤྱོད་བྱ་ཆེ་འདི་འབྲས་རྒྱས་པ།། དེ་རྟེན་ཆེ་འདི་འདོད་པ་ཡི།། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་རྒྱས་མི་འགྱུར།།” ཞེས་སོ།

² མ་དཔེར། ཡོད་པ་

གཤམ་གྱི་ཡིན། མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མ་བྱས་པ་ལ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། མ་
 བྱས་བྱས་རེས་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་མས་རི་ལྟར་བྱིས་བསྐྱངས་པ་ལྟར་བྱིས་བསྐྱངས་
 བས་བྱིན་གཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟུང་དུ་བསམ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་
 བའི་ཁྱད་དེ་སྤྱུ་ལ་བབ་ན་དེད་རང་ལ་བབ། དེད་རང་ལ་བབ་ཀྱང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་
 འདི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟ་སྒྲོལ་ཀྱང་ཅི་དགོས། སེམས་ཅན་གཅིག་
 གི་དོན་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་ཀྱས་པར་མི་འདུག། །དེར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཀྱས་
 པ་སྤྱུ་ལ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་བདག་གིས་མ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་
 བོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བྱ་སྟུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་དུང་
 དུང་བ་བསྒྲོལ་པར་བྱ། སེམས་བསྐྱེད་དེས་ཟེན་པའི་རང་ནས་སྐབས་སྤྱི་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རང་
 གི་མདུན་ཀྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སྤྱི་མེད་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་
 བོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྱིང་ཁར་སྤྱི་ཆོགས་པད་ཆེན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་
 གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་བྱིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྤྱི་
 མདོག་གསེར་བཅོམ་ལྟ་བུ་དབུ་གཙུག་ཏྲར་དང་ལྗན་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་
 ས་གཞོན། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྤྱིང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱེད་པ།
 སྤྱི་ལ་ཆོས་གོས་དུར་སྤྱིག་གི་མདོག་ཅན་གསོལ་བ། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དྲངས་
 གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྤྱི་ལས་སྤྱིས་པའི་འོད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་དབུས་ན་ཞབས་
 གཉིས་རྩོུ་ཆེ་སྤྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་
 སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱང་མའི་ཆོགས་

ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱི་ཕུན་སུམ་
 ཚོགས་པ་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཚོས་ནམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 སུ་ཉིདེ་ནམ་པར་ཡོད་པ། ཚོགས་ཞིང་ནམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་དང་། རང་
 ཉིད་ཀྱང་ཚོགས་ཞིང་ནམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཐུགས་རྗེ་བློ་བའི་དད་པ་ཆེན་པོའི་རང་ནས་
 འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། “རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་པས་ལྷག་པ་ཡི། འོ་
 མ་འཐུང་སྟེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། སྐྱེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་བས།” དེ་བས་ཆེས་
 མང་ཉིད་ཅིག་བཏུང་འཆལ་ལོ།”¹ ཞེས་དང་། འབགས་པ་ལྟས། “སྐྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཚོ་
 འདི་ལ་མཐའ། ‘ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན།’ གྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། འཛིགས་
 པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་དང་
 མཐའ་ཉོགས་དཀའ་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱོད་བྱིང་བ་ལ་འཛིགས་པ་དང་ཡང་བ་དང་བག་ཆ་
 བ་དང་བ་སྐྱེ་འགྲུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་འདི་ཁྱོད་གྱིས་པ་མིན་ན་མཁས་པ་ཅིའི་བྱིར་ཡིན།
 དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྐྱིར་
 འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྤྱོད་འདུག་ཏུ་
 ཟེན་ཀྱང་། ད་དུང་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གཏིང་དང་མཐའ་ཉོགས་དཀའ་བ་འདུག །དེས་ན་ད་རེས་
 རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འཁྱོར་གྱི་མི་ལུས་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ། མཇལ་
 དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་དུས་འདིར་འཁོར་བའི་སྐྱག་
 བསྐྱེལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཚོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཞིག་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཐོབ་པར་མ་བྱས་ན། སྤང་ཡང་སྐྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་ངན་

1 རྟེན་བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གཤེས་སྤྱིང་། འོག་གངས་༤༣བཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་བས་
 ཚོས་མང་ཉིད་ཅིག་བཏུང་འཆལ་ལོ།” ཞེས་སོ།

2 རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ཚ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད་བདུན་པ། འོག་གངས་༡ནས་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་
 གཉིས་པ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན།’ ཞེས་སོ།

སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་སྤྱང་དགོས་པར་འདུག །དེས་ན་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྣམས་པ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་སླ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་ཡོད་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སླ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་
 བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། སླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོདོ། ། ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་བརྒྱ་ཅ་
 བརྒྱད་དམ་ཉེར་གཅིག་གམ་མ་མཐའ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དལ་བྱ་དལ་བྱས་རང་དང་རང་
 གི་མཐའ་སྐྱོར་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བསམས་ནས་གང་
 སྤྱོད་པ་བརྗོད། འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། སླ་མ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་དང་སླ་མ་སྤྱབ་
 པའི་དབང་པོའི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སླ་མ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྙམ་
 ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་
 སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་
 པར་དུ་དཔལ་ལྡན་སླ་མའི་སྐྱ་ལ་བསྐྱོས་པ། གསུང་བཅག་པ། ཐུགས་དཔྱུགས་པ། མ་དད་
 བརྟན་སྟོན་བགྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སླ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་
 དུད་ཁུ་དང་སོལ་ཁུའི་ནམ་པར་དབང་པོའི་སྟོན་དང་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱིར་ཐོན་
 ནས་སངས་ཉེ་དག །དེ་ཡང་དཔེར་ན་དཀར་གཟར་ལ་མེ་མ་ཐལ་ཡོད་པ་ལ་ཚུ་སྤྲུགས་ན་
 ཐལ་བྱུང་དུ་འགོ་བ་དང་། ཡང་ན་ཐུན་པ་ནག་པོ་ཞིག་ལ་སྟོན་མེ་གསལ་བ་ཞིག་བཏེག་ན་
 ཐུན་པ་དེ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་འདི་སྟོབས་ཆེ་བ་རྒྱལ་བ་
 དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་བཞེད་པས་སླ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །
 ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་
 དཔལ་ལྡན་སླ་མའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་སེམས་ལ་ཞུགས་ནས་དཔལ་ལྡན་སླ་མའི་སྐྱབས་འོག་དུ་ཆུད་པར་

བསམ་དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་གང་མང་བཟོད་
 ཅིང་འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་མཐའ་
 སྐོར་གྱི་གསང་བ་དེ་འདིགས་གསུམ་གྱི་དོར་དུས་འཁོར་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱུ་སྟོང་
 སངས་རྒྱུ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་ལྔ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་
 བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་
 བས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱང་བ། ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་མཆོད་ཉེན་བཤེགས་པ་
 ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབས་བྱ་དང་
 འགལ་བའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས།
 བྱད་པར་དུ་ཡང་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་
 ཏུ་ཆུད་པར་བསམ། དེ་ནས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལན་གང་མང་
 བཟོད། འདིའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། སྐྱབས་ལུལ་སོ་སོའི་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་
 ལུ་ཉི་ལྔམས་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་ལྔ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་
 སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པ། གསུང་རབ་བོང་དུ་བྱས་པ།
 གསུང་རབ་ཀྱི་ལྷུས་ཟོས་པ། གསུང་རབ་ས་སྤྲེ་པོ་ལ་བཞག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤང་
 ཚུལ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་སྤངས་པ་
 སོགས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་སྤགས་སྤངས་
 པ་སོགས་དང་། སྤགས་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྤེའོག་མ་རྣམས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་

རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་སྤངས་པ་སོགས་དང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
 རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་སྤངས་པ་སོགས་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་སྤོབས་པ་ཡོད་སྤོབས་པ་མེད་
 ཅེས་སྤྱོད་པ་སོགས་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་པོ་དེ་སྤངས་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 པར་འགྱུར་བས། མདོར་ན་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་འདི་ཡིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “གང་གིས་འཛམ་གྱུའི་སྤྱིང་འདིར་ནི། མཚོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་
 བཞིག་བྱེད་པས། གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། སྤྲིག་པ་འདི་ནི་ཆོས་བྱུང་འཕགས།
 གང་གིས་གཏུག་ཀྱི་སྤྱིང་ཀྱི། དབྱ་བཙོམ་བསད་པར་གྱུར་པ་བས། གང་གིས་མདོ་སྡེ་
 སྤྱོད་བྱེད་པའི། སྤྲིག་པ་འདི་ནི་ཆོས་བྱུང་འཕགས།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་
 རྒྱས། བྱུང་པར་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་སྦྱབས་འོག་དུ་ཆུད་པར་
 བསམ། དེ་ནས་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་པའི་སྦྱབས་འགྲོ་ལན་གང་མང་བརྗོད།
 འདིའི་སྦྱབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉན་རང་རྣམས་དང་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་
 ཆོས་སྤྱོད་སྤངས་པ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུང་ཆ་ལས་བདུད་
 ཅི་སྤྱོད་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
 སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པ། དགེ་འདུན་ཀྱི་དབྱེན་བྱས་པ། དགེ་
 འདུན་ཀྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་སྒོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པའི་

9 རྩེ་བཀའ། མདོ་སྡེ། 5 ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། འོག་གངས་66ནྟེ ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཛམ་གྱུའི་ནི་སྤྱིང་འདི་ནི། མཚོད་རྟེན་
 ཅི་ཡོད་ཀྱན་བཞིག་པས། གང་གིས་མདོ་སྡེ་འདི་སྤངས་ན། སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བྱུང་པར་ཆེ། གང་གིས་གང་གྱའི་བྱེ་སྤྱིང་ཀྱི། དབྱ་བཙོམ་དགའི་
 བསད་པ་བས། གང་གིས་མདོ་སྡེ་འདི་སྤངས་ན། སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བྱུང་པར་ཆེ།” ཞེས་སོ།

སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར།
 ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་
 ཡང་དགོན་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་ནས་དགོན་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྦྱབས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་
 བསམ། དེ་ནས་སྦྱབས་འགྲོ་མདོར་བསྟུན་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆོག་
 རྣམས་ལ།། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྦྱབས་སུ་མཆི།། ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོག་གས་ཞིང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་
 གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་
 སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར།
 ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་
 ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་སྦྱབས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བསམ།

སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་
 ཀྱིས་།། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་ཤོག། སྦྱིན་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལས་བྱང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་སོགས་ལས་བྱང་བའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའི་སྦོན་སེམས་དང་། བདག་གིས་
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་དང་བསྟུ་བའི་དངོས་སོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་

ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ལྟར་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རང་འབྲུག་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་
 བས་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱར་ལམ་གྱིས་སྐྱར།
 སྐྱར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རའོ་སྐྱམ་དུ་ང་རྒྱལ་སྒྲོམ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་གསུང་། ཞི་གནས་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཐད་དུ་
 སྒྲེབ་ན་མ་སྒྲེབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་
 གནས་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་གསུང་། རང་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས། མཐའ་སྒྲོར་ན་
 ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་
 དབང་པོའི་གོ་འཕང་ལ་བཞོན་པར་བསམ། དེ་ནས་ཆད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ། རང་
 རྟོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་རྟོགས་ལ་སྤང་བའི་ཆགས་སྤང་གི་དབང་གིས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་རིང་ཆགས་
 སྤང་དང་བྲལ་བའི་བྱང་སྒྲོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་། གནས་པར་སྐྱར་ཅིག །གནས་
 པར་བདག་གིས་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་
 སྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་སྒྲོམས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་ན་
 ཅི་མ་རུང་། ལྡན་པར་སྐྱར་ཅིག །ལྡན་པར་བདག་གིས་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་
 ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྐྱབ་བསྐྱེད་དང་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་པར་སྐྱར་ཅིག །བྲལ་པར་
 བདག་གིས་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲོམ་
 པ་ནི་སྦྱང་རྩེ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་

དང་མ་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། མི་འབྲལ་¹བར་གྱུར་ཅིག །མི་འབྲལ་²བར་བདག་གིས་བྱའོ།།
 དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
 ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་
 བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་
 བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཆད་མེད་བཞི་སྟོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ནད་གདོན་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་
 ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་
 རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཆད་མེད་བཞི་ལ་གནས་པར་བསམ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་
 མེད་བཞི་སྟོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། བྱད་པར་སེམས་ཅན་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་
 མི་བཟོད་པའི་སྤྲོད་རྩེ་ལྷགས་བྲག་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་
 ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཐབ་མོ་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་སྲུང་
 རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྣམ་པ་བདུན་ནམ་ཉེར་གཅིག་
 གང་ཡང་རུང་བ་བྱ། སྐྱར་བ་ལན་གཉིས་སྟོས་པའི་དོན་ལ། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་
 པོས། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་བསྟོམ་པའི་སྟོན་སྲུང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྐྱར་
 བ་དང་པོའི་དོན་དང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 སྐྱར་བ་གཉིས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། ཡང་ན་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
 བསགས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་སྐྱར་བ་དང་པོའི་དོན་

¹ མ་དབེན། མ་བྲལ་

² མ་དབེན། མ་བྲལ་

དང་། སྤྲུགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྒྱུང་གཅིག་ལ་འཁོར་རྒྱ་བ་སྒྱུར་བ་གཉིས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་
 ཡང་ཡོད། ལྷ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སློབ་ཏུ་བྱས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ན་འཁོར་
 རྒྱ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས། རྟེན་གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ལས་རྩོམ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་སྒྱུང་གསུང་བ་དང་། རྩེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས། བཙན་ན་ཆོག་མི་ཟེན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ། །བསྐྱོམས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱེ་
 བའི་སློབ་མཁུ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མཁུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུང་བ་
 དང་། རྟེ་ལོས་རྒྱ་རོ་བ་ལ། “བོགས་འདོན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་གྱུར་པ། ལྷ་མ་ཡིན་ནོ་ནལ་
 འབྱོར་པ།”¹ ཞེས་དང་། རྩོག་ཅིག་པའི་ཞལ་ནས། “སྟོམ་བསྐྱན་²གྱིས་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ། མོས་གྲུས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།”³ ཅེས་དང་། “བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་དཀར་
 ནའང་དཀར། རྩེ་བཙུན་མ་རང་དམར་ནའང་དམར། གྱི་དོ་རྩེ་རང་སྟོན་ནའང་སྟོ། ང་ནི་གང་
 དུ་འདུག་ཀྱང་ལྷ་མའི་སྦྱང་བ་དང་བྲལ་མ་སྟོང་། ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་བཤམ་དེ་ད་
 ཡོང་ཡོང་འདྲ།”⁴ ཞེས་གསུང་།

དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ལ། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་དང་། དམར་ཁྲིད་འདི་གའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་གསལ་
 འདེབས་ཚུལ་གཉིས་ལས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པས། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དཔག་བསམ་གྱི་སྟོང་པོ་ཡངས་ཤིང་
 རྒྱ་ཆེ་བ་ལོ་མ་མེ་རྟོག་འབྲས་བྱས་ཡོངས་སུ་མཛེས་པ་དེའི་དབྱས་སུ་སེང་གི་ཆེན་པོ་
 བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཁར་སྦྱ་ཆོགས་བརྒྱ་

¹ གཞུང་གཞན་དུ་བྲངས་པ་མང་ཡང་རྟེ་ལོ་པའི་གསུང་དོ་མ་གང་གི་ནང་ཡོད་གསལ་པོ་མ་ཤེས།

² མ་དཔེར། སྟན་

³ མ་རྟེན།

⁴ བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་འདི་ཉིད་གང་ཡོད་མ་ཤེས།

འདབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་འདབ་མ་འོག་མས་སེང་ཁི་ཅུང་ཟད་ཁེབས་པ།
 དེ་ནས་འདབ་མ་ནམས་རྒྱ་རྗེ་ཆུང་རྗེ་ཆུང་དང་དབངས་རྗེ་མཐོ་རྗེ་མཐོར་སོང་བའི་དབུས་
 གྱི་འདབ་མ་བཞི་པའི་ཉེ་བར་སྤྲོ་ཆོགས་པད་ཆེ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རང་གི་
 ཟིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་གི་ཆ་ལུགས་ཅན་སྐྱེ་
 མདོག་གུར་ཀུམ་གྱི་མདངས་དང་ལྡན་པ། ཐུག་གཡས་ཆོས་འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག་
 གི་སྟེང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྐྱེ་ལ་ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་གི་
 མདོག་ཅན་གསོལ་ཞིང་། དབུ་ལ་པཎ་ལྷ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གསོལ་བ། མཆན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་གྱི་ཕུང་པོའི་
 དབུས་ན་ཞབས་རྗེ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་
 པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། དེའི་གཡས་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྗེ་རྗེ་འཛིན་གསུང་
 གྱི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་དང་། གཡོན་གྱི་འདབ་མ་ལ་འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་
 དང་། མདུན་གྱི་འདབ་མ་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་དང་། རྒྱབ་
 གྱི་འདབ་མ་ལ་གྱེ་རྗེ་རྗེའི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་གི་
 བསྐྱེའི་འདབ་མ་ལ་དུས་འཁོར་དག་ནག་གཤེད་དམར་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་
 གྱི་སྤྲོ་ཆོགས་གཞན་ནམས་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་ཀུན་རིག་རྣམ་
 པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་དང་། དེའི་འོག་མ་
 ལ་རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་རྒྱུད་གྱི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་
 བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་ཐུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་སོགས་བྱ་རྒྱུད་གྱི་སྤྲོ་ཆོགས་
 རྣམས་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་
 དང་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་ལ་
 ཉེ་བའི་སྤྲས་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་

བཏུན་པའི་འོག་མ་ལ་རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་དང་། དེའི་འོག་མ་ལ་གནས་བཅུན་བཅུ་
 གྲག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་འོག་མ་
 ལ་ཆོས་སྐྱོང་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་
 ཡུལ་འཁོར་སྤང་བའི་ཟེ་ཆོགས་ཀྱིས། འཕགས་སྤྱེས་པོ་གྲུལ་བྱམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས། ལྷའི་
 རྒྱལ་པོ་སྤྱན་མི་བཟང་ལྷའི་ཆོགས་ཀྱིས། གཞོན་སྤྱོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱེས་གཞོན་
 སྤྱོད་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་རང་ལ་བར་ཆད་བསྤང་བའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ། དེ་
 རྣམས་སྤྱོད་པའི་དབང་པོའི་ཕྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྱོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་སྤྱོད་
 ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཆོགས་པད་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རྒྱལ་བ་
 རྒྱུ་རྒྱལ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལྟེན་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་མཆོག་ཤིན་པ་
 ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད་པོ་
 སྤྱོད་ཆོགས་པད་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་པ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱལ་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་གཡོན་ཕྱོགས་
 སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཆོགས་པད་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་པ་ལ་འཕགས་པ་
 ལྷ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཟེ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ལྟེན་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ།
 མདུན་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་པ་ལ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་མི་སྤྱོད་ཆོགས་
 ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕྱི་རོལ་རྣམས་
 བར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྱུལ་པའི་བཞོན་པ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བར་བསམ།

རྒྱུ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཟེ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། རང་གི་
 མདུན་གྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་སེང་གི་ཆེན་པོ་བཅུད་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་རིན་པོ་

ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྟེང་གི་རྒྱལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་སེང་གི་ཆེན་
 བོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་སྟེང་ཁར་སྤྲོ་ཆོགས་པད་ཆེ་ཉི་
 མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་བྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྲོ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་
 བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྐྱེ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་དབུ་གཙུག་ཏྲར་དང་ལྗན་པ། ཞལ་གཅིག་
 ཐུག་གཉིས་གཡས་ཆོས་འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་རྩིས་གང་བའི་
 ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྐྱེ་ལ་ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་གི་མདོག་ཅན་མངོས་པར་གསོལ་བ།
 མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྐྱེ་ལས་སྤྲིས་པའི་འོད་
 གྱི་ཕུང་པོའི་དགྱིལ་ན་ཞབས་གཉིས་དོ་རྩེའི་སྤྲིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། སྤྲོ་མ་ཐུབ་པའི་
 དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་
 པའི་སྤྲོ་མོར་སེང་ཁྲི་པད་ཆེའི་གདན་ལ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེན་རྒྱལས་
 བརྒྱད་པའི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་
 པའི་སྤྲོ་མོར་པད་ཆེའི་གདན་ལ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྤྲོ་མོར་པད་ཆེའི་
 གདན་ལ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
 བཞུགས་པ། མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྤྲོ་མོར་སེང་ཁྲི་པད་ཆེའི་གདན་ལ་བྲིན་ཅན་
 ཅ་བའི་སྤྲོ་མ་ལ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
 བཞུགས་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་
 བསྟན་བསྐྱུང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་
 གི་མདུན་ན་གདན་ཁྲི་ཕུན་ཆོགས་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ཕུང་གི་ཆོས་རྣམས་
 འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུ་ཉིའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གང་ལ་གང་
 འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་གཙོ་འཁོར་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཐོར་ཨོ་དཀར་པོ། མགིན་པར་ལྷུང་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་རྩྱི་སྤྱོན་པོས་
 མཆོན་པར་གསལ་ལམ་གྱིས་བཏབ་ནས། ཟླ་མ་སྤུང་བའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱི་ལས་
 འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱེམས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་
 སྤྱོན་དངས། མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། བདུད་སྡེ་དབྱང་བཅས་མི་
 བཟད་འཛེམས་མཛད་ལྟ། དངོས་རྣམས་མ་ལུས་ཡང་དག་མཁའ་གྱུར་པའི། བཙུན་
 ལྷན་འཁོར་བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། བཙུན་ལྷན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་
 དུ་མ་རུ། འགོ་ལ་བཅེ་ཕྱིར་ཐུགས་རྩེ་རྣམས་སྤྱངས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་སྤྱོད་འབྲེན་དམ་
 ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་བསྟེན་པ། ལུས་ཁང་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་ལུས་གསོལ་བ་སོགས་བྱས་ནས།
 བསག་སྤྱང་གི་གནད་བསྐྱེས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་འབྱུང་བ་ལ། དང་
 ཐོར་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་
 པར་སྤྱལ་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་
 མགོ་རེ་རེ་ལ་ཁ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁ་རེ་རེ་ལ་ལྗེ་དབག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱལ་ནས་སྤྱོད་
 པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་དབྱངས་བརྗོད་པ་དག་གི་ཕྱག་དང་། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་སྤྱོད་
 ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་དུ་བལྟས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་འདུད་པ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་སྟེ། ལུས་དག་
 ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ལུན་ཆོགས་དག་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱེད་པའི་
 སྤྱོད་མཐའ་ལས་འགོ་བའི་རེ་བ་སྒོང་བའི་གསུང་། མ་ལུས་ཤེས་བྱ་རི་བཞིན་གཟིགས་
 པའི་ཐུགས། འགྲུའི་རྩལ་པོ་དེ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆལ། བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་
 གཉེན་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། མཆོག་སྟེ་དུལ་བའི་སྟེ་དང་གྲགས་པའི་སྟེ། སེང་བཟང་ཀུ་ས་ལི་
 གཉེས་གསེར་སྤྱིང་པ། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། འཇམ་དབྱངས་
 ཡོད་མེད་སྤྱོགས་འཛིག་སྤྱི་སྤྱོད་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ་རིགས་པའི་ཁྱུ་བྱུག་ཆེ། སངས་
 རྒྱས་དགོངས་སྤྱོད་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཏེ། ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བརྒྱུད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བདེ་གཤེགས་དོན་རྗེ་འཆང་།། མཆོག་གཟིགས་ཏི་ལོ་བ་དང་རྒྱ་རོ་བ།།
 དཔལ་མཆོག་འོ་ཞི་བ་དང་ཨ་ཏི་ཤ།། ཉམས་ལེན་གྱིན་རྒྱལ་བ་བརྒྱུད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།
 དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྦྱར་རས་གཟིགས།། ཇི་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་
 འཇམ་པའི་དབྱངས།། གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཙོང་ཁ་བ།། གློ་བཟང་གྲགས་
 པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱབས་པས།།
 མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་།། གློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་མཛེས་པའི་
 རྒྱན་།། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། དགོ་ལེགས་རབ་དཀར་ཆོགས་
 གཉིས་གོམས་པའི་མཐུས།། དཔལ་ལྷན་སྦྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ཀྱང་།། བཟང་
 པོའི་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་མི་འདོར་བའི།། དཔལ་ལྷན་སྦྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།
 རབ་འབྱམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འབྱེད་པ་ལ།། མཁས་མང་དབུས་ན་རྒྱལ་མཆོན་ཏྲིག་
 ལྟར་མཛེས།། དཔལ་ལྷན་སྦྱ་སྦྱབ་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ།། བཟང་པོའི་མཆོན་ཅན་ཞབས་
 ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི།། བཙུན་རྣམས་
 བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་མཐུས།། ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་དོན་རྗེའི་སྦྱ་བརྟེན་བ།། འཆི་
 མེད་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། དཔལ་ལྷན་སྦྱ་མ་བདེ་ཆེན་དངོས་གྲུབ་ཀུན།།
 ཀུན་ལ་སྦྱིན་མཛད་གློ་བཟང་དོན་རྗེ་འཆང་།། སྦྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་རྗེ་བཙུན་སྦྱལ་
 པའི་སྦྱ།། གློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། སྦྱོན་ཆེ་ཐུགས་བསྐྱེད་སྦྱོན་ལམ་
 གྲུབ་པའི་མཐུས།། ད་ལྟ་གློ་བཟང་བསྟན་པའི་སྦྱང་པོ་འཛིན།། དགག་སྦྱབ་སྦྱང་སྦྱང་བལ་
 བའི་རྣལ་འབྱོར་བ།། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། དགོ་ལེགས་ཡོན་
 ཏན་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས།། ཇི་མེད་གློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཁང་བཟང་ཅིང་།། ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་དཔལ་ཡོན་ཅན།། དཔལ་ལྷན་སྦྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཁྱེན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱུས་པའི།། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་རྟོགས་

དམ་ཚེས་ཀྱི།། བཤད་སྒྲུབ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཆོག་གྲུང་བ།། ཡོངས་འཛིན་དམ་
 པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། སྒྲུབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་།། གང་ལ་
 གང་འདུལ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བརྒྱུད་ནས།། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་སྒྲུལ་མཛད་
 པའི།། འོན་ཅན་སྒྲ་མ་རྩམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། སྟོན་པ་སྒྲ་མེད་སོགས་དང་། ཕྱག་བྱར་
 འོས་པ་སོགས་བྱ། བཟང་སྟོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ན་སྟོ་གསུམ་བསྟོམས་པའི་ཕྱག་ལ།
 རི་སྟོད་སྒྲ་དག། ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྟོགས་རེ་བ་
 དང་དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། སྟོགས་བཅུ་ག་དང་དུས་གསུམ་གར་བཞུགས་
 པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བསམ་བ་ཐག་བ་ནས་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་
 འཚལ་བའོ།། སྟོ་གསུམ་སོ་སོའི་ཕྱག་ལ། ལུས་ཀྱི་ཕྱག་ནི། བཟང་པོ་སྟོད་པ། ཞེས་སོགས་
 ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། སྟོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་
 ཡུལ་དུ་མཛོན་སྐྱུམ་པ་ལྟར་དམིགས་ནས་རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གྲངས་
 མཉམ་པར་སྒྲུལ་ནས་ཕྱག་བྱ་བའོ།། དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ལ་དད་
 པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ལ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེའོ།། ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི། རྒྱལ་གཅིག་སྟེང་
 ན་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་ཡང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་
 པ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ།། དག་གི་ཕྱག་ནི། དེ་དག་
 བསྐྱགས་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པ་
 ཟད་མི་ཤེས་པ་ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མགོ་རེ་རེ་ལ་ཁ་དབག་ཏུ་མེད་
 པ་དང་། ཁ་རེ་རེ་ལ་ལྗེ་དབག་ཏུ་མེད་པར་སྒྲུལ་ནས་སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྟེན་པའོ།།
 འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་སྟེ་ལྟེའོ།། རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་
 གོ།། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་ནི། མཚོད་འབྲེང་རྒྱས་པ་ལྟར་རམ་མདོར་བསྐྱུ་ན་མཚོད་པ་ལ་སྒྲ་

ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་རྟོག་དམ་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། མེ་རྟོག་
 དམ་པ་ནི་ལྷ་དང་མིའི་མེ་རྟོག་མད་རྟུ་བྱུང་བ་སིལ་མ་རྣམས་སོ།། འབྲེང་བ་ནི་མེ་རྟོག་སྣ་
 ཆོགས་སྟེལ་ཏེ་བརྒྱས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའང་དངོས་དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ།། སིལ་
 སྟན་ནི་པི་ཐང་སོགས་རོལ་མོ་རྒྱུད་ཅན་ལ་སོགས་པ་དང་དྲུང་དང་གླིང་བྱ་ལ་སོགས་པ་
 འབྲུང་པ་དང་རྩ་རྩ་འཁར་རྩ་ལ་སོགས་པ་བརྟུང་བ་དང་ཏིང་ཤག་སོགས་དགྲོལ་བ་རྣམས་
 སོ།། བྱུག་པ་ནི་སྟོས་ཞིམ་པོའི་ལྗེ་གུའོ།། གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 གོ།། མར་མེ་ནི་སྟོས་མར་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་ལ་འོད་གསལ་བ་དང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཉིན་མཆོན་ངོ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་བ་འབྲུལ་བ་རྣམས་སོ།། བདུག་པ་ནི་བདུག་
 སྟོས་སྦྱར་བ་ད་ལྟ་སྟོས་རེར་དུ་གྲགས་པ་འདི་དང་། སྣ་གཅིག་པ་ཨ་ཀ་རུ་དང་དུ་རུ་ཀ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་སོ།། ན་བཟང་དམ་པ་ནི་གོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། དྲི་མཆོག་ནི་སྟོང་གསུམ་
 དུ་དྲི་དང་ལྷང་བའི་དྲིས་བསྟོས་པའི་ཚུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།། བྱེ་མ་ཕྱར་མ་ནི་སྟོས་
 ཞིམ་པོའི་བྱེ་མ་གཏོར་བ། བདུག་ཏུ་རུང་བའི་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་དགྲིལ་འཁོར་བྲིས་
 པའི་ཆོན་བྱེ་སྟེལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ།། བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་
 ཀུན་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་སྟེ་པལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲས་པ་དང་སྣ་ཆོགས་ལ་བྱའོ།། ལྷ་ན་མེད་པའི་
 མཆོད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ལྷ་ན་ཡོད་པ་
 ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་སྤྲུལ་པའོ།། ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་
 ཆང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བྱུག་དང་མཆོད་པ་དང་ཀུན་སྟོང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ།།

སྟེག་པ་བཤགས་པ་ནི། རང་གི་སྦྱར་བྱས་ཀྱི་སྟེག་པ་ལ་ཁོང་པར་དུག་སོང་བ་ལྟ་
 བུའི་འགྲོད་སེམས་དང་ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱ་སྟུམ་པའི་སྟོམ་སེམས་ཡང་ཡང་

བཏང་ལ་ལོང་བྱང་ཆེ་སྒྲིམ་གསུམ་སོ་སོའི་བཤགས་པའི་¹མཆམས་སྤྱི་མ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་
 མ་བྱང་ཆུབ་ལྷུང་བཤགས་²སོགས་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་སྒྲིམ་གང་སྟོགས་བྱ། དེ་ཡང་
 ཉེས་པ་སྤྲུལ་ལ་འགྲོད་ཅིང་སྤྱི་མ་སྒྲིམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མ་བཤགས་ན་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤར་མ་སྟེས་པ་གསར་དུ་མི་སྟེ། སྟེས་པ་ནམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་
 འགྲོ་ཞིང་རང་གིས་སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ལ་ཁོང་པར་དུག་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་
 དང་སྤྱི་མ་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་སྟུམ་པའི་སྒྲིམ་སེམས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བྱས་ན་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤར་མ་སྟེས་པ་ནམས་གསར་དུ་སྟེ། སྟེས་པ་ནམས་གོང་འཕེལ་དུ་
 འགྲོ་བས་སྟོན་ཀྱི་སྟེས་བྱ་དམ་པ་ནམས་སྤྲིག་ལྷུང་བཤགས་པ་ལ་སྤྲུགས་གཅིགས་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་སྟེ། རོ་བོ་བོད་དུ་འབྱོན་པའི་ལམ་ཁར་ཉེས་པ་སྤྲུལ་ཞིག་བྱང་ཆོད་དུ་གདའ་བས་དེ་མ་
 ཐག་ཆོང་པའི་སྤྱི་བསྟེན། མཐུལ་སྤྲུལ། བཤགས་པ་མཛད། ད་གཤེགས་ཁོ་བོ་དེའི་འགྲོ་
 ལ་ཤི་ན་ངན་འགྲོར་སྟེ་གསུངས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་གར་འབྱོན་དུ་ཤིང་གི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་
 བསྐྱམས་ནས་འབྲལ་དུ་བཤགས་བསྐྱམས་མཛད་ནས་སྤྲིག་ལྷུང་དང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་
 པ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དང་པོར་ཆོས་ལུང་དགོན་པར་སྤྲུགས་དམ་
 ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བསག་སྤྱང་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྲུས་པར་མཛད་ནས་སྤྱི་དབང་
 རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སྤྱི་མ་ལྟ་སོ་སྤྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་
 སོགས་བྱང་བས་རང་རེ་ནམས་ཀྱང་སྟོན་ཀྱི་སྟེས་བྱ་དམ་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་
 ནས་སྟོབ་དགོས་པ་ཡིན། བཟང་སྟོན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ན། འདོད་ཆགས། ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་དུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བདག་གིས་བཀྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་རང་གིས་དངོས་སྤྱི་བྱས་པ་

¹ མ་དཔེར། བཤགས་པ་ནི།

² མ་དཔེར། བཤགས་

དང་། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཤོ། དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བསྐྱས་པ་ནི་ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་བྱ་ནས་
 སྒྲ་མ་ལ་འཁྱོད་ཅིང་བྱི་མ་ལ་སྒྲ་མ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་སྒྲ་
 བྱས་འཕེལ་བ་འཆད་ཅིང་བྱི་མ་རྣམས་འསྟོ་འཆད་དོ། ཉེས་པ་ལས་སྒྲར་ལྟོག་པའི་སྒྲ་
 སེམས་དག་པོ་མེད་ན་མི་འཆབ་པོ་མི་སྟེད་དོ། སྒྲ་ཆད་ཀྱང་གཅོད་ཅིང་སྒྲ་མ་པར་བགྱེད་
 ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྟོག་པ་མི་འཇོད་པའི་སྟོང་དུ་རྩོད་སྒྲ་མ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འདུལ་བ་
 རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས་གསུངས། དེས་ན་ཉེས་པ་སྟོང་སྒྲ་བ་རྣམས་ནི་དུས་ལྟན་རིང་པོའི་བར་
 དུ་སྟོང་སྒྲ་མ་པ་དང་སྟོང་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་ན་ཉེན་ཞག་གཅིག་གི་ལྟན་ཅམ་དུ་སྟོང་
 སྒྲ་མ་བའི་སྒྲ་མ་སེམས་མང་དུ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ལས་སྒྲར་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དོན་ཆང་བའི་
 གནད་ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། རང་གཞན་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཆོམ་སེམས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་
 ཐག་པ་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེད་ན་སྟོན་བྱས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
 བར་འབྱུང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ལ་
 བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་ལས་དབུལ་པོ་དེས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པ་དགོ་བ་ཆེ་བར་
 ཐོབ་གསུངས་པ་དང་། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། འབད་བ་ཆུང་དུས་རྒྱུས་
 ཆེན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན། དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆོམ་སེམས་ལྟ་བུ་བྱས་ན་
 དགོ་བ་མི་འཕེལ་བའི་སྟོང་དུ་ཆུད་འཇོམ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བདུས་ཀྱི་དགོ་བ་
 བསྐྱང་བའི་སྐབས་སུ། “རང་དོན་རྣམ་སྟོན་སྟེད་སྤངས་པས། དགོ་བ་ཀྱན་དུ་བསྐྱང་བར་
 འབྱུང་། ། ‘འཁྱོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་ཞིང་།’ བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་བསྐྱག་མི་བྱ།”¹ ཞེས་

¹ རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། ཞི་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། བསྐྱབ་བདུས། ཤོག་གངས་ནང་། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་ཕུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘འཁྱོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་སྟེ།’ ཞེས་སོ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཕྱོགས་བཅུ་འཁྱེད་ཀྱི་ལ་བ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་
གང་ཟག་ལྷ་པོ་དེའི་དགེ་བའི་པན་ཡོན་དྲན་ནས་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའོ།

ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པ་ནི། གང་ནམས་ཕྱོགས་བཅུ་འཁྱེད་ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་གངས་མཉམ་པར་སྦྱེལ་ནས་འདྲིག་
ཏེན་གྱི་ཁམས་དག་ན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་
བསྐྱོར་བར་ཅད་མི་གསུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་ནམས་ལ། འགྲོ་བ་ནམས་ལ་པན་པ་
དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་རེ་
རེ་སྦྱེལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བཏེན་ནས་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
བསམས་པ་ནི། དེ་ནས་ལྷ་ནམས་སྟོན་པའི་བྱང་དུ་ལྷགས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་དམ་པ་བསྐྱོར་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་དང་འབྲ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བཏེན་ནས་རང་གིས་ཆོས་ཀྱིས་མོངས་པའི་ལས་བྱས་པ་དང་
གཞན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་འདག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ལྷ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། ལྷ་ངན་འདའ་སྟོན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་འཁྱེད་ཞིང་ན་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནམས་ལ། འགྲོ་
བ་ནམས་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་
གངས་མཉམ་པར་སྦྱེལ་ནས་བསྐྱེད་པ་འམ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་ལྷ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསམས་ནས། ལྷ་ངན་འདའ་སྟོན་ཞེས་
སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བཟོད། དེ་ཡང་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་ལེགས་པར་སྟོན་ཅུས་
པའི་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་བཏེན་བཞུགས་ཡང་ཡང་སྦྱེལ་ན་རང་གི་ཆེ་སྦྱོབ་ཀྱི་ཡང་མཆོག་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན། བསྐྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། དུག་འཆོལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་

གཅིག་སྟེ། བོད་གི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དགོ་བས་མཆོན་ནས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འདུན་པ་དྲག་
 བོས་བསྡུ་བར་བསམས་ནས། དྲག་འཆའ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 བརྗོད་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དགོ་ཅ་ནམས་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྡུས་ན། སེམས་ཅན་རེ་རེ་སྟེང་ནས་དགོ་ཅ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་ལས་
 མ་བྱུང་ཡང་དགོ་ཅ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འཇོད་པ་ཡིན་
 ཉེ། སྟོ་བོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། “རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཐིགས་ལྟར་།། རྒྱ་
 མཆོ་མ་ཐད་བར་དུ་དེ་མི་འཇོད།། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྡུས་དགོ་བ་ཡང་།། བྱང་
 ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཇོད།།”¹ ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་
 བང་མཇོད་ལ་རི་ཅམ་ལོངས་སྟོད་ཀྱང་མི་ཐད་པ་དང་འདྲ། དེ་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་
 འདོད་པའི་དོན་ནམས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཆུལ་འབྱུལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་
 དོན་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཞུ་བའི་ཆེ་དང་པོར་འབྱུལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་དེ་ནས་དོན་འདི་
 འདྲ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞེས་སྟན་དུ་གསོལ་བའམ་སྟན་འབྱུལ་ཞུ་བ་དང་འདྲ། མཆུལ་དེ་
 ཡང་རབ་གསེར་དདུལ། འབྲིང་ཐངས་འཁར་བ། མ་འབྱོར་ན་ཡང་ཤིང་སོགས་གང་ཡང་
 རུང་བ་ལ་བ་བྱུང་དང་བྱི་བཟང་གི་རྒྱས་བྱུགས། ཆོམ་བྱ་ཡང་བྱི་བཟང་གི་རྒྱས་སྐྱགས་ཉེ།
 མཆུལ་ཆེ་རུ་ཡང་མ་སོང་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་རྒྱུད་དུ་ཡང་
 མ་སོང་བར། རབ་སྟོས་སྟོགས་ན་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ལྟར་མ་སྟོགས་ན་རང་གཞན་ཀྱི་ལུས་ལོངས་སྟོད་སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་
 དགོ་ཅ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ལ་མཆུལ་
 ལུལ་ནས། དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་

¹ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

གྲུས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་¹བདག་གཉིས་སུ་མཆོད་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་
 སྒྲ་མཐའ་དག་འགག་པ་དང་། བཤེས་གཉིན་ལ་གྲུས་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲ་
 མཐའ་དག་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྒྱུ་བ་དང་། རྒྱུ་ཕྱི་ནང་གི་བར་གཅོད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱུད་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གདུང་བྲགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདེབས།
 དེ་ནས་མདུན་གྱི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས། དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་སྒྲ་
 མ་རིན་པོ་ཆེ། བདག་གི་སྤྱི་བོར་པད་ཆེའི་གདན་བཞུགས་ལ། ཞེས་སོགས་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་མན་ངག་བཞིན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ངེས་པ་བྲ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་སྤུབ་པའི་དབང་པོའི་
 སྤྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། མཐའ་སྒྲོར་ན་བཞུགས་པའི་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྲུམས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལོག་པས་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ཁྱེ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་བརྒྱུད་དང་། ཟབ་མོ་ལྷ་
 བརྒྱུད་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཐེམ། དེ་རྣམས་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྱེ་རྒྱ་
 ཆེན་སྤྱད་བརྒྱུད་བྲམས་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱུད་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཐེམ། ཉམས་ལེན་ཕྱིན་
 ཆུབས་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཐེམ། ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་གྱི་སྒྲ་མ་
 རྣམས་ཀྱང་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐེམ། རེ་ཞིག་ལྷ་པོ་དེ་ལ་གསལ་སྤྲང་འདོན། དེ་ནས་
 བྲམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་སྤུབ་དབང་ལ་ཐེམ་ཞིང་གདན་པད་ཆེ་གཉིས་ཀྱང་སྤུབ་པའི་
 སང་ཁྲི་ལ་ཐེམ། དེ་ནས་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེ་ནས་སྤུབ་པའི་དབང་པོའི་
 སྤྱགས་ཀར་ཐེམ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡང་སྒྲ་མ་སྤུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་བོ་ནས་ཁྱོན་ནས་སྤྱགས་
 ཀར་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པར་བསམ་ཞིང་དེ་ལ་སྤུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་
 འཆང་གསུང་བ་ཡིན། སང་ཁྲི་པད་ཆེའི་གདན་གཉིས་ཀྱང་སྤུབ་པའི་དབང་པོའི་སང་ཁྲི་
 པད་ཆེར་ཐེམ། དེ་ནས་ཡང་རེ་ཞིག་སྤུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྤྲང་འདོན།
 སྤུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་བོའི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས།

¹ མ་དཔེར། བརྒྱུད་སྟེ་

རང་གི་སྤྱི་ཐོང་སངས་ཁྲི་བད་ཆེན་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རྟེན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྱི་
 མ་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྤྱི་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་དབུ་གཙུག་ཏོར་
 དང་ལྡན་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གཡས་ས་གཞོན་དང་། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་
 སྟེང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྤྱི་ལ་ཆོས་གོས་དྲུང་སྤྲིག་གི་མདོག་
 ཅན་གསུམ་མངོས་པར་གསོལ་བ། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་
 བཞིན་ཅན། སྤྱི་ལས་སྤྱིས་པའི་འོད་གྱི་ཕྱང་པོའི་དབུས་ན་ཞབས་གཉིས་རྩོ་རྩོ་སྤྱིལ་
 གྱུང་གིས་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པ་
 མདོར་བསྐྱུས་དབུས་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་
 པའི་སྤྱོད། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། དངོས་བཤམས་
 ཡིད་སྤྱུལ་མཆོད་པ་མ་ལུས་འབྱུང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། ཞེས་པའི་
 བར་དང་། སྤྱིང་བཞི་ཉི་ཟླ་རི་རབ་རིན་ཆེན་བདུན། རིན་ཆེན་མཐུལ་ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་
 ཆོགས་༎ ཟླ་མ་ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འབྱུང་། ཕུགས་རྗེས་བཞེས་ནས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། སྤྱི་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཟླ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཕུབ་དབང་རྩོ་རྩོ་འཆང་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། སྤྱི་བ་བའ་ཆོས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཟླ་མ་ལྟ། ཕུབ་དབང་རྩོ་རྩོ་འཆང་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། བདེ་ཆེན་ལོངས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཟླ་མ་ལྟ། ཕུབ་དབང་མ། ལྟ་
 ཆོགས་སྤྱུལ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཟླ་མ་ལྟ། ཕུབ་དབང་མ། ཟླ་མ་ཀུན་འདུས་ཟླ་མ་ལྟག་པའི་
 ལྟ། ཕུབ་དབང་མ། ཡི་དམ་ཀུན་འདུས་མ། ཕུབ་དབང་མ། སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས་མ།
 ཕུབ་དབང་མ། དམ་ཆོས་ཀུན་འདུས་མ། ཕུབ་དབང་མ། དགེ་འདུན་མ། ཕུབ་དབང་མ།
 མཁའ་འགྲོ་མ། ཕུབ་དབང་མ། ཆོས་སྦྱོང་མ། ཕུབ་དབང་མ། སྤྱི་བས་གནས་ཀུན་འདུས་
 ཟླ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ། ཕུབ་དབང་རྩོ་རྩོ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། བདག་དང་མ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྤྱིས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དག་པའི་སྤྱིག་བསྐྱུས་སྤྱི་ཆོགས་

སྒྲུང་བ་འདི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་བས་
 ལན་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསམ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྱུ་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྒྱུའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་
 ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་
 སྤྲིག་སྤྲིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་
 ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་
 ཉིས་དམིགས། བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ། སྒྲུང་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་བཤེས་གཉེན་
 བསྟེན་པའི་པན་ཡོན་ནི། སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་རང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་
 འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་ནམས་སྒྲོས་ཏེ་མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པར་དམིགས་ནས་
 འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་།
 རྒྱལ་བ་ནམས་དགེས་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་མི་ཐོངས་པ་དང་། ངན་འགྲོར་
 མི་ལྟར་བ་དང་། ལས་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཐུབ་པར་དགའ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སྒྱོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རེ་མཐོ་
 རེ་མཐོར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་

གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བཀུར་བས་ནི་ངན་འགྲོ་ཁྱོད་བའི་ལས་
 རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་པ་སྤྱོད་ཅམ་མམ་མི་ལམ་དུ་ཡང་ཁྱོད་¹བས་ཀྱང་
 ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་ལུས་
 བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་དབག་ཏུ་མེད་པ་
 གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་
 བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་རིམ་ལྔར།
 “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། ལྷ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་བཅམས།། དེ་མཉེས་
 པས་ནི་ཀུན་མཐུན་གྱི། ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 རྒྱལ་བ་རྣམས་དགུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་མ་བསྐྱུངས་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ལུས་ན་མཆོད་པ་ལུས་
 བ་ཅམ་གྱི་པན་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དགུས་བཞིན་དུ་
 བཞེས་པའི་པན་ཡོན་མི་འབྱུང་། ལྷ་མ་གཅིག་ལ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བྱས་ནས་ལྷ་མ་དེ་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མ་བྱངས་པར་ཡང་
 ཁྱོད་ཏེ་ལྷ་མ་དེའི་ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་
 དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། “འདི་ཡི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་
 ཏེ། སྤྱོད་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་གཉིས་དེ་ཡིས་རང་གི་རྒྱད། ལས་ཀྱི་སྤྱོད་
 པ་དག་བྱེད་པའོ།།”³ ཞེས་གསུངས། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཐོངས་པ་ཡང་ཡིན་

1 མ་དཔེར། རྩི་ལམ་དུ་ཁྱོད་

2 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱིས་རིམ་ལྔར། རིམ་པ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་པ་༥༣བཅ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤངས་ནས་ནི། ལྷ་མ་ལ་མཆོད་ཡང་དག་བཅམས།། དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཐུན་པའི། ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།” ཞེས་སོ།།

3 རྩི་བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དེ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གངས་ 14བཅ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་
 སྟེ། “འདི་ནི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། བསྤྱོད་པ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་ཡིས་དེ་མཉེས་རང་གི་རྒྱད། ལས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་དག་བྱེད་དོ།” ཞེས་སོ།།

ཏེ། བོ་ཏོ་བའི་བེལ་བུམ་སྒྲོན་བོ་ལས། “དེ་བས་ཆོས་འབྲེལ་མ་བརྟགས་མང་མིན།།
 བརྟགས་ནས་བཟུང་¹ལ་སྒྲ་མར་གྲུས་བྲ།། མ་འོངས་སྒྲ་མས་མི་ཤོངས་ཆོས་ཉིད།། ལས་
 རྣམས་ཚུད་མི་ཟ་བ་ཡིན་ཕྱིར།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་
 པས་སྐབ་པར་དཀའ་བ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བྲན་པ་དང་
 ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རྩེ་མཐོ་རྩེ་མཐོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བཙུན་ས་པཎ་
 ཀྱིས་། “བསྐྱལ་བ་སྒྲོང་དུ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ།། མགོ་དང་རྒྱང་ལག་བདོག་པ་གཏོང་བའི་
 ཆོགས་།། སྒྲ་མའི་ལམ་འདིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྦྱད།། རིམ་གྱོ་བྲས་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམས་
 ཞིག་ཨང་།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྐབས་གི་དོན་ཐམས་
 ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བཞེས་གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི་ངན་
 འགྲོ་སྒྲོང་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་ལྷས་སེམས་ལ་གཞོད་པ་སྤྲོ་མོ་ཅན་མམ་མི་ལམ་དུ་
 སྒྲོང་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་བོ་བཞོད་པའི་མདོ་
 ལས་། “རིགས་ཀྱི་བྱ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་ནི་ངན་འགྲོར་མི་ལྷུང་ངོ་།།’ དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཟུང་བའི་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྐབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ།།”⁴ ཞེས་
 གསུངས། སངས་རྒྱས་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་རྣམས་ཐེལ་
 ཀྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཞིན་དུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བྱ་པའི་རྒྱད་ལས།
 “གང་ཕྱིར་སྒྲིགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་།། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་པས།།
 སྒྲོབ་དཔོན་བ་སྤྱི་ཁུང་གཅིག་མཆོག་།’དེ་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་མཆོད་བྱེད་པ།།’ སངས་རྒྱས་

¹ མ་དཔེར། བཟུངས་

² གངས་ཅན་རིག་བརྒྱུད་སྒྲོ་འབྲེད་ལྗེ་མིག་ དེབ་བཙུང་བྲག་པ། བེལ་བུམ་སྒྲོན་བོ་ བོ་ཏོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྒྲོན་ཁང་། ༡༩༩༡ སྟོན་གངས་༡༡༡

³ ས་པཎ་གྱི་གསུང་འབུམ་ནང་རོལ་ཅན་བལྟས་ཀྱང་མ་རྟོག་པས་རྩེ་མཐོ་སུ་ཞིབ་གཟིགས་དགོས་པ་གཤམ་ཆེ།

⁴ ལྗེ་བཀའ། མདོ་ལྗེ། ༥ སྒྲོང་བོ་བརྒྱན་པའི་མདོ། སྟོན་གངས་༡༩༩༡ ལས་བྱུང་བའི་ལུང་ཁུངས་སུ་བཞོད་པ་སྤྲོ་མོ་མི་གསལ།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་¹གཟིགས།² ཞེས་གསུངས།

གཉེས་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་
ལོག་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ནད་དང་གདོན་དུ་མས་འཆེ་བ་དང་། བྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་
དཔག་དུ་མེད་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བཅུ་པ་ལས། “དེ་འབྲའི་མགོན་ལ་བསམས་བྱས་
ནས། སློབ་མར་གྱུར་པས་བརྟན་ན་ནི།” སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པས་ན། དེས་
ནི་རྟག་དུ་སྤྱག་བསྐལ་འཛོམ།³ ཅེས་སོགས་དང་། དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པ་
ལས། “ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་ཉན་པ་ལ། གང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འཛིན་པ། བྱི་ཡི་སྤྱེ་
གནས་བརྒྱར་སྤྱེས་ནས། སྤྱི་ལ་ཅན་དུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ལག་
ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། “བཙུང་ལྷན་འདས་གང་དག་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟན་
པ་བཞུད་པ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱད་མ་སྤྱི་ཞིག །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་འོན་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔའ་བོས་
བསྐྱེམས་ཏེ་དེ་ཉན་ཅིག །མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་པ། དཔུལ་བ་གང་དག་ངས་
བཤད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། དེར་ནི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་སོ། དེ་ལྟ་
བས་ན་རྣམ་ཀུན་དུ། རམ་ཡང་སློབ་དཔོན་བརྟན་མི་བྱ།”⁵ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་

༡ མ་དཔེར། དབང་

༢ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༤ དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ། སྤྱི་བུ་འེ་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆའི་འབྲེང་བ། བརྟན་པ་ལྷ་པའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ། སོག་གངས་༥༣བ།
ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་བཞི་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་བྱིར་སློབ་དཔོན་མཆོད་བྱེད་ལ། ཞེས་སོ། གཞུང་དུ་སྤྱི་བུ་ལས་ཞེས་གསལ་ཡང་
དེར་མ་རྟོག་པས་འགྲེལ་བ་ཁྱེད་སྤྱི་བུ་ལོད།

༣ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སློབ་དཔོན་ཏེ་དབྱངས། རྒྱ་མ་ལུ་པ། སོག་གངས་༡༠ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུད་གཉེས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། སློབ་མར་གྱུར་ནས་བརྟན་ན་ནི། ཞེས་སོ།

༤ ལྷ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་གྲགས་ཀྱི་དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ལུ་བདུན་པ། སོག་གངས་༡༤༠བ། ལས་བྱུང་བ་
ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་མཉན་པ་ལའང་། གང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འཛིན་པ། བྱི་ཡི་སྤྱེ་གནས་བརྒྱར་སྤྱེས་ནས། སྤྱི་ལ་ཅན་
དུ་འདྲེས་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

༥ ལྷ་བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། དེ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། སོག་གངས་༡༤༡བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙུང་ལྷན་འདས་གང་དག་

མཉམ་སྦྲུང་ལས། “སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སློང་བ་དག །མི་ལས་དུ་ཡང་མཐོང་མི་བྱ།”¹ ཞེས་
 དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། “ཁྱ་མ་ལ་བརྟམ་སློང་སོགས་ལ་ཅི་ཡང་མི་འདྲེས་པར་ཐོས་བསམ་
 སློམ་གསུམ་ལ་འབད་བ་སྐད་བྲེད་བ་དག་ནི་ངན་འགྲོའི་སློ་འབྲེད་བ་རང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་
 སློང་པོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ལས། གང་གིས་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་སྟེ། དེ་ཡིས་རྒྱུད་ཀྱང་
 སྦྱབ་པའི་མཆོག །གཉིད་དང་འདུ་འདྲི་རྣམས་སྤངས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་སློང་དུ་ལེགས་བསྐྱབས་
 གྲང་། དཔུལ་སོགས་སྦྱབ་པར་བྲེད་པ་ལོ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་མཆོམས་
 མེད་གྱི་ལས་བྲེད་པ་དང་། ཆོས་སློང་དང་སོ་ཐར་གྱི་པམ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཕྱིག་པ་ཆེན་
 པོ་བྲེད་པས་གྲང་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ལ་མཆོག་འབྱུང་གྲང་། སློང་ནས་སློབ་དཔོན་སློང་པས་ནི་
 བསྐྱལ་བ་སློང་གི་བར་དུ་བསྐྱབས་གྲང་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་སྐོགས་གྱིས་གྲང་མི་
 འབྱུང་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “སེམས་ཅན་མཆོམས་
 མེད་བྲེད་པ་དང་། ཕྱིག་པ་ཆེན་པོ་བྲེད་པས་གྲང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཐེག་པ་
 མཆོག་ནི་འདི་ལ་འབྱུང་། སློང་ནས་སློབ་དཔོན་སློང་པ་ནི། བསྐྱབས་གྲང་འབྱུང་པར་
 ཡོངས་མི་འགྱུར།”³ ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། “ཁྱ་མ་ལ་ཁྱོས་སྐད་ཅིག་

སློབ་དཔོན་ལ་བརྟམ་པར་བཞིན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སློན་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། ལག་ན་རྗེ་རྗེ་དང་བཅས་
 པའི་འདིག་ཉེན་སྒྲག་པར་འགྱུར་གྱིས་དེ་སྐད་མ་སྒྲིལ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་འོན་ཀྱང་ཆེག་བཞུང་བ་རྒྱུ་དང་ཞིག་བཞུང་བ་རྒྱུ་དང་ཞིག་བཞུང་བ་རྒྱུ་
 ཅིག་མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་པ། དཔུལ་བ་གང་དག་ངས་བཤད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བཞུང་། དེར་ནི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་
 སོ། དེ་ལྟ་བུ་ནས་ན་ལྟར་ཀྱང་བྱ། དེ་ལ་ནས་ཡང་བརྟམ་མི་བྱ།” ཞེས་སོ།

- 1 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ༩ རྒྱུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། འོག་གངས་༩༥ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “སློབ་དཔོན་སློང་པར་བྲེད་པ་དག །མི་ལས་
 དུ་ཡང་མཐོང་མི་བྱ།” ཞེས་སོ། གཞན་དུ་སངས་རྒྱུ་མཉམ་སྦྲུང་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེར་མ་རྟེན་པས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། ཁྱ་མ་ལ་བརྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟར་བརྟམ་པ་ལ་རྗེ་མི་སྦྱུ་པར་འདུག་ཅིང་བསྐྱུང་ཕྱིན་ཡལ་བར་དོར་ནས་ལས་བསྐྱུམ་པ་སྐྱད་
 བས་གྲང་དན་འགྲོའི་སློ་འབྲེད་པར་གསུངས་པས་ཁས་སྤངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སློམ་པ་བསྐྱུང་བ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་ལས་བསྐྱུམ་པ་དགོས་ཏེ།
 རྗེ་རྗེ་སློང་པོ་རྒྱུ་གྱི་ལུ་བུ་བཞི་པ་ལས། གང་གིས་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་སྟེ། དེ་ཡིས་རྒྱུད་ཀྱང་སྦྱབ་པའི་མཆོག །གཉིད་དང་འདུ་འདྲི་རྣམས་
 སྤངས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་སློང་དུ་ལེགས་བསྐྱབས་གྲང་། དཔུལ་སོགས་སྦྱབ་པར་བྲེད་པ་ལོ།” ཞེས་སོ།
- 2 ཕྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྱུང་། ༩ རྒྱུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། འོག་གངས་༩༥ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཞེ། “སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་
 ལས་སོགས་པ། ཕྱིག་པ་ཆེན་པོ་བྲེད་པ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་འདིར་འབྱུང་འགྱུར། སློབ་དཔོན་སློང་པ་པོ་

གངས་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་བསགས་པའི་དགེ་བཅོམ་ནས། དེ་སྟེང་བསྐྱེད་པར་དཔུལ་སོགས་
 གྱི་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚེར་བ་དྲག་པོ་སྤྱང་།”¹ ཞེས་སྒྲ་མ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
 སྐྱེས་ན་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དུ་བསགས་པའི་དགེ་ཅ་བཅོམ་ནས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གི་ཡུན་དུ་
 མཐར་མེད་དུ་གནས་དགོས་པ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱའི་བར་ལ་རིགས་འགྲེ། གཞན་ཡང་
 ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལོ་རེ་
 རེ་བཞིན་སྒྲ་བ་རེ་རེ་བཞིན་ཞག་རེ་རེ་བཞིན། ཐ་ན་ཉི་མའི་སྤྱད་གོང་ཚུན་ཆད་དུ་ཉམས་
 བས་འགྲོ། འོ་ན་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བཟུ་བར་བྱ་ཞེ་ན། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། “གསང་བ་པའི་བདག་པོ། སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བཟུ་
 བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འོ།”² ཞེས་གསུངས།
 མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྱི་གྲོགས་བསྟེན་ནའང་ཡོན་ཏན་འགྲིབ་ཅིང་སྐྱོན་འཕེལ་
 བས་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། འོ་ན་
 སྤྱི་གྲོགས་པའི་གྲོགས་དེ་གང་ལ་བྱ་སྟམ་ན། གང་དང་འགྲོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
 འཕངས་པའི་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བ་དེ་སྤྱི་གྲོགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བེལ་བུ་སྒྲོན་པོ་ལས། “བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བསྐྱེད་པ་གསུམ། གང་དུ་གནས་པས་འཕེལ་བ་དེ་ཡུལ།
 གང་དང་འགྲོགས་པས་འཕེལ་བ་དེ་གྲོགས། དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ཡུལ་དང་གྲོགས་མིན།”³
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས། “གང་དང་འགྲོགས་ན་ཉོན་མོངས་འཕེལ་འགྱུར་

གཞན་དག །བསྐྱེད་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཡོང་མི་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

༡ བྱང་འདི་མ་རྟེན།

༢ སྤྱི་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ༥ ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། འོག་གངས་༡༩༡བ་༣

༣ གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྒྲོ་འབྲེད་སྤྱི་མིག དེ་བ་བཅུ་དྲུག་པ། བེལ་བུ་སྒྲོན་པོ། པོ་ཉོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༡༩༩༡ འོག་གངས་
 ༣༦༡༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ཤིང་གསུམ་པ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གང་དུ་གནས་པས་འཕེལ་བ་མཐུན་ཡུལ།’ ཞེས་སོ།

ཞིང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། བྱམས་དང་སྡིང་རྩེ་མེད་པར་སྒྱུར་
 བྱེད་པའི། རྒྱུགས་ངན་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།”¹ ཞེས་དང་། དམ་པ་གོང་མ་
 འགའི་ཞལ་ནས། སྤྲིག་པའི་རྒྱུགས་པོ་ཡིན་ཟེར་ནས་གོས་སུ་རེ་ཏེ་ཁྱོན་བ་ཞིག་མི་ཡོང་སྟེ།
 གཙང་བ་སྡིང་ཉེ་བ་བཞིན་བྱེད། ཆ་རྒྱུན་དམ་དུ་མ་རེ་སྟེ། ར་སུན་འབྲ་བ་ལྟེན། ཐབས་
 གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འབྲལ་བར་བྱེད། ཆེ་འདྲིའི་མདུན་མ་ལ་སྦྱར་ན། བ་མ་
 ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བདུན་ཡིན་པས་དེ་དང་རྒྱལ་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་། གཞན་ཡང་
 དན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། “འདྲོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
 པ་ནི་སྤྲིག་པའི་རྒྱུགས་པོ་སྟེ་དེ་ནི་དུག་གི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ།”² ཞེས་དང་། ལྷང་འདས་
 ལས། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྒྱུགས་ངན་པ་ལ་འཛིགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་སྤྲོས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་ལུས་ཙམ་འཛིག་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲོས་ནི་དགེ་བ་དང་
 སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་ཀ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།”³ ཞེས་དང་། ཆོས་ལས།
 “དད་པ་མེད་ཅིང་འཇུངས་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྤྲོ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲོས་ཅན། མཁས་པས་བཤེས་
 པར་མི་བྱ་ཞིང་། སྤྲིག་ཅན་མི་དང་འཕྲོགས་མི་བྱ། གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་དང་། སྤྲིག་
 མི་བྱེད་པས་བསྐྱེད་ན་ཡང་། སྤྲིག་པ་བྱེད་པར་དོགས་སྦྱེ་ཞིང་། མི་སྦྱོན་པ་ཡང་འཕེལ་
 བར་འགྱུར།”⁴ ཞེས་དང་། དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཐ་མ་ཞིག་རྒྱུགས་བཟང་པོ་

1 རྒྱལ་སྤྲུལ་རྒྱུགས་མེད་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ། བཀའ་འབུམ་ཐོར་བུ། འོག་གངས་3463 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་དང་འཕྲོགས་ན་
 དུག་གསུམ་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་ལ། བྱམས་དང་སྡིང་རྩེ་མེད་པར་བསྒྱུར་བྱེད་པའི། རྒྱུགས་ངན་སྤོང་
 བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།” ཞེས་སོ།

2 སྤྲི་བཀའ། མདོ་སྟེ། 2 མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་འོག་གངས་306བཟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདྲོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་
 རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་རྒྱུགས་པོ་དུག་གི་ཤིང་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་སོ།

3 ལྷང་འདྲི་མ་རྟེན།

4 སྤྲི་བཀའ། མདོ་སྟེ། 2 མདོ་དྲན་བཟོད་པའི་ཆོས་ལ། ཆོས་ཉེར་ལྟ་བུ། འོག་གངས་337བཟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དད་པ་མེད་ཅིང་
 འཇུངས་པ་དང་། དཔེན་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲོས་ཅན་དང་། མཁས་པས་བཤེས་པར་མི་བྱ་ཞིང་། སྤྲིག་ཅན་མི་དང་འཕྲོགས་མི་བྱ། དད་ལྡན་སྦྱོན་པར་སྦྱོ་
 པ་དང་། ཐོས་མང་རྒྱལ་ཞིམས་ལྟར་པ་དང་། མཁས་པ་ཡིས་ནི་མཛོད་བྱ་ཞིང་། མི་མཆོག་དག་དང་འཕྲོགས་པར་བྱ། སྤྲིག་པའི་རྒྱུགས་པོ་མི་
 བསྐྱེད་ཅིང་། སྤྲི་བྱུང་ན་པ་བསྐྱེད་མི་བྱ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་བྱ་ཞིང་། སྤྲི་བྱུང་སྤྲུལ་སྤྲོས་པར་བྱ། དེ་ལྟ་བུ་དག་བསྐྱེད་བྱས་

དང་འགྲོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་མི་ཐེང་། རབ་ཅིག་ཐ་མ་དང་འགྲོགས་ན་ཐ་མར་འགྲོ་བ་ལ་
ཆོགས་མེད་གསུང་།

གསུམ་པ་བསམ་པས་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཅ་བ་དད་པ་སྤྱད་བ་ནི།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། བདག་གི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། རྒྱུད་ཕྱེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་སྟོགས་མའི་དུས་སུ་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྦྱེའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་རང་ཡིན་
སྟུང་དུ་བསམ། འོན་ཀྱང་ཕྱེ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་སྟོགས་མའི་དུས་སུ་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྦྱེའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་
པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གྱི་དོར་ལས། “ཕྱི་མའི་དུས་སུ་གྱུར་བ་ན། ང་
ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ།”¹ ཞེས་དང་། གྱུར་ལས། “གང་ཉིད་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་༎ དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་འཛིན། སེམས་ཅན་པན་གདགས་དམིགས་ནས་
ནི༎ ཐ་མལ་པ་ཡི་གཟུགས་སུ་གནས།”² ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། “ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་
བ་ན། ང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་འཛིན། ང་ཡིན་སྟུང་དུ་ཡིད་བྱོས་ལ། དེ་ཆེ་དེ་ལ་
གྲུས་པ་བསྐྱེད།”³ ཅེས་དང་། “མ་འོངས་ཐ་མའི་དུས་སུ་ན། ང་ནི་བྱིས་པའི་གཟུགས་

ན།། ཕྱིག་པར་མི་འགྱུར་ལེགས་པར་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།

¹ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

² རྟེན་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ༥ མཐའ་འགོ་མ་དོན་གྱིས། འོག་གངས་༤༥བ། ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་། དེ་ལྟར་སློབ་
དཔོན་གཟུགས་འཛིན་ཏོ། སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་དམིགས་ནས། བལ་བའི་གཟུགས་སུ་གནས་པའོ།” ཞེས་སོ།

³ གཞུང་འདི་ཆར་ཆེན་སློ་གསལ་རྒྱ་མཆོའི་བླ་མ་ལྷ་བཙུ་པའི་འབྲེལ་པ་དངོས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་སློ་འབྲེད་སྟོགས་ལས་བ་ཚུ་ཅན་རྒྱུང་གི་མདོ་
ཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། བཀའ་འགྱུར་ནང་མདོ་དཔེ་མཆོན་བྱང་དང་ལུང་ཆོག་གཉིས་ཀ་མ་རྟེན།

དང་ནི། ལྷ་ཚོགས་ཐབས་ཀྱིས་གཞུགས་སུ་སྟོན།¹ ཞེས་དང་། “སློབ་དཔོན་དང་ནི་དོ་
 རྩེ་འཛིན། ཐ་དད་པར་ནི་མི་བརྟག་གོ།”² ཞེས་སྒྲ་མ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དབྱེར་མེད་དུ་བལྟ་
 དགོས་པ་ལ་སྒྲ་མ་ལས་ལྷག་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་
 ལ་དངོས་གྲུབ་གང་ཡང་མི་འཐོབ་སྟེ། བྱ་ཡུལ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་ལས། “དེ་ཡང་
 སྒྲ་མ་བས་བཟང་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ངམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི།
 གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དངོས་གྲུབ་གང་ཡང་མི་འཐོབ་པོ་”³ ཞེས་དང་། མར་བས་རྒྱ་རོའི་བྱང་
 དུ་གཟིམས་པའི་ཐོ་རངས་པཎ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡི་དམ་དགུས་པ་དོ་རྩེ་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྤུལ་ནས་བྱ་མར་སྟོན་ཚས་གྱི་སྒོ་གོས་མ་ཉལ་
 བར་ཡར་ལ་ལོངས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་བྲིད་རང་གི་ཡི་དམ་དགུས་པ་དོ་རྩེ་རྟེན་དང་བརྟེན་
 བར་བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་མེབས་འདུག། ཁྲིད་ང་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལམ་ཡི་དམ་ལ་ཕྱག་
 འཆའ་གསུངས་བས། མར་བས་ཡི་དམ་དགུས་པ་དོ་རྩེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་
 ཕྱག་འཆའ་བས། རྒྱ་རོའི་ཞལ་ནས། “སྒྲ་མ་མེད་པའི་གོང་རོལ་ན། སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་
 མིང་ཡང་མེད། བསྐལ་པ་སྟོང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་།
 ཡི་དམ་སྒྲ་མའི་སྤུལ་པ་ཡིན།”⁴ གསུངས་ཤིང་དགྲིལ་འཁོར་ཐུགས་ཀར་ཐིམ། དེའི་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་གནད་ཀྱིས་ད་ཁྲིད་ལ་མི་རྒྱད་རིང་པོ་མི་ཡོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་སེམས་
 ཅན་གྱི་སྐལ་བ་ཡིན་གསུངས། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་
 དང་འཆོམ་པར་ལྷ་ཚོགས་པའི་གཞུགས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་

1 བྱང་འདི་མ་རྟེན།

2 རྩེ་བལྟན། རྒྱད་འབྲེལ། རྩེ་སློབ་དཔོན་ཏེ་དབྱངས། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ། ཤོག་གངས་༡༠བ།

3 གཞུང་འདི་ལག་ཐོན་མ་བྱུང་།

4 བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འབྲེང་ལས་མར་བས་པའི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཤོག་གངས་༥༠བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲ་མ་མེད་པའི་གོང་རོལ་
 ན། སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། བསྐལ་པ་སྟོང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་། བྱ་བ་ལགས། འདི་དག་ཁོ་མོའི་
 སྤུལ་པ་ཡིན་གསུངས།” ཞེས་སོ།

མདོ་ལས། “བརྒྱ་བྱིན་ཆངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། ལ་ལར་བདུད་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས།། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ།། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རུས།། བྱད་མེད་ཆ་བྱད་
 སྟོད་པ་མཛད།། དུད་འགྲོའི་སྤྱི་གནས་ན་ཡང་གདལ།། འདོད་ཆགས་མི་མངའ་ཆགས་
 པའི་ཚུལ།། འཇིགས་པ་མི་མངའ་འཇིགས་པ་ལྟར།། རྫོངས་མེད་རྫོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 ཏེ།། སྟོས་པ་མ་ལགས་སྟོས་པའི་ཚུལ།། ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར།། རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་
 ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདུལ་བར་མཛད།།”¹ ཅེས་གསུངས། དེས་ན་
 བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སྟབ་དབང་
 རྗེ་རྗེ་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་
 བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་
 རས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 འདི་རྣམས་སྟབ་དབང་རྗེ་རྗེ་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ཐམས་
 ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་
 ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་འདི་རྣམས་སྟབ་དབང་རྗེ་རྗེ་འཆང་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་

༡ ལྷ་བཀའ། དཀོན་བཅེགས། ༤ ལམ་སྤྲུལ་མཛུལ་བའི་མདོ། ཤོག་གངས་ ༣ ༣༧༢ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་ཤི། “བརྒྱ་བྱིན་ཆངས་པའི་ཆ་བྱད་
 དང་། ལ་ལར་བདུད་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ།། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རུས།། བྱད་མེད་ཆ་བྱད་སྟོད་པ་
 མཛད་དེ།། དུད་འགྲོའི་སྤྱི་གནས་རྣམས་ན་ཡང་གདལ།། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་ཏེ།། བད་མ་རྩུས་མི་ཆགས་པ་བཞིན།། འཕྲོད་པ་སྤྲུལ་གས་
 ཁམས་ཅན་གྱི།། འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་རྗེས་འཇུག་མཛད།། དེས་ན་སྤྱི་དགུ་འདི་དག་རྣམས།། གདུགས་མཆོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད།། ལ་ལར་
 བསྟུལ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན།། ལ་ལར་སྤྱད་ན་འདས་པ་བསྟན།། ལ་ལ་ན་ནི་འཁོར་ལོ་སྟོར།། ལ་ལར་སྤྱད་པ་སྟོད་པ་མཛད།། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་
 དོན་སྦྱང་དུ།། དཔྱེས་ཤིང་མགུར་ལེན་རྟོག་པ་མཛད།། བཤུམས་མོ་དག་ཀྱང་འབྲིན་པར་མཛད།། སེམས་ཅན་སྤྲུལ་ཀྱང་ཡོང་མ་འཆོལ།། འདོད་
 ཆགས་མི་མངའ་ཆགས་པའི་ཚུལ།། འཇིགས་པ་མི་མངའ་འཇིགས་པ་ལྟར།། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་གདུལ་དོན་དུ།། འཕྲོད་པ་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་
 མཛད་དེ།། རྫོངས་མེད་རྫོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ།། བྱིས་པ་མ་ལགས་བྱིས་ཚུལ་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་གདུལ་སྦྱང་དུ།། འཕྲོད་པ་རྣམ་པར་
 འབྱུལ་བ་མཛད།། སྟོས་པ་མ་ལགས་སྟོས་པའི་ཚུལ།། ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར།། རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་སྤྲུལ་གས་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་
 འདུལ་བ་མཛད།།” ཅེས་སོ།

རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོན་
 ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་ཡིན་ལ། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་ནམས་ལ་
 དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྦྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་འདུག་པས་སངས་རྒྱས་
 རང་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་རང་སྤངས་མ་དག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སྦྱོན་ཡང་རང་ཉིད་
 སྤངས་བ་མ་དག་པའི་དབང་གིས་ལེགས་པའི་སྐར་མས་སྦྱོན་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཐོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱི་མོར་
 མཐོང་བ་དང་། མི་ཉི་ཤམ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་བྱུག་ཤིང་བ་རི་བ་ཤག་གསོད་པ་སོགས་མི་
 འཆམས་པ་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ལྷ་རོས་ཏེ་ལོ་བ་ཉི་གསོན་བསྐྱེད་པ་སོགས་མི་
 སྦྱོན་པའི་སྦྱོད་པར་མཐོང་བ་དང་། དགོ་ཚུལ་ཆོམ་བུ་པས་རྗེ་རྗེ་ཤག་མོ་མཛེ་མོར་མཐོང་བ་
 དང་། སྦྱོབ་དཔོན་རྗེ་རྗེ་བྱིལ་བུ་པས་རྗེ་རྗེ་ཤག་མོ་ཤག་རྗེ་མོར་མཐོང་བ་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་སྦྱོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ཞིང་མོ་བའི་
 མགོ་ལ་ཆོས་གོས་དཀྱིས་པའི་བྱིལ་བཙུན་ཞིག་ཏུ་གཟེགས་པ་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བུ་
 གཞོན་ལུ་ལོར་བཟང་གིས་བྱང་སྟོང་རྒྱལ་བའི་བྱོད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལྟར་རྒྱལ་
 བོ་མེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལྷུ་བ་ལ་བྱིན་པས། རྒྱལ་བོ་མེ་རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་བུ་
 བ་བྱེད་པ་དང་བྱུག་སྟེ་རྒྱལ་བོ་ནི་རིན་པོ་ཆོས་སྤྲུམ་པའི་བྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟངས་ལྟ་བུ།
 སྦྱོན་པོ་སྦྱོང་བྲག་བཙུ་དང་གཤེད་མའི་མི་དཔྱལ་སྤྱང་འབྲ་བ་འཛིགས་འཛིགས་ནམས་
 ཀྱིས་མིག་འདོན་རྒྱུ་ལག་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིམས་གཙོད་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ན། རྒྱལ་བོ་
 མེ་འདི་ལ་ཆོས་དགོ་བ་ནི་མེད་སྟེག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་
 པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་སྟུང་དུ་བསམ་པ་ན་ནམ་མཁའ་ནས་སྟེ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱོད་བྱང་སྟོང་རྒྱལ་
 བའི་བྱོད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་གདམས་ངག་མི་བྱན་ནམ་ཞེས་སྤྲུམ་སོ།། དེ་ནས་ཆོང་དཔོན་གྱི་
 བུ་གཞོན་ལུ་ལོར་བཟང་གིས་རྒྱལ་བོ་མེ་ལ་སྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་པས་རྒྱལ་བོ་མེས་

ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞིན་ལྟ་ལོར་བཟང་ནང་དུ་བྱིད་ནས། ང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྣམ་པར་ཐར་བ་སྐྱུ་མའི་རོལ་བ་བརྟེན་བ་སྟེ། ངའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་མི་
 དགོ་བ་སྣ་ཚོགས་སྟོང་པས་གསོད་པའི་གཤེད་མར་སྐྱལ་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གསད་བྱའི་
 མིར་སྐྱལ་བ་རྣམས་གསོད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པས་ངའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཉེས་
 པས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱོ་བའི་འུགས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་སྟེ་གཅིག་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྟོན་སྟོགས་ཏེ་རང་གིས་
 རྒྱལ་སྟོན་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལི་ཡུལ་གྱི་དགོ་ཚུལ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལོ་བཙུ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཞལ་མ་གཟིགས་པས།
 འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་རེ་ཆུང་བྱས་པས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་མཁར་བྱོན་ནས་
 ང་དང་བྱིད་ལ་ལས་འབྲེལ་མེད། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁ་བ་ཅན་ན་སྔོང་བཙན་
 སྐམ་པོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་ཡོད་དེར་སོང་གསུངས་པས་བོད་དུ་འོངས་ནས། སྟོད་ལུང་
 གི་མདར་རྒྱལ་པོས་ཆད་པས་བཙད་པའི་མགོ་དང་རྐང་ལག་དང་། དན་འབག་གི་གྱར་
 གསེབ་ན་མགོ་བོའི་ར་བ་དང་། མིག་གི་ལུང་པོ་དང་རྐང་ལག་གི་འབལ་ཁང་མཐོང་བས་
 འཇམ་དཔལ་ཡང་བདུད་དུ་ཐལ། སྐལ་བ་ཅིའི་སྐལ་བ། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འདུག་
 སྟམ་དུ་བྱིར་ལོག་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་སྦྲར་བཀུག་ནས་མཇལ་བས། དབྱའི་ཐོད་བཞིག་
 རས་ཨ་མི་དེ་བ་བསྟན། ང་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྩ་བ་ལོ་ཡིན། བྱིད་གཉིས་འཛིགས་མི་དགོས་ཀྱི་
 གསུངས། འོ་ན་སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་གྱི་སྟོག་གཅོད་པ་ལྷ་རྩ་བ་ལོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 པ་ལ་ཟེར། ངས་རྒྱལ་སྟོན་བཟུང་¹ནས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་སྟེ་ཙམ་ཡང་བསྐྱལ་མ་
 མྱོང་། ངའི་གདུལ་བྱ་འདི་རྣམས་ཞི་བས་མི་ཐུལ་བས། སྐལ་པའི་མི་ལ་སྐལ་པའི་ཆད་པ་
 གཅོད་པ་ཡིན། ད་བྱིད་གཉིས་གང་འདོད་ངེས་པ་ལ་སྤར་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟེབ་བ་ཞིག་འདོད་

༡ མ་དཔེར། བཟུངས་

ཟེར་འོ་ན་རྒྱགས་ཕྱི་འོ་སྤྲོད་ཕྱི་མས་ཁོངས་ལ་ཉི་ལ་ཅིག་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་
 རང་གི་ལི་ཡུལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་གི་སྒོ་ཙམ་ཉི་མ་ལྷག་ཤར་ནས་འདུག་ཅིང་ཕྱི་མ་ཡང་གསེར་
 ཏུ་གྱུར་ནས་འདུག །དགེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོར་ལོག་ཏེ་གམ་སྐྱེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འཛོལ་རྒྱ། ཆེ་དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་དེ་ལས་མ་ཐོབ། སྐྱེ་བ་འདྲིའི་འོག་
 རོལ་ཏུ་དབྱ་བཅོམ་པ་རྒྱན་མེད་འཛོལ་གསུང་བ་དང་། མར་པས་རྗེ་བཙུན་མིད་ལའི་ལས་
 སྐྱེ་བ་སྐྱོང་བྱིར་ཏུ་མར་པའི་སྐྱ་མཁར་དགུ་ཐོག་མ་གྲངས་དེ་ཙམ་ཞིག་ཁོང་རང་གཅིག་
 ཕྱས་སྐྱ་རྒྱབ་ལ་སྐལ་མ་རྒྱུད་རྒྱུད་ལས་བྱེད་ཏུ་བཅུག །སྐྱོབ་མ་གཞན་གྱིས་དབང་ཞུ་བའི་
 དབང་གལ་ནས་རྒྱུད་བའི་ཏུས་སུ་མིད་ལའི་ཐུགས་དགོངས་ལ་ང་ད་ལྟ་རང་སའི་གཏིང་ལ་
 དེམ་སོང་ན་སྐྱམ་པའི་ཡིད་ཆད་མང་ཏུ་བཏང་བ་ནམས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མིད་ལའི་ལས་སྐྱེ་བ་
 ཁོ་ན་སྐྱོང་བའི་བྱིར་ཏུ་མ་གཏོགས། མར་པ་རང་ལ་རང་འདོད་འཁྲི་བ་གཏན་ནས་མེད་
 པ་བཞིན་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་ནམས་ཀྱིས་མཛད་སྦྱོད་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་
 མཛད་པ་འདི་ལ་ཐུགས་དགོངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་མི་ཤེས་པས། དེས་ན་བདག་དང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་ནམས་ལ་སྐྱོན་ཏེ་གུ་གི་སྒོ་
 སྐྱོང་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་ཏུ་མཐོང་བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་ལྷག་ཏུ་
 སྐྱེ་བར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་མ་
 ལྷའི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ཕྱིག་སྐྱེ་བ་
 ཐམས་ཅད་དང་། བྱེད་པར་ཏུ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་ཏུ་མཐོང་
 བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིག་སྐྱེ་བ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་བྱང་ཞིང་དག །དེ་དང་དེའི་ཏེགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ། འདི་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་ནི། སྒྲ་མ་ལ་ལ་ནི་ཐུགས་

གཏུམ་ཤིང་ལ་ལ་ནི་ཕྱོགས་ལྷུང་ཆེ། ལ་ལ་ནི་སེར་སྣ་ཆེ། ལ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བ་ལ་གཡེལ། ལ་ལ་ནི་མཁའ་བ་ཆུང་སྟེང་བ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་གང་ལ་ཅུང་མ་དད་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སྤར་བྲངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ནས་སྟོན་ཏོག་གི་སྒྲོ་རྣམས་དགག་ཅིང་དད་བ་ལྷང་ལྷང་མ་སྟེས་བར་དུ་སྒྲོམ་བ་ནི་གནད་ཡིན་གསུང་།

གཉིས་པ་བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི། རང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་བདག་ལ་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བདག་གིས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་བ་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཐབས་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འདི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཡིན། དེ་ཡང་སྟོན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེའམ་ཆོགས་བཅད་བྱེད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱེལ་སྤྱད་པ་གཟེར་སྟོང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་མར་མེ་སྟོང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་བཅུན་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་སྤྱད་པ་གཅེས་པ་གཞོད་སྟེན་གཏུམ་པོར་ཐར་བཅུག་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་སྒྲ་མ་གསེར་སྤྱིང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གདམས་ངག་གསན་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་མཆོའི་སྟོང་ལ་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤངས་ནས་སྒྲ་བ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྱོན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཐང་ཆེན་པོ་བསྐོད་ཉེན་ཆེ་ལ་གཅན་གཟན་དང་དུག་སྐྱེལ་མང་ཞིང་འདིགས་པ་ཆེ་བ་ལ་ལུས་སྟོག་བྱེད་དུ་བསད་ནས་བྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། “ནགས་འཕུག་པོ་ཞིག་ལ་ཐོན་དུས་མེད། ལ་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐོད་དུས་མེད། གཅན་འཕྲང་དང་ཆུ་ལ་ཐར་དུས་མེད། ཤིང་སྟོང་པོ་མི་རོ་རེངས་པ་འདྲ། ལམ་དེ་ཀུན་གྱི་

ཆ་གང་བཤད་ཅ་ན། དུས་ད་ལྟ་བུ་ཡང་སློ་སྤྲོད་འདར།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
 དཀའ་སྤྲད་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་མོད་ཀྱང་། རང་རེའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
 དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྲད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གདམས་ངག་རྣམས་པས་བྱ་ལ་སྤྲས་གསང་མེད་
 པར་སློབ་པ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པར་མཛད་པས་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ཡང་
 རྫོ་བའི་ཞལ་ནས། བྱེད་ཀྱིས་དཀའ་བ་མ་བྱས་པར་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟེན་པ་དོན་རེ་ཆེ་ཡིད་
 ལེགས་པར་སྤྲོད་ཅིག་གསུང་བ་དང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དུག་ཀྱང་ཐོས་ཟས་
 ཀྱང་ཐོས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ་སྤྲན་པ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་དུག་ཐོས་པ་དེ་སྤྲུགས་སུ་
 བཅུག་ན། ཟས་ཐོས་པ་དེ་སྤྲན་དུ་བསྐྱར། སྤྲན་ཐོས་པ་དེ་འཆི་མེད་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བསྐྱར་ན་
 བད་པ་དེ་ལས་དོན་ཆེ་བ་དང་སྤྲན་པ་དེ་ལས་ངེན་ཆེ་བ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མ་མཆོན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་སློབ་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངན་འགྲོར་སྤྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་
 བསགས་པ་རྣམས་སྟོབས་བཞིའི་སྟོ་ནས་བཤགས་སུ་བཅུག་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ཆེ་འདིའི་
 དོན་དུ་བྱས་པའི་དགོ་ཅ་རྣམས་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་བསྐྱར། ཕྱི་མ་ལྟ་མའི་དོན་དུ་བྱས་པའི་དགོ་
 བ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་བསྐྱར་བཅུག་ན། སློབ་མ་དེ་ལས་དོན་
 ཆེ་བ་དང་སྤྲོ་མ་དེ་ལས་བཀའ་ངེན་ཆེ་བ་མེད། རང་རེའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ཐུ་གོ་ཉམ་ཐག་པས་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ་གཟན་²བྱིན་ནས་གསོ་བ་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཆོས་གསུང་བའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
 པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་བྱེད་ལུགས་སོགས་བསྐྱབས་ནས་ལམ་ཟབ་མོའི་གནད་
 ཏོགས་སུ་བཅུག་པས་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་

¹ བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འཕྲིང་ལས་མར་པའི་རྣམ་ཐར་མཛོད་པ་དོན་ལྡན། ཤོག་གྲངས་ ༡༡༧༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། བཅའ་འཕྲང་དང་ཆུ་ལ་
 ཐར་དུས་མེད། ཉགས་མཐུག་པོ་ཅིག་ལ་ཐོན་དུས་མེད། ལམ་རིམ་པོ་ཅིག་ལ་བཞོད་དུས་མེད། ཤིང་སྤོང་པོ་མི་རྫོ་རེངས་པ་འདྲ། ལམ་དེ་ཀུན་
 ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཛོད་ཅ་ན། དུས་ད་ལྟ་བུ་ཡང་སློ་སྤྲོད་འདར། ཞེས་སོ།

² མ་དཔེར། ཟན་

གྱིས་རིམ་ལྔ་ལས། “འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་ལུ་ཉིད། མན་ངག་རབ་ཏུ་སྟེར་བའི་བྱིར། རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག།”¹ ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བློན་པའི་གྲུས་པ་དང་བྲས་པ་བློན་ཏུ་གཞོ་བ་མེད་ན། འཇམ་དཔལ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་རང་ལ་ཆོས་བསྟེན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་སྟེ་སྟེ། བོ་ཉོ་བའི་བེུ་བུམ་སྟོན་པོ་ལས། “སླ་མ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་དང་རྒྱུད་བཞུགས། དངོས་ལ་མ་ཡིན་རང་ལ་རག་ལས། བྲས་གཞོ་མེད་ཅིང་ཡིད་མ་ཆེས་ན། འཇམ་དཔལ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དངོས་བྱོན་ཡང་། དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྲུས་ཤིང་བྲས་གཞོ། ཡོན་ཏན་རྩོགས་པའི་སླ་མ་མིན་ཡང་། དེ་ལ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་འཇུག །དེ་བས་ཡིད་ཆེས་བྲས་གཞོ་གལ་ཆེ།”² ཞེས་དང་། “སླ་མ་དག་ལ་གྲུས་པ་མེད་ན། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཡང་མི་ཤུགས།”³ ཞེས་དང་། “དེ་བས་མ་ཁེངས་སླ་མར་གྲུས་པ། དེ་ནི་དེ་ལ་དོ་གལ་ཆེ་གསུང་།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བློན་པའི་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེ་བར་སླ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟེ་བོའི་སླ་མ་ལྷའི་སྟེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་ལྷ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྒྱུངས། དེ་དང་དེའི་རྩོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པར་བསམ། འདིར་སླ་མའི་བཀའ་བློན་བློན་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་སླ་མ་འདིས་ཆོས་འདི་

1 རྩོམ་སྒྲིབ་རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིམ་པ་བཞི་པ། འོག་གངས་༥ 3བ2 ལམ་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། གཅིག་ལུ་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་ལྷ། མན་ངག་རྣམས་ནི་རབ་སྟེར་བས། རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག།” ཞེས་སོ།
 2 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོན་འབྲེད་ལྟེ་མིག དེབ་བཅུ་དྲུག་པ། བེུ་བུམ་སྟོན་པོ། བོ་ཉོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1997 འོག་གངས་319
 3 ལམ་བྱུང་བ་ལས་ཆོག་རྒྱུད་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།
 4 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོན་འབྲེད་ལྟེ་མིག དེབ་བཅུ་དྲུག་པ། བེུ་བུམ་སྟོན་པོ། བོ་ཉོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1997 འོག་གངས་319
 5 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོན་འབྲེད་ལྟེ་མིག དེབ་བཅུ་དྲུག་པ། བེུ་བུམ་སྟོན་པོ། བོ་ཉོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1997 འོག་གངས་319

གནང་བའི་དུས་སྔོན་འདི་དང་འདི་ཐོན། ཉེས་སྒྲིང་འདི་དང་འདི་ལས་ལོག། དད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་དང་འདི་སྒྲིམ། སྒར་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འདི་གསར་དུ་ཐོས། སྒར་
 མ་རྟོགས་པའི་དོན་འདི་རྟོགས། སྤྱགས་བཅེ་བའི་དབང་གིས་ཟས་གོས་གནས་མལ་འདི་
 དང་འདི་ལྟ་བུ་གནང། འཕམ་ལ་སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོན་ཤ་ཆར་སྒྲུབ་བ་འདི་འབྲུག་པར་
 གསུངས་པས་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟམ་དུ་བཀའ་ངེན་ཡོད་པ་རྣམས་འབྲེང་བ་ལ་བཤར་
 རས་བཀའ་ངེན་བྲན་པར་བྱེད། བཀའ་ངེན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་གྲུས་པ་
 མི་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་མ་རབས་ངན་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་སྒྲུབ་ཆོགས་བཅད་
 ལས། “རི་རྣམས་དང་ནི་ས་རྣམས་དང་། རྒྱ་མཚོ་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། འུས་པ་མི་
 གཞོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན།”¹ ཞེས་དང་། “བཟང་ལ་ལན་ཡོད་
 བཟང་པོ་སྟེ། རིན་གཞོ་མེད་པ་ངན་པ་ཡིན།”² ཞེས་རྗེ་བཙུན་ས་པཌ་གསུང་།

བཞི་པ་སྒྲུབ་བས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མཉུན་དུ་གསལ་
 བཞིན་པའི་ངང་ནས། སླ་མ་ལ་ཟང་ཟིང་དབུལ་བ། ལུས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བ། བཀའ་
 བཞིན་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སླ་མ་ལ་ཟང་ཟིང་
 དབུལ་བ་ནི། རང་གིས་གང་བཟང་བཟང་ནས་དབུལ་དགོས། བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་
 ངན་པ་སྤུལ་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་འོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་རང་ལ་ངན་པ་ལས་མེད་
 པའམ། སླ་མ་རང་ངན་པ་དེ་ལ་དགྱེས་ན་ངན་པ་སྤུལ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད། སླ་མ་ལ་ལུས་ཀྱི་
 སྟོན་ས་བསྟེན་བཀྱར་བ་ནི། བསྐྱ་མཉེ་བྱིལ་བྱི་བསྐྱང་གཡོག་སོགས་བསྐྱབས་པས་ཡོན་
 ཏན་དབག་མེད་འཛོལ་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ས་སྐྱ་པཌ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ཁོ་

¹ རྟོ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་སྒྲུབ་ཆོགས་བཅད། འོག་གངས་མོ་ལོ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། “རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་། ས་
 རྣམས་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། འུས་པ་མི་གཞོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན།” ཞེས་སོ།

² ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་མ་བྱི་གསར་རྟེན་ལྷགས་བསྟེན། བོད་ཆོ། ས་སྐྱ་པཌ་ཉ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། སྐུས་བུའི་རྣམ་འབྲེད་གཞོན་ནུའི་མགུལ་
 རྒྱུ། འོག་གངས་མོ་ལོ་ལས་བྱང་།

བོ་གཞོན་རྒྱའི་དུས་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་སྒྲ་མའི་སྐབ་པ་ཞིག་བྱེད་ལགས་
 པས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་གནང་བར་ཞུ་བྱས་པས། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཁྱ་པོའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་སྟེ་ལུས་
 ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་མའི་སྟོགས་སུ་དཀའ་སྟབ་མི་རུས་གསུངས་ནས་གནང་དུ་མ་
 བཞེད། ཕྱིས་ཁོ་བོ་ལ་འཆི་ལྟས་འདིགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱང་ཁམས་ཀྱང་མ་བདེ་བ་ལ། དེ་
 སྐབས་སྒྲ་མ་ཡང་སྐྱེ་ཁམས་མ་བདེ་བ་ཞག་འགའ་བྱང་། དེ་དུས་ངས་ཉིན་མཆོན་རྒྱུན་མ་
 ཆད་པར་གཉིད་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་བྱས་པར་བསྐྱང་གཡོག་ཞབས་ཉོག་བྱས་པས་
 དེས་སྒྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་དག་པ་འདྲ། དེ་ནས་གཞོད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གནང་ནས་སྒྲ་
 མ་ལ་སངས་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་དུ་དངོས་སུ་མཐོང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་ལྟས་ལས་ཀྱང་གྲོལ། ཁམས་ཀྱང་
 ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་བྱང་། དེ་ནས་སྐྱ་དང་ཆད་མ་དང་སྟེན་སྐྱོར་དང་འདུལ་བ་མངོན་པ་སོགས་
 ལུང་དང་རིགས་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཞོད་གོ། །སྟེ་སྟོན་གསུམ་
 བོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཐོབ། ལྷ་འབྲེ་མི་གསུམ་ཀྱན་ཀྱང་བྱམས་
 པ་བྱང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྲེགས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཞུ་བ་དང་
 གཅིགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པའང་བྱང་། ནང་དུ་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས། དེའི་ཆེ་སྒྲ་མས་
 བསྐྱང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་བོ་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པར་གདའ། གཞན་
 དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པ་འདུག་སྟེ་ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་
 ལྷ་རོ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ལུས་སྟོག་ཐེད་ལ་བོར་ནས་དཀའ་སྟབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་
 པས་བཞེད་དོན་གྲུབ་པ་དང་། རྗེ་མར་པ་ལོ་རྩུས་ཀྱང་སྒྲ་མ་བཤ་ཆེན་ལྷ་རོ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱ་
 གཤེགས་ཟིན་ནས་དད་པ་བྱུགས་ཆེན་པོས་བཅའ་བས་སྒྲ་མ་དང་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་
 དང་། རྗེ་བཙུན་མིད་ལས་ཀྱང་མར་པའི་སྐྱ་མཁར་དགུ་ཐོག་མ་གངས་དེ་ཅམ་ཞིག་ཁོང་

རང་གཅིག་ཤུས་བསྐྱབས་ཤིང་། མཚན་མོ་ཡང་ཡུམ་བདག་མེད་མའི་སྐྱ་གཡོག་ཚུ་ལེན་པ་
 ཡོས་འཐག་པ། མེ་འབྱུང་པ། ཐལ་བ་འབྱུག་པ། ཐ་ན་བཞོན་མ་འཛོལ་འཛོལ་འཛོལ་སྟེགས་
 ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མི་ངལ་བར་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་གདལ། ཡང་
 འབྲོམ་སྟོན་པས་རྡོ་བོ་དང་མཇལ་བའི་དུས། དེ་སྤེལ་བྱ་བ་རྣམས་ཆོས་སུ་སོང་ངམ་མ་
 སོང་ཞུས་པས། རྡོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མ་སེ་བཅུན་གྱི་གཡོག་བྱས་པ་དེ་ཅམ་
 ལམ་དུ་སོང་གཞན་ལམ་དུ་མ་སོང་གསུང་བ་དང་། ཡང་རྡོ་བོ་ལ། སྟོན་པས་བོད་ལ་སྟོམ་
 སྐྱབ་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་མི་བདོག་ཞུས་པས། རྡོ་
 བོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྐྱེས་ཚུང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་བོད་ལ་སྒྲ་མ་ལ་ཐ་མལ་བའི་འདུཤེས་ལས་མེད་ག་ན་སྐྱེ་གསུང་། སྒྲ་མ་ལ་
 ངག་གི་སྟོན་པས་བསྟེན་བཀྱར་བ་ནི། སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་སྟེགས་དང་སྟེགས་མཚམས་རྣམས་
 སུ་སྟོགས་པ་དང་སྒྲ་མ་ལ་བསྟོད་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་གསུངས་ན་ལྟ་སྟོས། ཆོས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་ལེགས་
 སོ་འབྲུལ་ཞེས་ཞུ་བ་སོགས་ཡིན། བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བ་
 བློ་རིམ་གསུངས་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་
 དངོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོད་སོགས་ལ་
 ལྟོས་པ་མེད་པར་གཏོང་ཞིང་བྱེད་པར་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་
 བྱེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
 པས། སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟའོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས།
 རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་
 བྱེད་སྐྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ། ཐུན་གྱི་རྡོ་བོ་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་སྦྱང་ཞིང་། ཐུན་མཚམས་

སོགས་སྲ་དངོས་སྲ་བསྐྱབ་པར་རྒྱས་པ་རྣམས་འབྲལ་དང་འབྲལ་དུ་ལག་ལེན་ལ་ཅི་
ཐེབས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རིམ་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་
ནས། སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་ཤིང་ཐུབ་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ་མཆོད་དོ་སྐྱབས་སྲ་མཆོའི་ཞེས་ལན་
གང་མང་བཟོད། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རང་
འབྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་
པོའི་སྐྱར་ལམ་གྱིས་གྱུར། རང་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱ་ལས་འོད་
ཟེར་འསྐྱོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སོག་པས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསམས་ནས། རང་ཐུབ་
པའི་དབང་པོར་གསལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་
བའི་ཐུགས་ཀར་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཨ་དཀར་པོ་རྩྱ་སེར་པོས་མཚན་པའི་
མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཨོ་ཐུ་ནེ་ཐུ་ནེ་མཐུ་ཐུ་ན་ཡེ་སྐྱུ། ཞེས་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་
བསྐྱབས་པ་ཅི་མང་བྱ། མཐུག་ཏུ། དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱར་དུ་བདག །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་
འབྱུང་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་བཟོད། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་རྣམས་ཐུབ་ན་བཟང་
པོ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་
རྣམས་སྲ་འདུན་པ་བྲག་པོས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མཚམས་སྲ་རིམ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཚམས་སྲ་ཡང་རྟག་ཏུ་
དུས་ཆོས་འཕགས་དང་། རྒྱ་རོས་ཉི་ལོ་པ། མར་པས་རྒྱ་རོ། མིད་ལས་མར་པ། འགྲོམ་
གྱིས་སྒྲ་མ་སེ་བཅུན་དང་རྩོ་བོ་བསྟན་ཚུལ་སོགས་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་ཞིང་། གཞན་མང་པོ་མི་བལྟ།
བན་ཞེས་དང་ལུན་པས་དབང་པོའི་སྐྱོ་སྐྱེམ་པ་དང་། ཐས་གྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་

བར་ནལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་ཁྱེད་བྱ་བ་དང་། ལྷན་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པའོ།།

༥ གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སྒོ་རིམ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་ལ་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་བསྐྱལ་བ། སྒྲིང་པོ་རིམ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(དལ་འབྱོར་ལ་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་བསྐྱལ་བ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རིམ་སྒྲུང་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སྒྲིང་ལྷན་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རིམ་སྒྲུང་བྱ་བ་)ལ་སྒྲིང་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྒྲིང་བ་ནི། སྐབས་གནས་ཀྱི་འདུས་སྒྲུ་མ་ལྷག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་རྩེ་རིམ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྒྲུང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྒྲིང་གསུང་སྒྲིང་བ་འདི། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟོག་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མ་སྐྱེས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟོག་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བར་སྒྲུ་མ་ལྷན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲུ་མ་ལྷན་སྐྱེ་བའི་ཆ་ལས་བདུན་ཅི་སྒྲིང་ལྷན་ལོང་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟོག་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱུང་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟོག་དཀའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ་དང་། རྟོག་

དཀའ་བར་བསམ་པའོ།། དང་པོ་(དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ་)ལ་དལ་བ་བརྒྱད་བསམ་པ་
དང་། འབྱོར་བ་བརྒྱ་བསམ་པའོ།།

དང་པོ་དལ་བ་བརྒྱད་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་
བསམ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཁོམ་ཞིང་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་
ཡིན་ལ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི་མདོ་སྙུང་པ་ལས། “ཁྱིམ་ས་ཀྱིས་དུད་འགྲའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་
ངོ་བོ་དང་། མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྒྲོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་ཆེད།”¹ ཅེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་
ལས། “ལོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དཔྱལ་བར་སྦྱི་བ་
དང་།། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ།། སྒྲ་སྒྲོར་སྦྱི་དང་སྒྲེན་ཞིང་སྐྱགས་པ་
ཉིད།། ཆེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི།། སྦྱི་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྦྱོན་བརྒྱད་པོ།། དེ་
དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་ཆེད་ནས་ནི།། སྦྱི་བ་བསྐྱོག་པའི་སྦྱད་དུ་འབད་པར་མཛོད།”² ཅེས་
གསུངས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། འཁོར་ནས་བཞི་མི་རྒྱ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་པ་དང་།
སྒྲེན་སྐྱགས་དང་ཡན་ལག་ཉིད་ལག་དང་ན་བ་མ་ཆང་བའི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། ཆེ་
སྒྲ་སྦྱི་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྷ་ཅན་
དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་བཞི་ནི་མིའི་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་
ལ། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་བཞི་ནི་མི་མ་ཡིན་གྱི་མི་ཁོམ་པའོ།། ལྷ་ཆེ་རིང་
པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་འགྲེལ་པ་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཉིས་ལ་
བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ན་
གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ་སྤྱི་མ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱིས་པའི་སོ་སོ་སྦྱི་བོ་དང་།
མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་པའི་བྱ་བས་རྟག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ལྷ་ཆེ་
རིང་པོར་བཤད།

1 ལྷ་བཀའ། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས། ༡ མདོ་སྙུང་པ། ཤོག་གངས་༡༤བཟ

2 ལྷ་བསྐྱེད། སྤྱིང་ཡིག་ ༥ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་ ༤༣བཟ

གཉིས་པ་འབྱོར་པ་བརྩུ་ལ། རང་འབྱོར་ལྷ་དང་གཞན་འབྱོར་ལྷ། དང་པོ་རང་འབྱོར་ལྷ་ནི། “མི་ཉིད་དབྱུས་སྦྱིས་དབང་པོ་ཆང་།། ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དང།།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཉིད་ཡིན་པ། དུལ་དབྱུས་སྦྱིས་པ། དབང་པོ་ཆང་ཞིང་གླེན་སྦྱགས་སོགས་མ་ཡིན་པ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་སྟེ་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། གནས་ལ་དང་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་དང་པའོ།།

གཉིས་པ་(གཞན་འབྱོར་ལྷ་)ནི། “སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན།། བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འབྱུག །གཞན་བྱིར་སྦྱིང་ནི་བཅེ་བའོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སྦྱིབྱོན་པ་དང་། དེས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དེས་ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སྦྱིབྱུག་པ་དང་། གཞན་སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་ལ་སོགས་པས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་སྦྱིང་བཅེ་བས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ། མཐུན་རྒྱུན་འཛོམ་པ། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་གོགས་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇུག་པ། ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་པ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བ། སྦྱོར་བའི་གནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆང་བ་ནམས་ནི་ཆོས་བསྟོན་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་མང་དུ་འཛོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དལ་བ་བརྒྱད་ཆང་བ་ལ་འབྱོར་པ་བརྩུ་ཆང་བས་མ་བྱུང་ཀྱང་། འབྱོར་པ་བརྩུ་ཆང་བ་ལ་དལ་བ་བརྒྱད་ཆང་བས་བྱུང་བའོ། དལ་བ་བརྒྱད་ནི་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འབྱོར་པ་བརྩུ་ནི་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། དེས་

¹ མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱོར་གྱི་གསུང་། སྟོན་ལས་ཐེམ་སྐྱེས་མ། དཔེ་བྱང་། ཤོག་གངས་༡བཙ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “མིར་བྱུང་དབྱུས་སྦྱིས་པ་དང་།། དབང་པོ་ཆང་ཞིང་གནས་ལ་དང།།” ཅེས་སོ།།

² མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱོར་གྱི་གསུང་། སྟོན་ལས་ཐེམ་སྐྱེས་མ། དཔེ་བྱང་། ཤོག་གངས་༡ནམ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་གསུངས།། བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འབྱུག །གཞན་བྱིར་སྦྱིང་བཅེ་བའོ།།” ཅེས་སོ།།

ན་རང་རེ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་། རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་
 རྟེན་འདི་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཁོམ་པས་དལ་བ་དང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆ་
 རྟེན་ཆང་བས་ན་འབྱོར་བ་ཞེས་བྲལོ།¹ རང་ཅག་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་
 འདི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལུན་
 ཆོག་པ་གྱི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་སོགས་ཀྱང་རྟེན་འདིས་བསྐྱབ་
 རུས་ལ། དེ་ཡང་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་དངོས་པོ་དང་རྟེན་དང་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་
 བར་བསྐྱབ་རུས། དེ་ཡང་ཞིང་གི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་སྤྱད་བཙོན་རར་བཅུག་སྤྱར་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་ནས་
 མིག་གྱིན་ནས་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་
 དང་བས་བཏྲ་བ་པན་ཡོན་ཆེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་གཅིག་ལ་མཆོད་པ་པན་ཡོན་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་
 ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་གཅིག་མཆོད་པ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། དེ་ད་ལྟའི་ལུས་རྟེན་
 འདིས་བསྐྱབ་པར་རུས། བསམ་པའི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
 ཏེ་དུད་འགོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་གྱིན་ན་དགེ་ཙམ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེད་དུ་
 བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་
 མི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པས་དགེ་ཙམ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་རུས་ཤིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟའི་
 ལུས་རྟེན་འདིས་བསྐྱབ་རུས། དངོས་པོའི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་རུས་པ་ནི། ཁྲིམ་
 པས་ཟང་ཟེང་དཔག་དུ་མེད་པ་གྱིན་པ་བས། རབ་དུ་བྱང་བས་ཆོས་ཆོག་པས་བཅད་གཅིག་
 གྱིན་པ་བསོད་ནམས་ལྷག་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རེ་རབ་དུ་བྱང་བ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བསྐྱབ་

¹ མ་དཔེར། བྱ་ལ།

ཀུས་ཏེ་ཁྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་བསྐྱབ་ཀུས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཁྱི་ན་གནས་པས་
 འབྲུ་མར་རྒྱ་མཆོ་ཅམ་ལ་སྟོང་པོ་དེ་རབ་ཅམ་བཅུགས་ནས་མར་མེ་ཕུལ་བ་བས། བྱང་
 སེམས་དགོན་པ་ན་གནས་པས་འབྲུ་མར་ཐེགས་པ་གཅིག་ཅམ་ལ་སྟོང་པོ་ཁབ་ཅེ་ཅམ་
 བཅུགས་ནས་མར་མེ་ཕུལ་བ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱད་པར་མེད་
 གྱང་ཏེ་ཁྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟའི་དགེ་སྟོང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཏེ་
 ཅན་འདི་གས་བསྐྱབ་ཀུས། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། བྱང་ཤར་མཆོམས་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་དུ་བསྐླལ་བའི་བར་དུ་ཚུལ་ཁྱིམས་བསྐྱངས་པ་ལས། མི་
 མཐེད་འཇིག་ཏེ་ཁྱི་ཞིང་ཁམས་འདིར་ཚུལ་ཁྱིམས་སྣ་རེ་བསྐྱངས་པ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་།
 སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྱིམས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་
 ལས། བསྟན་པ་འཇིག་པ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་འདིར་སྔ་དྲོ་ཅམ་ཞིག་ཚུལ་ཁྱིམས་བསྐྱངས་པ་
 པན་ཡོན་ཆེ། གཞན་ཡང་སྔོན་འབྱུང་ལས། “སྤྱིང་གསུམ་པོ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། འོངས་སྤྱོད་
 ཆེན་པོས་ཡང་དག་འཛོ། རྣམ་ཏོག་མེད་ཅིང་རྣམ་དཔྱོད་མེད། ལྷན་མོངས་ཁྱེ་བྲག་མི་
 བྱེད་པའོ།”¹ ཞེས་དང་། “འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་རྣམས་ལས་སྤྱེས་པས། ལས་ཀྱི་ས་པར་རབ་རྩ་
 གྲགས།”² ཞེས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་རྣམས་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་ཆེ་སྤྱོད་ལ་བསགས་པའི་
 ལས་རྣམས་ཆེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱིན་ཀུས་པས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཏེ་
 ལ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་མཆོག་རྩ་བསྟགས། བསྟགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། བདེ་བ་
 ཅན་དུ་སྤྱེས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱང་འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ལོགས་ན་མི་མཐེད་འཇིག་

¹ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྔོན་འབྱུང་། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༣༡༩༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིང་
 གསུམ་པོ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། འོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཡང་དག་འཛོ། ལྷན་མོངས་ཁྱེ་བྲག་མི་བྱེད་ཅིང་། ཏོག་མེད་རྣམ་པར་དཔྱོད་མེད་པའོ།”
 ཞེས་སོ།

² རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྔོན་འབྱུང་། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་༣༡༩༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཛམ་བུ་
 སྤྱིང་དུ་ལེགས་སྤྱེས་པ། ལས་ཀྱི་ས་པར་རབ་རྩ་གྲགས།” ཞེས་སོ།

རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ན་སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལུས་རྟེན་
 བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པས་དེར་སྐྱེ་བར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ཡིན། མདོར་ན་
 རྟེན་འདི་ལ་སྟོན་པ་གསུམ་ག་སྐྱེ་ཞིང་། སྟེགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གོ་འཕང་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་བསྐྱབ་རུས་པས་སོ།། དེས་ན་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་
 ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་བཏང་བར་སྟོང་པོ་
 ཞིག་སྤང་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྤྲོ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བོའི་སྤྲོ་མ་ལྟས་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟོ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྟིག་སྟིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་དོན་
 ཆེའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟིག་སྟིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་
 བམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་
 དོན་ཆེའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་
 བསམ།

གཉིས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོར་སྤྲོ་མ་ལྟ་སྟོན་བཞིན་པའི་རང་ནས་
 འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་འདི་དོན་ཆེ་བར་མ་ཟད་རྟེན་གྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རན་འགོ་དང་བདེ་འགོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་རན་འགོར་
 སྐྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་། བདེ་འགོར་སྐྱེ་བ་ནི་ཕྱག་སེན་གྱི་ཅེ་མོས་བཞེས་པའི་
 རྩལ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “པལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི།། དམ་
 པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན།། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས།། པལ་ཆེར་ངེས་པར་རན་

འགྲོར་འགྲོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་
 པ་ཤིས་ཆེར་སྦྱོད་ལ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། བྱད་པར་
 དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་
 གཞི་བཟུང་།² སྦྱོར་སོགས་ཀྱིས་ཐོགས་བྱས། སྦྱོར་ལས་ངི་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྦྱོར་
 བ་སོགས་དགོས་པ་ལ། རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྤང་བས་འབྲས་བུ་དལ་
 འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན། རིགས་མཐུན་བདེ་འགྲོ་ལ་སྦྱོས་ནས་
 དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བརྒྱ་ཤྲག་མང་པོའི་ནང་
 རས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེའི་སྒོ་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ནི། དཀའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ནས་ཁབ་ཅེར་
 ཉུངས་ཀར་ཆགས་པ་དང་། ཤེལ་གྱི་ཁང་པའི་ལོགས་ལ་སྤྲོ་མ་གཏོར་ན་དེའི་ངོས་ལ་
 སྤྲོ་མ་ཆགས་པ་ལས་ཀྱང་། ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྦྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གསུངས།
 ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་
 སྒྱུར་ཏེ་དེའི་སྤྱིང་དུ་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱང་གིས་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཏུ་བསྦྱོད་པ་དང་རྒྱ་མཚོ་དེའི་ནང་ན་རུས་སྤལ་ཞར་བ་ལོང་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་མགོ་དོག་
 དོག་ལོང་བ་དེའི་མགྱིན་པ་གཉའ་ཤིང་གི་བུ་གར་རྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་
 འགྲོར་སྦྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གསུངས། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ད་ལྟའི་ཉང་རྒྱ་འདི་རི་མཐོན་པོའི་
 ཅེར་འབྲེན་པ་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྦྱོར་བ་དཀའ་ཞིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 ངན་འགྲོར་སྦྱོས་ན་དགེ་བའི་སྒོ་སྦྱོར་དཀའ་ཞིང་སྤྱིག་པ་ནི་འཕྲལ་དུ་གསོག་པས་ངན་འགྲོ་

¹ རྟེན་བཟུན། དབུ་མ། ཆ་དབུ་བཞི་བརྒྱ་པ། སྦྱོབ་དཔོན་ལྷན་དེ་ག། རབ་བྱེད་བདུན་པ། ཤོག་གངས་པོ་ནང་། ལས་བྱུང་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་གསུམ་པ་
 ཉུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་ན་སོ་སོའི་སྦྱོར་རྣམས། ཞེས་སོ།

² མ་དཔེར། བརྒྱུངས།

ནས་བདེ་འགྲོར་སྒྲེ་བ་ལེན་ཏུ་དཀའ། གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། རན་སོང་གསུམ་
ལས་། རུད་འགྲོ་ཉུང་། རུད་འགྲོ་ལས་ཡི་དྲགས་མང་། ཡི་དྲགས་ལས་དཔྱལ་བ་མང་། རུད་
འགྲོ་བྱིངས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ན་ཡོད་ཅིང་ལྷ་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཁ་འཐོར་
བ་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱར་སེ་མུང་ཞིག་ལ་འཁོར་བའི་སྤྲང་མའི་གངས་ཅམ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་
བའི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་མེད། དེས་ན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་
ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་སྤྱིང་པོ་
ཞིག་སྤྲང་བར་བྱའོ།། སྤྱིང་པོ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན་
ནས་། དེས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གདམས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཉམས་སུ་སྤྲངས་ནས་ཆེ་
གཅིག་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་
པར་སྤྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྤྲ་མ་ལྷའི་
སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབ་
ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱད་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་འབྲང་པར་ཅན་སྒྲེ་བ་
ལ་གཤམས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག །ལུས་
དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། རྒྱད་པར་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་འབྲང་
པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པར་བསམ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་སུ་
རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆོམས་སུ་ཡང་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་སྒྲོན་པའི་གསུང་
རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྤྱིང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྒྲིམ་བུ་རྩུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་

ལ་སྒོ་སྐྱར་བ་དང་། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་སྒོ་སྐྱར་བའོ།། དང་པོ་(སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྐྱར་བ་)ལ་གཉིས།
ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྐྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྐྱོར་བ་ནི། སྐྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་
འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་བཤམ་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤྱགས་ཐག་པའི་སྐྱག་བསུལ་
སྒྲ་ཆོགས་སྤྱོད་བའདི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མ་བསམས་ཤིང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་
ཐན་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤྱགས་ཐག་མ་སྐྱེས་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་
གྱིས་འཇིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ཐན་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་ཐན་ནས་དེ་
ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤྱགས་ཐག་སྐྱེ་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེས་ནས་སྤྱི་གསོད་དགོ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟག་གིན་
གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་མ་ལྟག་སྐྱེ་བའི་ཆ་ལས་བདུད་
ཅི་སྒྲ་ལྟོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་གསོད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་
པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་གསོད་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་

ནམས་ལྷུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། བྱང་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་
རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་བ། རན་འགྲོའི་སྤྱག་
བསྐལ་བསམ་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྤྱང་བ། ལས་འབྲས་ལ་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། དང་པོ་(འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་བ་)ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་
བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྟེན་པར་དཀའ་ཁིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་
འགྱུར་ཆང་བའི་རྟེན་འདི་སྤྱར་དུ་འཛིག་སྟེ། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ། དེ་ཡང་ལུས་
ངི་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུངས་ཀྱང་འཆི་བས་མི་རྟགས་པ་མེད་དེ། མི་རྟག་པའི་ཆོམས་ལས། “གང་
ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། སྐྱེ་ལུས་འདི་
ནི་སྤྱོད་མཛད་ན། སྤྱི་བོ་པལ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་བཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་
གཤེགས་ན་བདག་ཅག་སྤྱི་བོ་པལ་བ་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་འཆོལ། དུལ་གང་དུ་བསྐྱང་
ཀྱང་འཆི་བས་མི་རྟགས་པ་མེད་དེ། ཆོམས་ལས། “གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་རྟགས་
པའོ། ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་འཛིང་མེད།
དེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ན་འཛིང་མིན།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཁྱོགས་
པས་འབྲོས་པའམ་སྐྱབས་དང་ཉོར་དང་རྩས་དང་སྤྱགས་དང་སྤྲོན་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་
ཀྱང་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་ཅིང་མཁྱོགས་པས་བྲོས་པས་ཐར་སའང་མེད་དེ། “བྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ལྷ་མའོན་ཤེས། མཁའ་ལ་རྒྱང་རིང་འགྲོ་བ་ཡང་། གང་ན་སྤྱོད་ལུས་འཆི་མེད་པའི།

1 ལྷེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས་དང་པོ། ཤོག་གངས་370ན7

2 ལྷེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ས་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། ཆོམས་དང་པོ། ཤོག་གངས་374ན3 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འབྲས་སྟེ། “གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་
རྟགས་པའོ། ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་མེད། དེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན།” ཞེས་སོ།

གནས་དེར་བྱིན་པར་མི་བྱས་སོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབས་དང་ཞོར་དང་ཇས་
 དང་ལྷགས་དང་སྟོན་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་བསྟོག་ཏུ་མེད། དེ་ཡང་བྱིན་གི་རྒྱུ་
 གང་གིས་ཀྱང་བསྟོག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཆེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིང་བྱེད་བར་མ་ཆད་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་ཆད་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་བེན་པ་
 རྣམས་ནི་ད་ལོ་འཆིའམ་ད་གཟོད་འཆིའམ་སང་འཆི་གནངས་འཆི་ལྟ་བུ་ཡིན། ལོ་ལྔ་བཅུ་
 བེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཆེ་ལྷག་ལོ་བཅུ་ལས་མ་ལུས། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལའི་སྤྲུལ་གཉིས་ལ་
 ལའི་བྱེད་ཅམ་སོང་། ཆེ་ལྷག་མ་དེ་ཡང་ལོ་ནི་ཆེ་བ། ཆེ་བ་ནི་ཞག །ཞག་ནི་ཉིན་མཆོན་
 སོགས་སོང་བས་འཇོད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་སོགས་སོང་བས་འཇོད། སྤྱོད་དེ་ཡང་ཡུད་ཅམ་
 ཞིག་སོང་བས་འཇོད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། “ཉིན་མཆོན་སྤྱོད་པ་ཡོང་མེད་པར། ཆེ་འདི་
 རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་པ་འང་གུད་ནས་འོང་མེད་ན།། བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་
 འགྱུར་།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསོན་པའི་ཆེ་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་སྟེ། མངལ་འཇུག་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་བྱིས་པའི་དུས་ལོ་བཅུར་ནི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ནི་མི་
 ཉིད་ཅིང་། མཐར་ཀླས་པའི་སྐབས་ལོ་ཉི་ཤུར་ནི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་མེད་ལ། དེའི་བར་
 དུ་ཡང་གཉིད་ཀྱིས་བྱེད་བྱེད། རྟ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་དུ་མ་ཞིག་ཟད་ནས་ཆོས་སྐྱབ་
 པའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་དོ།། འཆི་བར་མ་ཟད་ནས་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་
 སྤྱི་མི་སྟོན་པའི་ཆེ་ནི་སྟོང་དུ་ངེས་ཀྱི། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆེ་ཆད་ཐུབ་པའི་
 ངེས་པ་མེད་ན་ཡང་པལ་ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ། འཇོམ་བུ་སྤྱིང་པ་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་

1 རྟེན་བཞུག། སྤྱིང་ཡིག་དེ་སྐབས་དཔོན་རྟ་དབྱངས། ལྷ་རྟ་བསལ་བ། ཤོག་གངས་༣༥༥ ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་གཉིས་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘གང་ན་སྤྱོད་ཡུལ་འཆི་མེད་ལ། དེར་ནི་འགྲོ་བར་བྱས་པ་མེད།།’ ཞེས་སོ།།

2 རྟེན་བཞུག། དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་སྤྱ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་༥༥༥ ལས་བྱུང་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉིན་མཆོན་སྤྱོད་པ་ཡོང་
 མེད་པར། ཆེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་པ་གུད་ནས་འོང་མེད་ན།། བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་།།” ཞེས་སོ།།

ཏེ། དང་པོར་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པའང་བྱུང་། ད་གཤིད་ལོ་བཅུ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་
ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་ཀན་གཞོན་བར་མ་གང་ལའང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། མཛོད་ལས།
“འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད།”¹ ཅེས་དང་། ཆོམས་ལས།
“སྤྱོད་སྤྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། ཕྱི་དོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། ཕྱི་དོ་སྤྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ།
སྤྱོད་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར།”² ཞེས་དང་། “སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་མང་པོ་དང་། དར་ལ་
བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། གསོན་པའི་གདེང་དོད་ཅི་ཞིག་
ཡོད། ཁ་ཅིག་མང་ལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། ‘དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་ཅམ་ན།’ དེ་བཞིན་
ཁ་ཅིག་གོག་ཅམ་ན། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན། ལ་ལ་ཀན་དང་ལ་ལ་གཞོན།
ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། རིས་གྱིས་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྤྲོན་པ་ལྟར་
བ་བཞིན།”³ ཞེས་དང་། ཆོམས་ལས། “སང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་གཉིས། སྔོན་དུ་
གང་སྤྱ་གཏོལ་མེད་པས། སང་གི་ཆེས་ལ་མི་འབད་པར། ཕྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་པར་
རིགས་ཏེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ཅུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།
“འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ། གསོན་པ་ཡི་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག །”⁵ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཕྱི་ལོ་རྒྱུན་མིས་མཆོན་བསྟུན་པ། དུག་བཏང་བ། གཞོད་སྤྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅན་དང་མ་
མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་སྟོག་འཕྲོག་པ་དང་། རང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་འབྲུགས་པ་དང་།
ཟས་མ་འཕྲོད་པ་དང་། སྤྲོན་མ་འཕྲོད་པ་དང་། སྒོ་བྱར་དུ་གཡང་ས་ལ་ལྷུང་བ་དང་། ཁང་བ་

1 ཕྱི་བསྟན། མཛོད་ལ། 11 སྤྱོད་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་143

2 ཕྱི་བཀའ། མཛོད་ལ། 8 ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོམས། ཆོམས་དང་པོ། ཤོག་གངས་304ན

3 ཕྱི་བཀའ། མཛོད་ལ། 8 ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོམས། ཆོམས་དང་པོ། ཤོག་གངས་304ན4 ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆེག་རྒྱུག་པ་ཅུང་མི་འདྲ་
སྟེ། ‘དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པའི་སྤྱུ་ལ།’ ཞེས་སོ།

4 ལུང་འདི་མ་རྟེན།

5 ཕྱི་བསྟན། སྐྱེས་རབས། 10 གསོན་པོ་ལྷ་སྟུག་ རིན་ཆེན་བྲེང་བ། ལུང་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་113བ9

དེ་བ་པ་དང་། བྱ་ཞིག་པ་དང་། ཀོ་བ་དེ་བ་པ་དང་། མྱོ་བྱར་དུ་གཟའ་གདོང་ཐུག་བྱུང་བས་ཤི་
 བ་སོགས་གཞན་མྱོ་བྱར་དུ་ཤི་བ་ནམས་དཔེར་བྱས་ནས་བདག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་
 ལོ་སྟམ་དུ་བསམ་ཞིང་། ལུས་ཚུའི་སྐྱ་བ་ལྟར་ཉམ་ཚུང་བས་ནས་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ།
 བཤེས་སྤྲིངས་ལས། “ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། འབར་བས་བསྐྱེད་པ་འེ་
 ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཚུང་མི་ལྟ་
 སྟོས་ཅི་འཆའ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། “འཆི་བདག་
 རྒྱུན་གྱི་ནང་གནས་པ། རྒྱང་དམར་ནང་འདུག་མར་མི་བཞིན།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཆོར་མ་ལུག་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་རྒྱུན་བྱས་ནས་མྱོ་བྱར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་བསམ།
 འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་པན་པ་མེད་དེ། གཉིན་བཤེས་བཅེ་
 ག་དུང་རི་ལྟར་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་འཁྲིད་ས་མེད། ཡིད་དུ་འོང་བའི་འོར་
 གྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་སྤྲོ་ཅམ་ཡང་འབྲེར་དུ་མེད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
 ཤ་རུས་ཀྱང་འབྲལ་དགོས་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་ཆགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འཆི་བའི་
 དབྱ་ནི་ངེས་པར་འོང་ལ་ནམ་འོང་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་རིང་རང་ཡང་འཆི་ཉིན་ཡོད་པས་
 འཆི་བྱའས་ཤིག་བྱ་དགོས་པར་འདུག །འཆི་བྱའས་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མ་ཆགས་པར་ཆོས་ནམ་དག་ཅིག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་
 བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤྲངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་
 པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

¹ རྟེན་བཞུན། སྤྱིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་སྐུ་ལྟུག་ བཤེས་སྤྲིང་། ཤོག་གངས་༩༩ན

² རྟེན་བཞུན། སྐྱེས་རབས། བེ་མགོན་པོ་སྐུ་ལྟུག་ རིན་ཆེན་ཕྲེང་ག། ལེན་བཞི་པ། ཤོག་གངས་༡༡༩ན

གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲུ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འགྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་
འདི་ཡང་སྤྲུང་དུ་འཛིན་ཅིང་། ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྤྱི་བ་ཞིག་སྤང་དགོས་
ལ་སྤྱི་ས་ཡང་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ངན་འགྲོར་སྤྱིས་
ན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཆ་གང་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་
བགྲེས་སྒྲོམ་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད། དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཞིང་གཉི་སྤྱག་པ་
དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
པོ། ཉེ་འཁོར་བའི་དཔྱལ་བ། གང་བའི་དཔྱལ་བ། ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བའོ། དང་པོ་(སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་)ནི། འདི་ནས་དཔག་ཆད་སྤྲུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་¹ཡོད་
ལ། དེ་ནས་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། དེ་ལ་
བརྒྱད་ལས་ཡང་སོས་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་མཆོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་སྤྲུན་པར་བྱེད་དོ། དེ་ནས་བརྒྱལ་
ཏེ་ས་ལ་འགྲེལ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ནས་བྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་བྱུང་ཅིག་ཅས་པའི་སྤྱི་
འབྱུང་ངོ་། དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཏེ་སྤྲུང་བཞིན་བསྤྲུན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་སྟོང་ངོ་། ཐེག་ནག་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་དཔྱལ་སྤྲུང་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བཞི་
ལ་སོགས་པ་དུ་མར་ཐེག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མཆོན་གྱིས་གཤག་པ་སོགས་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སྤྱོད་། བསྤྲུས་འཛོམས་ནི། སེམས་ཅན་དེ་
དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ན་རི་རའི་གདོང་པ་ཅན་དང་ལུག་གི་གདོང་
པ་ཅན་གྱི་བར་དུ་འཆོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་། ཏུ་འབོད་ནི།

༡ མ་དཔེར། ‘ཡང་གསོས་’ཞེས་གསལ་བ་དཔྱུས་སུ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལྟར་བཞོད།

ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སླེག་པར་བྱེད། དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། ལྷགས་ཁང་ཉིས་
 རིམ་གྱི་ནང་དུ་སླེག་པར་བྱེད། ཆ་བ་ནི། ལྷགས་ཟངས་དབག་ཆོད་དུ་མའི་ནང་དུ་སླེག་པ་
 དང་། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་གཅིག་པས་འཕོངས་ནས་སྤྱི་བོར་ཕྱག་སྟེ་དབང་པོའི་སྒོ་
 ཐམས་ཅད་ནས་མེ་འབར་བས་སླེག་པར་བྱེད། རབ་དུ་ཆ་བ་ནི། གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་
 པ་འཕོངས་སུ་བཅུག་ནས་སྤྱི་བོ་དང་ཕྱག་པ་གཉིས་སུ་ཐོན་པ་དང་། ལྷགས་བསླེགས་
 ལེབ་མོས་ལུས་ལ་དཀྱི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་
 ཀྱི་འབྲེད་སྤྱད་ཀྱིས་ཁ་སྤྱོད་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་ཁར་འབྲུག་ཅིང་ཁོ་ཚུ་བསྐྱོལ་བ་
 ཁར་སྤྱགས་ནས་ཁ་དང་སྒོག་མ་དང་རྒྱ་མ་རྣམས་ཆོག་ནས་རོ་སྤྱད་ནས་འབྲུང་རོ། ། མནར་
 མེད་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ལ་སྤྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱང་ཆེན་པོས་
 བུས་པས་དཔྱལ་བ་བའི་ལུས་དང་མེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུར་བསླེག་། དཔྱལ་
 བའི་མེའི་ཆ་བྱེད་ནི། མེའི་མེ་ལས་བསྐྱལ་བ་འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆོ། དེ་
 ལས་དཔྱལ་བའི་མེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆོ། དཔྱལ་བའི་མེ་ལ་ལྟོས་ན་མེའི་མེ་ཁ་བ་ཅམ་
 དུ་བསིལ་བ་ཡིན་ཏེ། མེའི་མེས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དུ་སླེག་བཞིན་པའི་དུས་
 ལྷ་ཅན་པོར་ཤི་ཤིང་ཆུ་བསིལ་བ་ཞིག་གིས་རེག་ན་བསིལ་སངས་ཏེ་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་
 དཔྱལ་བའི་མེས་སླེག་། བཞིན་པའི་དུས་སུ་མེའི་མེས་རེག་ན་བསིལ་སངས་ཏེ་འགྲོ་གསུང་།
 ལྷག་བསྐྱལ་དེ་རྣམས་ཡུན་རི་ཅམ་སྤྱོད་ན། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། “དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་ཤིན་
 དུ་མི་བཟད་ལོ། ། རྩེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཡང་ནི། རི་སྤྱོད་མི་དགེ་དེ་ཟད་མ་གྱུར་
 པ། ། དེ་སྤྱོད་སྤྱོག་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་མི་
 ལོར་བཅིན་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་ཆོད་གཅིག་ལ་མི་ལོ་ཁྲི་གསུམ་གཅིག་། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་

¹ མ་དཔེར། བསླེག་

² རྩེ་བསྐྱལ། སྤྱིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་ཆུ་སྤྱག་ བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་༢༢བཅུ་

དུག་། ཐེང་འབྲུམ་གཉིས། འོག་མ་རྣམས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆོ་རིང་།

གཉིས་པ་ཉི་འཁོར་བ་ནི། དཔྱལ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་ཏེ་ཕྱིན་པ་ན་མེ་
ཐུར་བྱས་བྱུང་ཅེས་ལ་རྒྱུ་བ་བྱིང་སྟེ་ཤ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཕྱིན་པ་ན་ཕྱི་
སའི་འདམ་རོ་ལྟར་མནམ་པར་མགྱིན་པ་མན་བྱིང་སྟེ་འབྲུ་མཆུ་རྫོལ་ཞེས་བྱ་བས་རུས་པ་
དང་རྒྱུ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིན་པ་ན་སྤྱ་གྱི་གཏམས་པའི་
ལམ་དུ་ཤ་དང་བགས་པ་གཙོད་པ་དང་། རལ་གྱི་ལོ་མ་ཅན་གྱི་ནགས་ཆལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་
རལ་གྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དག་གཙོད་པ་དང་། ཤལ་མ་ལིའི་སྤྱོད་པོ་ལ་འབབ་
འཛེག་བྱེད་པ་ན་ཆོར་མས་ཤ་དང་བགས་པ་དག་གཤེག་པ་དང་། ལྷ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་
ཅན་གྱིས་སྤག་བའམ་མགོ་པོ་ལ་བསྐྱད་ནས་མིག་འབྲས་འབྲུ་བར་བྱེད། དེ་དང་འདབ་
ཆགས་པ་ན་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུས་གང་བའི་ཆུ་སྤྱང་རབ་མེད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷུང་སྟེ་སྟེང་འོག་
དུ་འགྲོ་ཞིང་སྟེག་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་གྲང་དཔྱལ་ནི། ཆོ་དཔྱལ་གྱི་གནས་ནས་དབག་ཆད་ཁྲི་སྤག་རེའི་པ་
རོལ་ན་ཡོད་ཅིང་འདི་ནས་དབག་ཆད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གིས་བཅལ་བ་ན་ཆུ་བྱར་ཅན་
གྱི་གནས་འོག་གཞི་ཐམས་ཅད་འབྲུགས་རོལ་དང་སྟེང་ཐམས་ཅད་བྱ་ཡུག་འཇུགས་པའི་
ནང་དུ་ཆུད་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བྱར་བྱུང་བ་དང་། ཆུ་བྱར་དོལ་བ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་གྲང་བས་
ཆུ་བྱར་དོལ་བ་དང་། ལ་ཆུ་ཐེར་བ་དང་། ཀྱི་བྱད་ཐེར་བ་ནི། སྟེ་སྤགས་ཆེན་པོ་འདོན་མི་
རུས་པར་རྒྱ་གྱི་སྤགས་ནས་ཀྱི་བྱད་ཐེར་བ་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་ནི། སྤྱད་ཀྱང་འདོན་
མི་རུས་པ་དང་། ལྷུང་ལ་ལྟར་གས་པ་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་བཏབ་པས་ལུས་སྟོན་པོར་
སོང་བ་དང་། བརྒྱ་ལྟར་གས་པ་ནི། སྟོན་པོ་ལས་ཀྱང་ཐལ་ཏེ་དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཁ་
བརྒྱུའམ་དེ་ལས་ཀྱང་མང་བར་གས་པ་དང་། བརྒྱ་ལྟར་ཆོར་གས་པ་ནི། ཁ་བརྒྱུའམ་སྟོང་
ལ་སོགས་པར་གས་པའོ།

བཞི་བ་ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་ནི། ཚད་པྱལ་དང་གང་དཔྱལ་གྱི་ཉི་འཁོར་ན་ཡོད་ཅིང་།
 མིའི་ཡུལ་ན་ཡང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་བ་བྱེ་བ་རི་དང་དགོ་འདུན་
 སྐྱངས་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་པས་དེ་དག་ཏུ་བཟུང་བར་བྱའོ། དེ་ལ་དཔྱལ་བར་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། སྐྱར་མི་དགོ་བཅུ་ཆེན་པོ་སྐྱད་ན་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་
 བར་མཆམས་མེད་ལྷ་བྱས་པ་དང་། འོག་ལྷ་སྐྱེས་པ་དང་། བམ་པ་བཞི་སྐྱད་པ་དང་། སོ་
 ཐར་གྱི་ཉེས་བྱས་བྱང་དུ་བསད་ན་ཡང་སོས། སོར་བཤགས་བྱང་དུ་བསད་ན་ཐིག་ནག་ཏུ་
 སྐྱེ་བར་གསུངས་པའང་ཡོད། བྱང་སེམས་གྱི་ཅ་ལྷུང་བྱང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་
 བའི་ཁོང་ཁྱོ་སྐྱེས་ན་ཁོང་ཁྱོ་སྐྱད་ཅིག་མ་ངེ་ཅམ་སྐྱེས་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་
 བར་དཔྱལ་བར་གནས་དགོས་པ་སྐྱོད་འདུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། གསང་སྤགས་གྱི་ཅ་ལྷུང་
 བྱང་ནས་སོར་མ་རྒྱད་གྱི་བར་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་ངེ་ཅམ་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
 བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་པར་རྒྱད་སྐྱེ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་
 མ་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་སྐྱེས་ན་ཁོང་ཁྱོ་ངེ་སྐྱེད་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
 བསྐྱལ་བར་བསགས་པའི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་དེ་སྐྱེད་གྱི་བསྐྱལ་བར་དཔྱལ་
 བར་གནས་དགོས་པ་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱད་ལས་གསུངས་ཤིང་། རང་རྒྱད་ལ་བསགས་
 ལ་མ་སྐྱངས་པ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་ཡོད། ལས་དེ་དག་འཆི་ཁ་རྒྱན་ཆད་ལ་སྐྱོང་མི་རྒྱས་པ་ནི་རང་རེའི་ཁ་སྤྱབས་
 འདིས་ཤེས། ལས་དེ་དག་དང་བཅས་བཞིན་དུ་དེ་རིང་སང་ཞིག་སྐྱོ་བྱུང་དུ་ཤི་ན་ནི་དཔྱལ་
 བར་སྐྱེ་བ་ལས་འོས་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་དག་ངས་ཨེ་བཟོད་སྐྱམ་དུ་འདིགས་
 ཡེར་ཡེར་མ་བྱང་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། དེ་ནས་འདིགས་ཤིང་སྤྱག་པའི་སྐྱོ་བཅོམ་མ་མ་
 ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཆོ་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱ་བྱེད་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཅམ་སྐྱེ་བཞག་ནས་སྤིག་ལྷུང་དེ་དག་སྐྱོང་བྱེད་གྱི་ཐབས་དམ་པ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་

བཤགས་བསྐྱམས་ལ་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་འབད་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

ཡི་དྲུགས་ནམས་ལ་བགེས་སྒྲོམ་དང་དེས་མཆོན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྱབ་བ་ཡོད་དེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། “ཡི་དྲུགས་ན་ཡང་འདོད་བས་ཤོངས་བ་ཡིས།།
 བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་བ།། བགེས་སྒྲོམ་གང་ཚོ་ངལ་དང་འཛིགས་
 བ་ཡིས།། བསྐྱེད་བའི་ན་ཏུ་མི་བཟད་བསྐྱེན་འཆོལ་ལོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། རང་
 ཉིད་ཡི་དྲུགས་མི་སྐྱུག་བའི་ན་ཏུ་ཉམ་ཐག་བཤེགས་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བར་བསམས་
 བས། ཡི་དྲུགས་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་བའ་ཅན་ནི། བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་བ་ཆེད་ཀྱང་མི་ཆེད། ཆེད་ཏུ་
 ཟེན་ཀྱང་ཆུ་སྒྲུང་དང་ལྡོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་མཐོང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཏུ་ཕྱིན་བ་ན། བསྐྱུང་མ་
 མཆོན་ཆ་སྒྲུ་ཆོགས་ཐོགས་བ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བའོ། རྒྱལ་ཁྱབ་ཏུ་སྐྱང་བའོ། གང་
 ཡང་མི་སྐྱང་བར་གྱུར་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ། ནང་གི་སྤྱི་བའ་ཅན་
 ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཅམ་མགྱིན་བ་རྟ་རྟ་ཅམ་ཡན་ལག་འཇག་མ་ཅམ་དང་ལྷན་ཞིང་། བཟའ་
 བཏུང་ལ་སོགས་བ་ཆེད་ཀྱང་མི་ཆེད། ཆེད་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཁར་མི་ཤོང་། ཁར་ཤོང་ཡང་མགྱིན་
 བར་མི་ཐར། མགྱིན་བར་ཐར་ཀྱང་དེས་ལྟོ་བ་མི་ཁེངས་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ། ཟས་
 སྒྲོམ་ཉིད་ལ་སྤྱི་བའ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལྗེ་ལྷེང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་ནི། ཐོས་བ་དང་འཕྱངས་
 བ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་འཆོག་ལ། ལྷན་ལྷན་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བཤའ་གཅི་ཟ་
 ཞིང་འཕྱང་བ་དང་། མི་གཙང་ཞིང་མནམ་ལ་རྫིང་བ་དང་། གཞོད་བ་དང་སྤྱད་བར་བྱ་བ་ཅམ་
 ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་དོ། ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ལུ་ལ་བཅད་ཅིང་ཟ་ལ། གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་
 བཟའ་བཏུང་སྤྱོད་མི་རུས། འགའ་ཞིག་ནི་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཆེ་མེད་ཞིང་དགུན་གྱི་དུས་
 སུ་ཉི་ཟེར་གང་བས་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཡན་ལག་གིས་ལུས་པོ་མི་ཐེག་ཅིང་
 བཟའ་བཏུང་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་ཉལ་བ་ན་ངལ་བས་སྐྱུག་བསྐྱལ། ཡི་དྲུགས་

1 རྟེན་བསྐྱེད། སྤྱིང་ཡིག་ ༥ མཆོན་པོ་རྒྱ་སྐྱུག་ བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་ ༥༥ན།

དབང་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་རྟེན་པ་དང་མི་དང་བྱི་ལ་སོགས་པས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པས་སྐྱག་
 བསྐྱལ་། ཆེ་ཆད་ནི་མཛོད་ལས། “ཆེ་བ་ཉིན་ཞག་གིས་ལྷ་བརྒྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ནས་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་བཅུ་ལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་
 ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་གསུངས། དེ་ལ་མི་ལོ་འབུམ་ཕྱག་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད། ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་ནི། ཆགས་པ་དང་སེར་སྒྲ་དང་བརྒྱབ་སེམས་དང་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་པ་སོགས་
 ཡིན་པས། སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་རྣམས་མི་འདོད་ན་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྒྲར་བསགས་སྦྱོང་བ་
 དང་བྱི་མ་སྦྱོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ།

དུད་འགོ་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ཞིང་གཉི་སྐྱག་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེའི་སྐྱག་བསྐྱལ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཡོད་དེ། དུད་འགོ་བྱིངས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཅ་བ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་
 རྒྱ་མཆོམས་མན་ཆད་ཀྱི་སྐྱན་པ་ཤིན་ཏུ་གནག་པར་ལུས་བོངས་དང་མདོག་དབྱིབས་སྒྲ་
 ཆོགས་པ་འབྱའི་ཕྱང་པོ་སྐྱངས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་རང་ཉིད་སྐྱེས་པར་བསམ་
 སྟེ། དུད་འགོ་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ཁྱུང་མིད་བྱེད་པ་དང་། ཚུང་བ་མང་པོ་འབུམ་ནས་ཆེ་བ་བ་
 ཞིང་ལུས་ཐལ་བྱུང་དུ་སྐྱག་པ་དང་། སྐྱན་པ་ཤིན་ཏུ་གནག་པས་རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུང་
 བསྐྱལ་ཅམ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དང་། དུད་འགོ་ཆེ་བས་ཚུང་བ་མནན་ནས་དབུགས་འབྱུང་
 ཐུབ་ཅམ་ཡང་མི་རུས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ། དུད་འགོ་སྐྱའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ནི་ནམ་
 མཁའ་ལྗོངས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་། བྱེ་ཆོན་གྱི་ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞེན་
 སྐྱག་བསྐྱལ། དུད་འགོ་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་ནི་རྟོན་པ་དང་། ཁྱི་མང་པོས་བདས་ནས་བྲོས་
 གྱང་མ་ཐར་པར་བསད་པ་དང་། གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱིས་བྲོས་པ་དང་། བྱ་སྒྲ་ཆོགས་

¹ ལྷ་བརྒྱན། མཛོན་པ། གྱ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ༡༠ན ༣ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཆེ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བརྒྱ།” ཞེས་སོ།

པས་ཟ་བ་དང་། བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྟ་སྤང་སོང་བུ་པག་པ་སོགས་ནི། བཀོལ་བ་དང་སྤྲད་
བ་དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་ཁལ་འགལ་བ་དང་། དེག་པ་དང་འཆོག་པ་དང་སྔོ་བ་དང་བཞོ་བ་
དང་སྤྲ་འབྲེག་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་ཅིང་། ཆེ་
ཆོད་ནི། མཛོད་ལས། “དུད་འགྲོ་རྣམས། མཆོག་རིང་བསྐལ་པའོ།”¹ ཞེས་ཆེ་རིང་བས་
བསྐལ་པ་ཅམ་སྤྲུབ་ཅིང་སྤྲང་བ་ལ་ངས་པ་མེད། དུད་འགྲོར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་སྤངས་པ་
དང་། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲ་བ་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་། བསྐྱན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་
སྒྲོན་བཛོད་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བཟོད་སྤྲུགས་
མི་འདུག་པས། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འགྲོར་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་
དུས་འདིར། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཞིག་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྟོད་ཟེར་དང་བཅས་
པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་
དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
སྒྲིམ་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་སྤྱབས་འགྲོ་སྤྲོད་བཤུ་བ་ནི། ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་གྱི་སྤྱབས་འགྲོའི་
དམིགས་རིམ་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཅམ་བྱེད་ན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་པའི་ཀུས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་གཉིས་སྤྱབས་འགྲོའི་
རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཅི་བ་ལྟག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ཅིས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱ་
དབྱངས་ལས། “སྤྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཨི་ཐི་བ། ། རང་ཉིད་ལྟག་པར་འཛིགས་པ་དང་།”

1 རྟེན་བསྐྱན། མཛོད་པ། གྲུ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད། གནས་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ ༡༠ན ༣

དགོན་མཆོག་སྐྱོབ་པའི་རྣམས་ལྟར་དུ། ཞེས་ལས་བྱུང་བའི་སྐབས་འགྲོ་ལ། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཡུལ་ལ་ནི། རང་ཉིད་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཞིང་། གཞན་འཛིགས་པ་ལས་
སྐྱོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ། གྲུག་ལ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འཇུག་པ། བན་
བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཐམས་
ཅད་དང་ལྡན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སྐབས་དང་བྱུང་
འཇུག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་ན། ཡི་དྲགས་སུ་གྱུར་
པའི་གཞི་བདག་དང་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དགོན་མཆོག་
གསུམ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་སྐབས་སུ་
འཛིན་འོས་ཏེ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། “སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། ཐར་
པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཡུལ་དགོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱེ་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོས་སྟེ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་
ལྡན་པས་གསུང་དབྱངས་སྐད་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་སྐད་དུ་
ཆོས་སྟོན་རྣམས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མཁུན་པ་དང་བཅེ་བ་གཉིས་ལས། མཁུན་
པས་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་
དང་། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྩེ་
ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འཇུག་པས་གདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདུ། འཕྲིན་

1 བཀ་ཆེན་ཆོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ། ༤ དེས་ལན་ཆོ་བཟང་བཤད་པའི་སྐད་དབྱངས། ཞིང་དཔར། འོག་གངས་ཆེན་ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
ནས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བདག་ཉིད་ལྟག་པར་འཛིགས་པ་དང་།’ ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བལྟན། དབུ་མ། གི་དཔལ་ལྡན་ཆུ་བ་གྲགས་པ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། འོག་གངས་ཆེན་ཆེན་ ལས་བྱུང་བའི་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་
དེའི་ཆོས་དགེ་འདུན་ནི། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས།” ཞེས་སོ།

ལས་འབད་ཚྭ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་བྱ་བ་ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་ལྷན་པའོ།། ཆོས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་པ་འདིའི་ལུང་དང་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྒྲིན་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་སྤྲུལ་དུ་བསམ་ཞིང་། དག་
 འདུན་ནི། གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 ཏེ། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིན་ནས་ཅན་པར་བྱ། བྱུང་བར་ཤེས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་
 ལས་བྱུང་པའི་བྱུང་བར་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། དག་འདུན་ནི་གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་
 ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད། འཕྲིན་ལས་གྱི་བྱུང་བར་ནི། རིམ་བ་ལྟར་ལུང་
 འབྲོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤྲོང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་སྒྲོ་བའི་འཕྲིན་ལས་
 ཅན་ནོ།། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། བསྐྱེན་བཀྱར་ལ་ཞེན་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་ཞེན་
 པ་དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པས་འགྲོགས་པ་ལ་ཞེན་པའོ།། བསྐྱབ་པའི་བྱུང་བར་ནི། རིམ་
 བ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་།
 ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པའོ།། རྗེས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་ནི།
 འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 པའོ།། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་བྱུང་བར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའོ།། ཁས་ལེན་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་དངོས། དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་བྱོགས་སུ་
 འཛིན་པའོ།། གཞན་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྐྱེན་པའི་
 བྱུང་བར་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ།།

མདོར་བསྡུས་དམར་ཁིད་བདེ་ལམ་ནས་འབྱུང་ཆུལ་ནི། སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་སྤྱིའི་སྤྱིའི་ཆ་

ལས་སྒྲུང་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དབང་པོ་དབང་མོ་ཆོས་སྐྱོང་སྒྲུང་མའི་ཆོགས་
 རམ་མཁའ་གང་བ་སྟོས་ཏེ་སྤྱི་པོའི་སྒྲུང་མ་ལྟའི་སྤྱིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་
 དུ་ལ་རྣམས་གསལ་ལེགས་པར་བཏབ། དེ་དག་གི་སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་
 ལས་དང་བཅས་པ་བྲན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྒྲུང་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཞུ་བ་རྣམས་
 སྒྲུང་ཡང་གསལ་བཏབ་སྟེ་འདིགས་ཤིང་སྤྱག་པ་ཡེར་ཡེར་བའི་སྟོན་སྟེ། བདག་དང་མ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་། བྱད་པར་ངན་འགྲོའི་འདིགས་པ་ལས་ད་ལྟ་
 ཉིད་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟེ་མ་པའི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པས། སྒྲུང་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། ཞེས་སྐྱབས་འགྲོའི་ལན་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་སོགས་བྱ་ཞིང་།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་ཡོན་
 ཞེས་པའི་སྟོན་སྟེ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་ནི། རང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་
 པ། སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏེན་དུ་གྱུར་པ། སྟོན་བསགས་པའི་ལས་སྐྱེད་རྣམས་བསྐྱབས་
 ཤིང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་དང་། ངན་འགྲོར་མི་
 རྒྱུང་བ་ནི། བག་ཏུ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལྟའི་བྱས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ངན་འགྲོའི་
 འདིགས་པ་ལས་གྲོལ་ནས་དེ་ལས་ཀྱང་མཐོ་བའི་ལྟའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཆེ་
 འདིའི་འདིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ནི། གང་པོའི་ཕུ་པོ་འབྱོར་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྒྱ་མཆོར་གྱུ་པོ་ཆེ་ཅན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་སྤྱིན་པ་ལ་གནོད་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱུང་འཚུབ་
 བཏང་ནས་གྲུ་རྒྱུང་རྒྱ་མཆོར་རྒྱུ་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཆོ། གང་པོ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་
 འདིགས་པ་དེ་ལས་གྲོལ། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པའི་པན་ཡོན་
 དེ་ཅུ་འབྱུང་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞན་ཡང་ཅི་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པ་དང་སྒྲུང་དུ་འཛང་རྒྱ་བའོ།

སྐྱེས་པ་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་
པོ་(སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་)ལ་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་(དགག་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་)ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་སུ་སོང་བས་ལྷ་གཞན་ལ་ཕྱག་མཆོད་མི་བྱ། ཆོས་
ལ་སྐྱེས་སུ་སོང་བས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་སྟོང་། དག་འདུན་ལ་སྐྱེས་སུ་སོང་
བས་གྲོགས་སུ་སྟེགས་པ་དང་མི་འགྲོགས།

གཉིས་པ་སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་དབྱས་མི་
གདགས་པ་སོགས་ཡིན།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་ཡོན་
ཏན་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་སྟོན་ས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེས་སུ་འགྲོ་བ། བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་རྗེས་
སུ་བྱ་བས་དུས་ཏྲག་དུ་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་བྱང་དབྱལ་བ།
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྱ་བས་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འགོད་བ། བྱ་བ་
གང་བསྐྱབ་པ་ན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་བཀལ་ནས་བསྐྱབ་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟོག་
གས་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་མི་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོམ་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས་རྒྱ་དག་བ་སྤྱད་པ་
ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་། རྒྱ་མི་དག་བ་སྤྱད་པ་ལས་
འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞིང་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། ཆོད་པས་
གདུངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་རྒྱུང་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དེ་
ཡང་སྟོན་དག་བའི་ལས་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཆོར་མ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་སྟོན་མི་དག་བའི་ལས་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་
ལས་ངས་པ་ཡིན། རྒྱ་དག་སྤྱི་གཉིས་རྒྱུ་དང་ལས་མ་སྤྱད་ཀྱང་གོགས་བྱེད་དང་མ་

འབྲང་ན་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྲུང་སྟེ། སྟོན་དག་ཚུལ་ཀྱན་ཏེས་དག་སྟོང་དབྲངས་མི་
 སྟན་པ་ཞིག་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབྲངས་ནི་བྱི་ཟུག་པ་དང་འབྲེལ་ཞེས་སྟེ་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་
 བར་དུ་བྱིར་སྟེས་པ་དང་། དག་སྟོང་ལུས་རྩལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ནི་སྟེུ་དང་
 འབྲེལ་ཞེས་སྟེས་པས། སྟེུར་སྟེས་པ་སོགས་ལས་འབེལ་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱ་དག་སྟེག་གཉིས་
 མ་སྟུང་ན་འབྲས་བུ་བདེ་སྟུག་སྟོང་བ་མེད་པས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འབྲང་པ་ཡིན། རྒྱ་
 དག་སྟེག་གཉིས་སྟུང་པ་གོགས་བྱེད་དང་མ་འབྲང་ན་ལས་བྱས་པ་ཚུད་མི་བ་བ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་ལས། “ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི།། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཚུད་མི་བ།།
 ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན།། འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྟེར། འདིར་ལས་ལམ་བརྒྱུད་རྣམ་གཞག་རྩལ་བྱེད་ཅིག་བཤད་ན། སྟོན་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི་
 རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་འོ།། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུལ་ཤེས་
 ནི་གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུལ་ཤེས་པའོ།། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དུག་གསུམ་པོ་གང་རུང་འོ།། ཀྱན་
 སྟོང་ནི་བསད་པར་འདོད་པའོ།། སྟོར་བ་ནི་དུག་དང་། མཆོན་དང་། དེག་སྟགས་སོགས་
 ཀྱི་སྟོན་པས་བཤོད།། མཐར་ཐུག་ནི་རང་གི་སྤྱོད་པ་དུལ་ཤི་བའོ།། མ་བྱིན་ལེན་ཀྱི་གཞི་ནི་
 གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམས་འོ།། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་འདུལ་ཤེས་དང་
 ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱར་བཞིན་འོ།། ཀྱན་སྟོང་ནི་མ་གཞན་ཡང་གཏན་དུ་དབྲལ་འདོད་པའོ།།
 སྟོར་བ་ནི་མཐུ་དང་འཇའ་བུ་དང་གཡོ་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་བླངས་པའོ།།
 མཐར་ཐུག་ནི་ཐོབ་སྟོབས་པའོ།། ལོག་གཡེམ་ཀྱི་གཞི་ནི་མ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་བྱ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཁ་དང་བཤའ་ལམ་སོགས་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟུམ་མ་དང་བསྟེན་གནས་
 ལ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་སྒྲ་མའི་དྲུང་སོགས་གནས་མ་ཡིན་

¹ རྟེན་གཤམ། མདོ་སྟེ། ༥ ལས་བརྒྱ་ཐམས་པ། ཤོག་གངས་༡༠ནས་ལས་བྱུང་བ་རྩལ་མི་འབྲས་སྟེ། “ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི།། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
 ཡང་ཚུད་མི་བ།། ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན།། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར།།” ཞེས་སོ།།

བའོ།། འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འབྱེད་། མཐར་ཐུག་ནི་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྱད་པའོ།།
 རྩོད་སྤྱིའི་གཞི་ནི་མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། དེ་ལས་
 སྟོག་པ་བཞིའོ།། འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་སོགས་སུ་བསྒྱུར་བའོ།། ཉོན་མོངས་
 པ་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་།། ཀྱན་སྟོང་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྤྱོད་འདོད་པའོ།། སྤྱོར་བ་
 ནི་སྤྱིས་པའམ་ཅང་མི་སྤྱོད་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ།། མཐར་ཐུག་ནི་པ་རོལ་པོས་གོ་བའོ།། ལྷ་
 མའི་གཞི་ནི་མཐུན་པའམ་མི་མཐུན་པ་གང་རུང་ངོ་།། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་
 ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤྱར་བཞིན་དང་། ཀྱན་སྟོང་ནི་མཐུན་པ་ལ་དབྱེ་འདོད་པ་དང་
 མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ།། སྤྱོར་བ་ནི་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་གང་རུང་ངོ་།།
 མཐར་ཐུག་ནི་འབྱེད་པའི་ཆོག་སྤྱིས་པ་གོ་བའོ།། ཆོག་རྩལ་གྱི་གཞི་ནི་ཀྱན་ནས་མནར་
 སེམས་སྤྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནོ།། ཉོན་མོངས་པ་དང་འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱར་
 བཞིན་ནོ།། ཀྱན་སྟོང་ནི་དག་རྩལ་པོས་སྤྱོད་འདོད་པའོ།། སྤྱོར་བ་ནི་བདེན་པ་དང་མི་བདེན་
 པའི་ཆོག་གང་རུང་གིས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་མི་སྟོན་གང་རུང་བརྗོད་པ་དང་། དགོས་པ་རང་
 གཞན་གང་རུང་གི་སྤྱོད་སྤྱིས་པའོ།། མཐར་ཐུག་ནི་པ་རོལ་པོས་གོ་བའོ།། དག་བཀྲལ་
 བའི་གཞི་ནི་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ།། བསམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་
 སྤྱར་བཞིན་ནོ།། ཀྱན་སྟོང་ནི་མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་ཆུལ་སྤྱོད་འདོད་པའོ།། སྤྱོར་བ་ནི་དག་
 བཀྲལ་སྤྱོད་བར་ཅོམ་པའོ།། མཐར་ཐུག་ནི་དག་བཀྲལ་སྤྱིས་ཟིན་པའོ།། བནལ་སེམས་གྱི་
 གཞི་ནི་གཞན་གྱི་ཁོར་དང་ཡོ་བྱད་ངོ་།། བསམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱར་
 བཞིན་ནོ།། ཀྱན་སྟོང་ནི་བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ།། སྤྱོར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་སྤྱོར་
 བ་བྱས་པའོ།། མཐར་ཐུག་ནི་ཁོར་ལ་སོགས་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པའོ།། གཞོད་
 སེམས་གྱི་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་ཆོག་རྩལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།། ཀྱན་སྟོང་
 ནི་དེག་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་སྟེ། སྤྱོར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་སྤྱོར་བ་བྱས་པའོ།། མཐར་

ཐུག་ནི་གསོད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་རྟེན་པ་སོགས་བྱེད་པར་ཐག་བཅད་པའོ།། ལོག་ལྟའི་གཞི་
 བྱི་ཡོད་པའི་དོན་ནོ།། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་ནི་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་
 བདེན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ།། ཉོན་མོངས་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་འོ།། ཀུན་སྒྲོང་ནི་སྒྱུར་བ་
 འདེབས་འདོད་པའོ།། སྒྱུར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཅམས་པའོ།། མཐར་ཐུག་ནི་
 སྒྱུར་བ་གདབ་པར་ངེས་པའོ།། དཀར་པོའི་ལས་ལམ་ནི། སྒོག་གཅོད་སྒྲོང་བའི་དགོ་བ་ལྟ་
 བྱ་ལ་མཆོན་ན། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ནོ།། བསམ་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་
 སྒྲོང་བར་འདོད་པའོ།། སྒྱུར་བ་ནི་གསོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ།།
 མཐར་ཐུག་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ།། དེས་དཀར་པོའི་
 ལས་ལམ་ལྟག་མ་དགུ་ལའང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་
 སྒྲོབས་ཆེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ལྷ་མ་དང་པ་མ་སོགས་ལ་པན་གཞོད་གང་
 བྱས་ཀྱང་སྒྲོབས་ཆེ། བསམ་པ་སྒྲིང་རྩེ་བླ་པོ་སོགས་དང་ཞེ་སྒྲིང་བླ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བས་བྱས་པ་སྒྲོབས་ཆེ། དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོབས་ཆེ་བ་ནི། སྤྱིན་བྱའི་ཆོས་དང་། ཟང་
 ཟེང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱིན་པ་སྒྲོབས་ཆེ། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྟན་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགོ་སྤྲེག་གང་བྱས་ཀྱང་སྒྲོབས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་སྤྲ་མོ་ནས་སྐྱབ་ཅིང་མི་
 དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགོ་བ་སྤྲ་མོས་ཀྱང་སྒྲོ་གསུམ་ལ་མ་གོས་པའི་བླང་དོར་ལ་
 འབད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་ལྷ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པས་སྤྱི་པོའི་ལྷ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲེག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་
 གོགས་བྱེད་སྒྱུངས། དེ་དང་དེའི་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པར་བསམ། དེ་ལྟར་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱེད་ས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བདེ་འགྲོའི་ཉེན་ཞིག་ཐོབ་¹ ། རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉེན་བྱུང་པར་ཅན་
 ཞིག་ཐོབ་ན་རྣམ་མཁུན་སྒྲུབ་པ་ལ་ས་སྟོན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ངོས་བཟུང་བ། དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་ལས། དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བའོ།
 དང་པོ་ནི། ཆེ་རིང་བ། ཁ་དོག ། རིགས་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ། དབང་ལུག ། ཆོག་བཅུན་པ།
 དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ། སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ། སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། ། གཉིས་པ་བྱེད་
 ལས་ནི། ཆེ་རིང་བས་དགེ་བ་ལུན་རིང་པོར་གསོག་པའོ། ། གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་འདུ་ཞིང་
 ཆོག་ཉན་པ། གསུམ་པས་རིགས་མཐོན་པོར་སྒྲིམ་པས་རི་ལྟར་བསྒྲོ་བ་ལས་མི་འདའ་བ།
 བཞི་པས་སེམས་ཅན་མང་པོ་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའོ། ། ལྷ་པས་རང་གི་ཆོག་བདེན་
 པར་འཛིན་པ། དུག་པས་རི་ལྟར་བསྒྲོ་བ་སྐྱུར་དུ་ཉན་པ། བདུན་པས་སྟོབས་པ་ཆེ་ཞིང་
 གོགས་ཉུང་བ། བརྒྱུད་པས་གང་ལ་ཡང་སྟོ་ལྷགས་ཆེ་ཞིང་མངོན་ཤེས་སྐྱུར་བའི་རྒྱ་བྱེད།
 གསུམ་པ་རྒྱ་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་ཆེ་རིང་བའི་རྒྱ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་ཞིང་མི་འཆེ་
 བའི་བསམ་པ་བསྟོན་པ་དང་། སྟོག་ལྷ་བ། གཞན་འཆེ་བ་བྱེད་པ་ལས་བསྒྲོག་པ། སྤྲན་སྤྲན་
 པ་དང་ནད་གཡོག་སོགས་བྱེད་པའོ། ། གཉིས་པའི་རྒྱར་ཁོ་བ་སྤང་ཞིང་། མར་མེ་མེ་ཏོག་
 རྒྱན་གོས་གསར་པ་སྟེར་བ། གསུམ་པའི་རྒྱར་ང་རྒྱལ་སྟོང་བ། བཞི་པའི་རྒྱར་ཟས་གོས་
 སྟོང་བ་ལ་ཟས་གོས་སོགས་སྟེར་ཞིང་མི་སྟོང་ཡང་བན་སེམས་ཀྱིས་སྟེར་བ། ལྷ་པའི་རྒྱར་
 ངག་གི་ཉེས་པ་སྟོང་བ། དུག་པའི་རྒྱར་དཀོན་མཆོག་ལྷ་མ་མཁན་སྟོབ་པ་མ་སོགས་ལ་
 གུས་ཤིང་བསྟོན་བཀྱར་བ། བདུན་པའི་རྒྱར་བྱད་མེད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་ཞིང་། བྱད་
 མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་བསྒྲོག་ཅིང་ཕོ་དབང་གཅོད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ། བརྒྱུད་པའི་
 རྒྱར་གཞན་གྱིས་མི་རུས་པ་རང་གིས་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་གོགས་བྱེད་ཅིང་བཟའ་བདུང་

༡ མ་དཔེར། འཕྲོ་བ་

སོགས་སྟེང་བཤོ། རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་སྟེང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབ་ཅིང་ཤུགས་བྲག་པ་དང་། དག་བ་
 རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་དང་། ཆོས་མཐུན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ཐུག་དོག་འབྲུན་
 སེམས་། བརྟམ་པ་སྤང་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཤིང་རང་གིས་མ་རྟུས་ནའང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་
 ཡང་སྤྱད་བྱང་རྟོག་ཅིང་། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་བྲག་པ་རྒྱ་དེ་རྣམས་གཞན་
 ལེན་དུ་གཞུག་ཅིང་། སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བསྐྱབས་པ་བརྟེན་བཤོ། འདི་དག་
 བེ་བེ་བྱུ་བྱུ་སྟོན་པོ་ལས། “ཆེ་འདིར་ཀུན་རྫོགས་རེ་བ་མི་བསྐྱེད། ཕྱི་མའི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་
 འབྲུག་བྱ།”¹ ཞེས་དང་། རྗེ་རེན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས། “ལམ་མཆོག་སྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་
 རྟེན།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། འཕྲུལ་དང་འཕྲུལ་དུ་ལག་ལེན་
 ལ་ཅི་ཐེབས་བྱའོ། གལ་ཏེ་མི་དག་བསྟོང་བ་དང་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཀྱང་གཉེན་པོ་
 སྟོབས་ཚུང་ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེ་བས། བརྒྱ་ལ་མི་དག་བས་གོས་ན་སྟོབས་བཞིའི་
 བཤགས་བསྐྱམ་ལ་འབད་བར་བྱ། སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱམ་བྱ་ཚུལ་ནི། གནས་
 ཁང་གི་དོར་བྱས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དབྱུགས། དེ་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དངོས་
 ཡིན་སྟེ་པ་བྱས། གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྤྲོ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་དབའ་པོ་མཁའ་འགོ་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱང་མའི་ཆོགས་རྣམས་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་
 བར་བསམས་ནས། དེ་དག་གི་སྐྱུན་སྤར་སྤར་བྱས་ཀྱི་ཕྱི་ལྷུང་ལ་ཁོང་པར་དུག་སོང་བ་
 ལྟ་བུའི་འཁྲོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་སྟེ་པའི་སྟོམ་སེམས་
 སྟེང་ཐག་པ་ནས་བྱས་ཏེ། ལོང་བྱང་ཆེ་གསེར་འོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་སྟོབས་བཞིའི་
 བཤགས་བསྐྱམ་དང་། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྟོམ་གསུམ་སོ་སོའི་
 བཤགས་པ་དང་། སྤྲོ་མ་དོར་འཛིན་མ་སོགས་བྱའོ། མདོར་བསྐྱུ་ན་སྐྱབས་འགོ་སེམས་

1 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྐོ་འབྱེད་ལྟེ་མིག དེབ་བཅུ་བྲག་ལ། བེ་བྱུ་བྱུ་སྟོན་པོ། པོ་རྟོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1997 འོག་གངས་36176

2 རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་སྐོ་བཟང་ཐུགས་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ གསུང་ཐོར་བྱ། ལམ་རིམ་ཉམས་མཁྱེད། གཙང་དཔར། འོག་གངས་66བ3 ལམ་བྱང་བ་
 ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལམ་མཆོག་བསྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་རྟེན།” ཞེས་སོ།

བསྐྱེད་བྱེད་པ་ཉེན་གྱི་སྟོབས། སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ལ་འགྲོད་སེམས་དྲག་པོ་བྱེད་པ་ནམ་
པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས་ལ་མདོ་སྤེ་ཐབ་མོ་ལ་བརྟེན་
པ། སྤྲིག་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་སོགས་སྟོང་ཉིད་ཐབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ། རོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་བཞུས་ཡིག་བརྒྱ་བཞུ་བ། སྐྱ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ།
མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗོད་པ་ནམས་
ཡིན། ཉེས་སྤྱང་བྲ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱེད་སྐྱམ་པའི་སྒྲོམ་སེམས་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་
ཉེས་པ་ལས་སྤར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཡིན།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྱན་མཆོམས་
སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆོམས་སུ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་
སྒྲོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤྱངས་པས་སྒོ་སྤྱ་
དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ནི། སྤར་ཆེ་འདིའི་དོན་བསྐྱབ་འདོད་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་སྤྱི་མའི་དོན་
དུ་ཆོས་བསྐྱབ་འདོད་ཞར་བྱུང་ཅམ་ལས་མེད་པ་དེ་གོ་ལྡོག་སྟེ། ཆེ་འདི་ཞར་བྱུང་ཅམ་དུ་
སོང་ཞིང་སྤྱི་མ་དོན་གཉིར་གཙོ་བོར་སོང་བ་སྒོ་སྤྱ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་
སྒོ་སྤྱངས་ཀྱང་སྤྱར་དུ་འཆི་བ་དང་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་དེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
དྲག་ལ་ཡུན་རིང་པོ་སྤྱོད་དགོས་པ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པའི་སྒོ་ཅུང་ཐད་ཀྱང་མེད་ན།
ཆེ་རབས་སྤྱ་མའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤབ་བའམ། ཆེ་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་མ་སོང་བར་ཆོས་ལས་སྒོ་རྩེད་པ་ཡིན་པས་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། “བྱང་
མེད་ཁྱོད་གསུམ་འགྲིམ་པ་དང་། བྱ་ནི་རྩི་ལས་ཤོར་བ་དང་། བན་བཙུན་ཆོས་ལས་རྩེད་
པ་གསུམ། གཡོ་ཡི་ནང་ན་དེ་གསུམ་ངམ།”¹ ཞེས་པ་དང་། ནང་དུ་མ་བསམས་ན་ཆོག་

¹ རྩོམ་གཤམ་ ༡༥ལ་བ། ༥ ༡༥ལ་བ་ཐུན་ཆོགས། བམ་པོ་ཉེར་དགྲ་བ། འོག་གངས་ ༡༥བ། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱང་མེད་ཁྱོད་གསུམ་
བརྒྱད་པ་དང་། དགེ་སྒྲོང་བྱིར་ནི་འོངས་པ་དང་། བྱ་ནི་རྩི་ལས་ཤོར་དང་གསུམ། གཡོ་ཅན་ནང་ན་དེ་གཡོ་ངམ།” ཞེས་སོ།

ཐོས་པ་མང་གི་ན་¹སྤྱར་སྤྱར་སོང་བ་འབྲ་བ་ཞིག་འོང་། ཐོས་གྲངས་མང་ལ་བསྐྱོམ་གྲངས་ཉུང་
 བ་སྒྲོ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཤི་བོ་སྤྱང་བ་གསུང་། ཆ་ལ་ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཟེར་བ་གྲོང་
 ཆེ་ཞེས་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་གསུང་བ་ལྟར། སྤྱར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མ་
 བྱས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་སྒྲིན་ཆེ། དེས་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་རིམ་དུ། ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་
 པའི་དགོས་པ་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལག་ལེན་
 རེ་གནད་དུ་ཆེ་གསུང་བ་དང་། གཉེན་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དབང་དུ་
 མི་བཏང་²བར་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་གཅོད་མང་དུ་བྱའོ།། དེས་ན་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེལ་བྱུང་ཡང་ལམ་
 ཀྱི་གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཆོས་སྒྲོར་འདི་
 རྣམས་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟ་མ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེལ་བྱུང་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་
 འདེབས་པ་དང་། བསམ་གསུང་ལ་འབད་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱར་ལས་ཀྱང་
 འབད་ཅོལ་ཆེ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་ལ། སྤྱོད་བྱ་བྱི་མ་རྣམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་
 དགོས་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། “དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྐྱུན་པའི་གདམས་པ་ལས།། འོངས་པའི་
 དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྙེད་དཀའ་དང་།། འདིག་པར་སྤྱོད་དང་ངན་འབྱོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་།།
 དེ་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤྱུབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་རྣམས།། ལེགས་པར་བསམས་ལས་ངེས་པ་
 བརྟན་པོ་ནི།། རྙེད་ནས་ཡང་དག་ལམ་ཀྱི་གཞི་བེན་ཤོག །”³ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྤྱིད་ལུག་ནས་སྤྱན་མོང་བའི་རིག་གནས་
 ཤེས་ལ་རེ་བ་དང་། བཟླས་པ་འབྲ་བྱས་ནས་ངག་རྒྱས་ཐོན་པ་དང་། ལྟའི་ཞལ་མཐོང་ལ་རེ་
 བ་དང་། སེམས་གནས་བསྐྱོམས་ནས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་མོ་ཨེ་འཆར་བལྟ་བ་དང་། ཁ་ཏོན་ཅོམ་

¹ མང་གིན་ ལམ་རིམ་དེབ་གཞུགས།

² གཏང་ ལམ་རིམ་དེབ་གཞུགས།

³ རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་སྤྱོད་བཟང་གསུང་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། བདེ་མཆོག་སྒྲོན་ལམ། གཅོད་དཔར། ཤོག་གྲངས་ ༥༡༤ན།

ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི། སྤྱ་ཚུང་བས་སྐྱུན་སྤྱ་བ་ལ། མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་པ་དང་། རིག་
པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱ་བ་ཆེན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། རྩོ་བོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
འདི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་གང་ལ་འདམ་གསུངས་པས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟོགས།
ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཙུག་ཡིན་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་བོ་བ་ཡང་དེ་ལས་འདམ་སྟེ། མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ་པ་
དང་། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱ་བ་ཆེན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་རྣམས་གངས་མེད་
པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་མ་འཕགས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེད་སྟེ་མཆི་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་ཤིང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྟོང་བ་ལ་གཉིས།
ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་
དབབ་པའོ། དང་པོ་(ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་
དང་། ཐུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ། སྟོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྟོར་བ་ནི། སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྷ། ཐུབ་དབང་དོ་རི་
འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
སྤྱ་ཆོགས་པ་སྟོང་བ་འདི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་
དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་མ་སྐྱེས་པས་ལན་འདུག་པས། དེས་ན་བདག་དང་
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
ཤེས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེ་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་ལྟོད་

ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་
 ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་
 སྤྲིབ་ནད་གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཁིང་དག་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་
 ཁིང་རྒྱས། བྱད་པར་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་
 རྒྱགས་དྲག་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བསམ་པ་དང་། སོ་སོའི་
 སྤྱག་བསྐྱུལ་བསམ་པའོ། ། དང་པོ་(འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བསམ་པ་)ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་
 བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གིས་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལས་འདས་པའི་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་
 ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་ཕྱིན་བདེ་བའི་
 སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནག་ཅན་ཞིག་སྒྲ་བ་གཅིག་ནས་གསོད་
 པར་ངེས་ལ། དེའི་བར་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཀྱི་¹ལ་ཐིགས་དང་དབྱུག་པས་བསྐྱུན་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུལ་དྲག་པོ་སྤྱོད་པ་ལ། འགའ་ཞིག་གི་ངོ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་དབྱུག་
 པས་བསྐྱུན་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་གསོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་
 རེ་ཉིར་འགྲོ་བས་བདེ་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྤྱལ་བསྐྱུལ་རྩ་བ་ནས་
 སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་ཕྱིན་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་རེ་འབྲེལ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་སྤངས་བྱས་
 ཀྱི་ལས་བཟང་པོའི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་ངན་སོང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་དཔག་དུ་མེད་པ་
 ཡོད། གཞན་ཡང་འཁོར་བ་འདིར་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བ་ཞིག་སྤངས་ཕྱིན་ཆད་

3 རྒྱུ་ཤེས་པ་གཤམ་ལྟར་དཔུང་པའི་མཛད་སྒོ་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་གསུམ་པལ་གྱི་འོག་གྲངས་ཉམནན་པས་ལྷུང་བ་ལྷུང་མི་འདྲ་ཤིང་། “རྟེ་ཞིག་ན་ནི་དབྱ་ཡང་མཛད་པོར་འཕྱུར། མཛད་པོར་དབྱ་ལྱང་དཔུང་ནི་འཕྱུར་བ་ཉིད། དེ་པ་ཞིག་ཁ་ཅིག་ལྱང་ནི་པར་མར་འཕྱུར། བར་མ་དེ་ཉིད་ལྱང་ནི་དབྱ་པོར་འཕྱུར། དེ་རྒྱུར་མཛད་པའི་པས་འཕྱུར་པར་རིག་ལུ་ཤི། རྩོམ་པ་ལྷན་པས་ནས་ཡང་ཆགས་མི་ལྷ། བཅོམ་ཡང་དགའ་བའི་མེས་པ་ལྱི་རྟོག་པ་དག། བརྩོག་ནས་དཔེ་པ་ཅི་པའི་ར་གཞག་པར་ལ།” ཞེས་སོ།

གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཡིས་ཆོག་མེད་དེས་ཀྱང་ཡང་འཆོལ་ལོ།”¹ ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར། ལྷ་མིའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་དོམས་པའི་མཐའ་མེད།
 དོམས་པའི་མཐའ་མེད་ན་དོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནད་དང་སྒྱག་བསྐལ་གྱི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། “འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་
 བ་དང་། མང་དུ་བསགས་པས་མི་དོམས་ན། དེ་བས་ནད་ཆེ་གང་ཞིག་ཡོད།”² ཅེས་
 གསུངས། ལུས་བཟང་པོ་ཇི་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་དགོས་པས་ལུས་ཐོབ་
 བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། “བརྒྱ་བྱིན་འཛིག་རྟེན་མཆོད་འོས་སྒྱུར་
 བ་ནི། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱིར་ཡང་ས་སྟེང་སྒྱུར་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་
 བས་ཀྱང་། འཁོར་བ་དག་དུ་ཡང་བཅུ་ཉིད་དུ་འགྱུར།”³ ཞེས་དང་། “སྣ་ལུས་འདོད་བདེ་
 ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་དང་། ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤྲོད། མནར་མེད་མེ་ཡི་
 བུད་ཤིང་སྒྱུར་བ་ཡི། སྒྱག་བསྐལ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བསྐྱེན་འཆོལ་ལོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡང་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བས་སྦྱེ་བའི་མཐའ་མའོན་པ་
 མེད་དེ། ལྷ་སྒྱུབ་ཀྱིས། “རེ་རེས་རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། འོ་མ་འབྲུངས་ཏེ་ད་དུང་
 སོ་སོ་ཡི། སྦྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་པས། དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བརྟུང་
 འཆོལ་ལོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རང་ག་བ་ནམས་ཀྱིས་པན་ཚུན་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་མ་བྲས་ཏེ་འོ་མ་འབྲུངས་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་ལས་མང་། ད་དུང་ལམ་ལ་

1 རྩི་བཀའ། མདོ་སྤེ། ཁ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ་བཙུ་བྱུག་པ། འོག་གྲངས་274ནས་ ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་
 འདྲ་སྟེ། ‘འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ལ་ཆོག་པ་མེད་དེ་ཡང་ཆོལ་ལོ།’ ཞེས་སོ།

2 རྩི་བཀའ། དུ་མ། ཁི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ། མང་བྱིན་བསྐལ་པ། འོག་གྲངས་334ནས་ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་
 དང་། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་བ་དང་། མང་དུ་བསགས་པས་མི་དོམས་ན། དེ་ལས་ནད་ཆེན་གང་ཞིག་ཡོད།” ཞེས་སོ།

3 རྩི་བསྐྱེན། སྤྲིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྱུབ། བཤེས་སྤྲིང། འོག་གྲངས་235

4 རྩི་བསྐྱེན། སྤྲིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྱུབ། བཤེས་སྤྲིང། འོག་གྲངས་235

5 རྩི་བསྐྱེན། སྤྲིང་ཡིག་དེ་མགོན་པོ་རྒྱ་སྒྱུབ། བཤེས་སྤྲིང། འོག་གྲངས་235 ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘རེ་རེས་
 རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི།’ ཞེས་སོ།

མ་འབད་ན། འཁོར་བར་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་འོ་མ་འབྱུང་བ་སྤར་ལས་ཀྱང་
མང་བ་འབྱུང་བས་འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་མཐའ་མི་མངོན། དེ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་དགྲར་གྱུར་
ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་མགོ་བོ་བཅད་བ་སྤྲངས་ན་ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་
ཐལ། པན་ཚུན་གཉིན་དུ་གྱུར་ཏེ་གཅིག་གི་བའི་ཕྱ་ངན་གྱི་མཆི་མ་བསགས་ན་རྒྱ་མཆོའི་ཚུ་
ལས་ཀྱང་མང་བས་འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་མཐའ་མི་མངོན་ཏེ། ཕྱ་ངན་བསལ་བ་ལས། “ཡང་
དང་ཡང་དུ་དཔྱལ་བ་ན།། ཟངས་ཞུན་བསྐྱོལ་བ་གང་འབྱུངས་བ།། རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་ཚུ་
ལ་ཡང་།། དེ་ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན།། ཁྱི་དང་པག་དུ་གྱུར་བ་ན།། མི་གཙང་བ་ནི་གང་
ཐོས་བ།། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་ཡི།། ཆད་ལས་ཤིན་དུ་སྤྲག་པར་འགྱུར།། མཛའ་བཤེས་
རབ་དུ་བལ་བ་ཡིས།། འཁོར་བའི་ནང་དུ་གང་དུས་བ།། མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་བ་ཡི།།
སྤྲོད་དུ་རྒྱ་མཆོ་རུང་མ་ཡིན།།”¹ ཞེས་དང་། “པན་ཚུན་དག་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། མགོ་བོ་
བཅད་བ་གང་ཡིན་བ།། སྤྲངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི།། ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་
ཐལ།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ཇི་ཅམ་སྤྲད་ཀྱང་མཐར་ངེས་
པར་འདོར་དགོས་པས་ཕུན་ཆོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ། མདོ་ལས། “བསགས་
བ་ཀྱན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་།། མཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལྷུང་འགྱུར།། འབྲད་པའི་མཐའ་
མ་འབྲལ་བ་སྟེ།། གསོན་པའི་མཐའ་མ་འཆི་བ་ཡིན།།”³ ཞེས་དང་། སྤྲོད་འཇུག་ལས།
“མཛའ་བ་ཡུན་རིང་འཁོད་འཁོད་ནས།། འཆི་བས་སོ་སོར་འབྲལ་འགྱུར་ཏེ།། ཕྱ་ངན་ཆེན་

1 རྩེ་བཟླན། སྤྲིང་ཡིག་དེ་སྤྲེལ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས། ཕྱ་ངན་བསལ་བ། འོག་གངས་༣༩ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱལ་
བ་ན།། ཟངས་ཞུན་བསྐྱོལ་བ་གང་འབྱུངས་བ།། རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་ཚུ་ལ་ཡང་།། དེ་ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན།། ཁྱི་དང་པག་དུ་གྱུར་བ་ན།། མི་གཙང་
བ་ནི་གང་ཐོས་བ།། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་ཡི།། ཆད་ལས་ཤིན་དུ་སྤྲག་པར་འགྱུར།། མཛའ་བཤེས་རབ་དུ་བལ་བ་ཡི།། འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་
དུས་བ།། མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་བ་ཡིས།། སྤྲོད་དུ་རྒྱ་མཆོའང་རུང་བ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བཟླན། སྤྲིང་ཡིག་དེ་སྤྲེལ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས། ཕྱ་ངན་བསལ་བ། འོག་གངས་༣༩ན་

3 རྩེ་བཟླན། མདོ་སྟེ། ས་ཆད་དུ་བཛྲོད་པའི་ཆོམས། ཆོམས་དང་པོ། འོག་གངས་༥༠ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བསགས་བ་ཀྱན་གྱི་
མཐའ་འཛད་ཅིང་།། བསྐྱུང་བའི་མཐའ་ནི་འགྲུལ་བར་འགྱུར།། སྤྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ།། གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

སོ་ལྷང་འགྱུར་བ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ངེས།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་
གཅིག་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས་གྲོགས་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། “ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་ཀྱང་། ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འབྲེས་འགྱུར་ན།
མཛའ་བ་གཞན་ལྟ་སྟོས་ཅི་དགོས། སྐྱེ་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེ་ཞིང་། འཆི་ནའང་དེ་
ཉིད་གཅིག་ཕྱིར་འཆི། སྐྱག་བསྐྱེད་སྐྱེས་གཞན་མི་ལེན་ན། གོགས་བྱེད་མཛའ་བོས་ཅི་
ཞིག་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་གིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་
ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པའི་རུས་འདིར་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་
མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་
རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་
ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་
འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་དང་དེའི་
གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

གཉིས་པ་འཁོར་བ་སོ་སོའི་སྐྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྐྱོམ་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་བྱུང་བྱིན་ཆད་སྐྱག་བསྐྱེད་
གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མིའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་

¹ ཕུང་འདི་མ་རྟེན།

² རྟེན་བསྐྱེད། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲེལ་ཞི་བ་ལྟ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ནང་བ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
ཤ་རུས་དག ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འབྲེས་འགྱུར་ན། མཛའ་བ་གཞན་དག་ཅི་ཞིག་སྟོས། སྐྱེ་ན་གཅིག་ཕྱིར་འཆི་ཞིང་། འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་
འཆི་སྟེ། སྐྱག་བསྐྱེད་སྐྱེས་གཞན་མི་ལེན་ན། གོགས་བྱེད་མཛའ་བོས་ཅི་ཞིག་བྱ།” ཞེས་སོ།

ཐུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤེས་སྒྲིམ་དང་ཆོལ་འབྱེའི་¹སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། སྤྱི་ག་སྤྱག་གཏམ་
 ངན་གང་ལ་ཡང་མ་འདྲིམ་པར་ཐབས་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱབ་པ་ན། རང་
 ལ་འབྱོར་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ལ་མི་འོས་པའི་ཁྲལ་ཆེན་པོ་
 འགལ་བ་དང་བརྟ་བསྐྱི་བརྟ་འབྲོག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་གཏོང་མི་ལུས་
 བཞིན་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ། ལོངས་སྤྱོད་བསྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱེ་བ་
 དང་སེམས་འདྲིན་ཐད་ཀར་གཏམ་བཤེར་དང་འཁྲལ་ཚད་སོ་མེལ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཉིན་མོ་ལྟ་མི་བློ་མཆོན་མོ་གཉིད་མི་བློ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱིང་། གཉིན་སྤྱག་པ་
 དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། རང་གི་ཉེ་དུ་དང་གཉིན་དང་། གཡོག་འཁོར་དང་། མཛེལ་
 བཤེས་དང་། ལྷ་མ་བཟང་པོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་བཟང་པོ་དཔོན་བཟང་པོ་རྣམས་དང་བྲལ་ན་སེམས་
 ལ་ཐུང་ན་སྤྱི་བ་དང་། དག་དུ་སྤྱི་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྱི་འབལ་བ་སོགས་ལུས་
 ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱིང་། དག་མི་སྤྱག་པ་དང་འབྲུད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། དག་དེ་དང་འབྲུད་
 པ་ཅུམ་གྱིས་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ཐུན་ནག་གིས་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། དེ་
 གཞན་ཞིག་དུ་སོང་ན་ནམ་ལངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་བ་དང་། དག་དེས་ཆད་པས་བཅད་པ་
 དང་བཅད་ཀྱིས་དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱིང་། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཅལ་ཉེ་
 མ་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། ཆེ་སྒྲོན་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པས་ཆེ་འདིར་དབྱལ་པོར་
 གྱུར་ཉེ་ཟས་གོས་གནས་མལ་ལ་སོགས་ཀྱིས་ལོངས་པ་དང་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་
 མ་བྱུང་། ཆོང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་སྤྱོགས་མ་བྱུང་། འཆོ་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་སྤྱགས་མ་འཕེལ། བརྟ་
 བསྐྱི་བུ་ལོན་ལ་སོགས་པ་གཏོང་མཁན་མ་བྱུང་། ཞིང་བསྐྱེད་ཀྱང་སྟེར་མཁན་མ་བྱུང་།
 སྤྱིང་གྱི་བུ་ལོན་གྱི་འདེད་བྲག་པོ་བྱུང་ན་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ནས་རང་གིས་སྤྱིང་བྱེད་

༡ མ་དཔེར། ཆོལ་སྤྱོད་པའི་

གྲིས་བསྐྱེད་ས་པ་རྣམས་དང་། རང་ལས་ཆེས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲན་ཁོལ་བྱེད་དགོས་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྒྱུག་བསྐྱེད་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད། མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་
 སྒྱུག་བསྐྱེད་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་བསད་པ་དང་བཅིངས་པ་དང་བཅིངས་
 ཀྱིས་དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྱུག་བསྐྱེད་ཡོད། གཞན་ཡང་སྤྱི་བའི་སྒྱུག་བསྐྱེད་ནི། མའི་
 མངལ་མི་གཙང་ལ་དྲི་མནས་པ་མི་གཙང་བའི་བྱམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ནས་
 སྤོད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲིབ་དགུ་དང་དོ་བཅུ་མཐོང་ཅམ་དུ་སྤོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་བཙུང་
 བའི་ཆེ་ལུས་འཇུག་མིག་ལ་འདྲེན་པ་དང་། མ་འབྲས་ལག་པས་བཙོར་བ་ལས་ཀྱང་སྒྱུག་
 བསྐྱེད་ཆེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཙས་ནས་བདུན་པ་དང་པོ་ལ་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞི་སྒྲུ་ལུས་ལ་
 འཇུག། བདུན་པ་གཉིས་པ་ལ་བགོགས་རིགས་སྟོང་པ་བརྒྱད་ཅུ། བདུན་པ་གསུམ་
 པ་ལ་སྟོན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལུས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིས་ལུས་
 སྟེ་བ་དང་བགོས་སྟོམ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ནད་གདོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་སྤྱི་བ་འདི་
 སྒྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོད་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། “འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་
 ལྟ་མི་དང་། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དག་ཏུ། སྤྱི་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྤྱི་བ་
 བློ། གཞོད་པ་དུ་མའི་སྤོད་རྒྱུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད།”¹ ཅས་དང་། “མགོ་འམ་གོས་ལ་
 སྟོ་བུར་མེ་ཤོར་ན། དེ་དག་ཕྱིར་བསྐྱོག་བཞི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། ཡང་སྤོད་མེད་པར་
 བཞི་སྤྱད་འབད་འཆལ་ཏེ། ‘འདི་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས།’”² ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བའི་སྒྱུག་བསྐྱེད་ནི། རྟེན་པ་གཞུ་ལྟར་དགུར་བ་དང་། མགོ་པོ་
 སྤྱི་བའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་བ་དང་། དཔྱལ་བ་འཕྲ་སྟན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་པ་དང་།
 སྤོབས་ཉམས་པས་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་དཀར་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་

1 སྤྱི་བསྐྱེད། སྤྱིང་ཡིག་ 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྒྱུག། བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་ ༤༥བ།

2 སྤྱི་བསྐྱེད། སྤྱིང་ཡིག་ 2 མགོན་པོ་ལྷ་སྒྱུག། བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་ ༤༥བ། ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནས་ཆོག་རྒྱ་མཚུངས་འདྲ་སྟེ། ‘དེ་བས་
 ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས།’ ཞེས་སོ།

ནུས་པ་ཐེ་མི་གསལ་དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱོད་པར་མི་རུས་པ་དང་།
 ཆེ་པལ་ཆེར་ཟད་དེ་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསམ་གྱིས་མི་
 རྒྱབ་པ་འབྱུང་། རྣ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་མདངས་ཉམས་ཤིང་ཡིད་མི་བདེ་
 བ་དང་། འདོད་པའི་ཟས་སོགས་སྤྱོད་པའི་དབང་མེད་ཅིང་། དབྱེད་རྩལ་པོ་བསྟེན་དགོས་
 བ་དང་། ཤི་ཡིས་དོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། འཆི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ནི། གཉེན་ལུས་
 རོངས་སྤྱོད་འཁོར་གཡོག་སོགས་དང་འབྲལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡིད་དེ། རྒྱ་
 ཆེར་རོལ་བ་ལས། “འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་བཤུ་། བངས་ཤིང་སྤྱུག་པའི་སྤྱི་
 པོ་རྟག་དུ་འབྲལ། སྤྱིར་མི་འོང་ཞིང་འབྲལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། ཤིང་ལས་ལོ་འབྲལ་འབྲེ་
 ཞིང་རྒྱུད་རྒྱུན་མཚུངས།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
 གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་འི་དབལ་འཕྲོར་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱུག་དོག་གིས་ཡིད་གདུངས་
 པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སྤྱོད་འབབ་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་། འདོད་
 ལྷ་འི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་ནུས་པ་དང་འབབ་པ་ན་ཡན་ལག་
 དང་ཉིང་ལག་བཅད་པ་དང་། ལུས་བྲལ་བ་དང་། རྩས་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་སྤྱོད་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆི་ལྷས་ལྷ་པོ་གསེ་ལྷ་འི་དབལ་འཕྲོར་དང་བྲལ་ནས་
 ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། བཤེས་
 སྤྱིངས་ལས། “ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱུག་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་ལ་མི་དགའ་མེ་ཉོག་སྤེང་རྩིང་
 དང་། གོས་ལ་བྱི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། སྤྱོན་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་ཞེས་བྲལ།
 མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱུས་ལ། ལྷ་ལྷལ་གནས་པའི་ལྷ་རྩམས་ལ་འབྱུང་སྟེ།
 ས་སྤྱིང་མི་རྩམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན།”² ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། “ལྷ་རྩམས་མར་

1 རྟེན་གཤམ་ མདོ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ལེའུ་བཙུ་གསུམ་བཤུ་ ཤོག་གངས་ ༡༡བཟ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘ཤིང་ལས་ལོ་འབྲལ་འབྲེ་ཞིང་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུན་དང་མཚུངས།’ ཞེས་སོ།
 2 རྟེན་བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ ༥ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུག་ བཤེས་སྤྱིང་། ཤོག་གངས་ ༥༡ནང་ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱུག་འགྱུར་བ་

ལ་སྐྱར་བ་ཡི།། སྐྱག་བསྐྱེད་རབ་དུ་སྐྱེ་བ་གང་།། དེ་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡི།། བཅུ་
 སྐྱག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
 སོ་གྲུབ་ཀྱང་། གནས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པས་སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་བཟང་སོའི་འཕེན་
 བ་ཟད་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དཔག་དུ་མེད་པ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཁམས་
 གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན་བཀག་ནས་
 བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པས། འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེན་ཞིང་གཏི་
 སྐྱག་གི་རིགས་འདྲ་ཤས་ཆེ་བས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་དུ་བྱལ་བར་བཤགས་བསྟོད་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་འདིས་ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་སོགས་
 ཀྱི་ཉེན་བྱེད་ཅིང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་འགྱུར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་གཉིས་འདི་
 སྐྱེ་གཉིས་ཀར་འབྲེན་པར་བྱེད། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་གྲུབ་པ་ཅམ་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་
 དབང་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། ལས་ཉོན་སྤར་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོའི་རང་བཞིན་
 ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་
 ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་སྤྲས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་སྤྲེའི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྲ་ལྟོད་ཟེར་དང་
 བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་
 པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་དང་དེའི་གོགས་
 བྱེད་སྐྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།།

དང་།། སྐྱན་ལ་མི་དགའ་མེ་རྟོག་ཐེང་རྟེང་དང་།། གོས་ལ་ཕྱི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལས་ནི།། སྐྱོན་ཆད་མེད་པའི་རྟུལ་འབྱུང་ཞེས་བཀྱི་བ།། མཐོ་རིས་
 འཆི་འཕོ་སྐྱོན་བཀྱིད་འཆི་ལྟས་ལ།། ལྟ་ལུལ་གནས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ།། ས་སྟེང་མི་རྣམས་འཆི་བར་འབྱུང་བ་དག །” ཞེས་སོ།།

¹ ལུང་འདི་མ་རྟེན།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆམས་
སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆམས་སུ་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྟོན་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པར་བལྟ་བ་སོགས་
སྤར་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་
བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། སྐབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་
འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་བྱགས་བྲག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
སྣ་ཆོགས་སྟོང་བ་འདི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་སྦྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱབས་པས་ལན་འདུག་པས། ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་སྦྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་སྟོབ་རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་
བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྦྱུའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་
པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་སྦྱེད་ནས་
ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་
བྱང་ཁིང་དག། ལྷས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལྟར་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
སྟོབས་སྦྱེད་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་

ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་
བསམ་སྟེ། ཤེས་པ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ། དང་པོར་བདག་དང་
བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་སྟེ། དེས་བདག་
ཏུ་བརྟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་སྤྱོད་ལ་སྤང་བ་དང་།
གཞན་ལས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ལོག་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་། བདེན་བཞི་དང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་རྒྱུ། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་སྤྱད་བསྐྱུང་སྤྱོད་ཆོག་སྟེ། དེ་ལྟར་དགོས་པ་འདི་བྱུང་འདུག །དེས་ན་སྤྱད་བསྐྱུང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། “ཉེས་
ཀྱང་དེ་ཡི་རྒྱུ་བ་ཅན། དེ་ཡང་འཛིན་ཆོག་ལྟར་བ་ཡིན།”¹ ཞེས་དང་། “གང་ཞིག་བདག་
མཐོང་དེ་ལ་ནི། ང་ཞེས་ཏྱག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྤེད་འགྱུར་ཏེ། སྤེད་
པས་སྦྱོན་རྣམས་སྦྱིབ་པར་བྱེད། ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྤེད་པས། ང་ཡི་ཞེས་དེ་
སྦྱིབ་བྱེད་ལེན།” དེས་ན་བདག་ལ་མཛོན་ཆགས་པ། དེ་སྤེད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར།”²
ཞེས་དང་། “བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་།
འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་
དང་། དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པ་ལས། “དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་།”⁴ ཞེས་

1 རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༥བ།

2 རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༥བ། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
བྱག་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྦྱིབ་བྱེད་ལེན།” ཞེས་སོ།

3 རྟེན་བསྟན། ཆད་མ། ཅེ་དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༡༦བ།

4 རྟེན་བསྟན། དབུ་མ། 2 དབལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སོ། འོག་གངས་307བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཐར་
 པའི་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་
 པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་ལམ་བསྐྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ།།
 དེ་ཡང་བསྐྱུངས་ན་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་དུ་ཆེ་སྟེ། དག་སྒོར་
 ལ་རབ་དུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས། “ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་བ་བདེ་བ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་
 ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟང་ཟིང་གི་སྤྱན་བ་དཔག་དུ་མེད་བ་བྱིན་བ་བས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་འདྲིག་བ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་འདྲིར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་བ་ཉིན་མཆོན་
 གཅིག་ཙམ་བསྐྱུང་བ་ཡང་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “བསྐྱལ་
 བ་བྱེ་བ་གཞུང་བྱེ་སྟེད་དུ། དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒོམ་རྣམས་དང་། གདུགས་
 དང་བ་དན་མར་མའི་སྤང་བ་ཡིས། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྱོ་བྱས། གང་
 གིས་དམ་ཆོས་རབ་དུ་འདྲིག་བ་དང་། བདེ་གཤེགས་བསྟན་བ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཆོ། ཉིན་མཆོན་དུ་ནི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་སྟེད་པ། བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་
 འཕགས།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་དུ་ཆེ་སྟེ། སྤྲོན་
 སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་འདྲིག་ཏེན་དུ་བྱིན་པའི་དུས་སུ་དག་སྒོར་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བཅས་བ་བྱུང་དུ་བསད་ནས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་གཅིག་བཅད་པས་སྐྱར་སྐྱེས་ཏེ་སྐད་པའི་
 དཀྱིལ་ནས་ཏ་ལའི་སྤྲོད་པོ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་དུ་
 མེད་བ་སྟུང་ཞིང་། མ་འོངས་བ་ན་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་སྟུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་

“དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཞིང་།” ཞེས་སོ།

9 རྟེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ས དག་སྒོར་ལ་རབ་དུ་གཅེས་པའི་མདོ། འོག་གངས་946བ9 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་བ་
 སྟེ། ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་བ་བདེ་བའི་མཆོག་ །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན། ” ཞེས་སོ།
 རྟེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ད ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། འོག་གངས་946ན6

ལས་ཀྱི་ “འདི་ན་ལ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་ཆེན་ཡང་། ལན་འགར་འདས་ཀྱང་ཆད་པ་ཐོབ་མི་
 འགྱུར་། ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདའ་བྱེད་ན། རུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་
 འདབ་སྒྱུ་བཞིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདག་གིས་རིམ་ཁྱུང་ཁས་སྒྲངས་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་སློག་གི་བྱིར་ཡང་མི་བཏང་²བར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་
 སྐུམ་དུ་བསམ། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར། བསྐྱབ་
 བྱ་རྣམས་ཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱ། ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཁས་པས་བཙུན་པ་མ་བཙུན་
 ཞིང་། བཙུན་པས་མཁས་པ་མ་བཙུན་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་བསྐྱེད་ནས། རབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ནའང་སློང་
 པ་སྒྱུ་བསྐྱབ་མན་ཆད་ཅིང་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ནའང་སྒྲིས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལ་གོ་
 པ་ཆགས་པར་བྱས་ནས་དགེ་ཚུལ་ཡིན་ན་ཀླ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་བཙུ་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་སུམ་བརྒྱ་པ་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱ། དགེ་སློང་ཡིན་ན་
 དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དང་། མ་མཐའ་ཡང་བཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
 འབུམ་གྱི་ནང་གི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་ཅིང་ལ་བལྟ་བ་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་རྣམས་ཁོང་དུ་
 ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། ལྷོ་མ་པ་
 ཉི་ཤུ་པ་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཅ་ལྟར་སློབ་པོའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་བྱེད་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། མ་གྲུས་པ་ལྟར་བ་
 འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར། ལྷོན་པ་དང་དེས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་དང་།

¹ རྟེན་གཤམ་ འདུལ་བ། ཅ འདུལ་བ་རྣམས་འབྱེད། བམ་པོ་དང་། ཤོག་གངས་༢༡བ་༣ ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ན་ལ་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་
 ཆེན་ཡང་། བསྐྱུས་ན་ལན་འགར་ཆད་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་བསྐྱུས་ན། རུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་སྒྱུ་
 བཞིན།” ཞེས་སོ།

² བཏང་ ལས་རིམ་དེབ་གཞུགས།

བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སློང་བ་ནམས་ལ་
གྲུས་པར་བྱ། བག་མེད་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སློ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར། རང་རྒྱ་མཆོན་
དུ་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲིལ་ཡོད་པ་སྟེ། དན་ཤེས་
ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་བསྐྱེད་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། ཉོན་མོངས་མང་བ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་
སློ་ཡིན་པས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་
པ་དང་། གཏི་ཐུག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སོགས་བསྐྱོམས་ནས་ཉེས་
པས་ནམ་ཡང་མི་གོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་
བྱེད་ཀྱས་པར་སློ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བོའི་
སློ་མ་ལྟའི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་
སྤྲིག་སྐྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་
རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ།

གསུམ་པ་མཐུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་
སྤྱི་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་མཆོམས་སྤྱི་ཡང་སོ་སོ་ཐར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་
བྱ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་
སློང་བ་བཞད་ཟེན་རྟོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྤྱད་བཤུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་
རྒྱུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སློ་སྤྱད་ས་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་མོད་ཀྱང་།
རང་དོན་ཡོངས་སྤྱི་མ་རྫོགས་པས་གཞན་དོན་ཡང་ཉི་ཆེ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཅིང་། སྤར་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཐུག་

དགོས་པས་རབ་ཀྱི་གཅིག་ལ་རྗེ་ཅང་གཉིས་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་ཏེ། སར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། “འཇིག་རྟེན་དོན་སྦྱབ་ཚུལ་ལ་
 མཐུ་མེད་པའི།། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་སྤངས་བྱས་ཤིང་།། སྤུང་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྦྱང་
 རྗེའི་བསྟན་པ་ལ།། གཞན་པན་རོ་གཅིག་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག་།”¹ཅེས་དང་། བེལ་
 བྱམ་སྟོན་པོ་ལས། “རབ་ཀྱི་གཅིག་ལ་རྗེ་ཅང་གཉིས་མིན།། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་འཇུག་།”²ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སྦྱོར་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་བསྐྱབས་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་
 དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
 གས་གཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་མན་
 དག་བདུན་གྱི་སྟོ་ནས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེའི་
 སྟོ་ནས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་སྟོ་ནས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབས་ནས། མར་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་
 བར་སྟོམ་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས། སྟན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། སྟན་
 མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(སྟན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་སྦྱོར་དངོས་
 མཇུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི། སྦྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་སྒྲུ་མ་ལྟག་པའི་ལྟ།། སྤུང་དབང་རྩོ་

¹ རྗེ་བཀའ་དབྱེ་མ། ཁྱི་སྟོན་དཔོན་དཔའ་པོ། སར་བྱིན་བསྐྱུས་པ། ཤོག་གངས་ན་༣༤བལྟ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “འཇིག་རྟེན་དོན་སྦྱབ་ཚུལ་
 ལ་མཐུ་མེད་པའི།། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་སྤངས་བྱས་ཤིང་།། སྤུང་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྦྱང་རྗེས་བསྟན་པའི་ལམ།། གཞན་པན་རོ་གཅིག་རང་བཞིན་དེ་
 དག་འཇུག་།” ཞེས་སོ།།

² གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོ་འབྲེད་ལྟེ་མིག་དཔའ་བཙུན་གས། བེལ་བྱམ་སྟོན་པོ། ཤོ་ཏོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༡ ཤོག་གངས་༡༡༡

ཐེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་ཡན་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདག་དང་
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་དང་
བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་དང་། མར་ཤེས་རིན་པོ་འཕྲོ་བཞུགས་སྟོང་ཐེ་བྱང་རྩལ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྟེ་བར་སྒྲ་མ་སྟེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་སྟེས་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་
བཅས་པའི་རྒྱུན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་
པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་བར་དུ་ཡང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་སྟེ་བ་དང་། མར་
ཤེས་རིན་པོ་འཕྲོ་བཞུགས་སྟོང་ཐེ་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་
ཞིང་རྒྱས། བྱུང་བར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
སེམས་སྟོམས་པ་སྟེ་བ་དང་། མར་ཤེས་རིན་པོ་འཕྲོ་བཞུགས་སྟོང་ཐེ་བྱང་རྩལ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟེས་
པར་བསམ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་སྟོམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་
ན་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཐེ་སྟེ་ཡང་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཐེ་སྟོགས་ཆ་ཅན་ལས་མི་སྟེ་ཞིང་།
སྟོགས་ཆ་ཅན་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཐེ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཐེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཐེ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཏང་སྟོམས་ས་གཞི་བྱམས་པའི་རྩལ་བརྒྱན་ཞིང་།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འདྲ། དེས་ན་སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
 འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བན་གཞོན་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཞིག་མདུན་
 ཏུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས། འདིའི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་
 པས་རེས་འགའ་ནི་ཉེ་བར་བརྩུང་ནས་པན་འདོགས། རེས་འགའ་ནི་རིང་བར་བརྩུང་ནས་
 གཞོན་པ་སྤྱིལ་བའི་ཆ་གཉིས་མི་བྱ་བར་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྒྲོམས་
 པ་ཞིག་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་སྒྲ་མ་ལྷ་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་
 དང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རི་ཁྲོད་ལྷ་བྱར་ཡིན་ན། རོག་མར་རང་གི་བྲིམ་མཆོས་གཡས་པ་
 ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་སྒྲོམས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་སྒྲོམས་པ་ན་རང་གི་བྲིམ་
 མཆོས་གཡོན་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཅིག་ཅར་ཏུ་དམིགས་
 ནས་སྒྲོམ། དེ་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ། དེ་ལ་སེམས་སྒྲོམས་པ་ན་ཡིད་
 ཏུ་འོང་རེས་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་བྱ་མོ་སྒྲ་བ་
 མཆོག་གིས་ཞུས་པ་ལས། “བདག་གིས་སྔོན་ཆད་བྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསད།། བདག་
 གྲང་བྱེད་གྱིས་སྔོན་ཆད་གཤགས་ཤིང་གཏུབས།། ཀུན་གྲང་པན་ཚུན་དག་དང་གསོད་པ་
 ཡིན།། བྱེད་ཅག་རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སེམས་གྲང་སྤྱོད།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་
 སེམས་མ་སྒྲོམས་པ་ནི་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་འདུག །སྤར་ཡང་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལ་
 སྤེད་པས་ཀ་འཁོར་བར་སྤྱོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་གི་ཉེ་ཏུ་དང་གཉིན་དང་གཡོག་འཁོར་
 མཛའ་བཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་དོན་མཐུན་དང་འདྲ་
 བར་ཞིག་འགའ་ཞིག་གི་བར་ཏུ་པན་ཚུན་མཛའ་བ་ལྟར་བྱས་ནས། དེ་ནས་རིང་སོར་མི་
 རོགས་པར་སོ་སོར་འགྲེས་པར་འགྱུར་བས་གང་ལ་འང་ཆགས་ཞེན་མེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་

༡ རྟེན་གཤམ་ མདོ་སྟེ། ཅ་ བྱ་མོ་སྒྲ་མཆོག་གིས་ཞུས་པའི་མདོ། རོག་གྲངས་ ༥༣༧༤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འད་སྟེ། “སྔོན་ཆད་ཁོ་མོས་བྱེད་ཀུན་
 བསད་གྱུར་ཅིང་། ཁྲོད་གྱིས་ཁོ་མོའང་སྔན་ཆད་བསད་གྱུར་པས།། ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དག་སོ་གཤེད་ཡིན་ན།། བྱེད་ཅག་རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་
 སེམས་སྤྱོད་བྱེད།།” ཞེས་སོ།

འཇུག་ལས། “ཐམས་ཅད་བོད་ཏེ་འཆི་དགོས་པར། བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། མཛའ་
དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་བྱས། མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་
འགྱུར་ཞིང་། མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ག་བཞི་བ་ལས་ཀྱང་། “ཆེ་
འདིའི་པ་མ་བྱ་ཆ་དང་། གཉེན་འདུན་ཅ་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱན། གནས་འདུན་འགོན་པོ་
འཛོམས་པ་འདྲ། འབྲེལ་མེད་ཡུལ་ལ་གྱིས་ཤིག་ཨང་།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན། ཡིད་དུ་མི་འོང་ངེས་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་མདུན་དུ་གསལ་
བར་དམིགས་ནས་དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་སྟོམ་པར་བྱེད། དེ་ལ་སེམས་མ་སྟོམས་པ་
ནི་རང་གི་སྟོས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་མཐུན་པར་བཟུང་བས་ཞེ་སྤང་སྦྱེས་པ་ཡིན། འདི་ལ་
སེམས་མ་སྟོམས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེས་པའི་གནས་མེད། གཞན་ཡང་སྦྱོང་འཇུག་
ལས། “བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས།
‘ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་།’ ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད།”³ ཅེས་
དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། “གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲིས་པ་ཡིས། སྦྱིན་དང་བྲིམས་
བྱང་དགེ་བ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར། བསགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། མི་བཟོད་
ལས་གཞན་སྤྲིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་ཁོའི་ཉེས་
དམིགས་བསམས་ནས་ཞེ་སྤང་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲེལ་བྱ་
འབྲིང་གི་ངེས་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར། དག་

1 སྤྲེལ་སྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོང་འཇུག་ལེའུ་བཞི་བ་ལ། འོག་གངས་༥༣༤ ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐམས་ཅད་བོད་ཏེ་
ཆས་དགོས་པར། བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་བྱས། མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་
མེད་འགྱུར་ཞིང་། མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

2 གཞུང་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

3 སྤྲེལ་སྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོང་འཇུག་ལེའུ་བཞི་བ་ལ། འོག་གངས་༡༩བ་3 ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་བ་ཅུང་མི་
འདྲ་སྟེ། ‘ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་།’ ཞེས་སོ།

4 སྤྲེལ་སྟན། དབུ་མ། 2 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་ལ། སེམས་བསྦྱང་དང་སོ། འོག་གངས་303ན།

གཉེན་བར་མ་གང་ལའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་མཆིས་པས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་བར་
 གྱེད་སྟུང་དུ་ཞེ་སྤང་བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་པར་བསྒྱབ། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ན།
 མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་དང་། དག་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཆེས་ཡིད་
 དུ་མི་འོང་བ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་མཆུངས་ལ། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་ད་ལྟ་གཉེན་
 དུ་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དགའི་གཙོ་བོ་གྱེད་པ་ལ་གངས་
 གྱིས་མི་ཆོད། ད་ལྟ་དགར་བཟུང་བ་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་བྱས་ཏེ་
 བཅེ་བས་བསྐྱངས་པ་ལ་གངས་གྱིས་མི་ཆོད་པས། གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་བྱ། གང་ལ་ནི་
 སྤང་བར་བྱ། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱའོ། དེ་ལྟར་གྱེད་
 རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་
 པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེའི་ཚུལ་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་མཆུངས་ལ། རང་
 གི་ངོས་ནས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉེན་ཡིན་པས་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་
 བན་འདོགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བར་བཟུང་ནས་གནོད་པ་སྦྱིལ་བའི་ཆ་གཉིས་
 མི་བྱ་བར། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་བྱའོ། དེ་ལྟར་གྱེད་
 རུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་རྗེས་མར་ཞེས་ནས་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་
 ལྟར་བསམ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། “སྤྱི་བོ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྒྲོ་
 དག་ནི། རང་གི་རིགས་ལ་སྟོས་མེད་ཅན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངལ་དུ་སྤྱིས་མ་
 ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་སྤྲ་མ་སྤྲོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་

༡ སྤྱི་བོ་སྤྲོད། ཆོད་མ། ཅེ་དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༠༤བ༡

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན། ཞེས་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་རིག་ས་བཤམ་བཞེན་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པར་འགྲུབ།
 དེ་ལ་བཞེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཉམ་སྒྲུབ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།
 ཁྱིེ་བ་ལྟག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་རིམ་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས་ལས། “མར་
 ཞེས་སྟོམ་ཚུལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན།། ཞེས་སོགས་རིག་པའི་ཐོག་
 མའི་མཐའ།། ཐུག་མེད་སྐྱབ་པའི་ལུང་རིག་ས་ཀྱི།། ཐབས་མཁས་འབྲུལ་གྱིས་སྟོམ་ཞེས་
 གསོལ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་གཉེན་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་རིམ་བུ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ལའང་ཐོག་མ་མེད་
 ཅིང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་སྟོགས་དང་ས་སྟོགས་འདྲིར་མ་སྐྱེས་བྱ་
 བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སྐྱེས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་འདྲིའི་ལུས་མ་ལྷངས་བྱ་
 བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ལྷངས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་འདྲིས་བདག་གི་མ་མ་
 བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་མི་
 ཡི་རྟེན་ལ་བདག་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། ད་
 དུང་ཡང་བྱེད་པར་འགྲུབ། དེས་ན་རིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མཉམ་སྒྲུབ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམ།
 འོ་ན་སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ནོ་
 སྟེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
 ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ལའང་གྲངས་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདག་གི་མ་ཅིས་ཀྱང་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམ། གལ་ཏེ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་པན་ཚུན་ངོ་མི་ཞེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། བདག་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ངོ་མི་ཞེས་པས་བདག་གི་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདྲིར་

1 བཤམ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ། 2 རིམ་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས། ཞིང་དཔེར། ཞོག་གྲངས་3བ3

ཡང་མ་བྱ་པའི་ཚུན་དོ་མི་ཤེས་པ་དུ་མ་འདུག་པས་སོ།། དེ་ཡང་དཔེར་ན་དག་སྤོང་མ་ཟུག་ལའི་
 མདོག་རང་གི་བྱ་དང་ཁྱོད་ལྷག་དུ་གྱུར་ཅིང་། བྱ་མོ་དང་ཆེན་ཆུན་དུ་གྱུར་ཀྱང་དོ་མི་ཤེས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པ་ཤི་བ་ཞིང་མ་ལ་འཆོག་། ཅེས་སོགས་བྲངས་པ་ལྟར་མི་
 ཞིག་གི་པ་ཤི་བ་ཉར་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཤི་ཁོ་རང་གིས་ཟ་ཞིང་། མ་ཤི་བ་སྤྱི་མོར་སྐྱེས་ནས་ཉ་
 རུས་ལ་འབྱེན། ཁོ་རང་ཆེ་སྟོན་མ་གསོད་མཁན་ཁོ་རང་གི་བྱར་སྐྱེས་ཀྱང་དོ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་
 བུའོ་སྟུང་དུ་བསམ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་སྒྲུབ་མའི་མ་ཡིན་ཀྱང་འདས་
 ཟེན་པས་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་སྟུང་ན། འོ་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དེ་ཡང་དེ་རིང་གི་དུས་
 སྤྱི་འདས་ཟེན་པས་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་མ་དང་དེ་རིང་གི་
 དུས་ཀྱི་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལའང་བྱད་པར་མེད། ཟེན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལའང་བྱད་པར་
 མེད། གཞན་ཡང་ལོ་སྔ་མ་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུས་གསོད་ལ་ཁད་ལ་སློག་བསྐྱབས་པ་
 དང་། ལོ་ཕྱི་མ་ལ་སློག་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ལོ་སྔ་ཕྱི་ཙམ་མ་གཏོགས་ཟིན་ཆེ་རྒྱུ་ལ་བྱད་
 པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཆེ་སྒྲུབ་མའི་མ་དང་ཆེ་འདིའི་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལའང་
 བྱད་པར་མེད། ཟེན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལའང་བྱད་པར་མེད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 བདག་གི་མ་ཅིས་ཀྱང་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ།

དེ་ལྟར་མར་ཤེས་ནས་ཟིན་བསམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲུབ་པ་སྟོན་བཞིན་པའི་ངང་
 བས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གི་མ་འདིས་ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཆེ་རབས་སློག་མ་མེད་
 པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱངས་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། བྱད་པར་ཆེ་འདིར་ཡང་
 དང་པོར་མངལ་དུ་བཅེ་བས་བསྐྱུངས། བཅས་པའི་ཆེ་འདྲམ་པའི་སྟོན་ལ་བཞག་། སོར་སོ་
 བཅུའི་ཆེ་ལ་གཡེངས། ཤེད་འོད་ལ་བཅར། བཅེ་བའི་འཇུག་གིས་བསྐྱུངས། དགའ་བའི་མིག་
 གིས་བསྟོས། ལྟོས་ཁས་ཕྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་ཕྱིས། མ་རང་སློག་ལ་བབ་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལས། བདག་ཅུང་ཟད་ན་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་བར་བྱས། དེའི་དུས་སྤྱི་

བྱའི་ནད་དེ་རང་ལ་སྔོ་བའི་ཐབས་ཡོད་ན། རང་ལ་ལེན་པ་ལ་ཆམ་ཆོམ་མེད་ཅིང་བྱ་ཤི་བ་
 ལས་རང་ཤི་བར་འདམ། སྤྱི་ག་སྤྱི་ག་གཏམ་ངན་རང་སྔོ་ག་གང་ལའང་མ་བལྟས་པར་ཤ་ཐང་
 ཐང་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཟས་ཞོར་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་བཅེ་བས་ཤོག། དེ་ཡང་བྱ་འཛོགས་པ་
 དང་། བྱ་མོ་རྫོང་བའམ་བྱ་ཆོས་བྱས་པའི་བཤད་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རང་གིས་སྤར་བ་མ་
 རུས་འཐུང་མ་རུས་གྱོན་མ་རུས་པ་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་གཏོང་རུས། མདོར་ན་མ་
 རང་གི་འཁྱེར་འཁོས་དང་བསྐྱུན་པའི་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་
 སྤྱི་ག་བསྐྱེལ་ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས་པས་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟམ་དུ་བསམ། འདི་དག་གི་
 སྐྱབས་སུ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་མི་
 སྐྱེ་ན་གནད་འཕྱགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འདི་དག་གཞི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཡུན་རིང་འགོར་
 བསམ་པ་མ་བྱས་པར་སྤྱིང་བ་ཐོན་ཐོན་གྱི་བར་དུ་སྒོམ་པ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་མའི་བྱིན་ལྟར་
 ལྟར་བྱ་བའི་ཆེ། ཆེ་འདིའི་པའི་སྤྱིང་དུ་སྒོམ་ནས་སྒོམ། དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ནས་ཁ་སྔོས་
 ནས་སྒོམ་པ་གལ་ཆེ། དེ་ནས་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་བར་མའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་ད་ལྟ་བདག་དང་འདི་གཉིས་གང་
 ཡང་འབྲེལ་མེད་འབྲེལ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། འདིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་མ་
 བྱས་པ་གངས་ལས་འདས་ཤིང་། མ་ནམ་བྱས་རེས་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་མས་རི་ལྟར་བྱིན་
 ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱངས་པས་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟམ་དུ་བསམ། དེ་ལ་
 སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་ན་དགའ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་མདུན་དུ་དགའི་རྣམ་པ་གསལ་
 བར་དམིགས་ནས་ད་ལྟ་འདི་དགར་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་གངས་ལས་འདས་ཤིང་མ་ནམ་བྱས་རེས་ཀྱིས་པན་པ་དང་
 བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱི་ག་བསྐྱེལ་ཆད་མེད་པ་ལས་བསྐྱབས། བྱིན་
 པར་བདག་གི་འདི་མེད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྔོད་མི་ཚུགས་པ་དང་། འདིས་ཀྱང་བདག་མེད་ན་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྡོད་མི་ཚུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་གཙུགས་པ་གངས་ལས་འདས་པ་བྱས། ད་
ལྟ་གནས་སྐབས་འདི་ལྟར་གྱུར་པ་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདུག །གཞན་དུ་
ན་ཟིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་ལག་སྟག་ཡིན་སྟམ་དུ་བསམ། དེ་ལ་སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟིན་བསམ་མོ།

དེ་ལྟར་ཟིན་བསམས་ནས་ཟིན་གཞོ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཟིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་ཚམས་ཉོན་མོངས་
པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་དགྲུགས་ནས་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པར་སྟོ། མངོན་མཐོ་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟོ་བའི་མིག་དང་ནི་བྲལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མོང་ཁྲིད་ནི་
མེད། ལྟ་ཅིག་རེ་རེར་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེན་བཅས་པས་ནི་དེག་འཆལ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་
ཁྱད་པར་ངན་འགྲོ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་གཡང་ཁ་འགྱིམ་པ་འདི་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་
ན་ཁྲིལ་ཤིན་དུ་ཆུང་བས་བདག་གིས་ཟིན་ལན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ནས་
ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བྱམས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རང་གི་མ་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་གང་གཙགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་འདི་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཡང་མི་
འདུག། ད་ལྟ་བདེ་བར་རྫོམས་པ་འདི་དག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བར་འདུག །
བདེ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་འབད་འབད་དུང་དུང་བྱས་ཀྱང་སྤྱི་མར་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
རྒྱ་བྱེད། ཆོ་འདིར་ཡང་ངལ་ཞིང་དུབ་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཡང་དག་
པའི་བདེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་འདུག །དེས་ན་འདི་ཉིད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་
ན་ཅི་མ་རུང་། བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་
དང་ལྡན་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་

གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱེ་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འདྲ་བེད་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱུན་བབས་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་ན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་རྣམས་དང་།
 བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། དག་རྣམས་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བར་སྤར་བཞིན་སྒྲོམ། བྱམས་པ་བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་ནི། ཆེ་འདི་ལ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་
 ཅམ་ལ་བྱམས་པ་བསྒྲོམས་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར།
 སྤྱིང་གཉིས་ལ་སྐྱེ་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར།
 གསུམ་ལ་སྐྱེ་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་དཔུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། སྤྱིང་བཞི་
 ལ་སྐྱེ་ན་དེ་ལ་དབང་བའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། རྟོང་གསུམ་
 ལ་སྐྱེ་ན་ལྟའི་དབང་པོ་ཆངས་པར་འགྱུར། རྟོང་ཆུང་བུ་དང་རྟོང་གཉིས་པ་བར་མ་ལ་སྐྱེ་ན།
 དེ་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་འགྱུར། རྣམ་མཁའི་མཐས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེ་ན་དེའི་
 འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མིན་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་གསུང། སྤྱིར་ལས་བདག་
 གིར་བུ་བ་ཡིན་ཀྱང་བྱམས་པའི་མཐུ་སྒྲ་ལྟ་ག་ཡིན་པས་རྣལ་མར་སྦྱེས་ན་གཞན་ལ་པན་
 རུས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུང། དེས་ན་ཆོག་ཅམ་ལས་
 མ་སྦྱེས་ཀྱང་རང་གི་བསྐྱུང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདུད་
 བྱེ་བ་དུང་ཕྱར་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བཀུལ་བ་ཡིན་པས། སྐྱེས་སྤར་བའི་ཞལ་ནས་
 སྐྱུག་བུམ་པ་ལ། རན་ལྟར་ན་པ་རོལ་པོ་འཛུལ་པའི་ཐབས་ལ་བྱམས་པ་ཅམ་མེད་པ་
 ཡིན་གསུང་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱམས་པ་བྱ་བ་ནི་མིང་ཐོས་པ་རང་གིས་སྤྱིང་སང་སང་འདུག་པ་
 ཡིན་གསུང། འདིའི་པན་ཡོན་ནི། “ཞིང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམས་སྟེད་དུ། མཆོད་པ་
 རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་ཀྱིས། སྦྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པའི། བསོད་
 རྣམས་དག་ལ་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཤོད།”¹ ཅས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། “ཡིད་

¹ རྟེན་བཞུགས། དབུ་མ། ཞི་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱུང་བ་ཀྱུན་བཀུས། ཞོག་གྲངས་ ༡༨༡༧ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྱིགས་
 པའི་ཞིང་དག་ན། མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་ཀྱིས། སྦྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་

བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། དུག་དང་མཆོན་གྱིས་མི་ཚུགས་དང་། འབད་བ་མེད་པར་དོན་
 ཐོབ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྔ་དང་། གཤམ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་གྲང་། ཆངས་
 པའི་འཛིག་ཉེན་སྦྱེ་བར་འགྱུར།” ཞེས་དང་། “རྫིའུ་ཆོས་སྤུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག ཉིན་རེར་དུས་
 གསུམ་གྱིན་པ་བས། བྱམས་པ་ཡུན་ཙམ་ཐང་གཅིག་གིས། བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་
 མི་པོད།”² ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ནས་སྤྱིང་རྩེ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་ཁླ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་
 བསམ་སྟེ། ཐོག་མར་བཤམ་པས་གསོད་བཞིན་པའི་ཕྱག་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་
 འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེའི་ཚུལ་ནི། མདུན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་
 བར་དམིགས་ནས། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་བཅིངས། བྲང་གི་བགས་པ་ནི་གཤམ་གསལ། བཤམ་
 པའི་ལག་པ་ཁོང་པར་བཅུག་པས་སྒོག་ལ་བབ་པ་ནི་མདོན་སྤུམ་དུ་ཤེས། མིག་བཤམ་པའི་
 གདོང་ལ་རིག་རིག་ཏུ་བལྟ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས། དེས་ན་
 འདི་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་ཁླ་མ་ལྟས་ཀྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱིང་བ་ཐོན་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དགོར་
 ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཚུལ་འཆལ་དང་། ཆོས་སྤྱིང་མཁན་དང་ལོག་ལྟ་ཅན་
 དང་། སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་ཞིང་སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བ་སྤྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱེན་སྦྱེན་པོར་

དང་ཆར་མི་པོད།” ཞེས་སོ།

༡ རྩེ་བསྐྱེད། རྩེས་རབས། གཤམ་ཏེ་གྲོལ་སྤྱུག་ལ། རིན་ཆེན་ཐང་ག། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༥བཟུང་ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡིད་
 བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གཤོད་ཐེད་དང་། འབད་བ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་སྦྱེ་འགྱུར་ཏེ། གཤམ་
 ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་གྲང་། བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་པོ།” ཞེས་སོ།

༢ རྩེ་བསྐྱེད། རྩེས་རབས། གཤམ་ཏེ་གྲོལ་སྤྱུག་ལ། རིན་ཆེན་ཐང་ག། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་༡༡༥བཟུང་ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འདྲ་སྟེ། “རྫིའུ་
 ཆོས་སྤུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག ཉིན་རེར་དུས་གསུམ་གྱིན་པ་བས། བྱམས་པ་ཡུན་ཙམ་ཐང་གཅིག་གི། བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་པོད།” ཅེས་སོ།

བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེའི་ཚུལ་ནི། མདུན་དུ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་
གསལ་བར་དམིགས་ནས། ད་ལྟ་འདི་དག་གི་བྱེད་སྒྲིལ་འདི་འབྲུག་ཆེ་འདིར་ཡང་བདེ་བ་
ནི་མི་འདུག །ཞི་མ་ཐག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ནི་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་ནི་ཡུན་རིང་
ལ་བྲགས་ཐག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པར་འདུག །དེས་ན་འདི་དག་
སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐལ་དང་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་བླ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་
ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་སྐྱེས་པ་ན་མ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་རྣམས་མདུན་དུ་གསལ་
བར་དམིགས་ནས། འདི་དག་ཆེ་འདིའི་འབད་འབད་དུང་དུང་གིས་དག་གཉེན་གྱི་སོ་ཆོས་བྱེད་
བྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གཉེས་གྱིས་གདུངས་
ནས་བདེ་བའི་སྒོ་རུང་བད་ཀྱང་མི་འདུག །ཆེ་འདིར་ཡང་བྱ་བ་ངན་པས་བྲེལ་ནས་དག་
བའི་སྒོ་མ་སྐྱེས་པས་ཞི་མ་ཐག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད། དེར་སྐྱེས་ན་ནི་
ཡུན་རིང་ལ་བྲགས་ཐག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱོད་དགོས་པ་འདུག །དེས་ན་འདི་
དག་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐལ་
དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་
གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་བླ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་།
དག་རྣམས་དང་། མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་སྤར་བཞིན་སྒྲོམ།

དེ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན། སྤྱག་བསམ་སྒྲོམ་
ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་བླ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་
མནར་ཞིང་བདེ་བས་ཤོངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་

དང་བཅས་བཞེག་བདག་གིས་བྱའོ། བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ཕྱད་བཞེག་བདག་གིས་
 བྱའོ། བྱད་པར་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 བ་སྤངས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་
 ཐོབ་བཞེག་བདག་གིས་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྤྲོ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བཅུ་དྲུ་
 གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྤྲོ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་
 བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ནི་
 སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་
 ཀྱས་པ་མི་འདུག །དེར་མ་ཐད་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཀྱི་
 དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཀྱས་པ་སྤྲོ་ལ་ཡོད་ན། ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་སྤྱི་ཡོན་ཏན་མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་
 སྤྱོད་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཅོལ་མེད་པར་ཡན་ལག་བྱུག་ཅུ་དང་ལྟན་པའི་གསུང་
 དབྱངས་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་
 ཀྱས་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་རིམ་ལྟར་དང་རིམ་ལྟར་པ་ཐམས་ཅན་མདོན་སྤྲོས་དུ་
 གཟིགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འདུག་པས་གདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདའ་བ་འཕྲིན་
 ལས་འབད་མེད་ལྟན་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་སྤྱོད་པས་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་ཅམ་སྤྱོད་པས་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་ལ་
 སོགས་པ་མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན། སྟོན་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་
 དང་བཅས་བཞེག་བདག་གིས་བྱའོ། དེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་

ཀའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་
 པ་འདྲག་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་ཕྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྐྱེ་ལས་སྐྱེ་གཉིས་པ་
 ཞིག་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་སེང་གེ་ཆེན་
 པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྱང་ཁར་སྤྱ་ཆོགས་པད་
 རྒྱ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཤུ་གུ་བྱུ་བ་སྐྱེ་མདོག་གསེར་བཙོ་
 མ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནས། དོ་རྩེ་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཀྲུགས་པར་གྱུར་པར་མོས་ནས་སྤར་འཕེན་
 པ་བཏང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱུང་སྟུམ་
 པའི་དགའ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བུགས་ཅན་བསྐྱོམ་སྟེ། འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཡོད་གསུང་། རང་བྱུ་བ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་བསེལ་བའི་
 རང་བཞིན་ཅན་ཆུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དཔག་དུ་མེད་པ་འཛོམས། ཆ་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 དང་གནས་རྣམས་ལ་ཕོག་པས་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཞི། གནས་རྣམས་ཀྱང་དག་
 པའི་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་དང་། འོད་ཟེར་མེད་དེ་མའི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་དཔག་
 དུ་མེད་པ་འཛོམས། གྲང་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་གནས་རྣམས་ལ་ཕོག་པས་གྲང་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་སྟོན་གྱི་སྟོན་སྤྱངས། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་དུ་མེད་པ་འཛོམས། ཡི་དུགས་རྣམས་
 དང་དེའི་གནས་རྣམས་ལ་ཕོག་པས་བགྲེས་སྟོན། གྲང་འོ་ངལ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་དང་སེར་སྤྱ་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་སྤྱིབ་རྣམས་དང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་རྣམས་
 ཀྱང་སྤྱངས། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་དུ་མེད་པ་འཛོམས་ཏེ་མའི་འགོ་བ་རྣམས་དང་། ངམ་གྲོག་
 ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་རྣམས་ལ་ཕོག་པས། སྤྱི་ཀ་ན་འཆི་ཆོལ་འགོ་ལ་སོགས་པའི་

མིའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ལས་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་ཤིང་སྤྱད་རྣམས་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་སུ་གྱུར། ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་འཐབ་ཅོད་
ཞེ་སྤང་ཐག་དོག་རྣམས་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་གནས་འོག་ཏུ་ལྷུང་བ་དང་། ལྷ་བ་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱས་ན་རང་ཉིད་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཞིང་སྤྱོད་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡང་འགྱུར་གསུང་། མདོར་བསྟུས་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་ན་རང་སྤྱོད་བའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་རང་ནས་ལྷས་ལོངས་སྤྱོད་
དགེ་ཅ་དང་བཅས་པ་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
ཀྱི་བདེ་བ་བྱུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྷར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་བྱུན་མཆམས་
སུ་རི་ལྷ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱུན་མཆམས་སུ་ཡང་བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
ནི། སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་། མར་ཤེས་
འིན་འཛུགས་གསུམ་སྟོམ་པ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤར་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཀྱི་སྐྱབས་
སུ་བཞད་པ་ལྟར། དེ་དེ་ནས་ཡིད་ལ་སྤྱོད་བ་མ་ཐོན་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས། རང་དང་རང་གི་མཐའ་སྟོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་དམིགས་ནས་
བདག་གཞན་བཞེ་བའི་ཚུལ། ཞིབ་ལྟས། “གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། སྤྱད་དུ་བསྐྱེད་
པར་འདོད་པ་དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བཞེ་བ། གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ།”¹
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་དོན་ནི། བདག་གཞན་དང་གཞན་བདག་

¹ རྗེ་བསྟན་འཕེལ་དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞིབ་ལྟ། སྤྱོད་འཕེལ་ལེན་བརྒྱུད་ལ། རོག་གངས་༢༩ན

དུ་སློམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སློབ་དཔལ་ལ་བར་འདོར་བའི་སློབ་གཉིས་གོས་
བརྩེས་ནས། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སློབ་སྦྱང་པ་ཡིན་པས། རང་
གོ་སློབ་ལུལ་དུ་རང་གཞན་གཉིས་གང་གཅེས་པར་འཛིན་གང་ཡལ་བར་འདོར་སྟམ་དུ་
བརྟགས་པ་ན། རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སློབ་ངམ་ངམ་
ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱེ་ལ། དེའི་ཆེ་ནི་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རང་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་
ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་
པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་
དགོས་ཀྱི། གཞན་གྱིས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ན་རང་དགའ་བ་བཞིན་དུ། རང་གིས་ཀྱང་གཞན་
གཅེས་པར་བཟུང་ན་གཞན་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ།། གཞན་ཡང་རང་ཉིད་ཕུན་སྦྱུལ་
ཆོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ནས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་
གཅེས་པར་བཟུང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་སྤྱད་བསྐྱེད་སྦྱ་
ཆོགས་པ་སྤྱང་བར་འདུག །དེས་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། “འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། དེ་
ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་བདག་བདེ་
འདོད་ལས་བྱུང་། མང་དུ་བཤད་ལྟ་སྟོས་ཅི་དགོས། བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། ལུབ་
པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྩེ་བར་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཅིང་། འཁོར་བ་
ན་ཡང་བདེ་བ་མེད།”² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་འཁོར་བ་

¹ མ་དཔེར། བཟུངས་

² རྩོམ་སྟེན། དེ་ལྟར་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གངས་པ་༥༥ན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་
ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། མང་དུ་བཤད་ལྟ་
ཞིག་དགོས། བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། ལུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྩེ་བ་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཅིང་། འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད།” ཅེས་སོ།

དང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འདུག་པས་
 རང་གཅེས་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་ནམས་སྟོང་བར་བྱེད། གཞན་གཅེས་
 བར་འཛིན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འདུག་པས་གཞན་གཅེས་འཛིན་
 མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་སྐྱེད། སྐྱེས་ཅིན་ནམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་
 ལྷ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། མདོར་ན་སྐབ་པའི་དབང་པོས་
 རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་
 པས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེས་སྐྱ་
 བར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། དེ་ཡང་བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་ཁྱིམ་བདག་མཛད་པོའི་བྱ་མོར་གྱུར་པའི་ཆེ་རང་གི་མའི་མགོ་
 རྫོག་པས་བརྩེས་པའི་ནམ་སྟོན་གྱིས་ཉེ་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བར་སྐྱེབས་ནས་མགོ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ན། བདག་ལྟ་བུའི་མའི་མགོ་རྫོག་པས་བརྩེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་ང་ལ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་དགོངས་མ་ཐག་འཁོར་
 ལོ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་འཛིག་ཉེན་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་རང་དོན་
 གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་མངའ་འབངས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་
 བཀའ་ཆད་མར་བྱེད་ཅིང་། ལྷོ་གཞུ་བོར་གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་པ་བརྫོད་ཅིང་རྩེས་
 སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད། རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནམས་ལ་སྟོག་ནས་ཞེ་ཞེལ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན། དེས་ན་རང་གཅེས་འཛིན་ཁོང་ན་གནས་ཕྱིན་ཆད་གཞན་གཅེས་འཛིན་གསར་དུ་མི་
 སྐྱེ་ཞིང་། སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱན་འབྱུང་མི་སྐབ་པར་འདུག་པས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་
 ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྟོ་མི་སྐྱེད་པར་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་
 གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་སྦྱངས། བདག་གི་
 བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་བས་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་

བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ།། དེ་ཡང་ད་ལྟ་
ནི་བདག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་མི་འདུག །རྒྱས་པ་སྤྱི་ལ་ཡོད་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་
རྒྱས་པར་སྐྱེས་ལྷན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྲོས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་
པར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(སྤྲོས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱ་བ་)ནི། ལམ་རིམ་དུ་སློན་འདུག་རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱང་། ཞི་བ་ལྟའི་
ལུགས་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་ན་འདུག་པ་བདེ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤྲོས་འགྲོའི་རིམ་པ་སྤྱི་
དང་བྱེད་པར་དུ་བཞེས་གཉིན་བསྟན་ཚུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་
གཞིའི་དམིགས་པ་རྒྱད་དང་འབྲེས་ངེས་པར་བསྐྱུངས་པའི་འོག་དུ། སྤྱི་བོར་སྐྱེས་ལྷ་སྤྲོས་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲུལ་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ངེ་
སྟེད་བྱང་ཆུབ་སྟེང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤྲོས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བཟུང་ནས་སྤྲོད་པ་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་ནམས་ལ་སྟོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྤྲོས་པའི་སེམས་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ་སྤྲོས་དུ་བསམས་
ནས། སྐྱེས་ཕྱབ་པའི་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་སྤྲོས་པར་མོས་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཀྱན།། བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ།། ཇི་ལྟར་སྤྲོས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་
ཀྱིས།། བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ།། དེ་དག་
རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།། བདག་ཀྱང་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་
བགྱི་ཞིང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ།། ཇི་མ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི།།

ཞེས་ལན་གསུམ་བཅོད་པས་གསུམ་བཅོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱེད། དེ་ནས། དེང་དུས་བདག་ཆེ་འབྲས་བྱ་ཡོད།། མི་ཡི་སྲིད་
པ་ལེགས་པར་ཐོབ།། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས།། སངས་རྒྱས་སྤྲས་སུ་ད་ལྟར་
ཏོ།། ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་།། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བཅུམས་ཏེ།། སྒྲོན་མེད་
བཅུན་པའི་རིགས་འདི་ལ།། རྟོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ།། ཞེས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བའི་ཆུལ་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱར་དུ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བསམས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱེད་སྒྲིད་ཅི་འདྲ་ན་ཡང་། བདག་གི་
ངོས་ནས་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་སྒྲོས་མི་སྒྲོང་། སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་
མཆོག་ལ་མཆོད་པ་སོགས་ཆོགས་གཉིས་བསག་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ།། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱང་བའི་བསྐྱང་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་
གཏུག་རྒྱུ་ཅན་གྱིས་སྐྱགས་བལྟས་ཀྱང་སྐྱགས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་
གཞན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་རིག་སྤྲགས་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་དེས་
སྐྱར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་དེ་ཡོད་པའི་ས་སྤྲོགས་སུ་ནད་ཡམས་དང་ཕྱ་གེ་སོགས་མི་
འབྱུང་ཞིང་བྱང་ཡང་སྐྱར་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་དེ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིད་འཇུག་ལས། “བྱང་ཆུབ་
སེམས་སྐྱེས་ཀྱང་ན་སྐད་ཅིག་གིས།”¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

༡ རྟེན་བསྐྱན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྷ། སྒྲིད་འཇུག་ལེའུ་དང་སོ། སོག་གངས་མནལ་

ལྷ་མ་སོགས་ལ་ཀྱ་རེ་དང་བཞད་གད་གྱི་ཕྱིར་རྩོམ་གྱིས་དབུ་བསྐྱོར་བ་དང་། གཞན་དགེ་
བ་བྱེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཞེ་སྤང་
གིས་མི་སྟོན་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷག་བསམ་མིན་པས་གཡོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྟེ། རྟག་པོའི་ཆོས་
བཞི་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་པའི་རྒྱ་རྣམས་སྤོང་བ་དང་། དཀར་
པོའི་ཆོས་བཞི་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ།། མདོར་ན་ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བྲུག་གི་ཉེས་པས་ནམ་ཡང་
མ་གོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་སྟོག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་རི་སྤྱོད་
བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོ་ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བསྐྱུང་བྱས་པར་ལྷ་མ་
ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་
གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། བྱང་པར་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
ལོ།། དང་པོ་(ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་
དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྤྱོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྤྱོར་བ་ནི། རྒྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་ལྷ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། ཐུབ་དབང་
རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ནས་
བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་
པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་བྱས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། རང་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པ་པར་བྱིན་བྲུག་གི་ཉམས་ལེན་
དང་། གཞན་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱུང་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གཉིས། དང་པོ་(རང་རྒྱུད་སློན་པར་

གྱེད་པ་པར་བྱེད་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
 རྟེན། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་རྟེན་བཀྱར་དང་
 གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམ་པའི་
 ཆོས་ཅི་རུས་སུ་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཆོས་འཆད་པ་པོར་བསྐྱོས་
 བ་མ་ཡིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆེག་དང་དོན་འདྲི་བའི་ཆེ་བསམ་པ་བཟང་
 བོས་ཆེག་སྟོབ་པ་དང་། དོན་ཀྱི་གོ་བ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་སྟོན་པ་དང་། ས་རོལ་པོ་སྟོད་རུང་
 དུ་ཤེས་པའི་ཆེ་འབེལ་གཏམ་སྐྱེད་མའི་ཚུལ་གྱིས་ས་རོལ་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཤེས་རབ་རི་ཅམ་བསྦྱེད་པ་ཅམ་གྱིས། སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་
 ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་དེ་སྦྱེད་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་སྐྱེ་
 སྐྱེ་བ་གྱིས། “འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བྱ་ཡི། ཐོས་
 བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཚུལ་གྲིམས་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཡོ་སྐྱེ་ཐོལ་ཐོག་སྒྲ་ཆོགས་
 ཀྱིས་ཁོངས་སྟོད་བསྐྱབས་ནས་སྦྱོན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་
 ཐར་ལས། “ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱོན་པ་
 བྱ་བར་མ་གནང་ངོ་།”² ཞེས་དང་། ཞ་ར་བའི་ཞལ་ནས། “ང་ནི་བྲིད་ལ་གཏོང་བའི་
 བན་ཡོན་མི་བརྗོད་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་རང་གི་ཚུལ་གྲིམས་སོགས་ལ་མི་གཞོད་པར་ཚུལ་
 མེད་དུ་བྱུང་ན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ། ངན་སྟོང་ལ་སྦྱོན་པ། གྲོགས་ཆོས་ལྡན་རྣམས་ལ་

1 རྟེན་བལྟན། སྤྱིས་རབས། གཤེགས་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེན་དང་སོ། ཤོག་གངས་༡༠༨ན་༧

2 རྟེན་བལྟ། མདོ་སྟེ། 3 སོ་ཐར་གྱི་མདོ། ཤོག་གངས་༤༧ན་ ལས་བྱུང་བ་རུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་
 ཟང་ཟེང་གི་སྦྱོན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་ངོ་།” ཞེས་སོ།

3 བཀའ་གནངས་པའི་གསུང་ཐོལ་བྱ་དང་དཔེ་ཆོགས་བཅས་ལ་རོལ་ཅམ་ཞིབ་འཇུག་ལྷུས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་གནང་གལ་ཆེ།

ཟང་ཟིང་གིས་པན་བཏགས་ན། རང་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་རྣམས་སུ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་
ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ཆེགས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཚུལ་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་དགག་དགོས་ཀྱི་གནད་ཤེས་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ།།

མི་འཛིགས་པའི་སྤྱིན་པ་ནི། ཀླུ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་མིའི་འཛིགས་པ་
དང་། སྟག་དང་། སེང་གོ་དང་། དུག་སྐྱུལ་དང་། བྱ་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་
པ་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། མེ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བའི་གནོད་པ་ལས་སྐྱོབ་པ། དེ་ཡང་ཐ་
ན་གྲོག་སྐྱར་ལ་སོགས་ཚུས་སྤྱིར་བ་དེ་ལས་འདོན་པ་དང་། འབྲུ་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ཉི་མ་དང་
མེས་འཆིག་པར་ཚུལ་པ་ན་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པ་རྣམས་
དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པ་ནི། དབྱུལ་ཁིང་པོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལན་དང་རྣམ་
པར་སྤྱིན་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སེར་སྒྲ་སྤངས་ཏེ་རི་ལྷར་འོས་པའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་བར་བྱེད་
པ་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་བཏང་ན་རང་ཉིད་པོངས་པར་འགྱུར་བས་
སྤྱིན་མི་རུས་སོ་སྟམ་ན། ད་ལྟ་མ་སྤྱིན་ཀྱང་ལུས་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཚུའི་ལྷ་བ་
ལྷར་མི་རྟག་པས་ནམ་ཞིག་ན་ངེས་པར་འདོར་ནི་དགོས། འདོར་བ་མཉམ་པོ་ལ་ད་ལྟ་
སྤྱིན་པར་བཏང་ན་རང་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་རྣམས་སུ་རི་ལྷར་བཏང་བ་ཚུང་ཡང་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་
ཐོབ་པས་པོངས་ཤིང་དབྱུལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སྤྱིན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
“ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ཆབས་ཅིག་ལ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་།”¹ཅེས་
དང་། སྤྱིས་རབས་ལས། “སྤྱིན་པའི་ནོར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ལེན་པར་གསུངས།།”² ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྫོ་བོས། “འདི་བས་སྤྱི་མ་རིང་བས་སྤྱི་མའི་རྒྱགས་སྤྱིར་ནོར་རྣམས་

༡ རྟེན་བསྟན། དབྱུ་མ། ལ་ ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་ལེན་གསུམ་པ། འོག་གངས་མནའ་ལས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་
ཆབས་གཅིག་ལ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་།” ཅེས་སོ།།

༢ རྟེན་བསྟན། སྤྱིས་རབས། དུ་སྤྱོད་དཔོན་དབའཔོ། སྤྱིས་རབས། འོག་གངས་༡༡བེ།

གཏོང་དུ་སྒྲིམ།”¹ ཞེས་དང་། བ་དམ་བས། “ཕྱི་མའི་གནས་སུ་གྲོགས་པོ་པལ་ཆེར་ཐལ།།
 རྒྱ་གྲོགས་རྒྱགས་ཕྱེ་ཡོད་དམ་དེར་རི་བ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ། འབྲིང་འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་དེས་འབྱུང་། ཐ་མ་མཛོན་
 མཐོའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་སོངས་པར་འདོད་པའི་བསམ་བས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་
 སྤྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱད་དུ་ཡང་དག་
 བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་
 ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཟས་འདོད་པ་ལ་ཟས། གོས་འདོད་པ་
 ལ་གོས། རློམ་འདོད་པ་ལ་བརྟུང་བ། གནས་མལ་དང་བཞོན་པ་དང་། གཟིངས། ཟམ་
 བ། གསེར། དངུལ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བྱ་སོགས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་
 དེ་དང་དེར་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱུལ་ནས་སངས་³ བ་མེད་པར་གཏང་⁴ བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་
 བར་སྤྲ་མ་ལྟས་ཕྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་ནི་
 སྤྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། “སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
 བློ། དངོས་སུ་རྩས་གཞན་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་
 རིམ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའོ།”⁵ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྤྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས།

1 བསྐྱར་འབྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་རྫོ་བོའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་མི་གསལ། འོན་ཀྱང་བསྐྱར་འབྱུར་དུ་མ་འཁོད་པའི་རྫོའི་གསུང་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་དེ་
 དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཆ་ཚང་བྱེད་མ་ཐུབ།

2 བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། དེང་རིམ་རྒྱ་ཅ། འོག་གངས་༩༡༩། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གྲོགས་པོ་པལ་ཆེར་ཕྱེ་མའི་གནས་སུ་
 ཐལ།། རྒྱ་གྲོགས་རྒྱགས་བྱེད་ཡོད་དམ་རིང་བ།།” ཞེས་སོ།

3 མ་དཔེར། **འཕངས་**

4 **གཏོང་** ལམ་རིམ་དཔེ་གཟུགས།

5 རིམ་འཕེལ་བ་སྒོ་བཟང་གཟུགས་པའི་གསུང་འབུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་༡༩༠བཟེ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིན་
 པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། དངོས་སུ་རྩས་གཞན་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་རིམ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་
 ཡིན་ཏོ།” ཞེས་སོ།

མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་
འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མི་དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་
ལྟར་ཁས་སྐྱབས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་སྤངས་ནས་དགོ་བ་བརྩུ་
ལ་གནས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། “དག་
རྣམས་བསྐྱང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་མི་དགོ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་།
‘ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་སྐྱངས་ན། བྱང་སྤོང་གསུང་བའི་ལམ་ནི་འཐོབ་པར་
འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྤྱེས་པ་སྤྱེད། སྤྱེས་
པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་
དགོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྦྱར་ནས་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་
རྒྱུ་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས། མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་
འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགར་
ལངས་ཀྱང་ཁྲོ་བའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པར་གཞོད་ལན་དུ་པན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་
རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་
སྤྱོད་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། “གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་
དེ། གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། མི་ཡི་སྦྱག་བསྐྱལ་ཙམ་གྱིས་ནི། དཔུལ་བ་བྲལ་ན་
ཅིས་མ་ལེགས།”² ཞེས་དང་། “གཞན་ཡང་སྦྱག་བསྐྱལ་ཡོན་ཏན་ནི། སྤྱོད་པས་དེགས་པ་

1 རྩི་བཀའ། འདུལ་བ། 5 ལུང་རྣམ་འབྱེད། འོག་གངས་332བ2 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལས་ལམ་
གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་སྐྱངས་ནས། བྱང་སྤོང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར།’ ཞེས་སོ།

2 རྩི་བསྐྱན། དབུ་མ། ལ རྩི་བསྐྱན་ཞི་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བྱག་པ། འོག་གངས་332བ2 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གསལ་བྱེད་མི་ཞིག་ལག་

སེལ་བར་བྱེད།། འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱེ།། ‘སྤྱིག་ལ་འཛིན་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ།།’¹ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཟས་ཞོར་དང་གནས་མལ་སོགས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་དང་ན་ཚ་སོགས་མི་
འདོད་པའི་སྤྱིག་བསྐྱལ་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་ཆེ་སྤྱིག་བསྐྱལ་འདི་ལྟར་སྤྱིང་བ་སྤྱར་ལས་ངན་པ་
བསགས་པའི་འབྲས་བྱུ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ངན་མང་པོ་དག་འགོ་བས་མི་འདོད་
རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་། བྱེད་པར་ཆོས་ཕྱིར་སྤྱིག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་ལ་བཟོད་བསྐྱེད་²བསྐྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བས་སྤྱིག་བསྐྱལ་འདི་དག་བྱུང་བ་
དང་དུ་སྒྲངས་ཉེ་རང་གཞན་གྱི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱིག་བསྐྱལ་རྒྱན་གཅད་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང་སྒྲངས་དོར་གྱི་གནས་དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དང་། དད་པའི་ཡུལ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་དང་། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐོས་བསམ་
གྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་
རྣམས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱས་ནས། སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ཆུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་
སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་

བཅད་དེ།། གལ་ཉེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས།། གལ་ཉེ་མི་ཡི་སྤྱིག་བསྐྱལ་གྱིས།། དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས།།” ཞེས་སོ།།

¹ སྤྱི་བསྐྱེད། དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་བླ། སྤྱིད་འདུག་ལེན་དུག་པ། སོག་གངས་ཀྱི་ནང་། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྤྱི་
‘སྤྱིག་ལ་འཛིན་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ།།’ ཞེས་སོ།།

² མ་དཔེར། སྤྱིན་

འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་མཆན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་སངས་
 ཀླུ་གི་ཆོས་རེ་རེ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་
 རེ་རེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། བར་བསྐྱལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག །བསྐྱལ་ཆེན་སྟོང་
 སྟག་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ཞག་སྟུང་ཅུ་ལ་ལྷ་བ། དེ་འདྲའི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་
 ལ་ལོར་བྱས་པའི་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་འབྲུམ་སྟག་རེ་རེར་མནར་མེད་དུ་གནས་ནས་
 སངས་ཀླུ་གི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་དགོས་ནའང་བཙོན་པ་མི་འདོར་ཞིང་སྟོ་བ་བསྐྱེད། འོ་
 བ་བདག་གིས་ཡུན་དེ་ཙམ་དུ་གནས་པའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མི་རྒྱས་སོ་སྙམ་ན།
 རང་རེས་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་འབད་པ་ཆེན་སོས་སྟོ་སྦྱངས་ཤིང་། བདག་
 གཞན་བརྗེ་བའི་སྟོ་ལེགས་པར་འགྲོངས་པ་ན། རྒྱ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་པས་འབྲས་བྱ་
 ལུས་ལ་སྦྱག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་མཁས་
 པས་སེམས་ལ་སྦྱག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་། ལུས་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་
 ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཀྱང་ཞུམ་ཞིང་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
 “སྤྱིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་སྦྱག་བསྐྱལ་མེད།། མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་མེད།།”¹ ཅས་དང་།
 “བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ནས།། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བ་ལ།། ‘སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་
 སྦྱིད་ལུག་འགྱུར།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་
 བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་དུ་པན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་
 པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པས་བསྟོས་ན་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་
 སྦྱོང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་

1 རྟོ་བསྐྱེད། དན་མ། ལ་ཀླུ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བདུན་པ། ཞོག་གྲངས་373 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་སྦྱག་
 བསྐྱལ་མེད།། མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་མེད།།” ཅས་སོ།
 2 རྟོ་བསྐྱེད། དན་མ། ལ་ཀླུ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བདུན་པ། ཞོག་གྲངས་373 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་མ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 ‘སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འགྱུར།།’ ཞེས་སོ།

བརྒྱབས་པས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ནས་ཆོག་པ་གཉིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
 བས་སྦྱིད་ལུག་པར་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། “དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་
 བླུ་མས་གང་། གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཞུགས་ཅན་གྱིས་། གང་གྲུའི་བྱེ་མ་སྦྱིད་ཀྱི་ནི། འཛིག་ཏེན་
 ཁམས་སུ་ཤོང་མི་འགྱུར། དེ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། གཏན་ཆོག་ཀྱང་ནི་
 འདི་ལ་སྤང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ། བན་འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲ་ལོ།”¹ ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱུད་པར་
 བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་སྒྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྦྱོ་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་
 ནས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་ཏེན་དང་
 འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན། བྱིན་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
 དང་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསམ་གཏན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་འདིར་ལུས་
 སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཏེན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་བསམ་གཏན་ནམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་
 ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། སྦྱོ་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས།
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་གནས་ལུགས་རིག་པ་

¹ རྟེན་བསྐྱུན། སྦྱོས་རབས། གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུའ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་གཤམ་ལྷན་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་༡༢༥ནང་།

དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། གནས་ལྷ་རིག་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་
པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ནི། སྤྱི་ཐོར་སྒྲ་
མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་
དུ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། “སྟོན་མཚུངས་དེ་སྟོན་ལེན་འབྲུག་དང་།། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་
འབྲུག་རྣམས་ཀྱིས།། སྟན་པར་སྦྱ་དང་དོན་སྦྱོད་དང་།། དོན་མཐུན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན།།”¹ ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་དགོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བྱིན་པས་དེན་
འོག་ཏུ་བཅུག་ནས་འཁོར་དུ་བསྐྱས་ཏེ། ལོག་པར་སྦྱ་བ་རྣམས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཆར་
བཅད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་སྟན་པར་སྦྱ་བ་དང་། ཆོས་བསྟན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་དོན་སྦྱོད་པ་དང་། གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་
མཐུན་པ་སྟེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྟན་མཆོམས་
སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྟན་མཆོམས་སུ་ཡང་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་
སྦྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་
སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།།

1 རྟེན་བསྟན། སེམས་ཅན། བེ་འཕགས་པ་བྱམས་པ། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ལུང་བཅུ་བདུན་པ། སོག་གངས་པ་བཅུ་

གཉིས་པ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐབ་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བསྐབ་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)ལ་སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྒྱུར་བ་ནི། ཐོན་འགྲོའི་རིམ་པ་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་སྒྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་བ་སྒྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། “མོ་ལྷན་གང་དུ་བསྐབ་པའི་ཡུལ།” ལེགས་པར་རྟོག་དང་གནས་བཟང་དང་། ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྟ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བཟང་ཞིང་གྲོགས་བཟང་བའི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གནས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་སྒྱེ་བོ་མང་པོ་དང་འགྲོགས་འདིས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ལ་གནས་ནས་སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་བྱང་པོར་བསྐྱང་། ཀླང་བ་རྩོམ་ཞེས་སྒྱུ་ལ་ཀྱང་། ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཆུང་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་སོགས་ཞི་གནས་སྐབ་པའི་རྒྱ་ཆོགས་བསྟེན་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། ཞི་གནས་སྐབ་པའི་དམིགས་རྟོན་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཆོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤགས་ཀྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་སྒྲོན་བྱང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་ལྟའི་སྐྱུ་ལ་དམིགས་པ་ལེགས་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྒྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྒོམ་གྱི་བ་ཐག་ལྟ་བུའི་སྒྲེ་མོར་སྒྲ་ཆོགས་པད་རྒྱ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་བྱ་བ་པ་སྐྱུ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་སྒྱུ་ལ་གིས་བཞུགས་པ་རྒྱ་སྟན་གྱི་

¹ རྟེན་བསྟན། སེམས་ཅན། བེ་འཕགས་པ་བྱམས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙུ་བཞི་བ། ཤོག་གངས་༡༩བ། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱ་སྟན་ཆུང་མེ་འབྲས། མོ་ལྷན་གང་དུ་བསྐབ་པའི་ཡུལ།” ཞེས་སོ།

ཆད་ཅམ་སྒྲིལ་ནས་རང་གི་སྟེ་བའི་ཐད་ཀྱི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་བཤམ། ཡང་ན་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟ་ལས་སྒྲ་མ་ལྟ་གཉིས་པ་ཞིག་
 མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་སེང་གི་ཆེན་པོ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཁར་སྒྲ་ཆོགས་པད་ཆེ་
 ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་སྤྱི་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་
 ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་སྤྱིལ་གྱིས་གསེར་བཞུགས་པ་ནམ་མཁའི་འཇམ་ལོ་ལྟ་བུ་སྤྱང་ལ་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེའི་ཆེ་སེར་པོ་སྒྲོམ་འདོད་
 བ་ལ་དམར་པོ་སོགས་འཆར་བ་དང་། བཞུགས་པའི་ནམ་པ་སྒྲོམ་འདོད་པ་ལ་བཞེངས་
 པའི་ནམ་པ་འཆར་བ་དང་། གཅིག་སྒྲོམ་འདོད་པ་ལ་དུ་མ་འཆར་བ་སོགས་བྱུང་ན། དེ་
 དག་གི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་
 སྒྲོམ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་དྲུང་ས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གསལ་པོ་རང་མ་བྱུང་
 ཡང་། སྤྱི་འོད་སྤྱི་ཆ་བྱེད་ཅམ་གསལ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ། དེ་ཡང་ཐུན་
 འདི་ཅམ་གྱི་བར་ལ་བྱིང་གློད་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་བྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 སྒྲོང་སྒྲམ་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བཏང་ནས་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པ་
 དེ་ཉིད་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་མ་བརྟེན་པར་བྲན་ཅམ་བྲན་ཅམ་བྱས་ནས་སྒྲོ་དེའི་རྒྱན་སྒྲོང་བ་ནི་ལས་
 དང་པོ་བས་སེམས་གནས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་སྒྲ་
 ཅམ་ལ་སེམས་མ་ཐེན་ན་ཆོན་གང་ཅམ་དང་། དེ་ལ་སེམས་མ་ཐེན་ན་མཐུད་གང་ཅམ་ལ་
 སེམས་འཛིན། དེ་ཡང་རེ་ཤིག་དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་། ཞབས་གཉིས་དང་། སྤྱི་ལྟོ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྤྱི་ཆ་བྱེད་ཅམ་ཤར་བ་ལ་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན། དེ་
 ལ་སེམས་ཐེན་པ་ན་རེས་འགའ་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ནས་རིམ་གྱིས་མར་གསལ་བཏབ།
 རེས་འགའ་གདན་པད་ཆེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཡར་གསལ་བཏབ་སྟེ། སྒྲོ་གིམས་སྟོད་རན་

པར་བྱས་ནས་དམིགས་ཏེན་གསལ་སིང་ངེ་བར་ངེས་པའི་ངང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་
གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་པ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་ས་ར་ཏས། “འཇུར་བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་
ཉིད་ནི།། སློང་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཏ་ཅང་སློང་
བྲགས་པས་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་ཞུགས་པ་མི་རིག། བྱི་མ་འགའ་ཞིག་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྲན་པ་
ངར་ལྡན་དང་འཛོན་སྐྱངས་ལུགས་ཅན་བསྐྱེད་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏ་ཅང་བསྐྱེམས་
བྲགས་པས་གནས་ཆ་མི་ཆེད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མིས། “བཙོན་པ་བསྟེན་ན་
ཁོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་།། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུར།། འདི་ཡི་རིགས་པར་
མཉམ་འཇུག་ཆེད་དཀའ་ན།། འདི་ཡིས་སེམས་དགྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི།།”² ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་ཏེན་
ལས་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་ན་འཆར་སྤྲ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་བཟང་པོ་ཡོང་
ལ་རེ་བ་དང་། བྲན་པ་བྱུང་གིས་དོགས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས། སེམས་
ལ་བཙོས་བཟོ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་བྲན་པ་གསལ་སིང་ངེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལ་སེམས་
བཟུང་ནས་སེམས་དམིགས་ཏེན་ལ་གཏད་དོ་སྐྱུ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། བྲན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་
གཏོགས་ཡུལ་གཞན་གང་ལ་ཡང་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་བྲན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གསལ་
སིང་ངེ་འཛོག། ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཤར་ན་ཐད་ཐད་བཅད་ནས་སྤར་གྱི་དམིགས་
ཏེན་གྱི་སྟངས་དུ་བྲན་པ་གཅིག་ཐོག་ཏུ་གཅིག་བསྐྱེན་ནས་འཛོག་གི། “ཡང་ན་རལ་སྒྲོར་
མཁན་བཞེན་དུ།། རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཐད་ཐད་གཙོད།། བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆོ།།

1 རྟེན་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། མེ་དཔལ་ས་ར་ཏ། དོ་ཏ་མཛོད། ཤོག་གངས་23ནང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “འཇུར་བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་
འདི་ནི།། སློང་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།།” ཅེས་སོ།

2 རྟེན་བསྐྱེད། བསྐྱེད་ཆོགས། 1 སློབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མི། བཤགས་བསྐྱོད། ཤོག་གངས་304ནང་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙོན་པ་བསྟེན་ན་
ཁོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་།། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུར།། འདི་ཡི་རིགས་པ་འང་མཉམ་འཇུག་ཆེད་དཀའ་ན།། བདག་གི་སེམས་
དགྲུགས་པ་ནི་ཅི་ཆུང་བགྱི།།” ཞེས་སོ།

བླ་པ་མ་ཤོར་སྟོང་གིས་སྟོང།། ཅིས་གིས་བསྐྱེམས་ལ་སྟོང་གིས་སྟོང།། སེམས་ཀྱི་འཛིག་
ས་དེ་ན་གངལ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུ་ལས་དང་པོ་བས་
སེམས་གནས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་སྟོང་པ་
ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོ་སྟོང་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། “དང་པོའི་ལས་ཅན་
སེམས་གནས་པ།། ‘སྐྱབ་པའི་རྩད་བྱུང་ཐབས་མཁས་དང་།’ སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ངོ་སྟོང་ཚུལ།། ཡིན་
ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་སྟུ།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་
སྟོམ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལམ་རིམ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་། བླ་པེས་སྣ་རེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་
ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་རིམ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱང་གཙོ་བོ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་
ལས་། “ལྟ་སྟུ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་ཉེན་གཞན་མི་འཛིག་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཅམ་སྟོང་
བས་ཀྱང་། སེམས་ལུལ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་བླ་པ་ནས། དེ་ནས་
སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་ལ། མ་ཡེངས་པ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་
བླ་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་བླ་པའི་སྟོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་དེས་
ཀྱང་དེས་ཤེས་ཀྱི་ལུགས་ཐོན་པའི་བླ་པ་བསྟེན་ནོ།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་བླ་
པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། དམིགས་ཉེན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་སེམས་
དམིགས་ཉེན་དང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའམ་འབྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་
ལས་། “བླ་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་
པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་

1 བཤེན་ཆོས་བཟང་ཆོས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་འབུལ། ༥ བཤེན་ཆོས་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ། ཤིང་དཔལ་། འོག་གངས་3བ6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ཡང་ན་རལ་བསྟོར་མཁན་བཞིན་བྱ།།’ ཞེས་སོ།།

2 བཤེན་ཆོས་བཟང་ཆོས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་འབུལ། ༥ བཤེན་ཆོས་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ། ཤིང་དཔལ་། འོག་གངས་3བ3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་
རྒྱུ་གཉིས་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘བསྐྱབ་པའི་རྩད་བྱུང་ཐབས་མཁས་དང་།’ ཞེས་སོ།།

3 རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུལ། བ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ། གཙང་དཔལ་། འོག་གངས་7༥4ན༥

4 རྟེན་བསྟན། སེམས་ཅམ་། 2 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། འོག་གངས་༥4བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “བླ་པ་གང་
ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ།།” ཞེས་སོ།།

པར་དག་པ་ཞིག་སྒྲིམ་ན། “ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
འོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་འདིའི་ཉེས་པ་ལྷ་ནི། ལེ་ལོ་དང་། གདམས་ངག་བརྗེད་པ་
དང་། བྱིང་ཚྲོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་
ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། “ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས།། བརྗེད་དང་བྱིང་དང་
ཚྲོད་པ་དང་།། འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ།། འདི་དག་ཉེས་པ་ལྷར་འདོད་དོ།”² ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་
བཞི་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩོམ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྩོམ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
སོ།། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པའི་ཆེ་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་
འདུན་པ་སྟེ། འདུན་པ་ཡང་དམིགས་ཏེན་མ་བརྗེད་པ་གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་གིས། སེམས་
དམིགས་ཏེན་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་རིག་པ་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་
སྒྲིང་དེ་བ་དང་ལྡན་པའོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་བྱིང་ཚྲོད་གཉིས་
ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ཤེས་བཞིན་ཏེ། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་ཚྲོད་འབྱུང་མི་
འབྱུང་ལེགས་པར་བརྟགས་པས། སྒྲོ་རབ་ཀྱིས་བྱིང་ཚྲོད་འབྱུང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཤེས་ནས་
སྒྲོང་བྱས། འབྲིང་གིས་བྱུང་མ་ཐག་པ་དང་། ཐ་མས་ཀྱང་བྱིང་ཚྲོད་བྱུང་ནས་རིང་པོ་མ་
ལོན་པར་ཤེས་ནས་སྒྲོང་དགོས་སོ།། འོ་ན་སྐྱགས་པ་དང་བྱིང་ཚྲོད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ངེ་
ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དམིགས་ཏེན་མི་གསལ་བའི་ལུས་སེམས་ལྷུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྐྱགས་པ་
ཡིན་ལ། སྐྱགས་པ་ཡིན་ན་གཏི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པས་བྱུང་། སེམས་ལ་ལྷན་

9 རྩེ་བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་བྱམས་པ། དབྱས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༤ 333 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།

“ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ།” ཞེས་སོ།།

10 རྩེ་བསྟན། སེམས་ཙམ། བེ་སྒྲོབ་དཔོན་བྱམས་པ། དབྱས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེུ་བཞི་པ། འོག་གངས་༤ 336

པ་བབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་དམིགས་རྟེན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་ཡང་། དྲངས་ཆ་
དང་གསལ་ཆ་མེད་པའི་བླ་བའི་བྱ་གསུམ་ཞན་དུ་སོང་བ་ནི་བྱིང་བ་རགས་པ་དང་། དྲངས་
ཆ་དང་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རྟེན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་ངེ་བ་ལས་ཅུང་
ཟད་ཞན་དུ་སོང་བ་ནི་བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་དགོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་བླ་བ་དང་སྒྲུང་བའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་
བསྐྱེ་བའི་གདམས་ངག་རྣམས་བྱའོ།།

རྒྱུང་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་བསྐྱེ་བའི་གདམས་ངག་ནི། རང་གི་སྤྱེ་བའི་ཐད་དུ་
ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་ཅོག་སྒྲོང་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱུངས་ཀྱིས་ཐོན་ནས་ནམ་
མཁའ་སྒྲོང་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནམ་མཁའ་
སྒྲོ་འབྱེད་ཀྱི་དབྱིངས་རིག་བསྐྱེ་བ་དང་འབྲུག་གསུང་། སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་གཡོ་མེད་
དུ་མི་གནས་པར་ཅུང་ཟད་འཕྲོ་བ་ནི་ཁྱོད་པ་སྤྲོ་མོ་ཡིན། དེའི་གཉེན་པོར་བླ་བའི་སྤྱེན་
ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། བླ་བའི་སྤྱེན་ཀྱང་མི་གནས་པར་ཆགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་
འཕྲོ་བ་ནི་ཁྱོད་པ་རགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། བན་སོང་གསུམ་
དང་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེ་བ་སྒྲོམ་པ་དང་ཁྱོད་པ་བཅོན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་
ངག་རྣམས་བྱའོ།། ཁྱོད་པ་བཅོན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་ནི། དབུགས་ཕྱི་
ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཁྱུག་པ་རེ་ལ་དབུགས་རེར་བྱས་པའི་ལྷ་ཅམ་གྱི་བར་དུ་མ་ཡེངས་པར་སྒྲོམ།
དེ་ནས་བཅུ་ཅམ་དང་། བཅོ་ལྷ་ཅམ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅམ་དང་རིམ་གྱིས་རེ་རིང་དུ་བཏང་
ནས་མ་ཡེངས་པར་སྒྲོམ་པའོ།། ཡང་ན་སྤྱིང་རྒྱུང་དཀར་པོ་སྤྱུག་གཉིས་ནས་བྲངས་ཏེ་
མར་མནན། ཐུར་སེལ་སེར་པོ་བྱེན་དུ་བྲངས་ཏེ་སྤྱི་བར་ཁ་སྐྱོར་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་གསུང་། བྱིང་ཁྱོད་གཉིས་རྒྱུང་བའི་ཆེ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་
གཉེན་པོར་བྱིང་ཁྱོད་རྒྱུང་མ་ཐག་དུ་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤོང་། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་

རྟེན་ལ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེམས་པའི་རིག་པ་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཚོད་
 འགས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྟེན་དཀའ་ལ། ཆེར་མ་བསྐྱེམས་པར་ཅུང་ཟད་སྟོད་ན་གནས་ཆ་
 ཡོད་ཀྱང་བྱིང་འགས་ཆེ་བས་གསལ་ཆ་རྟེན་དཀའ་བས། དེས་ན་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་
 ཏེ་རིག་པ་འཕང་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྟོད་ན་ཚོད་པ་སྐྱེ་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་
 སྟོད། རིག་པ་འཕང་འདི་ཙམ་ཞིག་སྟོད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འདུག་སྟམ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་
 འཕང་བསྟོད་དེ་རན་པར་བྱས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་སུ་འཕྲོ་ཚོད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཏེ་
 གནས་ཆ་འཛོལ། གནས་ཆ་ནམ་བུ་དེས་ཀྱིས་བྱིང་ཐོན་བྱས་ནས་རིག་པ་ངར་དང་ལྡན་
 པའི་གསལ་ཆ་འདོན། དེ་གཉིས་དེས་མོས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱུངས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་
 མེད་འགྲུབ་ཀྱི་དེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ངར་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྲངས་
 པ་ཙམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱིང་ཚོད་སྤྱོད་ཡང་ཚོད་ནས་སེམས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འདུག་པའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་
 འདུ་མི་བྱེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་སྟོད་ནས་འཛིག་པའོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་
 པར་བསྐྱུངས་པས་སེམས་གནས་པ་དགྲ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་ནས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱངས་
 དང་བཅས་པའི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྐྱེན་
 མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེན་མཆམས་སུ་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་
 པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་འོ།

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྐྱེན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
 རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེན་མཆམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(སྐྱེན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་
 བ་)ལ། སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སྟོར་བ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞད་པ་དང་འབྲེལ། བྱེད་པར་དགོ་པའི་

བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་གདམས་ངག་ཉན་པ་
དང་། སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གདུང་ཤྲགས་བྲག་པོས་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་དང་། བསག་སྦྱང་ལ་འབད་པ་སོགས་གསུམ་སྒྲིལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་བ་རྟོགས་
པའི་སྒྲོན་འགོ་མེད་མི་རུང་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་
ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་)ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནད་
བཞིའི་སྒྲོན་པ་གཏན་ལ་པབ་ན་འཆར་སྤྲ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་རང་ཅག་རྣམས་གཉིད་
འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ་ང་ང་སྟམ་དུ་སྦྱིང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་
སྦྱིང་སྦྱིང་སྒྲོས་འཛིན་པ་ནི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་ཉེས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་
མ་བྱས་པ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་བྱེད་ཀྱིས་ཉེས་པ་འདི་དང་འདི་ལྷ་བྱ་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟོན་
བཅུགས་པ་ན། ངས་ཉེས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་མ་བྱས་པ་ལ་བསྟོན་འདི་འབྲ་འཇུགས་པ་ཞེས་ང་ང་
སྟམ་དུ་སྦྱིང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྦྱིང་སྦྱིང་འཆར་བའི་ཆེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངའི་འཛིན་
ཚུལ་གསལ་བར་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་སུ་ཤེས་པའི་ཆུལ་སྤྲ་མོ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་དེས་ང་གང་
དུ་བཟུང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བརྟག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་སྒྲོ་བྱི་མ་དེ་ཤྲགས་ཆེས་ན་སྒྲོ་སྤྲ་
མ་དེ་ཡལ་ནས་སྦྱང་སང་ཞིག་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མི་ཡོང་བས་ཤེས་པ་བྱིངས་ངའོ་སྟམ་
པའི་སྒྲོའི་ངོ་བོར་བྱེད་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པའི་ཆུལ་སྤྲ་མོ་ཞིག་གིས་བརྟག་དགོས་
སོ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཆེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་གང་དུ་བཟུང་བའི་གནས་ནི།
རང་གི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ལྷས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཅིང་སྤང་པོ་ལྷ་རེ་
རེ་བ་དང་ལྷས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་བའི་སྦྱང་དུ་འང་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤང་པོ་ལྷ་ཆོགས་ཅམ་

གཉིས་པ་བྲལ་པ་ངེས་པའི་གནད་ནི། ངོ་སྟམ་དུ་སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམ་སྒྲིང་སྒྲིང་
འཛིན་པའི་སློ་ངེས་བཟུང་བ་སྟར་གྱི་ར་དེ་རང་གི་སྤང་པོ་ལྷའི་སྟེང་ན་ཡོད་ན་རང་གི་སྤང་
པོ་ལྷ་དང་གཅིག་དུ་ཡོད་དམ་མ་དང་དུ་ཡོད། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་
ཚུལ་སྤང་སྟམ་པ་གཏན་མི་སྟོང་དེ། ཚེས་གང་དང་གང་ཡིན་གྲང་ཡང་ན་གཅིག་གི་རྣམ་
པར་ཡོད་དགོས་ཡང་ན་དུ་མའི་རྣམ་པར་ཡོད་དགོས། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ཡོད་ཚུལ་སྤང་སྟམ་པ་གཏན་མི་སྟོང་སྟམ་དུ་ཐག་གཅད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་སྤང་
 སོ་ལྟ་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་སྟུང་ན། འདྲུག་པ་ལས། “གལ་ཏེ་སྤང་སོ་བདག་ན་དེ་སྤྱིར་
 དེ། མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་
 གཅིག་ལ་སྤང་སོ་ལྟ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ང་ཡང་རྒྱད་ཟ་དད་པ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་
 ན་ང་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་སོ་ལྟ་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་
 བ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་སྟུང་དུ་བསམ།
 གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་སྤང་སོ་ལྟ་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། སྤང་སོ་ལྟ་སྤྱི་འདྲིག་
 གྲེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའི་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཚུགས་སྤུབ་ཏུ་གྲུབ་བའི་ང་དེ་ཡང་སྤྱི་འདྲིག་

ཉ རྩེ་བརྩུན། དུལ་མ། འ དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་ལགས་པ། དུལ་མ་འཇུག་པ། མེས་པ་བསྐྱེད་ལྷན་པ། ཞོག་ཁང་སྤ་༡༠༧༡ བས་ལྷན་བ་ལྷན་མི་འདྲེ།
“གལ་ནི་ལྷན་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་བར་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།

བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། “གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན།། སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྷ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོ་དེས་བཟུང་
བ་ལྟར་གྱི་ཚུགས་སྐྱབ་ཏུ་གྱུབ་པའི་ང་དེ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་
ང་དེའི་སྐྱད་ཅིག་ལྷ་སྐྱེ་ནམས་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་བཅ་ཐ་དད་དུ་གྱུབ། གཅིག་ཏུ་གྱུབ་ན། ཆེ་སྤ་
ཕྱིའི་ང་དང་ཆེ་འདྲིའི་ང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་གྱུབ་ན། སྐྱིར་ཐ་དད་ཅམ་ལ་
འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་
བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། “གང་དག་རང་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་སོ་སོ་བ།། དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།།”² ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཆེ་སྤ་ཕྱིའི་ང་དང་ཆེ་འདྲིའི་ང་གསུམ་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་
སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་ཅིང་། ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཟ་བ་སོགས་གྱི་ཉེས་
པ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྱུབ་པོ་སྙམ་དུ་
བསམ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་ན། བདེན་
པར་གྱུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ན། རང་མ་བདག་ཕུང་པོ་ལྷ་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཕུང་པོ་ལྷ་བདག་གི་ཉི་བར་སྤང་བུ་
མ་ཡིན་པ་སོགས་གྱི་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། “ཉི་བར་ལེན་པ་བདག་ཡིན་
ན།། ཁྱོད་གྱི་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདག་
ཕུང་གཉིས་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དེ་ཡང་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་

1 ལྷ་བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དབུ་མ་ཅ་བཤེས་རབ། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་ལ། འོག་གངས་༡༠བ།

2 ལྷ་བསྟན། དབུ་མ། འ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་ལ། དབུ་མ་འབྲེལ་ལ། མེམས་བསྐྱེད་དུག་ལ། འོག་གངས་303ན་ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
“གང་དག་རང་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ།། དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

3 ལྷ་བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དབུ་མ་ཅ་བཤེས་རབ། རབ་བྱེད་ཉིད་བདུན་ལ། འོག་གངས་14ན། ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉི་
བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན།། ཁྱོད་གྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

སྐྱེས་བུའི་ལག་པ་གཡས་གཡོ་བའི་ཆེ་གཡོན་གཡོ་བར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། གཡེ་ཏེ་
 གཡོ་ན་སྐྱེས་བུའི་ལག་པ་གཡས་གཡོ་བའི་ན་ཏུ་ལག་པ་གཡོན་མི་གཡོ་བར་མངོན་སུམ་
 གྱིས་བྱུང་བས་གཞོད་ལ། མི་གཡོ་ན་སྐྱེས་བུའི་ལྷས་དེ་ལ་གཡོ་མི་གཡོའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་
 བས་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། “ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་
 དག། གཡོ་བར་འགྱུར་བྱིར་འགལ་བ་ཅན། ‘ལྷས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་བྱིར།’ གཞན་ཏུ་
 ཐ་དད་བྱུང་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཆ་མེད་ཡོད་ན་དབྱས་
 རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་འོག་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་དབྱག་གིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་བསྐྱོར་
 བའི་ཆོ། དབྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་མོའི་ཤར་རྒྱལ་ལ་བལྟས་པའི་ངོས་དེས་རྒྱབ་རྒྱལ་ལ་བལྟས་སམ་
 མ་བལྟས། མ་བལྟས་ན་དབྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་དེ་ལ་ཤར་རྒྱལ་ལ་བལྟས་ལ་རྒྱབ་རྒྱལ་ལ་མ་
 བལྟས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། བལྟས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་
 དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་རྒྱལ་སྤྱོད་མོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བའི་གོང་བྱུང་རྒྱལ་
 སྤྱོད་ཅམ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རི་ར་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་བ་ལས། “དབྱག་གིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱོར་བ་ན། སྤྱོད་རབ་རྒྱལ་ཆ་
 དབྱག་ཏུ་འགྱུར། དབྱག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། གོང་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅམ་ཏུ་འགྱུར།”²
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕུང་པོ་
 ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་ཐ་དད་ཏུ་བྱུང་བོ་སྙམ་ན། ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་ཡང་

1 རྩེ་བལྟན། ཚད་མ། ཅེ་དབལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་༡༩༠བཤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་
 གསུམ་པ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘ལས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་བྱིར།’ ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བལྟན། མེས་ཅམ། ཤི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉི། ཉི་ཤུ་པ། འོག་གངས་3བ3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དབྱག་གིས་ཅིག་ཅར་སྐྱོར་བ་ན།
 སྤྱོད་རབ་རྒྱལ་ཆ་དབྱག་ཏུ་འགྱུར། དབྱག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། གོང་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅམ་ཏུ་འགྱུར།” ཞེས་སོ། གཞུང་དུ་སུམ་ཅུ་བ་ལས་ཞེས་གསལ་
 ཡང་དེར་མ་རྟེན་བས་ཉི་ཤུ་བ་ཁྱད་སྟངས་སུ་བཅོལ་ཡོད།

གཟུགས་ཕུང་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་འདི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལོ། ཞེས་ཟུར་
 དུ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཕུང་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་
 དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་དགོས་པ་ལ་བསྟན་རྒྱ་མི་འདུག་པས་དེ་ལྟར་
 བཟུང་བའི་ང་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པོ་སྟུང་དུ་བསམ། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་
 དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་
 སུ་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ང་དེ་བསྟན་རྒྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་དང་པོང་བྲ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་
 ཐ་དད་ཡིན་པས། རྟ་གཞན་ཞིག་ལ་ཕུད་པའི་ཤུལ་དུ་པོང་བྲ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། “བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། གཞན་དུ་འཐད་
 པ་ཉིད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། ‘བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད།’”¹
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་
 ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་མེད་པར་ངེས་པ་ན། ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱིང་
 རྟོན་དང་བྲལ་བར་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཤུགས་ཅུང་
 ཟད་ཆུང་དུ་སོང་བ་ན་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པར་བྱེད། རྩོམ་ཐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ངར་
 འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ང་ཇི་ལྟར་སྤར་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་དང་འབྲེན་པར་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་འབྲེན། དེ་ལྟར་དབྱེད་
 པ་བྱས་པའི་མཐར་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ལ་ངའོ་བདག་ཕུང་པོ་འི་སྟེང་ན་དོན་སྟེང་ནས་
 གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པས་ང་རིལ་པོ་མི་འདུག་སྟུང་པའི་སྒྲིག་དངངས་སྐྱེ་བ་ཞིག་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྒྲིག་དངངས་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་དབྱེད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོར་རྟེན་པ་ཞེས་

¹ གླེ་བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱབ། དབུ་མ་ཅ་པའེས་རབ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ། ཤོག་གངས་༡༩༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་རྟེན་
 ཕྱི་མ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ‘གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད།’ ཅེས་སོ།

བྱའོ།། དེའི་ཆེ་ངེས་ངོར་ང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྦྱང་ངེ་བ་དང་།
སྒྲུང་ངོར་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་བཀག་ཅམ་གྱི་སྦྱང་སང་ངེ་བའི་བྱུང་པར་གཉིས་ལྡན་དུ་
བྱས་ནས་ཆེ་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་བ་ནི་མཉམ་གཞག་ནས་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྦྱང་ཚུལ་ལོ།། རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ནམ་རེལ་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་མེད་གྱི་ངེས་ཤེས་ཤུགས་དག་པོ་དངས་པ་ལ་བཏེན་ནས་
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཤུགས་ཅད་སྦྱང་ཡང་བདེན་མེད་བརྟུན་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ནམ་རེལ་དུ་
འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྐྱོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། འདུས་བྱས་
རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྐྱོམ་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྐྱོམ་
ཚུལ་)ལ་བེམ་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(བེམ་པོ་)ནི། ལུས་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཤ་རུས་བརྗོད་པཅས་གྱི་ཡན་ལག་ལྔ་
ཆོགས་ཅམ་གྱི་ལུས་འདིའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་
གྱུ་བའི་ལུས་ཤིག་ཡོད་ན། ཤ་རུས་བརྗོད་པཅས་གྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོགས་ཅམ་གྱི་ལུས་
འདི་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུ་བ་བམ་ཐ་དད་དུ་གྱུ་བ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤ་རུས་བརྗོད་པཅས་གྱི་ཡན་
ལག་ལྔ་ཆོགས་ཅམ་གྱི་ལུས་འདི་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལས་གྱུ་བ་པ་ཡིན་པས་ནམ་ཤེས་འདུག་
པའི་གཞིར་སྒྱར་པའི་ཁྱུ་ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོགས་ཅམ་གྱི་ལུས་སུ་
འགྱུར་བ་དང་། ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྔ་ཆོགས་པའི་ལུས་
ལྟར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་གྱུ་བ་ན། མགོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་
དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་བསྟན་རྒྱུ་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ལུས་
གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟམ་དུ་ངེས་ཤེས་དངས་ནས་སྒྲུང་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་(ཤེས་པ་)ནི། དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཤིང་སྤྱི་ཤིང་གི་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པའི་སྤྱི་ཤིང་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟམ་དུ་སྤར་ལྟར་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་(ཐུན་མིན་འདུ་བྱེད་)ནི། དུས་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ལོའི་གདགས་གཞི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོའི་སྤྱི་ཤིང་སྤྱི་ཤིང་གི་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་ལོ་ཞིག་ཡོད་ན། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ་ཡང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལོ་དེ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་ལོ་གཅིག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ་ཡང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར། ཞེས་པ། གལ་ཏེ་རྒྱ་བ་ལོ་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་བས་ལོ་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར། ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལོ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་མི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ལོ་དེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྟམ་དུ་སྤར་ལྟར་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། ལོ་ན་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལོ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་མེད་ན་ལོ་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་རྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟོག་པ་དེ་

བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱིས། གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལོ་དེ་
 ཡོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཟླ་བ་བརྟུ་གཉིས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ངམ་ཐ་
 སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། ལོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་
 ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་དེ། དེ་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། “གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 མིང་ཅམ་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གཤམ་ཞིག་ཤིང་
 ཕྱིར་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་མེད།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། རྣམ་
 མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་སྒྲིགས་མཆམས་དབྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དང་
 བཅས་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་ཚུགས་སྐབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁའ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བམ་
 ཐ་དད་དུ་བྱུང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན། དེ་རྣམས་དང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་ཤིང་སྒྲིགས་ཀྱི་
 རྣམ་མཁའ་དང་བྱུང་སྒྲིགས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་
 སྒྲིགས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལས་ཆར་འབབ་ན་བྱུང་སྒྲིགས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆར་འབབ་
 པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན།
 རྣམ་མཁའི་ཆ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁའ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་
 རྒྱུ་དགོས་པ་ལ་བསྟན་རྒྱུ་མི་འདུག་པས། རང་དོས་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁའ་གཏན་ནས་
 མི་འདུག་སྟམ་དུ་དབྱེད་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་བྲངས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། མདོར་
 ན་ང་དང་ཕྱང་པོ་དང་རི་ར་བ་ཁང་གི་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་དོས་ནས་བྱུང་བ་རྟུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་

¹ རྗེ་བསྟན་འཕེལ་གྱི་སྐུ་འཕེལ་གྱི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་ལ། དེ་ཆེན་འབྲེང་བ། འཕེལ་གསུངས་པ། ཤོག་གྲངས་ ༡༡༠བ་ན་ ལམ་བྱུང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “གཟུགས་
 ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གཤམ་ཞིག་ཤིང་། དེ་ཕྱིར་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན།” ཞེས་སོ།

པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱོང་བ་ནི་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་
 རོབ་ཏུ་ཡུལ་སྤངས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེན་མེད་རྒྱུན་
 པའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རྗེས་རོབ་སྐྱུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་
 བས་ཟེན་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་མཆོད་ཉིད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་བྱུན་མཆོམས་སུ་
 རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱུན་མཆོམས་སུ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་
 རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ།།

ད་ནི་ལམ་སྤྱིའི་བསྐྱེད་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་སྟོམ་
 ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཆེར་འགྲོ་བ། གོང་མ་གོང་མ་མཉམ་པ་ན་འོག་མ་འོག་
 མ་ལ་སྐྱབ་འདོད་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་སོ།། དེ་རྣམས་སྟོམ་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པ་སྐྱུང་
 བར་བྱས་ནས་སྟོ་ཆ་མཉམ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་ལ་འབྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
 གྲུས་པ་རྒྱུང་བར་སྤང་ན། ལེགས་ཆོག་གས་ཀྱི་ཅ་བ་འཆད་པས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འབད། དེ་
 བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོ་ཤུགས་རྒྱུང་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་སྟོར་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་
 ཆེར་སོང་ན་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་སྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། ཁས་བླངས་
 པའི་བཅས་མཆོམས་ལ་གཡེལ་བར་སྤང་ན་ལས་འབྲས་སྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། འཁོར་
 བ་ལ་སྟོ་ཤུགས་རྒྱུང་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 བསམ། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཤུགས་བྲག་མི་སྤང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཅ་
 བ་འཆད་པས་སྟོན་སེམས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྐྱུང་། རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བླངས་ནས་
 སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ན་མཆོན་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་ཤུགས་བྲག་པར་སྤང་ན་མཆོན་འཛིན་གྱི་

༡ མ་དཔེར། བསྟོམས་ཀྱིན་

དམིགས་གཏད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཤིག་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་པ་
 ཉིད་ལ་སྤྲུངས། སེམས་དམིགས་པ་ལ་མི་སྤྲོད་པར་ནམ་གཡང་གི་བྲན་དུ་གྱུར་པར་སྤང་ན་ཅེ་
 གཅིག་པའི་གནས་ཆ་ལ་གཙོ་བོར་སྤྲོད་པ་གོང་མ་ནམས་གསུང་སྟེ། དེས་མཆོན་ནས་མ་བཤད་པ་
 ནམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུང་
 ནས་ཐོས་པ་ཅམ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་མི་ཤེས་པའི་སྤོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཀྱང་། འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་དང་སྤྲུག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་ཐོན་མ་
 བྱས་པས། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྱོར་འགྱོ་
 ལ། ཡང་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུང་སྟེ། མི་ཤེས་པའི་སྤོངས་པ་
 ལ་ཐོན་མ་བྱས་པར་སྒྲོམ་པ་འབའ་ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།
 སྤྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆམས་ནམས་མི་ཤེས་པས་རྒྱུད་ལྱུང་བས་གོས་པར་འགྱུར་བས།
 མདོར་ན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་རྒྱུད་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བཀོལ་བྱུང་
 ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ལམ་སྤུན་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤྲུངས་ནས་རང་གི་ངོས་
 ནས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱད་བསལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་
 གནས་ཀྱས་པའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་སྤྱད་བསལ་གྱིས་མནར་
 རྒྱལ་བསམས་ཆེ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ན་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་སེམས་
 ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱད་བསལ་ལས་སྒྲོལ་ཀྱས་པ་འདུག་པས། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་མདོན་
 པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ན་སྤྲུང་བའི་སྒྲོ་བྱགས་དྲག་སྐྱེས་པ་ན་ངེས་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་
 པ་ལ་འདུག་དགོས་ཏེ། ལམ་དེ་ལ་བཞེན་ན་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་མི་ལྟོས་
 པར་ཆོགས་གཉིས་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་རྫོགས་པས་སོ། དེ་ཡང་བཤེས་གཉན་བསྟེན་རྒྱལ་ནས་ཞི་
 གནས་ལྟག་མཐོང་གི་བར་ནམས་སྤོང་ཁྱིད་དུ་བྱས་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྤུན་བཞེས། མ་
 མཐའ་སྤུན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ལ་ཡོད་འགྱུར་བའི་སྤོང་བ་འདོན་པ་

ནི། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིས་པ། གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་གནད་རྣམས་གཅིག་བསྐྱུས་པའི། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་འདི།།
 རྫོང་ལྷན་འགའ་ཡིས་ནན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་བློན་པ་གསོ་བྱིར་བྲིས་པ་ལ། མ་བཤད་ལོག་པར་
 བཤད་དང་ཆོག་སྦྱོར་དམན། སྤྱི་མ་འབྲེལ་ཏུ་ཅང་གསལ་བ་སོགས། ཉེས་པར་གྱུར་གང་ཙམ་བརྒྱུད་ཆེ་མ་
 དང་། མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོར་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། འདི་ཡི་ཆེད་དུ་སྒྲོག་གསུམ་འབད་པ་ལས། བྱང་
 བའི་བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་ཅི་མཆིས་པས། ཆང་ལ་མ་རྟོར་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བའི། བཀའ་གདམས་བསྟན་པ་
 ཕྱོགས་མཐར་ཀླས་པར་ཤོག །དེ་ཡི་མཐུ་ལས་མཐའ་དག་སྦྱེ་དགའི་ཆོགས། ལྷན་སྤང་ལམ་གྱིས་བགྱི་བར་མི་
 རུས་ཤིང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ཞུགས་ཏེ། ཀྱན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་གྱུར་ཐོབ་ཤོག །ཁྱད་པར་
 ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པའི། བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོར་སྤེལ་དང་བསྐྱུང་བ་ལ། བཙུན་པའི་སྤྱི་མའི་མཐུ་སྟོབས་
 རབ་རྒྱས་ཤིང་། འདིག་རྟེན་བདེ་ལེགས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ཤོག །ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་སྤྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རྒྱལ་དགའ་ཆོལ་དབུ་མཛད་རྫོག་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྱིས་ལམ་རིམ་
 དམར་ཁྲིད་སྟན་དག་གི་ཆོག་སྦྱོར་གྱིས་མ་བཅིངས་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ། བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་དམར་ཁྲིད་ལས་
 རྒྱས་ཙམ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྤྱི་མ་བསྐྱུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་
 ལ་ལུང་རིགས་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ཤིང་ཞལ་ནས་བྱང་བའི་མན་དག་གིས་ཀྱང་བརྒྱན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཆོས་སྤྱི་བའི་བཙུན་པ་རྫོག་བཟང་
 ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཀའ་གདམས་པོ་བྱང་དུ་སྦྱར་བ་དག་ཞིང་བཟུ་གིས་པར་གྱུར་ཅིག །འདི་ལྷན་བགྱིས་པ་ལ་ཡིག་འབྲུལ་སོགས་ནོངས་པ་
 འགའ་ཞིག་འདུག་ཚུལ་ལྷན་སྤང་ཡང་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་དང་བསྟན་པའི་ཞུས་དག་དང་རང་ཉིད་གྱིས་
 ཀྱང་བསྐྱགས་ཤིང་དག་པར་བགྱིས་པའོ།།

༥ མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་འགའ་མེད་དུ། གང་ཟག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གདམས་པ་བྱ།།
 ལེགས་པར་འདོམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཞེས། ཆང་ལ་མ་རྟོར་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོར་གྱུབ། གསུང་རབ་ཀྱན་
 གྱི་བཟོད་བྱང་གནད་བསྐྱུས་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་བཞེད་གཞུང་བྲི་མེད་ཉིད། སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་གོ་ས་སྤངས་
 པ་ཡིན། རྫོང་མེད་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་འདི་ཁོ་ན། དབང་པོ་མཆོག་དམན་གང་གི་རྫོང་འཆོམ་ཞིང་། མ་རུང་
 རྒྱུད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཞི་བྱེད་ལ། ཆོ་འདིའི་འཁྲི་བའང་བཙན་ཐབས་གཅོད་བྱེད་པའི། ལམ་བཟང་འདི་ལ་བཙུན་
 པས་འབད་པར་རིགས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་སྤྱི་མ་གཤའ་མར་གཞོལ་བ་དང་།
 གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཇི་བཞིན་འབྱུང་པ་ཡང་། ལམ་བཟང་འདི་ལ་བཙུན་ན་འབད་མེད་འབྱུང་། སྤྱི་མའི་འཕྲོན་
 པར་ཁོངས་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱགས་བྲག་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་སྤྱི་མ་ཅེ་གཅིག་

གཞིལ་བ་ཡང་། ལམ་བཟང་འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་རག་ལུས་སོ། མ་སྐྱར་འགྲོ་ལ་གཞོད་མེད་སྤྱིར་རྗེ་དང་། དེ་དག་
 རང་གི་འདོན་པའི་ལྷག་བསམ་འབྱུང་། རིན་ཆེན་སེམས་མཆོག་ལྷག་པར་འབྱོངས་པ་ཡང་། ལམ་བཟང་འདི་ཡི་
 རྩད་ཆོས་ཁོ་ནར་གྲུབ། རྒྱལ་མེད་སྤྱིར་ལ་ཁུམ་མེད་སྤྱོད་བ་དང་། བརྒྱ་པ་ཉིད་འཛིན་འཇུག་ལྡང་ལ་མཁས་
 ཤིང་། ཟབ་མོ་རི་བཞིན་ལྷག་པར་མཐོང་བ་ཡང་། ལམ་བཟང་འདི་དང་བལ་ན་རི་ལྷར་འབྱུང་། གཉུག་མའི་ལྷན་
 སྤྱེས་བདེ་སྤྱིར་དང་དུ་མཉམ་པ། རྒྱུད་སེམས་རང་སྤྱང་མཆོན་དཔེའི་གར་དུ་བཞེངས། ཆོ་གཅིག་མཛོན་འཆང་
 རྒྱ་བའི་སྐྱར་རྩད་ཀྱང་། ལམ་བཟང་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ག་ལ་ཡོད། གྲོགས་དག་ལྷར་སྤྱང་ཕྱོགས་རེའི་ལམ་དག་
 ལ་། ཕྱོགས་ལྷང་ཞེན་པའི་མགོ་ལོ་མ་འཁོར་བར། རྒྱལ་ཀྱན་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། འདི་ལ་ད་ལྟ་
 རང་ཉིད་འཇུག་པར་རིགས། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་ཐབས་
 མཁས་སུ། ཉུང་དུའི་སྒྲེགས་བམ་ཐོལ་དུ་ཕྱོན་བ་འདིར། ཀུན་གྱི་ཉམས་ལེན་མཛོད་ཅེས་སྤྱིར་ནས་གསོལ། དེ་
 སྤྱད་མཆོམས་པ་དགོ་འདུན་ཡར་འཕེལ་གྱི། ལྷག་བསམ་འོ་མཆོ་ལས་འོངས་པར་གྱི་ཆ། རོན་གཉིས་སྤྱོད་གྱི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ལ། རོ་མཆར་རང་གཟུགས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་བསྐྱུན། རབ་དཀར་ལེགས་བྱས་རི་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་
 རྒྱས་། གང་ལ་གངས་ཅན་པན་བདེའི་དཔལ་གནས་པའི། འདྲེན་མཆོག་ཡུལ་སེན་ཏྲ་བརྟེན་འཕྲིན་ལས་
 གྱི་། སྤྱང་བ་ས་གསུམ་ཁྱོན་དུ་བརྟེན་གྱི་ཕྱོད་ཅེག །སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་དབང་། བཤད་སྐབ་
 འོད་ཟེར་འབྱུང་དུ་བརྟེན་བ་ལས། མཐའ་ཡས་འགྲོ་ལ་རྩོགས་ལྷན་ཉིན་མོ་བཞིན། དེས་ལེགས་སྤྱང་ཅིའི་དགའ་
 སྤྱོད་རྒྱས་གྱི་ཕྱོད་ཅེག །སྤྱོད་བ་མཆོག་དང་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པའི། ཐུགས་བརྟེན་སྤྱིར་པོར་སྤྱང་པའི་གངས་
 ཟབ་འདི། སྤྱིད་བ་རི་སྤྱིད་གནས་པར་ཉི་ཆེ་བཞིན། སྤུལ་བཟང་ཡིད་གྱི་གྲུང་མཁར་རྟག་འཆར་ཤོག །རྒྱ་སྤྱོར་
 ཉིད་དང་བདག་དང་འགྲོ་ཀུན་རྒྱུད། ལམ་བཟང་འདི་ཡི་ཉམས་སྤྱོད་རབ་རྒྱས་ནས། རོན་གཉིས་སྐབ་ལ་མཐུ་ཆེན་
 རྒྱལ་བའི་སྤྱས། ཀུན་བཟང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་རྗེས་འགྲོར་ཤོག ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་
 སྤྱར་ལམ་འདི་བཞིན་མན་དག་དག་གི་གནད་གསལ་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམས་པ་བཅས་དོན་གཉིས་ཅན་དག་གི་ཉམས་སྤྱང་སྤྱར་བྱར་གནད་
 ཆེ་ཡང་། དུས་ཕྱིས་དབྱུས་ཕྱོགས་འདིར་པར་རྒྱན་དགོན་སྐབས་པན་ལུལ་བྲག་ནག་མཆོམས་པ་དགོ་འདུན་ཡར་འཕེལ་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཉེ་བར་དུ་
 བསྐྱུན་པའི་དགོ་འཕྲོད་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྤྱོད་ལེན་ཉིན་གསུམ་བཅས་བསྐྱུས་མ་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྐབ་བསྐྱུན་པའི་སྤྱང་བྱེད་
 སྐབས་རྗེ་སྤྱུག་བྲག་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་འདིའི་སྤྱོད་ལེན་དག་བཅས་གྱི་དོ་དམ་བཀའ་འདྲིན་ཐོག་པར་བྱང་སྤོང་ཆེག་ཅེག་ཀྱང་བདག་
 ལ་ཚོས་ཞིག་པའི་བཀའ་སྤྱོད་ནོད་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱང་སྐབས་མཆོག་བཀའ་འདྲིན་མཆོངས་མེད་མགོན་པོ་གསེར་སྤྱིར་བ་དང་མི་གཉིས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་བསྐྱུན་པའི་བདག་པོ་རྗེ་བརྟེན་སྤྱོད་པའི་པོ་ཆེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བཟང་འཇམ་དཔལ་སྤྱོད་བྱུག་རྒྱ་མཆོད་དཔལ་བཟང་
 པོའི་བཀའ་འདྲིན་ལས་ལས་མཆོག་འདི་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཐོབ་པས་ཀྱང་མཆོམས་སྤྱར་ཏེ། པ་པོར་ཁ་སྤུལ་མིང་པས་རྒྱ་བཟང་ཡང་དཔེན་རྟག་
 བརྟེན་སྤུལ་རྒྱུད་སྤྱོད་བདེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུག་པར་གྱུར་ཅིག །འགྲོ་དོན་འཕེལ། པར་འདི་རྒྱ་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས།

༥ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་

ཙུ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
མཇད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། མན་ངག་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་པོ་འདི།། གསེར་སྤྱིང་པ་ནས་བརྒྱད་
བ་ཡིན།། གདམས་ངག་ལ་གྲས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་སྟོན་ཤིང་
བཞིན།། གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ།། སྟིགས་མ་ལུ་པོ་བདེ་བ་འདི།། བྱང་ཆུབ་
ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་རི་ལྟར་བཞི་བའི་རིམ་པ་ལ་དོན་ཆེན་བདུན་གྱི་
དང་པོ་སྟོན་འགྲོ་ཉེན་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི། དང་པོ་སྟོན་འགྲོ་དག་ལ་བསྐྱབ།། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་ཆུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྤྱོད་ཆུལ་གཉིས་ལས། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་ཆུལ་ཡིག་རྟིང་པལ་ཆེར་དུ་སྟོན་དུ་གསུངས་ཀྱང་།
རང་ལུགས་འཇམ་མགོན་ཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྟོལ་ལྟར་སྒོ་སྤྱོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། སྒོ་བཟང་དགོངས་
ཀྱན། བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་པོ། ཀུའུ་ཆང་རྩ་ཆོག་སོགས་མང་པོར་འོག་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དགོས་པ་བྱང་པར་
ཅན་གྱི་སྤྱད་འོག་དུ་འགོད་པར་བྱ་བས། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པ་ནི། ལེ་ལན་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ལ་བདེ།། ཀུན་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་བསྟོམ།། གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྟེལ་
མར་སྤྱང་།། ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ནས་བཅུ།། དེ་གཉིས་རྒྱང་ལ་བསྐྱོན་པར་བྱ།། དུལ་
གསུམ་དུག་གསུམ་དགེ་རྩ་གསུམ།། རྗེས་ཀྱི་མན་ངག་མདོར་བསྟུས་པ།། དེ་ལ་བྲན་པ་

བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྤྱང་། རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱང་བ་ནི།
 བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་གསང་བ་བསྟན། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསམ། མ་སྐྱེས་རིག་
 པའི་གཤེས་ལ་དབྱང། གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་
 ལ་བཞག ། ཐུན་མཆོམས་སྤྱུ་མའི་སྤྱེས་བྱར་བ། གསུམ་པ་རྒྱུན་དཔ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་
 བེ། སྤོང་བཅུད་སྤྲིག་པས་གང་བའི་ཆེ། རྒྱུན་དཔ་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར། འཕྲལ་ལ་གང་
 ཐུག་བསྐྱོམ་དུ་སྤྱར། སྤྱོད་བ་བཞི་ལྟན་ཐབས་ཀྱི་མཆོག ། བཞི་པ་ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དེལ་
 བས་བསྟན་པ་ནི། མན་དག་སྟོང་པོ་མདོར་བསྐྱས་པ། སྟོབས་ལྡ་དག་དང་སྤྱར་བར་བ། ཐེག་
 ཆེན་འཕོ་བའི་གདམས་དག་ནི། སྟོབས་ལྡ་ཉིད་ཡིན་སྤྱོད་ལམ་གཅེས། ལྡ་པ་སྒྲོ་འབྱོངས་
 པའི་ཆད་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 བཟུང་། ཡིད་བདེ་འབའའཞིག་རྒྱུན་དུ་བསྟེན། བྱང་བའི་ཆད་ནི་ལོག་པ་ཡིན། འབྱོངས་
 རྟགས་ཆེན་པོ་ལྡ་ལྟན་ཡིན། ཡོངས་ཀྱང་ཐུབ་ན་འབྱོངས་པ་ཡིན། ཐུག་པ་སྒྲོ་སྤྱོད་གི་དམ་
 ཆོག་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་དོན་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་རང་སོར་བཞག །
 ཡན་ལག་ཉམས་པ་བརྟོད་མི་བྱ། གཞན་ཕྱོགས་གང་ཡང་མི་བསམ་མོ། ཉོན་མོངས་
 གང་ཆེ་སྤོན་ལ་སྤྱང་། འབྲས་བུ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་། དུག་ཅན་གྱི་ཟས་སྤང་། གཞུང་
 བཟང་པོ་མི་བསྟེན། ཤགས་དན་མི་རྒྱོད། འཕྲང་མི་སྤྱུག ། གནད་ལ་མི་དབབ། མཛོ་ཁལ་
 སྤང་ལ་མི་འབྱོ། སྟོ་ལོག་མི་བྱ། མཁྱོགས་ཀྱི་ཅེ་མི་གཏོད། ལྟ་བུད་དུ་མི་དབབ། སྤྱིད་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱུག་མི་འཆོལ། བདུན་པ་སྒྲོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་
 ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། ལོག་གཞོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་
 བ་གཉིས། གཉིས་པོ་གང་བྱུང་བཅོད་པར་བྱ། གཉིས་པོ་སྤྱོག་དང་བསྐྱོས་ལ་བསྐྱང་།
 དཀའ་བ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་སྤང་། ཉམས་པ་མེད་པ་
 རྣམ་གསུམ་བསྐྱོམ། འབྲལ་མེད་གསུམ་དང་ལྟན་པར་བྱ། ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་མེད་དག་ཏུ་

སྤྱང་། ། འཁྱུང་དང་གཉིང་འཕྱོངས་ཀྱན་ལ་གཅེས། ། བཀོལ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བསྒྲིམ། །
 རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་སྒྲིམ་མི་བྱ། ། ད་རེས་གཙོ་བོ་ཉམས་སྤྱང་། ། གོ་ལོག་མི་བྱ། དེས་
 འཛིག་མི་བྱ། རོལ་ཆོད་དུ་སྤྱང་། རྟོག་དཔྱད་བརྟག་དཔྱད་ཅེས་པའང་འདུག ། གཉིས་ཀྱིས་ཐར་
 བར་བྱ། ། དུས་མ་བསྒྲིམ། ཀོ་ལོང་མ་སྒྲིམ། དུད་ཅམ་བ་མི་བྱ། འོར་ཆེ་མི་འདོད། བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་གདེང་ཐོབ་པའི་གསུང་གིས་མཐུག་བསྟུ་བ། རང་གི་མོས་བ་མང་བའི་རྒྱས། ། རྒྱག་
 བསྐྱལ་གཏམ་ངན་བྱང་བསཏན་ནས། ། བདག་འཛིན་འདུལ་བའི་གདམས་ངག་ཁྱེས། ། ད་ནི་
 ཞི་ཡང་མི་འགྱུར་དོ། །

དེ་ལྟར་མོ་མྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཅ་ཆིག་དང་། འབྲེལ་བ་སོགས་བཀའ་གདམས་གསར་རྒྱུང་གི་གསུང་
 གི་ཁོད་དུ་ཞིག་ཏུ་མང་བ་བཞུགས་ཀྱང་། པལ་ཆེར་གཞུང་ཆིག་གི་གོ་རིམ། ཆིག་སྣ་མང་ཉུང་འདྲ་མིན་ཞིག་
 ཏུ་མང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་ལ་སྤྱར་མ་བདེ་བ་ཡང་ཅི་རིགས། འགའ་ཞིག་ཡོངས་
 གྲགས་མིན་པའི་ཅ་ཆིག་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་སྣང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། རང་ལུགས་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
 པོའི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་གྱི་མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། མོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན། བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་དོན་གྱུང་བསྐྱིགས་པའི་ཅ་ཆིག་ཅིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་རིང་ནས་སེམས་སྤྱར། ཞིང་པག་ལོར་
 ཆབ་མདོ་དགེ་ལྡན་བྱམས་བ་སྤྱིང་དུ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་འཆད་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྤྱུབ་བ་ལྟར་ལེན་
 ལམ་རིམ་བ་ལྟན་ཆོགས་དཔལ་ལྡན་ནས་རྟེན་བཅས་རི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ཅ་འབྲེལ་མང་པོར་ཞིབ་བརྟག་
 གིས་ཅ་ཆིག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཐོག ། ས་བཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཡལ་བོང་ཁའི་སྤྱལ་མིང་བས་
 བྲིས་བ་འགྲོ་དོན་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག ། །

༥ རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མོ།

ལམ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་གང་རྙེད་ཀྱི་མཆན་གཞུང་།

- ༡ སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་སྟོན་ལས་གྱི་རྒྱུ། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་
རྒྱ་མཆོས་མཛད། (མོད། ཁ་ཤིང་བར། སོག་གངས་༥༤-༡༩)
- ༢ སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སྤྱད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་སྟོན་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། རྒྱ་
ཅོང་ཁ་བས་མཛད། (མོད། བཅུ་བཞི་བ། རྒྱ་བཤམ་པར་མ། སོག་གངས་༥-༤༡)
- ༣ སྟོན་འགྲོའི་གསུང་ཆོས་བྱུག་ནས་གསང་ཆེན་རིམ་གཉིས་བྱང་རྒྱུ་ལས་གྱི་རིམ་བཤམས་སྤྱད་
སྤྱད་པའི་རྒྱུ་གསལ་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བཤམ་པར་མ། དེ་ཙོར་ཁང་གསང་སྟོན་བཤམ་པར་མ།
བསྟན་པའི་རྒྱུ་ལས་མཆན་གྱིས་མཛད།
(མོད། ༧ འབྲས་སྤྱད་པར་མ། སོག་གངས་༥-༤༢)
- ༤ འཇམ་མགོན་རྒྱ་མའི་བྱུགས་བཅུད་ལས་གཙོའི་གསུང་བསྟོན་མི་ཤིགས་རྩི་རྩི་ཐེག་མ། ཨ་ཁུ་ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (མོད། ༣ ཤིང་བར། སོག་གངས་༥༦༢-༢༠༣)
- ༥ འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ལྷ་མེད་ཐེན་གྱིས། དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱུ་ལས་མཆན་གྱིས་མཛད།
(མོད། ༥ ཤིང་བར། སོག་གངས་༡༩༡-༡༩༦)
- ༦ འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དབུས་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཆོས་དག་འདོན་ཐོགས་ཆགས་སྤྱད་བཞུགས་པ་
རྒྱུ་ལས་པའི་ལམ་བཤམ་པར་མ། ས་ཤོང་ཁ་རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད།
(མོད། ༣ ཤིང་བར། སོག་གངས་༣༩༣-༣༠༤)

- ༥ རྗེ་ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་བཤད་ལུང་དང་བཞུགས་ཀྱི་ཐུར་ལམ་ཉམས་ཁྲི་སྒྲགས་མའི་གསུང་
བཤད་ཟེན་གྱིས་མདོ་ཙམ་དུ་བཀོད་བ་ཟབ་རྒྱས་སྤྱིང་པོ། བ་བོང་ཁ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་བ་བསྟན་
འཛིན་འཁྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད། (པོད། ༡ ཤིང་བར། འོག་གངས་༡༥༡-༢༣༥)
- ༦ བསྟན་བའི་གནད་ཀྱན་རྫོགས་བའི་གདམས་བ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཞལ་ཤེས་བདུད་ཅིའི་དབྱིངས་
ཀྱི་སྒོ་འབྱེད། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (པོད། ༣ ཤིང་བར། འོག་གངས་༢-༣༢༡)
- ༧ ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ཁྲི་
དངོས་བྱུབ་ཀྱན་འབྱུང་། མཁས་བྱུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད།
(པོད། ༧ ཤིང་བར། འོག་གངས་༤༤-༥༤)
- ༡༠ དད་ལྡན་ཞིག་ལ་སྤེལ་བ་ལུལ་བྱུང་ལམ་གྱི་འཇུག་དོགས། བཞུགས་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་
མས་མཛད། (པོད། ༡༡ ཤིང་བར། འོག་གངས་༡༡༣-༡༡༧)
- ༡༡ བདེ་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་བསྟུས་པ། ལྷ་མོ་གསེར་ཁྲི་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་སེལ་མཛད།
(པོད། ༡༢ གསུམ་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། འོག་གངས་༡༤༡-༡༤༥)
- ༡༢ བདེ་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་ཉམས་སྤྱལ་ལེན་ཚུལ་བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་ཆུ་རྒྱ། རྒྱལ་མཁན་པོ་
གཤམ་བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད། (པོད། ༡༣ ཤིང་བར། འོག་གངས་༥-༡༥)
- ༡༣ བདེ་ལམ་ཟེན་གྱིས་སྤྱིང་གི་མེ་ལོང་དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད།
(པོད། ༡༤ ཤིང་བར། འོག་གངས་༡-༡༤)
- ༡༤ བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་ཟེན་གྱིས་འཕྲོ་ཅན། སྤེ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་དབལ་བཟང་པོས་
མཛད། (པོད། ༡༥ གཉིས་པ། ཤིང་བར། འོག་གངས་༣༡༠-༣༡༣)
- ༡༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བ་གཞུང་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ། འག་དཀར་སྒོ་བཟང་དབལ་
ལྡན་བསྟན་འཛིན་སྟན་གཤམ་གྱིས་མཛད། (པོད། ༡༦ ཤིང་བར། འོག་གངས་༤༤༤-༤༥༢)

- ༡༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་སྔོན་འགོ་སྦྱར་བའི་ཆོས་སྤྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་
དགོངས་ཀྱི། ཀུན་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྔོན་ལམ་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ༤ འིང་པར། འོག་གངས་༣༥༩-༤༣༣)
- ༡༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཐིན་གྱིས་གཏུང་སེལ་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་འབྲེང་། ཀུན་གྱི་བཟང་འཕྲིན་ལས་
གྱིས་མཛད། (ཁོད། ༣ འིང་པར། འོག་གངས་༤༥༥-༥༤༡)
- ༡༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་དབལ་ཞལ་ལུང་གི་སྔོན་འགོ་འཇམ་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྒྲ་བཟང་
ཞལ་ལུང་། སྤུལ་བཀྲན་སྒྲ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད།
(ཁོད། ༧ འིང་པར། འོག་གངས་༥༠-༡༣༡)
- ༡༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བཀོད་བའི་ལམ་
རིམ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་། བཙུན་བ་སྒྲ་སྤྲུག་གྲགས་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། དང་པོ། འིང་པར། འོག་གངས་༡-༤༡༤)
- ༢༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་ས་བཅད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད།
(ཁོད། བཙུ་བཞི་པ། སྒྲ་བཟང་པར་མ། འོག་གངས་༥༣-༥༠༩)
- ༢༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་འཇམ་དབལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལྷ་ཆུལ་དབང་ལྷ་བ་དག་
དབང་སྒྲ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (ཁོད། དང་པོ། འིང་པར། འོག་གངས་༡-༣༡༥)
- ༢༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་ཁྲིད་གསེར་གྱི་ཡང་ལྷན། ཆུལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཁོད། གསུམ་པ། འིང་པར། འོག་གངས་༥༣-༡༡༠)
- ༢༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་གཞན་པར་སྦྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་འཇུག་རིན་པོ་ཆེ། སྤྲུག་སྤྲ་
བ་སྒྲ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད། (ཁོད། གཉིས་པ། འིང་པར། འོག་གངས་༡༣༩-༣༤༣)
- ༢༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་གདམས་བའི་གནད་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ལེགས་གསུང་བདུད་ཅིའི་
སྦྱང་པོ། འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (ཁོད། ༨ འིང་པར། འོག་གངས་༡༠༩-༣༤༡)

- ༡༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བར་སྤྱང་ཁྲི་གནད་དུ་བཀར་ཏེ་སྤྱང་ཆུབ་གྱི་མན་ངག་པལ་ཚིག་དམར་རྩེན་
 ལག་ལེན་མཛུབ་བཅུགས་གྱི་ཆུལ་དུ་བཀོད་པ། བ་བོང་ཁ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་
 ལས་གྱིས་མཛད། (མོད། ཅ བེང་བར། འོག་གངས་༣༧-༣༨)
- ༡༦ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་དམར་ཁྲི་གཞན་པན་བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ། བཏ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་མཛད། (མོད། གསུམ་པ། བཀྲས་ལྷན་བར་མ། འོག་གངས་༡༦༣-༡༦༤)
- ༡༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ཁྲི་ཡིག་སྟེང་པོ་དོན་བསྟུས་པ། ཅ་ནེ་གྲགས་བ་བཤད་སྟུབ་གྱིས་
 མཛད། (མོད། བཞི་པ། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་གོ་གཅིག་པ། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་
 ཁང་གིས་བསྐྱེགས། འོག་གངས་༡༧༠-༡༧༡)
- ༡༨ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བྱ་བཞི་སྟུགས་གྱི་སྐོར་དན་གསེའི་བསྟེལ་བྱང་མགོ་སྟོས་ཙམ་
 དུ་མཛད་པ། བ་བོང་ཁ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་གྱིས་མཛད།
 (མོད། ཅ བེང་བར། འོག་གངས་༥-༡༧)
- ༡༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སྟེང་པོའི་གསལ་བྱེད་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་
 གྱིས་མཛད། (མོད། ཆ བེང་བར། འོག་གངས་༡༧༡-༡༧༢)
- ༢༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་གདམས་བ་རང་རྒྱུད་སྤྱོད་འདུལ་བའི་ལྷགས་ཀྱ། ཞང་སྟོན་བསྟན་
 བ་རྒྱ་མཆོས་མཛད། (མོད། གཉིས་པ། བེང་བར། འོག་གངས་༡-༦)
- ༢༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་བསྟུས་དོན་མཁས་བཞི་མགུལ་རྒྱ། སྟན་ལྷ་བ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཆན་
 གྱིས་མཛད། (མོད། གཉིས་པ། བེང་བར། འོག་གངས་༡༠༣-༡༡༣)
- ༢༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་བའི་སྟེང་སྟངས་བརྒྱུད་གསལ་བར་བྱེད་བའི་མེ་འོང། ཡོངས་
 འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད།
 (མོད། བ བེང་བར། འོག་གངས་༡༧༡-༡༧༢)

- ༣༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་ནལ་འཕྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་། དཔེན་ས་བ་སྒོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད། (པོད། ༡ འིང་བར། འོག་གངས་༣༥༩-༣༥༣)
- ༣༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བར་གསར་གྱི་མ་དཔེའི་ཆོག་སྒྲ་མི་མཐུན་བ་གང་ཅི་ད་བཟླ་བ་བཏུབ་
བ། མ་བོང་ཁ་ཟླ་བཅུན་བྱམས་བ་བསྐྱན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་གྱིས་མཛད།
(པོད། ༡ འིང་བར། འོག་གངས་༢༥༩-༢༦༩)
- ༣༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འཕར་སྒོ་མ་བྱེད་ཆུལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(པོད། ༣ འིང་བར། འོག་གངས་༤༠༣-༤༡༥)
- ༣༦ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་བའི་ཐེན་ཐོ་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་བཀོད་བ་སྐྱ་རེངས་གསར་བའི་
སྒྲ་བ། ཨ་ཀླ་སྐྱལ་མིང་བསྐྱན་བའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད།
(པོད། དང་པོ། འིང་བར། འོག་གངས་༣༣༢༥-༣༣༥༩)
- ༣༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སྤྱིང་པོའི་གསལ་བྱེད་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་
གྱིས་མཛད། (པོད། ༨ འིང་བར། འོག་གངས་༡༥༡-༡༥༥)
- ༣༨ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ཟླ་ཅོང་ཁ་བས་མཛད།
(པོད། བཅུ་གསུམ་བ། རྒྱ་བྱང་བར་མ། འོག་གངས་༡༣-༡༠༣༣)
- ༣༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བསྐྱུས་དོན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ཆབ་བཞིན་བཀོད་བ་ཉམས་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་
སྤེལ་བའི་རྒྱ་བེད། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(པོད། ༣ འིང་བར། འོག་གངས་༡-༡༣༩)
- ༤༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་འཁྱེར་བདེ་ཀྱན་པན། ཅོ་ནེ་གཤགས་བ་བཤད་སྐྱབ་གྱིས་མཛད།
(པོད། བཞི་བ། མེས་པོའི་བྱལ་བཞག་གོ་གཅིག་བ། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཅིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
གིས་བསྐྱེགས། འོག་གངས་༥༡-༡༠༦)

- ༤༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་དམིགས་སྒྲོར་ཅུང་བསྐྱུས་ཀྱིན་པན་བདུད་ཅིའི་ཆུ་རྒྱུ། བྲག་དཀར་སྒོ་
བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྐྱུན་འཛིན་སྐྱུན་གྲགས་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༡༧-༤༡༩)
- ༤༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དམིགས་སྒྲོར་ཅུང་བསྐྱུས་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་། བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་དཔལ་
ལྡན་བསྐྱུན་འཛིན་སྐྱུན་གྲགས་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༡༩-༤༢༩)
- ༤༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་སྒྲོར་བཞི་ཆོས་བླ་གི་དག་འདོན་ཁྲིགས་སུ་སྡེབས་བ་བྱང་ཆུབ་བདེ་
ལམ། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་དང་སྒྲགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་
བསྐྱུན་འཛིན་སྐྱུན་གྲགས་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༣༠-༤༤༡)
- ༤༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་སྒྲོར་བཞི་ཆོས་བླ་གི་དག་འདོན་ཁྲིགས་སུ་བསྡེབས་བ་བྱང་ཆུབ་བདེ་
ལམ། བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྐྱུན་འཛིན་སྐྱུན་གྲགས་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༤༣-༤༤༥)
- ༤༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཤར་སྒྲོམ་ཟེན་གྱིས་སྐལ་ལྡན་རེ་སྒྲོང་། དུལ་ཆུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་བཞི་རྩ་
རྩེའམ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཁེལ་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ཁ་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༤༧-༣༤༩)
- ༤༦ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་སྒྲོམ་ལྟེ་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིན་འབྱུང་།
དཔེན་ས་བ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༤༩-༣༥༥)
- ༤༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་ཁྲིད་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ཁྲེར་བདེ་བ། བཏུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་
མཛད། (ཁོད། ང་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༥༥-༣༥༥)
- ༤༨ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་བཞི་བདེ་ལམ། བཏུ་ཆེན་སྒོ་
བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ང་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༥༧-༣༥༧)
- ༤༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའི་རྣམ་བཤད་ཕུལ་བྱང་བཞད་བཞི་དག་འཕྱོད། བཏུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་
རྒྱན་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ང་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༥༩-༣༥༩)

- ༥༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་བསྐྱུས་རྒྱན་ཁྲིམ། བཤུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྐྱུས་ཆོས་གྱི་ཉི་མས་
མཛད། (པོད། ག་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༧-༡༠༩)
- ༥༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྱིད་སྒོ་བ་མ་རི་ཁྱོད་བ་རྣམས་ལ་ཉམས་ཁྱིད་དུ་སྦྱལ་བ། ཤར་སྐལ་ལྡན་
རྒྱ་མཆོས་མཛད། (པོད། གཉིས་པ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྲུག་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱུས་པའི་གངས་
ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་གནའ་ཚུལ་སྤྱིའི་དེབ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༣༧-༣༤༦)
- ༥༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཞལ་ཤེས་སྒོ་བཟང་ཞལ་ལུང་། ལྷང་སྐྱུང་ག་དབང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྡན་
གྱིས་མཛད། (པོད། ཁ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༡-༡༧)
- ༥༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་འདོན་དུ་བྱས་ཏེ་བག་ཆགས་འཛིག་ཚུལ་འདོད་དོན་ཀྱན་འབྲུབ། ཆ་
ཏར་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྱིམས་གྱིས་མཛད། (པོད། ཀ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༤-༥༤)
- ༥༤ བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་ཟིན་གྱིས་འཕྲོ་ཅན། སྡེ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྐྱུས་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོས་
མཛད། (པོད། གཉིས་པ། ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༣༡༠-༤༣༣)
- ༥༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་རྒྱུ་དུའི་ཟིན་ཐོ་མདོར་བསྐྱུས། སྡེ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྐྱུས་ཉི་མ་དཔལ་
བཟང་པོས་མཛད། (པོད། གཉིས་པ། ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༣༥-༤༤༩)
- ༥༦ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་བ་ལུང་སྒྲིང་བྱུགས་རྩིའི་སྤྱིང་བྱ། ཞང་སྒྲོན་བསྐྱུས་བ་རྒྱ་མཆོས་
མཛད། (པོད། དང་པོ། ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༣༤༡-༣༤༩)
- ༥༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་ཀྱན་མཁྱེན་བདེ་ལམ། ལྷང་སྐྱུང་ག་དབང་ཆོས་ལྡན་
གྱིས་མཛད། (པོད། ཀ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༡-༣༥)
- ༥༨ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྱིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤོད་པའི་སྤྱར་ལམ། བཤུ་ཆེན་སྒོ་
བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད། (པོད། ཀ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༡༣༧-༡༤༧)
- ༥༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱང་པོའི་ཡང་སྤྱང་། བཤུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད།
(པོད། ཅ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༧༩-༤༨༡)

- ༤༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་སྒྲ་
མའི་གསུང་རྒྱན་དྲི་མ་མེད་པ་ཕན་བདེའི་ཆར་ཆེན་འབེབས་པའི་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ། དེ་རྟོར་ཁང་
གསར་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཛད། (པོད། ༡ ཞིང་པར། སྟོག་གངས་༤༤༡-༥༡༨)
- ༤༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་ལྷུང་ལམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་
ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྲེད་པའི་མིག་མཆོག་ཕན་བདེའི་ཆར་ཆེན་འབེབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོར་
བྲ། དེ་རྟོར་ཁང་གསར་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཛད།
(པོད། ༡ ཞིང་པར། སྟོག་གངས་༡༠-༡༥༩)
- ༤༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིན་སྒྲིང་བདེ་བ། ཤར་སྐལ་ལྡན་གྱི་མཆོས་མཛད། (པོད། གཉིས་པ།
ཀན་སུཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་གནའ་རྩྭ་
སྤྱིའི་དེབ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༣༩༣-༤༠༩)
- ༤༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལྷེ་ཟིན་བྲིས་སྒོ་གསལ་གྱི་མཆོའི་འཇུག་འགས། ཀེཅུ་ཆང་
འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་མཛད། (པོད། ༩ ཞིང་པར། སྟོག་གངས་༤༩༤-༥༠༥)
- ༤༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་སྒྲིང་མདོར་བསྐྱུས་བྲིན་རྒྱབས་གཉེར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད། (པོད། ༩ ཞིང་པར། སྟོག་གངས་༥༥༣-༥༥༨)
- ༤༥ བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་གནད་དོན་གསལ་བ། དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
མཛད། (པོད། ༡༠ ཞིང་པར། སྟོག་གངས་༡༣༡-༡༤༡ནང་)
- ༤༦ བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིན་དམིགས་སྒྲིང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀོད་པའི་དགེ་ལེགས་འོད་སྐྱང་
འབྲེད་པའི་ཉིན་བྲེད། ལྷ་དམར་དགེ་འདུན་བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་མཆོས་མཛད། (པོད། དང་པོ། སེར་གཙུག་
ནང་བསྐྱེད་དཔེ་རྙིང་ཕྱོགས་སྟོན། སྟོག་གངས་༡-༣༥༤)
- ༤༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་ལྷུན་ཐབས་
ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ། དཔལ་ཆུ་སྒྲ་མཆོས་བཟང་ངམ་རྒྱ་རྒྱ་དཔས་མཛད། (པོད། ག་ཞིང་པར།

ཤོག་གངས་(༤-༣༧)

- ༤༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་བདེ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་ཤར་སྒྲོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།
དདུལ་ཚུ་སྒྲུ་མ་ཆོས་བཟང་ངམ་རྣམ་རྟ་བླ་ས་མཛད། (ཤོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༥-༥༡)
- ༤༩ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བར་བཤོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་ཐབས།
དདུལ་ཚུ་སྒྲུ་མ་ཆོས་བཟང་ངམ་རྣམ་རྟ་བླ་ས་མཛད། (ཤོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༥-༣༧)
- ༥༠ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་བདེ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་དང་ལམ་རིམ་རྣམ་གཞག་དདུལ་ཚུ་སྒྲུ་མ་ཆོས་བཟང་
ངམ་རྣམ་རྟ་བླ་ས་མཛད། (ཤོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༥༠-༥༡)
- ༥༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་སྒྲུ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དབྱུང་། དཔེན་ས་བ་སྒོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། (ཤོད། ག་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༤-༤༥)
- ༥༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བའི་གསུང་ཐེན་བཟུང་བྱང་དུ་བཀོད་པ། ཨ་ཁུཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཤོད། ཅ་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༥༠༣-༥༣༤)
- ༥༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གི་ཐེན་ཐིས། ཨ་ཁུཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཤོད། ཅ་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༥༣-༥༥༤)
- ༥༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ། ཨ་ཁུཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད།
(ཤོད། ཅ་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༥༥༥-༥༥༦)
- ༥༥ བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་བྲིས་ལན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དབང་བྱམས་བས་མཛད།
(ཤོད། ད་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༥༥༧-༥༥༨)
- ༥༦ དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལེན་ཚུལ་དང་། ལམ་རིམ་རྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་འདེབས་ཁ་སྒྲོང་། རྒྱུད་
དོལ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་གིས་མཛད། (ཤོད། ལ་ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༡༤༣༡-༡༤༣༢)
- ༥༧ རྒྱ་རྒྱུད་ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲོར། བཏུ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད།
(ཤོད། གསུམ་པ། བཏུ་ཆེན་པར་མ། ཤོག་གངས་༣༤༥-༣༤༦)

- ༡༩ རི་ཁྲོད་འགའ་ལ་ལམ་འབྲིད་ཟེན་སྒྲུབ་དུ་ཤོག་པ། འར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཤོད། གཉིས་པ། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱབ་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་
ཚོགས་གནང་ཚེ་སྤྱི་དེབ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༣༩-༣༩༠)
- ༢༠ རི་ཅེ་དགེ་བཤེས་དགོན་མཚོག་ཚུལ་བྲིམས་ལ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྟུས། བཏ་ཆེན་
ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད།
(ཤོད། གཉིས་པ། བཀྲས་སྐྱབ་པར་མ། སྟོག་གངས་༡༩༠-༡༩༣)
- ༢༡ ལམ་བྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་དམིགས་བསྟུས་དོན་སྐལ་ལྡན་འབྲུག་དོགས། ཡོངས་
འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། (ཤོད། ཆ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༣-༡༩༤)
- ༢༢ ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཟེན་ཐོ། དཔལ་མང་དགོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།
(ཤོད། ཅ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༡༩༥-༡༩༧)
- ༢༣ ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་བཤེས་གསུམ་གྱི་བྲིད་ཡིག་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། (ཤོད། ཆ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༣-༤༢)
- ༢༤ ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་འབྲེལ་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ། ཅོ་ནེ་གྲགས་བ་བཤད་སྟུབ་གྱིས་
མཛད། (ཤོད། ལྷ་པ། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་གོ་གཉིས་པ། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འབྲུག་
ཁང་གིས་བསྐྱིགས། སྟོག་གངས་༡༩-༡༩༤)
- ༢༥ ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་བྲིད་ཟབ་མོ། འར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད། (ཤོད། གཉིས་པ། ཀན་
སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱབ་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚོགས་གནང་ཚེ་སྤྱི་
དེབ་གཉིས་པ། སྟོག་གངས་༣༩༡-༣༩༣)
- ༢༦ ལམ་གཙོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་པའི་ཟེན་གྲིས། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཤོད། ཅ་ཤིང་པར། སྟོག་གངས་༤༣༥-༤༤༠)

- 16 ལམ་གཙོའི་གདམས་ངག་བརྟན་པའི་འཁོར་མའི་ཞལ་ལུང་། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཁོད། 3 ཤིང་པར། ཤོག་གངས་604-627)
- 17 ལམ་རིམ་སྒྲིབ་བྱ་ཆུང་དུའི་དམིགས་སྒྲོར་ཟེན་གྱིས། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད།
(ཁོད། 4 ཤིང་པར། ཤོག་གངས་ 636-646)
- 18 བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཀུན་མཁྱེན་བདེ་ལམ། བྱང་སྒྲིབ་ག་
དབང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད། (ཁོད་དང་པོ། ཤིང་པར། ཤོག་གངས་737-744(4))
- 19 ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཆུལ་བསྐྱས་པ་གནད་དོན་གསལ་བ། གྲུ་གོ་ཡོངས་
འཛིན་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད། (ཁོད། 12 ཞེལ་པར། ཤོག་གངས་ 753-753(3))
- 20 ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ལ་བསྐྱལ་བ། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཁོད། གཉིས་པ། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེལ་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་
ཆོགས་གནད་ཅོམ་སྒྲི་དེབ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ 776-777)
- 21 ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་རྗེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྐྱལ་བ། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཁོད། གཉིས་པ། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེལ་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་
ཆོགས་གནད་ཅོམ་སྒྲི་དེབ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ 776-777)
- 22 བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་
བཙུན་འབྲས་ཀྱིས་མཛད། (ཁོད། 5 ཤིང་པར། 777-777)
- 23 ལམ་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་སྒོ་གསལ་བསྒྲིལ་འབྱེད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད། (ཁོད། གཉིས་
པ། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེལ་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་གནད་
ཅོམ་སྒྲི་དེབ་གཉིས་པ། ཤོག་གངས་ 777-777)
- 24 ལམ་རིམ་གྱི་གསལ་བྱེད་འཇམ་མགོན་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་
མཛད། (ཁོད། 7 ཤིང་པར། ཤོག་གངས་607-623)

- ༩༥ ལམ་རིམ་གྱི་ཆེ་བ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་གནད་དོན་གསལ་བྱེད། ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་སྒོ་
བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཛད། (པོད། དང་པོ། ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༡༡-༡༩༩)
- ༩༦ ལམ་རིམ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་གི་དམིགས་རྣམ་འགའ་ཞིག་གསལ་བར་བཀོད་བ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་
མ། གསེར་ཉྟག་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(པོད། ༡༡ ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༣༩༡-༣༩༨)
- ༩༧ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཆོག་མཆོག་འདོན་བྱ་བྱེད་ཚུལ། ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཛད།
(པོད། དང་པོ། ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༤༩-༤༥༤)
- ༩༨ ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་རྒྱུ་ལན་ཞོར་བུའི་སྒྲེང་བ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་བ་དག་དབང་བཙུན་འབྲུས་
གྱིས་མཛད། (པོད། ༡༡ ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༡༤༡-༡༤༩)
- ༩༩ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཤར་སྒྲོམ་བྱ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ གྲོང་དོལ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་གིས་མཛད། (པོད།
༡༡ ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༩-༤༠)
- ༡༠༠ ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཟང་བཤེས། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།
(པོད། ༥ ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༡༣༡-༡༣༨བཅུ་)
- ༡༠༡ ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆོད་བཟླ་དེ་གི་འབྲེལ་བསྐྱིགས། གྲུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
གྱིས་མཛད། (པོད། ༡༢ ཞོལ་བར། ཤོག་གངས་༡༣༡-༣༣༣)
- ༡༠༢ ལམ་རིམ་ཁྲིད་དམིགས་མདོར་བསྐྱུས་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་ཚུལ། གྲུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་གྱིས་མཛད། (པོད། ༡༢ ཞོལ་བར། ཤོག་གངས་༡༣༣-༡༣༩)
- ༡༠༣ ལམ་རིམ་སྟོན་འགྲོ་སྟོར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་བྱ་ཚུལ་འཇུག་བ་བདེ་ཕྱིར་ཆོག་སྤྱུ་བཅད་བ།
(པོད། ༡༢ ཞོལ་བར། ཤོག་གངས་༡༤༡-༡༤༣)
- ༡༠༤ ལམ་རིམ་འཇམ་དབང་ཞལ་ལུང་གི་ཟེན་སྤྱིས་འགྲོ་ཅན། ཆེ་ཤོས་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་
མཛད། (པོད། ༡༣ གསུམ་བ། ཤིང་བར། ཤོག་གངས་༤༡-༡༤༠)

- ༡༠༥ ལམ་རིམ་སྤྱིང་པོ་བསྟན་འཛིན་གྱི་བའི་འབྲུང་གནས། འཛིགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཁོད། བ བེང་བར། འོག་གངས་༣-༡༠༧)
- ༡༠༦ ལམ་རིམ་ཉམས་སྤྱི་ལེན་ཚུལ་བདེ་ལེགས་འབྲུང་གནས། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་མཛད།
(ཁོད། ཀ བེང་བར། འོག་གངས་༢༠༧-༢༡༩)
- ༡༠༧ ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་ཟེན་གྱིས་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ། དེ་ཉོར་ཁང་གསར་སྒོ་བཟང་ཚུལ་གྲིམས་
གྱིས་མཛད། (ཁོད། ཀ བེང་བར། འོག་གངས་༩༠༩-༩༩༠)
- ༡༠༨ ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་སྟོན་འགྲོ་སྟོར་བའི་ཚོས་བྱ་གཉམས་སྤྱི་ལེན་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད། (ཁོད། ཉ བེང་བར། འོག་གངས་༣༣༧-༣༥༡)
- ༡༠༩ ལམ་རིམ་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྟོར་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ། དཀྱིལ་ཟུར་ཡོངས་འཛིན་སྒོ་བཟང་
སྟོན་པས་མཛད། (ཁོད། ཁ བེང་བར། འོག་གངས་༣༣༩-༣༩༩)
- ༡༡༠ ལམ་རིམ་ཟུར་འདེབས་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྲུང་། དཔེན་ས་བ་སྒོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད། (ཁོད། ཀ བེང་བར། འོག་གངས་༩༩༣-༩༩༦)
- ༡༡༡ ལམ་རིམ་ལ་བརྟེན་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། ཉ བེང་བར། འོག་གངས་༩༩༦-༩༩༩)
- ༡༡༢ ཤེར་ཕྱིན་སྟོར་ཐུག་བརྒྱད་པ་དང་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་
གསལ་བར་སྟོན་བའི་སྟོན་མ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད།
(ཁོད། འ བེང་བར། འོག་གངས་༣-༡༦༣)
- ༡༡༣ ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནས་རྣམས་བརྗོད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་དཀོངས་ཟབ་སྤང་བའི་སྟོན་མ། ཞུ་
དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་མཛད། (ཁོད། འ བེང་བར། འོག་གངས་༡-༡༡༡)

བུར་རྒྱན་གཉིས་པ།

པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ ཤིང་དཔར།

ཐོད། ༩༡༥

- ༡ ཆོས་སྤྱོད་པའི་དགེ་སྤྱོད་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་
ཐེང་བ། (༧-༩༧༩)
- ༢ ཐུབ་དབང་ཞལ་བད་མ། (༩༧༧-༩༩༡)
- ༣ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་མཁས་པའི་
ཡིད་འཕྲོག་གྲུབ་པའི་རྒྱན། (༩༩༣-༡༠༩༩)
- ༤ དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་ཟབ་ལམ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོར་བསྟུས་གཏེར་གྱི་
ཁ་བྱང་། (༡༠༩༧-༡༡༧༧)
- ༥ འཕགས་པའི་གནས་བཏན་ཆེན་པོ་རབ་འབྱོར་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་ཆངས་པའི་སྤྱོད་དབྱངས།
(༡༡༧༧-༡༢༩༣)
- ༦ རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་ནི་མེད་འད་དཀར་འབྲིལ་པའི་རྒྱ་བ། (༡༢༩༧-༡༣༩༣)
- ༧ སྒོ་བ་དཔོན་ཨུཌ་ཡུ་ཀ་རའི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་ཆངས་པའི་དབྱངས་སྟོན། (༡༣༩༣-༡༤༩༣)
- ༨ ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སྤྱོད་པའི་ཏཱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་ནི་ཐེང་བུ་དབྱངས། (༡༤༩༣-༡༥༩༣)
- ༩ གཡུང་སྟོན་རི་ཁོང་པའི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་རྩིས་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་སྲུང་གྱི་རང་སྤྱོད། (༡༥༩༣-༡༦༩༣)

- ༡༠ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་རྟོགས་བ་བརྗོད་བ་བསྒྲ་དཀར་པོའི་ཐེང་བ་
བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་དེ་བསུང་འཕྲོ་བྱེད། (༤༣༩-༤༤༣)
- ༡༡ སྐྱེ་དགྲའི་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་དོ་མཆར་འདབ་བརྒྱ་གོད་པའི་བརྒྱ། (༤༤༥-༤༤༥)
- ༡༢ མཁྱེན་རབ་དབང་ལྷག་གཤམ་བ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱས། (༤༤༦-༤༤༩)
- ༡༣ ས་གསུམ་མའི་རྒྱ་ཆེན་དོན་གསལ་བ། (༤༥༡-༤༥༤)
- ༡༤ ལྷུ་བ་པའི་དབང་ལྷག་མིད་ལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་དང་རྣམ་ཐར་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་གསུང་
མགྲར་རྣམས། (༤༥༦-༤༥༩)
- ༡༥ རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་དང་། ཉན་གྱི་ཁོང་སྒྲན་འདོན་པའི་སྐྱུག་སྒྲ། (༤༦༠-༤༦༠)
- ༡༦ སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག། (༤༦༢-༤༦༣)
- ༡༧ རྒྱལ་སྐས་ཤེས་རབ་འཕེལ་གྱི་སྐྱལ་སྐྱའི་གསོལ་འདེབས་དང་དགེ་སྦྱོང་མཁར་སྐྱ་པའི་བཀའ་ལན།
(༤༦༤-༤༦༥)
- ༡༨ པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་སྒྲོ་བཟང་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོད་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཉེ་བར་མཁོ་
བ་འགའ་ཞིག། (༤༦༦-༤༦༧)

པོད། རྒྱལ་

- ༡ རྩེ་ཐེང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཞི་བཙུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱལ་ཐབས་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་
ཐེང་བ། (༤༦༨-༤༦༩)
- ༢ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་རིམ་བུའི་རྣམ་པར་བཤད་བ་རྒྱང་འཇུག་ནོར་བུའི་བང་མཛོད།
(༤༧༠-༤༧༤)
- ༣ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་

རྒྱ་མཚོའི་སྤྱང་པོ།

(༣༠༡-༣༥༣)

- ༩ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གདམ་ངག་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་སྤྱང་
པོའི་གནད་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ། (༣༥༥-༤༠༣)
- ༡༠ དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྱང་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མདོར་བསྐྱས། (༤༠༥-༤༣༩)
- ༡༡ བཙུག་ལྔ་ལྔ་འདས་དབལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་མི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ། (༤༣༩-༥༡༣)
- ༡༢ ཡི་དམ་རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་སྤྱང་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།
(༥༡༥-༥༣༣)
- ༡༣ དབལ་རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེ་མ། (༥༣༥-༥༤༡)
- ༡༤ བཞུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཐོར་བྱ་འགའ། (༥༤༣-༥༧༤)
- ༡༥ ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྤྱོད་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དབལ་བཟང་པོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིམ་ལྔ་
བསྟེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་བཤེས་གསལ་བྱེད་ལོར་བུའི་མེ་ལོང་། (༥༧༥-༥༩༥)
- ༡༦ ལྷ་ཀྱ་ཅུ་པའི་རྩ་ཆོག་ལྷ་ལུ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། (༥༩༥-༦༤༡)

ཐོད། རྟོག་པོ།

- ༡ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུག་ལྔ་ལྔ་འདས་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས་ལྷ་ལྔ་བ་
བསྐྱས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་
པའི་སྤྱང་པོ་བསྐྱས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ། (༦-༣༥༩)
- ༢ དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོན་ལམ་ཤེས་བཞིན། (༣༦༣-༣༦༩)
- ༣ བཙུག་ལྔ་ལྔ་འདས་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཟབ་ལམ་རྩོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར། (༣༦༩-༤༠༩)

- ༤ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་མདོར་བསྐྱས་འཇམ་དཔལ་དགོངས་རྒྱན། (༤༠༩-༤༣༩)
- ༥ དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བདུད་དབྱང་འཛོམས་པ།
(༤༣༡-༤༤༤)
- ༦ འཇིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པ་རོ་ལངས་བརྒྱད་བསྐྱོར་ཞེ་དགུ་མ་གསུམ་གྱི་སྐབ་ཐབས། (༤༤༥-༤༦༡)
- ༧ དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆོག་དང་བུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟུར་འདེབས། (༤༦༩-༥༠༩)
- ༨ དཔལ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དག་གི་སྦྱོན་སྟེན་བྱ་ཚུལ་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་བཤད་
 དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བ། (༥༠༡-༥༣༠)
- ༩ ཡི་དམ་གྱི་ཆོགས་འཁོར་དང་སྦྱོན་སྟེན་སོགས། (༥༣༡-༥༤༠)
- ༡༠ ཆོ་ཆོག་འཆི་མེད་འདོད་འཇོ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། (༥༤༡-༥༤༣)
- ༡༡ ཆོ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་འཆི་མེད་ཆའི་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བའི་གདམས་པ། (༥༤༣-༥༥༡)
- ༡༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱན་རིག་གི་ཆོ་ག་རྒྱུད་དོན་གསལ་བའི་སྟོང་པོ་བསྐྱས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ།
(༥༥༣-༥༦༥)
- ༡༣ ཀྱན་རིག་བུམ་བསྐྱེད་བསྐྱས་པ། (༥༦༥-༥༦༧)
- ༡༤ ཀྱན་རིག་གི་སྒོ་ནས་ཆོ་འདས་རྩེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། (༥༦༧-༥༧༣)
- ༡༥ རྒྱུད་སྟེ་གཉིས་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དག་
 འདོན་དུ་བསྐྱིགས་པ། (༥༧༣-༥༧༥)
- ༡༦ བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྐབ་དཀྱིལ་འཆི་མེད་དཔལ་སྦྱོན། (༥༧༥-༥༨༣)
- ༡༧ བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་མི་འབྲུགས་པའི་སྐབ་དཀྱིལ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཆོ་ག་མདོན་པར་དགའ་

- བའི་སྒོ་འབྱེད། (༡༩༣-༡༣༩)
- ༡༩ བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱོད་ཐུག་མཛད་ཆོག་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ། (༡༣༣-༡༣༣)
- ༡༩ འཇམ་དཀར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཤེས་རབ་མཆོག་སྤྱོད། (༡༣༤-༡༣༤)
- ༢༠ འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤྱིང་བར་གནས་པའི་ཆོ་ག་ནོར་བུའི་འབྲེང་བ། (༡༣༥-༡༣༥)
- ༢༡ སྤྱིང་གནས་གྱི་ཆོ་ག་དང་འབྲེང་བ་འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་དབང་ཆོག། (༡༣༦-༡༣༦)
- ༢༢ ཡེ་ཤེས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤྱིང་ལོག་གི་ནད་གྱི་གདུང་བ་སེལ་བའི་རྒྱ་ཤེས། (༡༣༧-༡༣༧)
- ༢༣ རྩེ་བཅུན་སེང་གའི་སྤྱིང་དང་ཐུག་དོར་ལ་བརྟེན་པའི་གདོན་གྲོལ་བྱེད་ཚུལ་གདུང་སེལ་ནོར་བུའི་
རྒྱ་བ། (༡༣༨-༡༣༨)
- ༢༤ རྩེ་བཅུན་སེང་གའི་སྤྱིང་ལ་ཉེར་གཅིག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་དངོས་བྱུང་ནས་གཉིས་གྱི་
བང་མཛོད། (༡༣༩-༡༣༩)
- ༢༥ སྤྱིང་མ་གཞུག་བསྐྱོད་ཀྱི་ལྷན་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་ལས་རྣམས་རྒྱལ། (༡༤༠-༡༤༠)
- ༢༦ དཔལ་རྩེ་རྩེ་རྣམས་བར་འཛུམས་པའི་ཆོ་ག་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས། (༡༤༡-༡༤༡)
- ༢༧ ཁྲོ་བོ་སྤྱིང་བ་བཅུགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བདུན་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན། (༡༤༢-༡༤༢)
- ༢༨ ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཤགས་པ་བསྐྱུང་བསྐྱོད་མངའ་གསོལ་ཆོས་གཅིག་གཏོར་རྟེན་འཇུགས་རྣམས།
(༡༤༣-༡༤༣)

ཐོད། རྩེ་

- ༡ བསྐྱུས་པ་སྤྱིང་དང་རྒྱུད་སྤྱིང་ཐུག་མཛད་ཆོག་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ། (༡-༡)
- ༢ དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་ཐུག་ཆེན་ཅུ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ། (༡-༡)

- 3 དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སྲོལ་ཐུག་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ཡང་
གསལ་སྟོན་མེ། (༥༥-༡༥༦)
- ༤ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མའི་རྣམ་བཤད་ལུལ་བྱང་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན། (༡༥༧-༡༦༣)
- ༥ ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་
པོའི་སྟོན་པོ་གསལ་བར་ལེགས་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་བར་བཤད་བ།
(༡༦༥-༡༧༥)
- ༦ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་བྱེད་བདེ་བ། (༡༧༧-༡༨༥)
- ༧ བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་ལམ། (༡༨༧-༡༩༡)
- ༨ དགོ་སྟོང་གི་བསྐབ་བྱ་སོགས་ཉེ་བར་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག། (༡༩༣-༡༩༧)
- ༩ ལྷལ་བྲིམས་ཡང་དག་བར་སྤང་བའི་མན་ངག། (༢༠༥-༢༡༥)
- ༡༠ ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རི་ཁྲོད་བ་རྣམས་ལ་བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་སྐྱ་གསུམ་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་
འཛེག་བ་བྱེད་པའི་ཐེམ་སྐས། (༢༡༧-༢༢༦)
- ༡༡ མོ་སྟོང་དམར་བྲིད་ཤར་ཅེ་ཆོས་རྩེ་ལ་གནང་བ། (༢༢༧-༢༣༦)
- ༡༢ སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྟོམས་བྱ་ལྟལ། (༢༣༧-༢༤༣)
- ༡༣ སྤྲིག་སྟན་སེལ་བྱེད་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར། (༢༤༣-༢༥༡)
- ༡༤ ཁྱིམ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ཁྱིམ་ལན་མོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས། (༢༥༣-༢༦༠)
- ༡༥ སྤྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པའི་ཚུད་ལན་ལུང་རིགས་སེང་གའི་ང་རོ། (༢༦༡-༢༧༠)
- ༡༦ ལྷ་རོ་ཆོས་དུག་གི་ཐབ་བྲིད་གསེར་གྱི་ཕྱེ་མིག། (༢༧༡-༢༨༦)

- ༡༧ སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྱིད་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་པ་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག
 (༤༤༧-༤༧༥)
- ༡༨ རྣམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་གྱི་དབང་བྱེད་ཚུལ། (༤༧༧-༤༩༣)
- ༡༩ གཏོད་གྱི་གདམས་པ་ཐར་འདོད་གྱི་དེད་དཔོན། (༤༩༥-༥༡༩)
- ༢༠ ཞལ་གཟིགས་དང་རྩི་རྩི་གདན་གྱི་རི་ཁྲོད་ཡོལ་དཀར་རྣམས་གྱི་གནས་བསྟོད། (༥༡༩-༥༢༩)
- ༢༡ བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་སྦྱར་ལམ། (༥༢༡-༥༣༣)
- ༢༢ བཀྲ་ཤིས་སྦྱན་པའི་རིན་པོ་ཆའི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་བས་དོན་དང་ལྡན་ཅིང་ཐོས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་དཀར་ཆག (༥༣༥-༥༥༥)
- ༢༣ བཀྲ་ཤིས་སྦྱན་པའི་ཕྱིའི་མཆོད་རྟེན་དང་ར་སྦྱང་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག (༥༥༧-༥༦༥)
- ༢༤ རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་བ་ལེགས་པ་ཞིག (༥༦༧-༥༧༩)
- ༢༥ ཁྲོ་མ་སྦྱེ་བ་བཅེགས་པའི་སྦྱབ་ཐབས་བཟུ་བྱ་བ་བསྐྱང་གསུམ་བྱ་ཚུལ་དང་བཅས་པ། (༥༨༡-༥༩༩)
- ༢༦ དཔལ་མགོན་ཉལ་ལ་མཆོད་གཏོར་མདོར་བསྐྱས་འབྲུལ་ཚུལ། (༥༩༩-༦༠༣)
- ༢༧ རྩི་པོ་འབྱེད་དཀར་བའི་བསངས་མཆོད་བྱུང། (༦༠༥-༦༠༩)
- ༢༨ གཟུངས་གཞུག་གཏོད་སྦྱིན་འཁོར་ལོ་རྩི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ཅོར་བུའི་མེ་ལོང་། (༦༡༡-༦༡༩)
- ༢༩ རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ལག་ལེན་དུ་རིལ་བ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབབས། (༦༡༩-༦༢༦)
- ༣༠ གཞུག་གཏོར་བསྐྱོག་ཆེན་གྱི་ལག་ལེན་སྦྱིང་པོར་རིལ་བའི་ཆོ་ག་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་བར་
 ཆད་ཀྱན་སེལ། (༦༢༧-༦༤༦)
- ༣༡ ཁ་འབར་གཏོར་ཆེན་གྱི་ཆོ་ག་དག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིགས་པ། (༦༤༧-༦༥༩)

- ༣༡ བརྒྱ་བཞི་འཛིན་གྱི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་ལྟར་བདེ་འཛུང་གནས། (༤༡༡-༤༡༤)
- ༣༢ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་ཆ་ལག་ཁྱེད་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དཔེན་ས་བས་མཛད་པ། (༤༡༤-༤༣༠)
- ༣༣ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་ལྟར་བསྐྱེད་པ། (༤༣༡-༤༣༦)
- ༣༤ ལྷ་གཏོར་དཀོར་སྤྱི་བ་དག་བྱེད་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ། (༤༣༧-༤༣༩)
- ༣༥ གཏོར་མ་ཆ་བཞི། (༤༣༩-༤༤༤)
- ༣༦ དག་སྒོང་ཆོས་སྤྱི་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་དག་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
ལས་ལྷ་གཏོར་གྱི་རིམ་པ། (༤༤༥-༤༤༦)
- ༣༧ དག་སྒོང་ཆོས་སྤྱི་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་དག་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
ལས་ཆ་བསྐྱེད་ཡིད་ལ་འདོད་འཛོ། (༤༤༧-༤༤༩)
- ༣༨ དག་སྒོང་ཆོས་སྤྱི་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་དག་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
ལས་འཛུང་བཞི་གཏོར་མ་ཆ་བཞི་གཏོར་སྤྱི་བ་བཅས། (༤༤༩-༤༥༦)

ཐོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་

- ༡ པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ། (༡༡-༤༣༤)

བྱུང་རྒྱུན་གསུམ་པ།

པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་ ཤིང་དཔར།

ཐོད། ༩༡༽

- ༡ རྒྱུའི་དགེ་སློང་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་རྩལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་འོད་དཀར་ཅན་གྱི་ཐེང་བ།
(༥-༡༠༣)

ཐོད། ༩༢༽

- ༡ སྤྱན་ངག་མེ་ལོང་ལས་ལེའུ་གཉིས་པའི་དཔེར་བཞིན་མཆོ་བྱུང་དགུས་པའི་མེ་ཉོག། (༥-༡༣༡)
- ༢ རྒྱུའི་བཙུན་པ་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁས་དབང་དཀྱིའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་
སྐབས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཙུ་གཉིས་ཡན་གྱི་དཔེར་བཞིན། (༡༣༣-༡༣༣)
- ༣ མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་རྒྱས་གནང་དབང་ཁྱིད་ཐོབ་ཡིག་གཞན་པན་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་
སྟག་བསམ་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲེང་བས་སྤྱད་པ། (༡༣༥-༡༣༥)

ཐོད། ༩༣༽

- ༡ བྱུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲ་མ་རྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསྒྲ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ། (༥-༡༣༥)
- ༢ བྱུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དཔར་ཁྱིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཞུད་པའི་སྤྱར་ལམ། (༡༣༥-༡༣༥)
- ༣ ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་གནད་བསྟུས་པ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ།
(༡༣༥-༡༣༥)

- ༤ སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྟོན་པའི་ཉེ་ལམ། (༤༠༩-༤༡༩)
- ༥ བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བའི་སྒྲིད་ཆ།
(༤༡༩-༤༢༡)
- ༦ རྗེ་བྱང་སྒྲུལ་སྒྲུ་དགེ་འདུན་ཆོས་རྒྱལ་དབང་བླག་གི་རྣམ་ཐར་ཐར་བ་གྲུབ་དབང་དགུའི་པའི་རོལ་མཆོ།
(༤༢༩-༤༣༡)
- ༧ སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་བཀའ་འདྲིན་གསལ་འདེབས། (༤༣༩-༤༤༤)
- ༨ རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བླག་པ་ཆེན་པོའི་འབྲུངས་རབས་གསལ་འདེབས་ཞབས་བརྟན་
དང་བཅས་པ། (༤༤༤-༤༤༩)
- ༩ རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་པ་རྗེ་གསལ་པའི་འོག་ཏུ། རྗེ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་གཏང་རག་
གི་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་ཚུལ། (༤༥༡-༤༥༢)
- ༡༠ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་དགུའི་སྒྲ་བརྒྱུད་གསལ་འདེབས་དང་དང་གིས་བརྗོད།
(༤༥༩-༤༦༤)
- ༡༡ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག། (༤༦༩-༤༧༤)
- ༡༢ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་དགུའི་ཞེ་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེག་གི་ཆོ་ག། (༤༧༤-༤༧༩)
- ༡༣ ནི་ལན་ཡི་གེར་བཀོད་གསལ་འགྲུལ་ཞེས། (༤༧༩-༤༨༤)
- ༡༤ ཆེ་སྒྲུབ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན། (༤༨༩-༤༩༤)
- ༡༥ འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས། (༤༩༤-༤༩༩)
- ༡༦ གཤམ་པོ་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཆོ་ག་ཐར་བའི་ལམ་སྟོན། (༤༩༩-༥༠༤)

- ༡༥ མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏོར་ཚོག་དགེ་ལེགས་ཀྱན་འབྱུང་། (༡༢༥-༡༡༠)
- ༡༦ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་གྱི་གྲག་དང་འཆོར་གསེབ་ཚེས་སྟོང་བསྟན་མ་གསུམ་གྱི་གཏོར་ཚོག་ (༡༡༡-༤༠༡)
- ༡༧ ལམ་ཁྲིད་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས་དམིགས་སྟོར་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། (༤༠༣-༤༡༡)

པོད། ཉང་།

- ༡ ཆོས་སྤྱོད་བ་བཅུན་བ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མན་ངག་ཐོར་བུ་བ་རྣམས་ཆབས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ།
(༥-༢༡༣)
- ༢ རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་བཤམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་མཛད་བ་མ་ལུས་བ་གསལ་བར་བྱེད་བ་རྣམ་པར་ཐར་བ་འོད་དཀར་ཅན་གྱི་འཕྲེང་བའི་
སྤྲད་ཆ། (༢༡༥-༢༥༤)

༥ རྒྱུན་རྒྱུན་བཞི་ལ།

དཔར་བྱང་སློན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྤྱང་ཐུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ལོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེང་གེའི་རིང་
ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བྱང་བསྐྱུན་གྱུ་བ་
མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འབྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་
སློན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་ལེ་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

